

**НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО**  
**ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ**

**Діяльність Президента України**  
**в умовах російсько-української війни**

2025

## Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

---

### Інформаційно-аналітичний бюлетень

#### Головний редактор збірника

В. М. Удовик, директор Фонду Президентів України,  
канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

#### Відповідальний за випуск

Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу  
Фонду Президентів України, канд. філол. наук

#### Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

М. М. Хилько, завідувач відділу, канд. філос. наук; Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр.,  
канд. філол. наук; Л. І. Кукоба, наук. співр., канд. істор. наук; Є. В. Глушук, мол. наук.  
співр; Л. О. Матвійчук, ст. наук. співр., канд. соц. ком; Д. В. Павленко, ст. наук. співр.,  
канд. юрид. наук; М. М. Степченко, мол. наук. співр.; С. В. Соляник, мол. наук. співр.;  
Є. Т. Голівець, пров. бібліотекар

Заснований у 2022 р.

Виходить двічі на місяць

#### Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: [fpu@nbuv.org.ua](mailto:fpu@nbuv.org.ua)

Передрук – тільки з дозволу редакції

Матеріали ЗМІ подано в їхній редакції

## Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

### Випуск 07 (155)

*(огляд матеріалів ЗМІ за 24 березня – 06 квітня 2025 р.)*

Офіційна діяльність Президента України .....	4
Офіційна діяльність дружини Президента України .....	50
Аналітичний коментар за матеріалами онлайн-ЗМІ .....	57
<i>Переговори в Саудівській Аравії: крок до миру та невиправдані надії</i> .....	57
Міжнародна підтримка України .....	63
<i>Політико-правова допомога</i> .....	63
<i>Військова допомога</i> .....	80
<i>Гуманітарна та фінансова допомога</i> .....	89
Плани врегулювання. Переговорний процес .....	102
Відновлення України від наслідків російської агресії .....	130
Внутрішньополітична повістка США та Україна .....	143
Коментарі зарубіжних політиків .....	151
Реакція представників української громадськості .....	154
Реакція представників світової громадськості та бізнесу .....	159
Експертні оцінки .....	165
Додатки .....	185

## Офіційна діяльність Президента України

**Президент України оприлюднив декларацію про доходи та витрати за 2024 рік ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Президент України Володимир Зеленський оприлюднив декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за 2024 рік.

Згідно з декларацією за минулий рік, доходи Глави держави та членів його сім'ї склали 15 млн 286 тис. 193 гривні, зокрема дохід від погашення ОВДП – 8 млн 585 тис. 532 грн.

Доходи родини Володимира Зеленського у 2024 році склалися із заробітної плати Глави держави, банківських відсотків і доходу від надання власної нерухомості в оренду. Загалом ця сума доходу склала 6 млн 700 тис. 661 грн.

Збільшення доходів родини Президента України порівняно з попереднім роком відбулося завдяки відновленню надходження повної суми орендних платежів.

Залишок грошових коштів родини Глави держави на кінець 2024 року значно не змінився.

Інших суттєвих змін щодо активів, нерухомого майна, транспортних засобів у родині Президента України минулого року не відбулося.

**Президенти України та Фінляндії провели телефонну розмову ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Президентом Фінляндії Александром Стуббом. Обговорили взаємодію зі США, кроки для досягнення справедливого миру та необхідний тиск на Росію.

Глава держави подякував за всю допомогу та підтримку, яку надає Фінляндія. Лідери обговорили, якими можуть бути шляхи посилення спільної роботи з партнерами заради встановлення тривалого миру та гарантування безпеки.

Александр Стубб поділився деталями своєї зустрічі з Президентом Сполучених Штатів Дональдом Трампом. Україна готова максимально змістовно та швидко працювати з американськими партнерами заради наближення миру. Є однакове розуміння, що припинення вогню має бути безумовним і надійним. Тільки Росія продовжує шукати приводи, щоб затягнути війну ще більше. Володимир Зеленський наголосив на тому, що на це має бути відповідна реакція США, Європи та всіх партнерів у світі, які прагнуть миру.

Президенти України й Фінляндії також узгодили спільні позиції та подальші контакти. Зокрема, ішлося про гарантії безпеки, які обов'язково мають бути серед наступних кроків після припинення вогню.

Географія та жорстокість російських ударів не просто іноді, а буквально кожного дня, кожної ночі показує, наскільки Путіну плювати на дипломатію – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

**Президент України Володимир Зеленський:**

(...). Щойно говорив з Президентом Фінляндії – дуже продуктивна розмова, наші відносини завжди змістовні. Я хочу подякувати Президенту Стуббу, всій Фінляндії за підтримку України, за дуже раціональні позиції й готовність працювати разом заради наближення реального миру.

Я поінформував про триваючі російські удари – напередодні був жорстокий удар по Харкову, російські «шахеда», один із них пошкодив навіть будівлю шпиталю, звичайні будинки, звичайна цивільна інфраструктура. Загалом тільки від того удару по Харкову 55 людей постраждали, серед них п'ятеро дітей, усім надано допомогу. На жаль, дві людини загинули. Мої співчуття рідним та близьким. За сьогоднішній день теж, на жаль, уже є удари та обстріли. Черкащина – під ударами дронів. Херсонщина – артилерія і скиди з дронів по звичайних будівлях, по людях. Донеччина – керовані авіабомби, безпілотники, артилерія. Запоріжжя – безпілотники. Дніпровщина – керовані авіабомби та дрони. Сумщина – теж, на жаль, авіабомби та дрони. Харківщина – удари керованих авіабомб. Географія та жорстокість російських ударів не просто іноді, а буквально кожного дня, кожної ночі показує, наскільки Путіну плювати на дипломатію. Ми вже кілька тижнів маємо саме американську пропозицію про безумовне припинення вогню. І щодоби фактично у відповідь на цю пропозицію – російські дрони, російські бомби, артилерійські обстріли, балістика. Росія заслуговує на збільшення тиску на неї – на всі жорсткі кроки, які можуть зламати російську здатність воювати й підтримувати цю їхню систему, яка не хоче нічого, крім війни. Санкції проти Росії потрібні. Більше сили ППО для України потрібно. Більше взаємодії та єдності між всіма партнерами потрібно. Ми говорили з Президентом Фінляндії сьогодні про можливі кроки, які можуть нам допомогти. Александр розказав про свій візит в Сполучені Штати Америки та про розмову з Президентом Сполучених Штатів Америки. Ми готові рухатись разом, рухатись разом з Америкою максимально швидко в дипломатії, у нашій взаємодії. Ми розраховуємо, що Сполучені Штати, Європа, усі інші наші партнери, які реально хочуть миру й гарантованої безпеки, задіють усі необхідні інструменти. Успіх дипломатії потрібен усім, крім Путіна. Отже, на нього треба натиснути заради успіху дипломатії та збереження життя людей.

Сьогодні я хочу відзначити наших людей, які працюють саме щоб рятувати інших. Це рятувальники ДСНС України, які проявили себе саме цими тижнями. Харківщина: Андрій Бондар, Дмитро Кутя, Владислав Олійник, Анатолій Ясковець, Владислав Макарічев, Євген Маковецький,

Артем Москаленко. Головне управління ДСНС України на Дніпровщині: Геннадій Петренко, Олександр Тиква, Владислав Шипін, Павло Гайдуков, Олексій Квасов, Олександр Хантицький, Костянтин Резун. Також наша Сумщина: Олександр Клочков, Олег Гетьман, Олександр Мигаль, Микола Биченко, В'ячеслав Товкач, Андрій Чучин, Сергій Неня, Анатолій Гергела. Дякую вам та хочу подякувати всьому колективу ДСНС України! Всім, хто допомагає нашим людям, усім, хто підтримує Україну, працює на державу, на силу нашої армії, на безпеку всіх наших людей. І це найголовніше – вистояти, захистити незалежність, нашу державу, наші українські позиції. Забезпечити достойний мир для України і тривалу безпеку для всіх наших людей після цієї війни. Заради цього працюємо. Обов'язково допомагайте нашим Силам оборони, українцям та Україні. І головне – щоб кожен тиждень давав Україні результати. Цей тиждень дав Україні важливу загальноєвропейську згоду, що санкції проти Росії мають залишатись чинними, поки тривають агресія й окупація. Є нові оборонні пакети для України – найбільший за тиждень від Франції, два мільярди євро. Є нові рішення щодо інвестицій у нашу оборонну промисловість, зокрема на виробництво українських дронів. І є хороші результати у наших воїнів у застосуванні деяких типів дронів для захисту наших міст. Продовжуємо також комунікацію з Америкою – щодо того, як діяти всім разом, щоб завершити цю війну. Світ знає, що тільки Росія є причиною – причиною, чому війна триває стільки років. На Росію треба тиснути. І гарантувати безпеку потрібно тим, на кого Росія напала, – саме українцям, усім європейцям. І це буде. (...).

**Президент подякував рятувальникам за допомогу українцям та українцям, постраждалим від російських обстрілів ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Президент України Володимир Зеленський у вечірньому зверненні зазначив, що Росія продовжує завдавати ударів по українських містах і селах.

Напередодні РФ запустила «шахеда» по Харкову, де пошкодила шпиталь, будинки та цивільну інфраструктуру. Унаслідок цього постраждали 55 людей, серед яких п'ятеро дітей. Сьогодні Черкащина під ударами дронів, на Херсонщині – артилерія і скиди з дронів по звичайних будівлях та людях, на Донеччині – керовані авіабомби, безпілотники та артилерія, Запоріжжя зазнало атаки безпілотників, на Дніпровщині – керовані авіабомби та дрони, Сумщина – авіабомби та дрони, Харківщина – удари керованих авіабомб.

Володимир Зеленський відзначив рятувальників Державної служби з надзвичайних ситуацій, які працювали над порятунком наших людей цими тижнями.

Зокрема, це працівники ДСНС Харківщини: заступник начальника державної пожежно-рятувальної частини Анатолій Ясковець, пожежні-рятувальники Андрій Бондар, Дмитро Куця та Владислав Олійник,



рятувальник Владислав Макарічев, водій-механік Євген Маковецький та командир відділення Артем Москаленко.

Рятувальники ДСНС Дніпровщини: заступник начальника оперативно-координаційного центру Олександр Тиква, заступник начальника державного пожежно-рятувального загону Геннадій Петренко, начальники караулу Павло Гайдуков та Олексій Квасов, старший пожежний-рятувальник Олександр Хантицький, командир відділення Костянтин Резун та пожежний-рятувальник Владислав Шипін.

Працівники ДСНС Сумщини: начальник державної пожежно-рятувальної частини Олександр Клочков, начальники караулу Олег Гетьман та Олександр Мигаль, командир відділення Микола Биченко, пожежні-рятувальники В'ячеслав Товкач та Сергій Неня, водії Андрій Чучин та Анатолій Гергела.

«Дякую вам та хочу подякувати всьому колективу ДСНС України! Всім, хто допомагає нашим людям, усім, хто підтримує Україну, працює на державу, на силу нашої армії, на безпеку всіх наших людей. І це найголовніше – вистояти, захистити незалежність, нашу державу, наші українські позиції. Забезпечити достойний мир для України і тривалу безпеку для всіх наших людей після цієї війни. Заради цього працюємо», – наголосив Президент.

**Президент і перша леді разом з іноземними делегаціями вшанували пам'ять українців, яких убили російські окупанти в Бучі ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

У третю річницю звільнення Бучі від російських окупантів Президент України Володимир Зеленський і перша леді Олена Зеленська вшанували пам'ять убитих українців та українок. Президентське подружжя встановило лампадки до меморіалу, розташованого на території церкви Святого апостола Андрія Первозваного та всіх святих Православної церкви України.

Участь у вшануванні взяли керівники та представники парламентів Бельгії, Великої Британії, Данії, Естонії, Ісландії, Іспанії, Латвії, Литви, Люксембургу, Норвегії, Польщі, Португалії, Словенії, Фінляндії, Хорватії, Чехії, Швеції, Європейського парламенту.

Також були присутні: Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук, Прем'єр-міністр Денис Шмигаль, керівник Офісу Президента Андрій Єрмак та представники місцевої влади.

Окупація Бучі тривала 33 дні: з 27 лютого до 31 березня 2022 року. За цей час російська агресія забрала життя 561 цивільного, серед яких 12 дітей.

**Справедливість повинна бути забезпечена, щоб зло не множилось – виступ Президента перед учасниками Бучанського саміту ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

*(повний текст Виступу – за наведеним посиланням)*

**РФ не має уникнути відповідальності за злочини, скоєні в Україні під час цієї війни – Володимир Зеленський на Бучанському саміті ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Росія не має отримати вигоди чи винагороди від цієї війни й не повинна уникнути справедливої відповідальності за те, що наробила. На цьому наголосив Президент України Володимир Зеленський під час виступу на Бучанському саміті.

Глава держави зазначив, що три роки тому світ почав уперше розуміти весь масштаб російської агресії проти України, побачивши вбитих цивільних на вулицях Бучі, докази знущань і катувань.

«Вони свідчили, що це не просто війна однієї держави проти іншої, – це повномасштабне протистояння двох систем: нашої з вами європейської системи, у якій життя та гідність людини мають значення, і системи російської, у якій будь-кого можуть убити, з будь-кого можуть знущатися, будь-кого можуть позбавити дому», – сказав Президент.

Свідченням цього є злочини російської системи в багатьох інших українських містах і селах: від Ягідного на Чернігівщині, де російські окупанти понад три тижні утримували всіх жителів села в маленькому підвалі школи, до Маріуполя, який був розбитий і спалений унаслідок російських ударів. Лише офіційно зафіксовано понад 183 тисячі злочинів, пов'язаних з агресією РФ проти України. Це без урахування значної частини тимчасово окупованої території, до якої немає доступу: там ще тисячі, а то й десятки та сотні тисяч злочинів і втрат.

«Ми не пробачимо російських злочинів та всієї цієї війни, бо пробачити – це означало б погодитися, що така система, як теперішня російська, нібито має право на існування та на розширення за рахунок інших народів – система, яка харчується людьми», – заявив Володимир Зеленський.

Президент наголосив, що потрібне дієве міжнародне право, щоб гарантувати українцям і всім європейцям захист від таких загроз. Має бути забезпечена справедливість, щоб зло не множилося, й потрібні тиск та санкції проти Росії, щоб війна та знущання не розширювалися.

Глава держави закликав іноземні парламенти й надалі підтримувати український захист і прагнення миру, поширення правди про війну та все, що необхідне заради достойного миру й реальної відповідальності воєнних злочинців.

**Розвиток подій, координація спільних кроків і збільшення співпраці: Володимир Зеленський провів розмову з Кіром Стармером ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Великої Британії Кіром Стармером.

Глава держави подякував Великій Британії та особисто Кіру Стармеру за підтримку. Президент окремо відзначив участь спікера Палати громад парламенту Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії



Ліндсі Гойла в Бучанському саміті. Захід був присвячений третій річниці звільнення Бучі від російських окупантів і відбувся на рівні голів та представників парламентів європейських країн.

Прем'єр-міністр Великої Британії поінформував про свою розмову з Президентом США Дональдом Трампом, під час якої йшлося, зокрема, про результати зустрічі лідерів у Парижі та необхідність тиску на Путіна. Україна цінує позицію Великої Британії щодо цього питання.

Володимир Зеленський і Кір Стармер скоординували наступні кроки та обговорили підготовку до зустрічі представників генеральних штабів країн, які готові надати свій контингент, наприкінці цього тижня в Україні.

**Президент провів зустріч із головами та представниками парламентів країн-партнерів та Європарламенту, які взяли участь у Бучанському саміті ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із головами та представниками парламентів Бельгії, Великої Британії, Данії, Естонії, Ісландії, Іспанії, Латвії, Литви, Люксембургу, Норвегії, Польщі, Португалії, Словенії, Фінляндії, Хорватії, Чехії, Швеції, Європейського парламенту, які взяли участь у Бучанському саміті.

Глава держави подякував за оборонну та гуманітарну допомогу під час повномасштабного російського вторгнення, за підтримку територіальної цілісності й суверенітету України та інтеграції до Євросоюзу.

«Хочу подякувати кожній вашій країні за те, що ви нам допомагаєте, за сьогоднішній візит, за те, що з перших днів ваші країни та ваші народи з нами. В Україні дуже непросто, але легше, коли ми не на самоті. Ми дуже вдячні вашим країнам інституційно та вашим суспільствам, які поділяють із вами підтримку України», – зазначив Президент.

Володимир Зеленський наголосив на тому, що важливо посилювати протиповітряну оборону, постачати артилерійські снаряди та збільшувати інвестиції у виробництво української зброї, зокрема ракет і дронів.

Глава держави висловив сподівання, що Україна й надалі залишатиметься пріоритетним питанням порядку денного парламентів країн-партнерів.

Під час зустрічі, зокрема, обговорили посилення взаємодії між партнерами для досягнення достойного миру. Президент акцентував, що російський диктатор не хоче припинення вогню та встановлення миру, тому США та країни-партнери мають посилювати тиск на РФ. Глава держави також зазначив, що для України надзвичайно важливо отримати надійні гарантії безпеки.

**Ми будемо працювати й надалі для того, щоб відповідальність Росії за війну була – і була відчутною – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

**Президент України Володимир Зеленський:**

(...). Щойно говорив із Прем'єр-міністром Британії Кіром Стармером. Подякував за підтримку. Скоординували наші кроки – спільні кроки, нашу спільну дипломатію та роботу команд заради наближення миру й гарантування безпеки. Ми готуємо зустріч наших військових представників для підготовки контингентів. Цінуємо позицію Британії щодо тиску на Росію – тиск потрібен достатньо сильний, щоб не давати росіянам розширювати цю війну. Тим більше зараз у Москві відверто знущаються з намагань партнерів просувати мирний порядок денний – постійно нові удари дронів, постійно жорстокі обстріли. Тільки тиском це треба припинити й примушувати Росію до миру.

Сьогодні також я подякував Кіру і всій Британії за участь представника британського парламенту – спікера Палати громад Ліндсі Гойла – у саміті в Бучі на рівні представників парламентів європейських країн. Партнери приїхали саме сьогодні, у річницю звільнення Бучі від російських окупантів. Сьогодні разом із першою леді України, зі спікерами парламентів, із Головою Верховної Ради України, з Прем'єр-міністром України ушанували пам'ять наших людей, чий життя, на жаль, забрали окупанти. Обов'язково за все це російські злочинці повинні відповідати, і сьогодні учасники саміту були абсолютно чіткими в цьому – Європа не забуде моральних висновків із цієї війни. Не може бути такого, щоб Путіна та інших російських злочинців, саму таку російську державу виводили з-під відповідальності. Нормалізувати те, що вони робили в Бучі, в Маріуполі, в інших наших містах і селах просто неможливо. Ми будемо працювати й надалі для того, щоб відповідальність Росії за війну була – і була відчутною. Я дякую всім у світі, хто допомагає.

Сьогодні є новий оборонний пакет від Швеції – найбільший від початку цієї війни – 1,6 мільярда доларів. Значна частина – на закупівлю зброї та на виробництво. Також – це постачання зброї зі складів. Швеціє, дякую! Це допоможе.

І ще одне. Спланували дипломатичну роботу нашої команди на квітень: Офіс, уряд – перемовини з партнерами, зустрічі. Пріоритети чіткі – максимально захищати наших людей та українські позиції, максимально активно використовувати всі можливості дипломатії та працювати разом із партнерами: з Америкою, з Європою, з усіма іншими – працювати конструктивно, щоб мир був досягнутий, і, звичайно, робити все можливе, щоб ми могли підтримувати наших людей, стійкість нашої держави та всі необхідні зв'язки зі світом.

Я дякую кожному, хто допомагає! Я дякую всім українцям і українкам, які захищають нашу державу, які воюють на фронті, які працюють на Україну й українців. (...).

**Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №202/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

*(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 4)*

**Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №203/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

*(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 5)*

**В Офісі Президента напрацювали зміни для спрощення видачі паспортів українцям за кордоном ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

На виконання доручення Президента України Володимира Зеленського команда Офісу Глави держави, уряду та галузевих відомств напрацювала зміни для спрощення видачі паспортів українцям за кордоном.

У вівторок Кабінет Міністрів ухвалив зміни до Постанови № 932 «Про реалізацію експериментального проєкту з автоматичної верифікації та перевірки відомостей про призовників, військовозобов'язаних та резервістів».

Це рішення спрощує постановку на облік чоловіків за кордоном. Відтепер вони зможуть отримувати паспорти та інші документи, перебуваючи за межами України, без відвідання ТЦК і проходження військово-лікарської комісії. При цьому не обов'язково мати застосунок «Резерв+».

На початку цього року під час зустрічі з українською громадою у Варшаві Володимир Зеленський пообіцяв подолати проблему з паспортами для громадян України за кордоном. (...).

**Президент обговорив із міністром закордонних справ Литви підтримку України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Президент України Володимир Зеленський зустрівся з міністром закордонних справ Литовської Республіки Кястутісом Будрісом.

Глава держави подякував за допомогу з боку Литви, зокрема за посилення протиповітряної оборони, інвестиції в українське виробництво далекобійної зброї та тренування воїнів.

«Ми дякуємо вашому народові, Президенту Гітанасу Науседі, усій вашій команді. Ваш народ продемонстрував значну підтримку із самого початку повномасштабного вторгнення», – зазначив Володимир Зеленський.

Основна тема зустрічі – продовження оборонної та безпекової підтримки України. Зокрема, ішлося про налагодження спільного виробництва дронів на території обох держав.

Україна потребує військової допомоги та єдності європейських партнерів на шляху до досягнення справедливого та стійкого миру.

Володимир Зеленський і Кястутіс Будріс також обговорили посилення санкцій ЄС проти Росії, щоб примусити державу-агресорку закінчити війну.

Президент відзначив підтримку України з боку Литви на євроінтеграційному шляху. Обидві держави мають спільне бачення щодо нагальності відкриття якнайбільшої кількості переговорних кластерів цьогогоріч.

**Продовження підтримки та наближення достойного миру: Володимир Зеленський зустрівся з міністеркою закордонних справ Німеччини ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Президент Володимир Зеленський провів зустріч із міністеркою закордонних справ Німеччини Анналеною Бербок, яка вже вдев'яте відвідує Україну з початку повномасштабного російського вторгнення.

«Дякуємо за надзвичайну підтримку та увагу з вашого боку до України та нашого народу. Вдячні Німеччині, вашому уряду та всьому німецькому народові за значну допомогу», – сказав Глава держави.

Президент відзначив, що Німеччина є лідером в Європі за обсягом наданої Україні допомоги. Загальна сума підтримки становить уже понад 43 млрд євро, 15 млрд з них були спрямовані на військові потреби. ФРН зробила значний внесок у зміцнення української протиповітряної оборони: це шість систем IRIS-T, три системи Patriot, а також зенітні установки Gerard.

Глава держави подякував Бундестагу за схвалення рішення надати Україні додаткові 3 млрд євро та відзначив те, що Анналена Бербок була одним із його ініціаторів. Таким чином загальна підтримка з боку Німеччини цьогогоріч становитиме 7 млрд євро.

Сторони також обговорили результати зустрічі лідерів щодо підтримки України в Парижі та напрацювання форматів гарантій безпеки.

Україна також розраховує на підтримку з боку Німеччини на шляху до членства в ЄС, зокрема щодо якнайшвидшого відкриття першого переговорного кластера.

Анналена Бербок зазначила, що Німеччина продовжуватиме підтримку України, яка сьогодні захищає мир і безпеку всієї Європи.

«Ми залишатимемося з Україною стільки, скільки необхідно. Німецький уряд надалі підтримуватиме досягнення справедливого миру та вашого членства в ЄС», – сказала міністерка.

**Ми передали американській стороні всю інформацію про російські порушення щодо енергетики – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

**Президент України Володимир Зеленський:**

(...). Сьогодні було багато військових справ. Я провів Ставку. Ключове питання – комплектація наших бригад, забезпечення всім необхідним. Окремо ще говорив із міністром оборони України, Головнокомандувачем, керівником

Генштабу – детально ми готуємо наші пропозиції щодо контингентів партнерів, які можуть стати частиною нової архітектури безпеки. Фактично це одна з гарантій безпеки для України. Найперша та найбільш ефективна для України гарантія нашої безпеки – це Сили оборони нашої держави та Сили безпеки, відповідна мотивація, забезпечення, увесь необхідний оборонний потенціал. Саме з цього й виходимо – українська армія має бути достатньо сильною, і на цьому фундаменті – вся інша архітектура безпеки. Вже днями відбудеться зустріч – у п'ятницю – із представниками держав-партнерів – це будуть військові представники. Зустріч, щоб обговорити спільний підхід до питання про контингенти. Працювати будемо на підготовлених пропозиціях української сторони, і потрібен спільний для всіх в Європі підхід, а отже, і спільні рішення. Також міністр оборони України доповів сьогодні про контакти з нашими партнерами, зокрема з американською стороною. Ми передали всю необхідну інформацію про російські порушення щодо енергетики: були удари, сьогодні знову був удар у Херсоні, застосування російського дрона по об'єкту енергетики, по обладнанню – абсолютно свідомо та цілеспрямовано – частина міста залишалась без електрики. Ми наполягаємо на тому, що кожне таке порушення має бути зафіксоване й отримати відповідь від наших партнерів. Саме з таких маленьких деталей складаються великі затримки Росією дипломатичного процесу. Безумовне припинення ударів, яке запропонувала Америка, зараз не реалізоване тільки через позицію Росії.

Провів сьогодні й кілька міжнародних зустрічей. Міністр закордонних справ Литви – я подякував за надану Україні підтримку. І це дуже принципова підтримка від перших хвилин повномасштабної війни. Підтримка зброєю, економічна підтримка, політична. Є нові системи ППО від Литви – шість. Дуже дякуємо вам! Дуже цінуємо також допомогу Литви нашому виробництву зброї в Україні – інвестиції в наш оборонний комплекс та спільні проекти – вони надзвичайно важливі. Цінуємо й підтримку у відносинах з іншими партнерами, зокрема в Європейському Союзі.

Сьогодні ж – зустріч із міністром закордонних справ Німеччини. Німеччина – це один із найбільших наших друзів у сенсі підтримки. Протиповітряна оборона, зброя, фінанси – ми в Україні разом із Німеччиною врятували тисячі й тисячі життів. Є сьогодні новий пакет підтримки – 130 мільйонів євро. Загалом цього року Німеччина дає сильну підтримку. Німецька підтримка для України становитиме 7 мільярдів євро. Були нещодавно реалізовані наші домовленості попередні з Німеччиною – щодо зброї, щодо захисту неба. Також я хочу подякувати за те, що німецька підтримка залишається для України цілком передбачуваною та системною. Стабільність підтримки – це один із ключових чинників у захисті від російської агресії. Саме на паузи в постачанні, на суперечки між партнерами, на всі ознаки нестабільності дуже розраховує Путін. Він вірить у те, що єдність у захисті життя не збережеться. І тому так важливо робити все, щоб



зберегти єдність, зберегти конструктивну роботу з усіма партнерами. Україна це робить.

І ще одне. Майже щодня – укази для відзначення наших воїнів державними нагородами. Сьогодні я підписав такий указ. 449 воїнів Збройних Сил України відзначені орденами та іншими нагородами. З них 179 воїнів, на жаль, померли. Ми завжди маємо пам'ятати, як багато залежить від нашої армії – від усіх українців та українок, які своїм життям – життям – захищають життя України. Я дякую кожному нашому воїну. Я дякую всім, хто працює на нашу державу й хто нам допомагає. (...).

**Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №204/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

*(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 6)*

**Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №205/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

*(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 7)*

**У Дніпрі Володимир Зеленський відвідав поранених воїнів і відзначив їх державними нагородами ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Під час робочої поїздки до Дніпра Президент України Володимир Зеленський відвідав медичний заклад, де проходять лікування воїни після поранень.

Глава держави ознайомився з роботою реанімації, відділень анестезіології та політравми. Президента поінформували про особливості функціонування лікарні в час повномасштабної війни, оснащення новітнім обладнанням, а також про відновлення закладу після обстрілів.

Володимир Зеленський поспілкувався із захисниками, які проходять лікування в цьому медичному закладі.

«Дякую вам за службу та захист нашої країни. Бажаю якнайшвидшого одужання», – сказав він.

Президент відзначив орденами «За мужність» III ступеня воїнів, які зазнали важких поранень під час виконання бойових завдань, зокрема на Донеччині.

**Глава держави обговорив ветеранську політику з амбасадорами проєкту Титани.UA ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

У Дніпрі Президент України Володимир Зеленський відвідав фотовиставку «Титани: історії незламності. Шлях добровольця» та зустрівся



з ветеранами.

На зустрічі були присутні амбасадори проєкту Титани.UA – ветерани війни, які зазнали важких поранень на фронті, пройшли лікування та реабілітацію й зараз допомагають іншим захисникам і захисницям у відновленні після поранень та в реалізації в цивільному житті.

Зокрема, обговорили впровадження ветеранської політики в області. Начальник Дніпропетровської ОВА Сергій Лисак зазначив, що її реалізує кожна з 86 територіальних громад регіону. Основний фокус зараз – працевлаштування ветеранів і співпраця з бізнесом, а також спортивна реабілітація.

«Дуже важливо, що люди повертаються в життя, що вони дуже потрібні. І вони не інші, вони такі самі, але пройшли інший шлях, героїчний шлях. Думаю, що якщо можна розвивати таку систему для всієї держави за прикладом Дніпровщини, то в усіх громадах були б вдячні», – зазначив Володимир Зеленський.

Ветерани розповіли, що буде створена асоціація «Титани.UA», а сам проєкт планують масштабувати на інші регіони України. До нього вже хочуть долучитися ветеранські організації Харкова, Сум та Херсона.

Наприкінці квітня очікується запуск застосунку, який повідомлятиме про програми, що вже існують на рівні держави та області. Штучний інтелект надаватиме інформацію про всі питання щодо реабілітації, отримання необхідних довідок, профорієнтації та навчання, а також спортивних активностей.

Крім того, проєкт Титани.UA займається пошуком земельних ділянок під будівництво соціального житла для ветеранів. Також розроблений єдиний проєкт будівлі ветеранського простору для обласних центрів, який міститиме басейн, спортзал, ЦНАП, кабінети для юридичних консультацій. На його основі будуть створені менші ветеранські простори для районних центрів.

Ветерани наголосили, що для них дуже важливо відчувати підтримку та свою потрібність і працювати разом заради впровадження необхідних ініціатив для всіх, хто повертається з фронту.

На зустрічі були присутні амбасадори Титани.UA:

Микола Михайлець – амбасадор проєкту в Кривому Розі, проходив службу на посаді розвідника-сапера 128-ї окремої бригади територіальної оборони на Херсонському напрямку, зазнав мінно-вибухового поранення ноги.

Юрій Синьківський – колишній командир 129-ї окремої бригади територіальної оборони, дістав поранення під час Іловайської битви. Зараз – радник начальника Криворізької військової адміністрації з ветеранської політики.

Денис Боднар – захищав Україну у 2014 – 2017 роках, командував відділенням розвідвзводу, звільнився за станом здоров'я. Зараз опікується ветеранською громадською організацією.

Андрій Перепадя – амбасадор у Нікопольському районі, проходив службу в 43-му окремому мотопіхотному батальйоні 53-ї окремої мотопіхотної бригади та 108-й окремій бригаді ТрО, зазнав поранення у 2015 році. Зараз очолює відділ ветеранської політики Нікопольської РДА.

Богдан Ільченко – брав участь в АТО й після поранення в липні 2016-го був звільнений у запас. Після мобілізації в лютому 2022-го брав участь у визволенні Сумської, Харківської та Донецької областей, був поранений у боях за Соледар. Зараз – радник начальника ОВА.

Станіслав Ралдугін – захищав Україну на Запорізькому та Донецькому напрямках, зазнав важких поранень. Очолює КЗ «Ветеранський простір Титани.УА».

Олександр Півторацький – учасник АТО, пройшов Іловайський котел та іловайський «зелений коридор», був поранений і переніс численні операції в Польщі, Литві та Україні. На початку 2022 року приєднався до лав Національної гвардії.

Олексій Мороз – брав участь в АТО, зазнав важких поранень, що призвели до ампутації руки. Зараз працює в Управлінні молоді та спорту й бере участь у спортивних змаганнях.

Ельоор Абдулоєв – у складі 111-ї бригади ТрО виконував завдання на Луганському та Донецькому напрямках, де зазнав мінно-вибухової травми, унаслідок якої йому відірвало стопу. Зараз працює на протезному підприємстві «Без обмежень».

Денис Скалеух – захищав Україну з 2022 року, зазнав важкого поранення, яке призвело до ампутації ноги. Після лікування та протезування займається спортивною реабілітацією та є головою ГО Veteran.Space.

Олексій Войтоніс – став добровольцем напередодні повномасштабного вторгнення РФ. У вересні 2022-го дістав поранення хребта й переніс вісім операцій. Зараз працює у виконкомі селищної ради.

Петро Печерний – як командир відділення пройшов складний бойовий шлях, відзначений медаллю «За військову службу Україні». Очолює відділ у справах ветеранів Самарівської міської ради.

Олександр Лапа – у складі Дніпровської бригади захищав країну на Запорізькому напрямку, унаслідок поранення втратив ногу вище коліна. Після лікування, реабілітації та протезування працює в Дніпровському ТЦК.

**Тиск на Росію може змусити державу-агресорку піти на припинення вогню – Володимир Зеленський ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

РФ поки не хоче йти на повне та безумовне припинення вогню, але тиск на неї, насамперед з боку США, все одно приведе до цього. Про це Президент України Володимир Зеленський заявив під час зустрічі з представниками бізнесу Дніпровщини.

«Україна продемонструвала – і всі на цьому наголошують – готовність до повного й безумовного припинення вогню. Ми не ставимо будь-яких умов, і «руські» не мають права ставити будь-які умови», – сказав Президент.

Водночас Володимир Зеленський наголосив, що Україна проти зняття санкцій з РФ в обмін на згоду щодо припинення вогню. І цю позицію підтримують європейські партнери.

Зараз багато хто у світі бачить, як Росія ухиляється від припинення вогню. За словами Глави держави, окупанти хочуть досягти певних територіальних перемог. Про це, зокрема, свідчили плани щодо наступальних дій на Сумському, Харківському та Запорізькому напрямках. Але реалізувати їх не вдалося.

«Я думаю, що посилений тиск і діалог американців із ними приведе все одно до припинення вогню», – підсумував Володимир Зеленський.

**Підвищення конкурентоспроможності українських виробників і повоєнний розвиток економіки: Президент зустрівся з бізнесом Дніпровщини ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

У Дніпрі Президент України Володимир Зеленський зустрівся з бізнесом Дніпровщини, зокрема керівниками й представниками підприємств важкої та легкої промисловості, машинобудування, виробників аграрної та м'ясо-молочної продукції, ритейлу, банківської сфери.

Глава держави подякував підприємцям за те, що вони продовжують працювати під час війни, і відзначив місцеве керівництво та енергетиків за успішне проходження зими.

«Ви – номер один сьогодні за ВВП в Україні, ми вам дуже вдячні. Дякуємо області, усім дніпровцям за це. Зрозуміло, що є і релокований бізнес зі сходу, багато людей переїхало після початку повномасштабного вторгнення. Все ж таки внесок в економіку України у вас сьогодні найбільший», – наголосив Президент.

Під час зустрічі обговорили державну підтримку локалізації виробництв, стимулювання інвестицій у вітчизняну промисловість та заходи для забезпечення конкурентоспроможності українських підприємств на внутрішньому й зовнішніх ринках. Також ішлося про плани держави щодо економічного відновлення та стійкого розвитку національної економіки після закінчення війни.

Президент зазначив, що очікує від Кабінету Міністрів відповідних напрацювань, зокрема в митно-тарифній політиці, що підтримають українського виробника. За його словами, ці зміни мають бути абсолютно рішучими.

«Я думаю, ми зможемо прокомунікувати з нашими партнерами, і вони зрозуміють, що Україні треба дуже сильно допомогти, незважаючи ні на що, після війни. Є правила світові, європейські, але нам треба підняти країну після війни. Думаю, що вони підуть також нам назустріч у багатьох питаннях», – сказав Володимир Зеленський.

За його словами, Німеччина, країни Північної Європи, Франція, Велика Британія пропонуватимуть інвестиції у відбудову України, не концентруючись виключно на своїх компаніях. Адже партнери знають, що для нас важливий пріоритет українського бізнесу у відновленні.

«Гроші щодо відбудови – це велика привабливість для повернення людей в Україну. Робота, висока зарплата й безпека», – зауважив Президент.

Глава держави переконаний, що Україна знайде шляхи щодо інвестицій не лише коштом заморожених російських активів, а й із допомогою партнерів.

Перша віцепрем'єр-міністерка – міністерка економіки Юлія Свириденко зазначила, що уряд повністю поділяє позицію стосовно залучення насамперед українських підприємств до відбудови, адже це – можливість для розвитку вітчизняної економіки.

Також держава опрацює запити щодо посилення заходів захисту власного ринку від демпінгового імпорту. Ще один пріоритет – розвиток механізмів підтримки бізнесу на прифронтових територіях. Триває відповідна робота, щоб покращити інструменти, які вже напрацьовані в межах державної політики «Зроблено в Україні».

**Сьогодні – Дніпро, робоча поїздка, багато різних зустрічей, дуже змістовно – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

**Президент України Володимир Зеленський:**

(...). Сьогодні – Дніпро. Робоча поїздка, багато різних важливих зустрічей. Дуже змістовно. Відвідав наших воїнів, які відновлюються після поранень. Я хочу подякувати нашим лікарям, усім медичним працівникам, усім медичним працівницям, які рятують наших хлопців, наших дівчат, наших військових і всіх, хто постраждав від цих російських ударів. Один із найбільших результатів у порятунку життів наших людей саме тут, у Дніпрі, – більш ніж 40 тисяч поранених, 96 % урятували. Я хочу за це подякувати вам – просто молодці! Усі лікарі, хірурги, усім, хто підтримує, дякую! Мав можливість поспілкуватися з воїнами, відзначити державними нагородами. Багато таких героїчних хлопців. Я бажаю всім якнайшвидшого одужання!

Говорив із ветеранами – крута ініціатива є Титани.UA, справді титани. Важливо, що хлопці дуже енергійні та знають, як долати проблеми, не забувають про побратимів. Сьогодні були конкретні питання – усе має бути вирішено. Можливості реабілітації та розвитку ветеранів у малих громадах обов'язково мають бути створені, і на базі шкіл створювати такі можливості – хороша ідея від хлопців-ветеранів сьогодні звучала. Справді важливо робити все, щоб зберігалися зв'язки ветеранів із їхніми підрозділами, із побратимами, загалом із Силами оборони. Якщо через військову бюрократію якісь можливості для наших ветеранів допомагати армії не працюють, це точно потрібно змінити. Цим вже буде займатися і Міністерство оборони, і

Офіс допоможе - це важливо, щоб і міністр у справах ветеранів – я зі всіма переговорю. Багато речей прозвучало – усе ми зафіксували. І також особисті питання, зокрема щодо доступу до медицини, і питання більш стратегічного характеру. Нам в Україні треба свої виробництва обладнання, усіх інструментів, які потрібні нашій ветеранській спільноті для швидкої адаптації, для того, щоб відчувати себе корисними. Ми говорили сьогодні про реабілітацію через ветеранський спорт – ми будемо це підтримувати й надалі.

Була також сьогодні важлива зустріч із представниками бізнесу Дніпровщини – зараз це регіон номер один за внеском у ВВП України й за багатьма іншими саме економічними напрямками. Я хотів би подякувати за це всім, хто зберігає та створює робочі місця в області, усім, хто працює на Україну, для України. Урядові програми будемо всі продовжувати, які показали свою ефективність. Є речі, які можна ще зробити для підтримки нашої промисловості, – я доручив урядовцям виконати те, про що просили сьогодні підприємці. Українські результати – це спільні результати, це результати всіх, хто обрав для себе Україну, усіх, хто активний заради України, усіх, хто готовий реалізовувати все необхідне, щоб Україна вистояла й досягла своїх цілей. Я хочу подякувати вам, подякувати всім! Дякую, Дніпро! Дякую, Україно! (...).

**Президент відвідав село Ягідне на Чернігівщині та поспілкувався з місцевими жителями ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

З нагоди третьої річниці звільнення Ягідного на Чернігівщині від російських окупантів Президент України Володимир Зеленський приїхав у село, щоб підтримати людей, які в ньому живуть, і збереження пам'яті про те, через що їм довелося пройти.

Під час окупації Ягідного в березні 2022 року всіх жителів майже місяць утримували в підвалі місцевої школи: це понад 350 людей. Серед заручників було майже 80 дітей, наймолодшому з яких на той момент виповнилося лише півтора місяця. Люди спали сидячи й могли виходити на вулицю лише раз на день.

Президент відвідав школу, де йому показали проєкт її реконструкції, а також ознайомився з перебігом відбудови села.

Зі 150 пошкоджених і 16 зруйнованих будинків наразі відновлено 56. У Ягідному триває відбудова, ремонт доріг і тротуарів, а також зведення спортивно-культурного центру Urban Park, де облаштують спортивний і дитячий майданчики, пішохідні доріжки та зелену зону.

Володимир Зеленський також відвідав один із будинків, де проходить відновлення, і поспілкувався з жителями села.

Окупація Ягідного тривала 27 днів: з 3-го до 30 березня 2022 року. Через нелюдські умови в підвалі померли 10 жителів села, ще 17 російські окупанти вбили.



**Володимир Зеленський зустрівся з керівниками територіальних громад Чернігівщини ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Під час робочої поїздки на Чернігівщину Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із керівниками територіальних громад області.

«Важливо, що в цей день і в усі дні боротьби за Чернігівщину ви тут. Я хотів би подякувати всім керівникам, усім громадянам України, мешканцям Чернігівщини за те, що ви зберегли Чернігівщину», – зазначив Глава держави.

Начальник Чернігівської ОВА В'ячеслав Чаус поінформував, що Росія щодня обстрілює область. З початку року внаслідок ворожих атак загинули двоє цивільних і ще 26 поранені. Також він додав, що 81 % об'єктів інфраструктури, що були зруйновані, уже відбудовані або перебувають у процесі відновлення.

Зокрема, під час зустрічі йшлося про зусилля України для встановлення справедливого та стійкого миру й отримання надійних гарантій безпеки.

«До справедливого миру ми все одно дійдемо, у нас є багато різних напрацювань. Але важливо, щоб ми були сильними за столом перемовин», – зауважив Президент.

Володимир Зеленський окремо наголосив на тому, що серед гарантій безпеки обов'язково мають бути економічні. Адже вони серед іншого будуть спрямовані на відновлення постраждалих регіонів.

Також обговорили підтримку підприємців та реалізацію програм підтримки бізнесу. Глава держави закликав представників громад Чернігівщини пропонувати ініціативи для розвитку підприємництва у прифронтових регіонах.

Серед інших важливих тем – забезпечення учнів безкоштовним харчуванням, збільшення кількості закупівель шкільних автобусів та будівництво укриттів у школах і дитячих садках. Президент зазначив, що обговорить із Прем'єр-міністром питання субвенцій для облаштування додаткових укриттів у прифронтових областях.

**Президент заслухав доповідь про перебіг Курської операції та відзначив воїнів державними нагородами ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Під час робочої поїздки на Сумщину Президент України Володимир Зеленський відвідав один із командних пунктів, заслухав доповідь командувача та відзначив воїнів державними нагородами.

Главі держави доповіли про перебіг Курської операції та оперативну обстановку на ділянці фронту. Українські воїни продовжують утримувати буферну зону на території РФ, щоб не допустити наступу на Сумщину.

Окремо обговорили ефективність бригад, потреби угруповання, застосування дронів і РЕБ, а також боротьбу з ворожими БпЛА різних типів.



Президент поспілкувався з воїнами та відзначив їх орденами Богдана Хмельницького III ступеня та Данила Галицького.

«Дякуємо за весь напрямок, який ми називаємо Курськ. За захист нашої Сумщини, Харківщини. Це дуже важливі кроки й дуже важлива операція. Всі ваші дії дуже важливі. Дякую за ці місяці витримки, за реальний героїзм – ваш і ваших побратимів. Дякую за службу», – сказав Володимир Зеленський.

**Володимир Зеленський подякував воїнам бригад, які беруть участь у Курській операції ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

На Сумщині Президент України Володимир Зеленський відвідав командні пункти 36-ї окремої бригади морської піхоти імені контрадмірала Михайла Білинського та 82-ї окремої десантно-штурмової Буковинської бригади.

Командир 36-ї ОБрМП Микита Вітек доповів про оперативну ситуацію на ділянці фронту в Курській області, завдання, які виконує бригада, та наміри російських військ.

Він поінформував про досвід бригади в застосуванні дронів на оптоволоконні та співпрацю в межах проєкту «Лінія дронів».

Президент також поспілкувався з командирами підрозділів. Зокрема, ішлося про збільшення держзамовлення для підготовки офіцерів.

Володимир Зеленський подякував воїнам за службу та відзначив їх орденами «За мужність» II та III ступенів і медаллю «За військову службу Україні».

«Дякую за те, що робите на сході нашої держави, на Донецькому напрямку, і на Херсонщині. Дякую також вам за захист Сумщини, за цю операцію. Високо цінуємо вашу службу. Бережіть себе, і дякую ще раз за збереження України», – сказав Глава держави.

Командир 82-ї ОДШБр Володимир Гуцул доповів про перебіг бойових дій у смузі оборони його бригади та поінформував про тактику північнокорейських солдатів.

Президент також поспілкувався з командирами рот і батальйонів про те, як можна посприяти розвитку безпілотних систем. Воїни висловили свої пропозиції щодо підготовки військовослужбовців, зокрема збільшення часу для злагодження підрозділів.

Володимир Зеленський подякував захисникам за все, що вони роблять заради України, та відзначив воїнів орденами «За мужність» III ступеня.

«Передусім хотів би подякувати вам за все, що ви зробили й робите. Дякую за захист наших сімей і України. Я дуже давно хотів особисто подякувати вам і нагородити. За цей напрямок, за Курську операцію. Хоча, безумовно, і те, що бригада робить на Вовчанському напрямку, теж дуже важливо. Але ця операція зберегла багато-багато життів», – зазначив Глава держави.

Від серпня минулого року наші підрозділи ведуть бойові дії на території ворога – це один із найбільших українських результатів за час цієї війни – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

**Президент України Володимир Зеленський:**

(...). Сьогодні дві наші області – Чернігів, Сумщина. Стратегічний напрямок, кордон із Росією.

Почав сьогодні день у Ягідному – днями була річниця звільнення села від окупантів. Важливо, що багато об'єктів у селі відновили, будують нові будинки, працюють над збереженням пам'яті про те, як росіяни утримували все село в підвалі школи. Один із найбільш цинічних і нелюдських злочинів цієї війни. Ніколи цього ми не забудемо. Також я був у Чернігові, зустрівся з представниками всіх наших громад області. Багато питань. І особливо – у громад, які межують із Росією й фактично постійно перебувають під обстрілами. Вирішили сьогодні спрямувати додаткові кошти для підтримки всіх таких громад – прикордонних, на межі з ворогом, а також прифронтових. Наступного тижня урядовці повинні це вирішити: додаткові кошти – відчутні кошти – на кожен таку громаду для найбільш нагальних завдань.

Сьогодні ж – наша Сумщина, один із напрямків, де багато що вирішується. Я особисто хотів бути тут, особисто хотів подякував нашим воїнам: ДШВ – 80-та бригада, 82-га, морська піхота – 36-та бригада і всі ті, хто виконує завдання на Курщині, хто захищає нашу державу, хто захищає нашу Сумщину від постійного бажання росіян зайти в Україну із цих напрямків. Я хочу подякувати всім нашим солдатам, всім нашим сержантам, кожному нашому офіцеру, які абсолютно героїчно воюють на цих напрямках. Від серпня минулого року наші підрозділи ведуть бойові дії на території ворога – це один із найбільших українських результатів за час цієї війни. Абсолютно справедливо перенести війну туди, звідки вона й прийшла. Говорили сьогодні з командирами підрозділів наших на цьому напрямку – основні потреби, додаткове забезпечення, постачання техніки, дрони, оперативні питання. Працюємо для захисту наших позицій. Знаємо, на що розраховує ворог. У будь-якому випадку захистимо нашу державу, нашу незалежність, наших людей.

Я вдячний усім нашим людям, які захищають свій дім, які захищають свої громади, які захищають свою землю, нашу землю. Бути тут, допомагати державі та армії, дбати про людей, які поруч, – це все потрібно, це все допомагає нам зберігати Україну й наближати мир. (...).

**Ми обов'язково вистоїмо в цій війні і забезпечимо достойне життя для України – Президент під час вручення орденів «Золота Зірка» та «Хрестів бойових заслуг» ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Президент Володимир Зеленський вручив ордени «Золота Зірка» захисникам, яким присвоєно звання Героя України, рідним загиблих воїнів,

які удостоєні цього звання посмертно, а також відзнаки «Хрест бойових заслуг».

«Кожне ім'я, яке звучить сьогодні, – це історія подвигів і окремої людини, і всіх наших Сил оборони та безпеки. Не було б України без таких людей, без такого героїзму. Наш синьо-жовтий прапор зберігається на українській землі завдяки кожному нашому воїну, який захищає позиції, б'ється за себе, своїх побратимів, свою сім'ю і за всю Україну – здобуває на полі бою такий необхідний результат», – наголосив Глава держави.

Президент також подякував рідним українських захисників за силу та витримку.

«Ми обов'язково вистоїмо в цій війні. Ми обов'язково забезпечимо достойне життя для України. І обов'язково притягнемо Росію до відповідальності за все, що вона зробила», – сказав Володимир Зеленський.

Присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять усіх захисників і захисниць, які віддали свої життя заради України.

Глава держави передав рідним полеглих Героїв України ордени «Золота Зірка». Цього звання посмертно удостоєні:

Молодший сержант Юрій Гапоненко. У 2022 році брав участь у звільненні населених пунктів Київщини та Херсонщини, потім – в обороні Бахмута, Курдюмівки та Соледара на Донеччині. Завдяки його розвідувальним діям було знищено три ворожих Т-72, дві БМП-2, три БТР-80 та понад 50 окупантів. У лютому 2023 року зазнав важкого поранення внаслідок мінометного обстрілу, від якого помер у лікарні.

Молодший сержант Юліан Матвійчук. Із вересня 2022 року виконував завдання з прикриття державного кордону на Харківщині, Сумщині та Донеччині. Завдяки ефективному командуванню екіпажем БпЛА були зірвані плани щодо штурмів українських позицій. У травні 2023 року неподалік Мар'їнки зазнав важкого поранення під час ворожого обстрілу, від якого за кілька днів помер у лікарні.

Підполковник Юрій Тимусь. У лютому – березні 2022 року старший штурман-льотчик виконав 28 бойових вильотів, знищив або уразив три танки, чотири БМП, сім БТРів та до ста окупантів. Постачав боєприпаси й ліки та евакуював важкопоранених з «Азовсталі». Сприяв знищенню ворожого табору, що готувався до штурмів. У складних умовах організував безпечну посадку та зліт групи. Але його гелікоптер унаслідок інтенсивного вогню був уражений ракетою, через що екіпаж загинув.

Молодший сержант Денис Дорофєєв. У березні 2022 року протитанкове мінне поле, яке встановила його інженерно-саперна група на Запоріжжі, не дало окупантам прорватися. Із липня 2023 року виконував бойові завдання на Донеччині без втрат особового складу та техніки. Торік у січні в районі Костянтинівки встановлював протитанкову міну, яка здетонувала від ураження FPV-дронем. Денис Дорофєєв загинув від несумісних із життям поранень.

Старший солдат Руслан Пісковий. З перших годин повномасштабного вторгнення РФ добровільно вступив до лав ЗСУ. У травні 2022 року у складі Сил ТрО воював на Харківщині, наприкінці року брав участь у боях у Білогорівці на Луганщині. У квітні 2023 року на Донеччині вміло організував оборону позицій під час нічного бою, але загинув від кульового поранення в голову.

Солдат Андрій Чеверда. Як кулеметник стрілецького відділення у травні 2023 року брав участь у відбитті штурму українських позицій на Луганщині. Захисники України вели бій із переважальними силами ворога, які налічували 80 осіб. Наші воїни не дали окупантам просунути вглиб позицій, але в тому бою Андрій Чеверда загинув.

Старший лейтенант Андрій Федосов. Виконував бойові завдання з розвідки, стримування атак і затримання корегувальників. 30 червня 2022 року в Привіллі на Луганщині українські воїни потрапили під обстріл із засідки, коли намагалися вибити російських окупантів з міста. Андрій Федосов надав допомогу чотирьом пораненим побратимам і евакуював їх, але сам зазнав несумісних із життям поранень.

Старший лейтенант Руслан Данко. На околицях Малинківки на Запоріжжі евакуював із «сірої» зони тіла загиблих захисників, а також разом із передовою групою ССО завдавав вогневого ураження. Під час прикриття передової штурмової групи подавив російський кулеметний розрахунок і відсік піхоту. Але внаслідок атаки FPV дрона-камікадзе дістав несумісні з життям поранення.

Солдат Артур Станкус. На Луганщині підрозділ під його командуванням відбивав штурми переважальних сил ворога. Зазнав важкого поранення, але далі виконував завдання, надавав допомогу іншим, прикривав відхід поранених. Сам утримував позицію, яку російські окупанти не змогли взяти під контроль і просунути далі. Після приходу підкріплення Артур Станкус керував евакуацією поранених і загинув унаслідок обстрілу.

Молодший сержант Максим П'ясецький. У 2022 році разом із підрозділом понад 40 днів тримав оборону позицій у Кам'янці на Харківщині та неодноразово знищував техніку ворога. Його розрахунок ПТРК «Ступа-П» ліквідував два танки, які рухалися з боку Ізюма, що змусило окупантів відступити. Максим П'ясецький загинув унаслідок артилерійського обстрілу під час стримування чергової атаки.

Молодший сержант Олександр Цебрій. У боях на Донеччині знищив майже 30 окупантів і захопив ворожу БМП. Під час штурмових дій зазнав поранення, але продовжив утримувати позицію. Попри обстріли евакуював трьох поранених побратимів. Торік у ніч проти 24 липня очолив штурмову групу. Окупанти зазнали втрат і були змушені відступити. Олександр Цебрій евакуював пораненого воїна, але під час подальшого виконання завдання загинув.

Молодший сержант Олег Андрійчук. Захищав Україну в районі Торецька та Бахмута. У квітні 2023-го брав активну участь у плануванні та



підготовці до штурмових та оборонних дій поблизу Хромового. Попри поранення відмовився від евакуації, дав команду евакуювати найважчих поранених і продовжив керувати обороною до приходу групи ротації. Унаслідок поранень Олег Андрійчук помер у стабпункті.

Сержант Дмитро Шевченко. Торік у травні біля Часового Яру підбив броньовану машину, що зірвало наступальні дії ворога. Заблокував групу російських десантників, ліквідував двох і поранив іще сімох. 29 травня підрозділ під його командуванням знищив чотири одиниці бойової техніки та значну кількість окупантів. Під час переміщення воїнів до місця евакуації ворог ударив по них FPV-дронами. Дмитро Шевченко, прикриваючи побратимів, зазнав несумісних із життям травм.

Солдат Микита Колісник (НГУ). В січні 2023 року в Бахмуті під час ворожого наступу на опорний пункт гвардійців прицільним вогнем знищив близько 20 окупантів. Пізніше ліквідував іще 11 загарбників, підбив один БТР і ще один знищив. Згодом під час бою поруч із позицією Микити Колісника вибухнула ворожа граната, унаслідок чого він зазнав несумісного з життям поранення.

Молодший лейтенант Андрій Сядристий (НГУ). На Запорізькому напрямку в липні 2023 року за його наказом бойовий розрахунок зупинив просування ворога та знищив БТР і дві БМП. Тоді молодший лейтенант особисто ліквідував шістьох окупантів. Поблизу Роботиного Андрій Сядристий першим відкрив вогонь по переважальних силах ворога та знищив чотирьох окупантів і легкоброньовану машину типу «Тигр».

Майор Андрій Гуцал (ДПСУ). Торік 25 лютого під час штурму керував під ворожим вогнем евакуацією поранених, допомагаючи оборонцям відбити атаку. Зазнавши поранення, відмовився залишити позицію та повернувся, щоб завершити евакуацію. Під час відходу потрапив під обстріл і був важко поранений. Коли БМП прямувала до стабпункту, у неї влучила ракета, унаслідок чого всі, хто був усередині, загинули.

Лейтенант Ігор Польовий (ДПСУ). У травні 2024 року його розвідувальна група зайняла одну з передових позицій у Вовчанську й зупинила просування окупантів. Це дало змогу здійснити оперативне оточення угруповання на одному із заводів. У червні особисто у ворожому окопі знищив двох окупантів і ще двох поранив, одного взяв у полон і сам утримував позицію. Ігор Польовий загинув 23 жовтня, виконуючи бойове завдання в Курській області.

Старший лейтенант Іван Улезько (СБУ). В районі Бахмута у складі снайперських пар особисто знищив чотирьох окупантів і ще трьох поранив. На Харківщині як снайпер і пілот БпЛА брав участь у веденні аеророзвідки та бойовій роботі екіпажів дронів-камікадзе по піхоті: ліквідував 9 окупантів і 11 поранив. Торік у листопаді під час знешкодження ворожої ДРГ його тактична група потрапила в засідку. Іван Улезько забезпечив відхід підлеглих, але сам загинув унаслідок поранення.

Президент вручив воїнам «Золоту Зірку» Героя України. Найвищої державної нагороди удостоєні:

Молодший сержант Богдан Масько. Під час боїв на Херсонщині чотири рази зазнав бойових травм, але продовжував виконувати завдання. На Донеччині проводив аеророзвідку та корегував артилерійський і мінометний вогонь. Під час одного з боїв надав допомогу пораненому побратиму та допоміг транспортувати його до точки евакуації. У 2024 – 2025 роках за допомогою дронів знищив майже 50 окупантів.

Солдат Віталій Шуба. Захищає Україну на Запоріжжі та Донеччині. У складі штурмової групи, а згодом на її чолі брав участь у відбитті та обороні опорних пунктів. Неодноразово корегував вогонь артилерії. Упродовж семи днів сам знищив десятьох окупантів і три одиниці БМП, коли через повний вогневий контроль ворога було неможливо провести заміну. Загалом завдяки його діям було знищено 90 загарбників, 12 БМП і танк Т-72.

Солдат Владислав Степанчук (ДПСУ). У липні 2023 року вступив на навчання до Національної академії ДПСУ ім. Богдана Хмельницького, а вже у квітні 2024-го за власним бажанням долучився до новоствореного відділення вогневої підтримки. Того ж місяця під час обстрілу 18-річний солдат урятував 105-мм гармату. На Курщині разом зі своїм розрахунком вивів на запасні вогневі позиції воїнів суміжних підрозділів, які втратили зв'язок. Загалом урятував 21 захисника, двоє з яких були поранені.

Володимир Зеленський також вручив воїнам «Хрести бойових заслуг». Відзнаку отримали:

Молодший лейтенант Валентин Роман. Виконував бойові завдання у Донецькій, Запорізькій, Херсонській та Луганській областях. Керував штурмами та заходами з оборони позицій і укріплення ділянки фронту. Торік у жовтні під час чергування сам утримував спостережний пункт і відбив ворожий накат. Валентин Роман і групи під його керівництвом знищили понад 170 окупантів, а також БМП, МТ-ЛБ, танки.

Капітан Владислав Бондаренко. Зібрав штурмовий загін і відбив дві втрачені позиції. Надалі в умовах кругової оборони зазнав важкого поранення, але продовжив керувати боєм. Після двох діб зв'язок із групою зник. Капітана, який був без свідомості, вдалося знайти та евакуювати до найближчої позиції, але воїнів помітили окупанти. Щоб не допустити прориву, Владислав Бондаренко викликав вогонь на себе. На п'ятий день його зрештою вдалося доправити у стабпункт.

Підполковник Андрій Горян. Керував підрозділами аеромобільного батальйону та плануванням штурмових дій у Курській області. Забезпечив вчасний вихід підрозділу на визначені рубежі, надавав вказівки штурмовим підрозділам для відбиття нових позицій, керував боєм і правильно координував завдання для штурмових груп.

Молодший сержант Олександр Власов. У серпні 2024 року на Курщині виводив групи з-під обстрілу та координував евакуацію поранених. Завдяки цьому вдалося врятувати життя 17 воїнів. У жовтні в складних умовах



оперативно відреагував на зміну бойової обстановки, спланував і здійснив зачистку ворога, знищивши 16 окупантів.

Старший солдат Юрій Гриценя. Завдяки йому було відновлено повний контроль над селом Пльохово на Курщині. Керував підрозділом, особисто знищив трьох російських військових і врятував життя п'ятьом пораненим побратимам. У селі Погребки знищив дев'ятьох противників і вилучив радіостанції, що дало змогу повернути втрачені позиції та зупинити просування ворога. У грудні Юрій Гриценя втратив руку внаслідок поранення.

Полковник Максим Лановий. Заступник начальника Національної академії сухопутних військ ім. гетьмана П. Сагайдачного. Торік у вересні в районі Вугледара, Костянтинівки та Гострого проводив одночасні наступальні дії в смугах відповідальності трьох бригад. Загалом під його командуванням підрозділи бригади знищили 30 гармат, 33 міномети, 4 САУ, 17 танків, 106 ББМ, ліквідували 428 окупантів та майже тисячу поранили.

Капітан Ігор Судомій. Поблизу Гостомеля не допустив захоплення українських позицій ворожою ДРГ, знищивши трьох окупантів і ще чотирьох поранивши. На Луганщині його штурмова група атакувала ворожі позиції та знищила 10 загарбників і дві ворожі БМП. На Харківщині його підрозділ зайняв два опорних пункти та знищив два танки, вісім БТРів, три МТ-ЛБ, шість одиниць автотранспорту та майже взвод окупантів.

**Всі російські обіцянки закінчуються ракетами і дронами, бомбами чи артилерією; дипломатія для них – це пусте слово – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

**Президент України Володимир Зеленський:**

(...). Зараз тривають рятувальні роботи в Кривому Розі після удару російської ракети. Попередньо – балістика. Станом на цей час відомо про 14 загиблих, і серед них шість дітей. Мої співчуття рідним та близьким. Багато постраждалих, пошкоджені будинки. Ракета вдарила фактично по території поруч із житловими будинками – у дитячий майданчик, звичайні вулиці. Це просто нелюди, сволота – усі, хто може таке робити. Слова нормального про цих російських покидьків немає. І сьогодні ж у Харкові весь день тривали рятувальні роботи після удару російських дронів. Цілеспрямований удар шести «шахедів». На жаль, п'ять людей загинули. 34 людини постраждали. Загалом за одну тільки минулу ніч було 78 ударних дронів, із них 56 – «шахеда. Сьогодні ж у Херсоні – новий цілеспрямований удар російського FPV-дрона по об'єкту енергетики – по Херсонській ТЕЦ. Такі удари не можуть бути випадковістю – росіяни знають, що це саме об'єкт енергетики і що такі об'єкти мають бути захищені від будь-яких ударів згідно з тим, що Росія пообіцяла американській стороні. Всі російські обіцянки закінчуються ракетами і дронами, бомбами чи артилерією. Дипломатія для них – це пусте слово. І тому потрібен тиск – достатній тиск на Росію, щоб вони відчували

наслідки кожного свого обману, кожного удару, кожного дня, коли вони забирають життя людей і затягують війну. Вже могло б бути досягнуте припинення вогню, і саме Путін це відкидає, саме Москва не йде на припинення вогню вже з 11 березня, і це саме їм там, у Росії, потрібна війна, і очевидно, що просто розмовами чи очікуваннями Росію до миру не примусити. Вдячний усім у світі, хто своєю силою допомагає дипломатії та всім зусиллям заради чесного миру стати ефективними. Розраховуємо на Америку, на Європу, на інших партнерів – розраховуємо на їхню змогу натиснути на єдину причину війни, а саме – на російське бажання знищувати та вбивати.

Сьогодні були доповіді військових: Головка, начальника Генерального штабу, міністра оборони України. Зміцнюємо наш захист. Пояснюємо партнерам, що потрібно, щоб наші позиції стали сильнішими, а отже, щоб дипломатія стала сильнішою.

Дуже важливо, що сьогодні в Україні відбулася зустріч наших військових із представниками партнерів: Британія, Франція, саме військові команди. І розмова – уже дуже детальна – про розміщення безпекових контингентів в Україні. Є відчутний прогрес, і я сьогодні особисто подякував нашим партнерам за це – ми формуємо спільне бачення й конкретну основу для гарантування безпеки. Ми в Україні не просто прагнемо миру, але й будуємо чітку стратегію, як зробити мир справді надійним, справді тривалим. Я вдячний усім у Європі, хто нам у цьому допомагає, і важливо, щоб ця робота й подальша безпека були підтримані Сполученими Штатами.

І ще одне – за підсумками спілкування з нашими громадами на Чернігівщині вчора. Ми домовилися з громадами, що дамо спеціальну підтримку для прифронтових громад та для прикордонних, які межують із Росією. Сьогодні урядовці вже погодили параметри підтримки. Йдеться про перший внесок – щонайменше це буде 2 мільярди гривень для 200 громад на Донеччині, в Запоріжжі, Харківщина, Херсонщина, Сумщина, Чернігівщина, Миколаївська область та Луганщина. Також – громади Дніпровщини. Будемо дивитися на результат використання цих коштів і будемо продовжувати цю фінансову підтримку. Це гроші, які можна буде використати додатково на найбільш гострі безпекові потреби – те, що стосується передусім захисту людей, ремонту й відновлення, спеціального транспорту, будівництва укриттів. Я доручив уряду оперативно спрямувати кошти в громади. Дякую всім, хто працює заради України, всім, хто підтримує та допомагає нам! (...).

**Президент провів зустріч із начальниками штабів оборони Франції та Великої Британії ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із начальником Головного штабу Збройних сил Франції генералом Тьєррі Бюркаром і начальником штабу оборони Великої Британії адміралом Ентоні Радакіном.

Головна тема зустрічі – гарантії безпеки для України та майбутня архітектура миру у Європі. Глава держави відзначив, що є відчутний прогрес і перші деталі щодо того, як може бути розміщений безпековий контингент партнерів.

«Ми обговорюємо присутність на землі, у небі і на морі. А також протиповітряну оборону. І деякі ще делікатні речі. Я думаю, що ми будемо зустрічатися кожного тижня. Не на моєму рівні, а на рівні наших військових. Де, у яких місцях – це проговорюється окремо. Є багато вже розуміння в наших партнерів, що потрібно Україні», – зазначив Володимир Зеленський.

Під час зустрічі українські, британські та французькі військові обговорили підготовку та стан оперативного планування, щоб у разі припинення бойових дій мати змогу оперативно реалізувати плани коаліції охочих. Україна готова до справедливого та надійного миру, який має бути захищений силою міжнародної підтримки.

Президент подякував Великій Британії та Франції за лідерство в коаліції охочих, а також країнам-учасникам за послідовну підтримку України. Глава держави наголосив, що саме така спільна робота допомагає наближати надійний і тривалий мир.

«Це не перша зустріч, але мені здається, що така фундаментальна – одна з перших. І дуже важливо, що ми будемо в постійному форматі тепер так працювати, з відповідними результатами», – сказав Володимир Зеленський.

Президент зазначив, що начальники штабів поінформують про результати зустрічі лідерів Франції та Великої Британії, а також військові штаби країн-партнерів.

**Замовчувати те, що це саме Росія вбиває дітей балістикою, – це неправильно і небезпечно – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

**Президент України Володимир Зеленський:**

(...). Сьогодні весь день після російського удару по Кривому Рогу в місті роблять усе можливе для порятунку людей. Деяких поранених – особливо складних – направили в Дніпро. Лікарі намагаються зберегти якнайбільше життів. Я дякую всім, хто залучений до цієї роботи, всім, хто одразу прибув за викликом і хто допомагає зараз. Цей удар – одна з найбільш чорних сторінок для Кривого. На жаль, 18 людей загинули, із них 9 – діти. Найменшому 3 роки. Мої співчуття всім рідним та близьким.

Учора ввечері й сьогодні багато хто у світі заявив про свою позицію після цього удару – позицію чіткого несприйняття російського терору. Всім, хто це бачить і не заплющує очі, а говорить чітко і ясно правду, не тільки ми в Україні, а й увесь світ має бути вдячним. Замовчувати те, що це саме Росія вбиває дітей балістикою, – це неправильно, це небезпечно. Це тільки підбурює покидьків у Москві продовжувати війну та надалі ігнорувати

дипломатію. Слабкість іще ніколи не закінчувала війни. Тому я вдячний кожній країні, представники якої висловились: лідери, міністри закордонних справ, посольства.

Російська балістика по вулиці звичайного міста, по житловій забудові, а ще й після цього удару – додатковий удар дронами. І ще людина загинула, і ще були поранені. Росія повинна відповідати за все скоєне, треба на них там тиснути – дійсно тиснути, не гаяти час у пустих розмовах, – щоб цю війну закінчити.

У Кривому Розі будуть оголошені дні жалоби за загиблими. Зараз об'єднались українські міста, наші села в підтримці Кривого. Від Дніпра і Харкова до Ужгорода, від Одеси до Києва – всі області, усі обласні центри і багато громад – проявляють свою солідарність та вшановують пам'ять загиблих. Я дякую всім за цю абсолютно правильну емоцію – емоцію підтримки та єдності, яка зміцнює всю нашу державу. І також окремо я хочу подякувати кожному й кожній, чие серце відчуло біль і гнів через те, що сталося.

Ми всі маємо пам'ятати: війна триває. Обов'язково треба підтримувати нашу оборону, наших воїнів, нашу державу. Все маємо робити, щоб посилити позиції України і щоб якнайбільше людей у світі знало і максимально відчувало, що відбувається й чому варто бути з Україною, і особливо в такі моменти.

І також я хочу відзначити людей, які проявили себе зараз на місці в Кривому, на місці влучання – працювали там і вчора, і сьогодні. Головне управління ДСНС України на Дніпровщині: Олександр Парубенко, Василь Денисюк, Світлана Чередниченко, психологи Сергій Гайдамака, Тетяна Куценко. Хлопці з Державного гірничорятувального загону ДСНС України: Павло Дорошенко, Євген Білокриницький, Андрій Сірий. Медики: Григорій Максименко, Дмитро Фурсенко. Національна гвардія: Владислав Тичина, Олександр Васильчик. Національна поліція: Іван Труш, Ілля Богдан, Микола Гармаш, Володимир Тітов. Я дякую вам, я дякую всім вашим колегам, кожному в комунальних службах міста, хто дбає про людей, усім лікарям та медичним сестричкам, кожному волонтеру, який підключився до допомоги, і всім, хто дбає про наших людей, про нашу країну. Важливо бути всім разом. (...).

**Президент відзначив рятувальників, медиків, нацгвардійців і поліцейських, які працюють на місці російського удару в Кривому Розі ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Увесь день після російського удару по Кривому Рогу в місті роблять усе можливе для порятунку людей. Про це Президент України Володимир Зеленський повідомив у вечірньому зверненні.

За словами Глави держави, деяких поранених, в особливо важкому стані, направили в Дніпро і лікарі намагаються зберегти якнайбільше життів.

Унаслідок цього російського удару загинуло 18 людей, із них 9 – діти. Найменшому хлопчику було 3 роки. Після обстрілу балістикою Росія завдала ще одного удару по Кривому Рогу – дронами. Загинула одна людина, і були поранені. Президент висловив співчуття всім рідним та близьким.

Володимир Зеленський відзначив представників ДСНС, медиків, нацгвардійців і поліцейських, які рятують постраждалих та працюють на місці балістичного удару.

Це працівники Головного управління ДСНС України на Дніпровщині: начальник 14-ї державної пожежно-рятувальної частини Олександр Парубенко, заступник начальника 12-ї державної пожежно-рятувальної частини Василь Денисюк, провідний інспектор Світлана Чередниченко та психологи Сергій Гайдамака й Тетяна Куценко.

Працівники Державного гірничорятувального загону ДСНС України: командир відділення оперативного взводу Павло Дорошенко, командир відділення другого взводу Євген Білокриницький, помічник командира оперативного взводу Андрій Сірий.

Медики: парамедик виїзної бригади екстреної медичної допомоги Григорій Максименко та фельдшер з медицини невідкладних станів Дмитро Фурсенко.

Нацгвардійці: молодший лейтенант Владислав Тичина та старший солдат Олександр Васильчик.

Поліцейські: поліцейський полку патрульної поліції в місті Кривий Ріг Іван Труш, заступник начальника відділення поліції – начальник слідчого відділення Криворізького районного управління поліції Ілля Богдан, начальник сектору криміналістичного забезпечення слідчого відділу Криворізького районного управління поліції Микола Гармаш, т. в. о. командира взводу полку патрульної поліції в місті Кривий Ріг Володимир Тітов.

«Я дякую вам, я дякую всім вашим колегам, кожному в комунальних службах міста, хто дбає про людей, усім лікарям та медичним сестричкам, кожному волонтеру, який підключився до допомоги, і всім, хто дбає про наших людей, про нашу країну. Важливо бути всім разом», – наголосив Президент.

**Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №173/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

*(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 1)*

**Кожна ніч зараз – це масштабні російські атаки дронами, під сотню «шахедів» щоразу – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**



**Президент України Володимир Зеленський:**

(...). Передусім – вдячність нашим захисникам неба. Кожна ніч зараз – це масштабні російські атаки дронами. Під сотню «шахедів» щоразу. Багато збиттів. Тільки сьогодні на ранок збитих дронів – 97 за ніч. Мобільні вогневі групи, РЕБ, розрахунки ППО – дякую вам. На жаль, є і влучання. Треба значно більше ефективності нашому захисту неба. І розбудова ефективного нашого повітряного щита не буде припиняється. Я хочу подякувати сьогодні всім нашим партнерам, які нам допомагають у цьому. Але потрібно більше систем ППО, більше відповідної амуніції для збиття дронів. Ми говоримо про це з усіма партнерами. Сьогодні вночі в Києві, на жаль, три людини загинули через російські дрони. Батько з донькою – п'ять років було дитині. Російський удар напередодні в Запоріжжі забрав життя цілої родини – мама, тато, донька. Мої співчуття всім рідним та близьким. І потрібно також більше тиску на Росію, щоб цей терор припинився. І це залежить від усіх партнерів – від Америки, від Європи, від інших у світі. Зараз, після минулої зустрічі в Саудівській Аравії, у Джидді, абсолютно всім у світі зрозуміло, що Росія – єдина, хто затягує цю війну. Єдина, хто її сюди приніс і кому треба її продовжувати. Вже з 11 березня є пропозиція безумовного припинення вогню, і такі удари вже б припинились. Але саме Росія продовжує все це. І ще кожної ночі, кожної доби завдає максимально цинічних ударів. Без тиску на Росію вони там і надалі в Москві будуть зневажати справжню дипломатію, будуть і надалі руйнувати життя. Сьогодні вже друга зустріч української та американської команд у Саудівській Аравії. Цього разу більш технічного рівня – наші військові, наші дипломати, наші представники Міністерства енергетики. Щойно я говорив з Рустемом Умеровим – він мені доповів про зустріч, про перебіг перемовин. Наша команда працює абсолютно конструктивно, розмова достатньо корисна. Робота делегацій триває. Але про що б ми зараз не говорили з нашими партнерами, потрібно дотиснути Путіна до реального наказу припинити удари: хто цю війну приніс, той і повинен її забрати.

І хочу також сьогодні відзначити наших воїнів – усіх наших хлопців і дівчат, чоловіків і жінок у Силах оборони та безпеки України, в оборонній промисловості нашої держави, усіх наших волонтерів та кожного, хто працює на українську стійкість. Всіх наших людей, завдяки яким позиції України мають силу. Дякую вам! А особливо – воїни 72-ї окремої механізованої бригади, молодці! П'ятдесят дев'ята окрема штурмова бригада безпілотних сил. Вчора я мав нагоду подякувати цій бригаді особисто на Донеччині, сьогодні – знову за результати в боях. Дякую! Дякую 152-й окремій механізованій бригаді – дуже дякую вам, воїни! Воїни 3-ї окремої штурмової бригади – дякую вам за успішні дії при звільненні села Надія в Луганській області. Наші люди щодня доводять, що Україна заслуговує на повагу, заслуговує на ставлення нашої держави на рівних і заслуговує на достойний мир. Пишаюся нашими людьми! Дякую всім у світі, всім, хто підтримує Україну! (...).



**Президент прийняв вірчі грамоти від послів Шрі-Ланки та Гватемали ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Президент України Володимир Зеленський прийняв вірчі грамоти від новопризначених послів Шрі-Ланки та Гватемали в Україні (за сумісництвом).

Глава держави привітав їх із початком дипломатичної місії в Україні та висловив сподівання на активізацію співпраці між країнами.

Під час спілкування з пані Послом Шрі-Ланки Президент зазначив, що Україна веде конструктивні переговори з представниками США й готова зробити все можливе для якнайшвидшого досягнення миру. Наша країна запропонувала кроки, які заклали б необхідну основу для подальшого переговорного процесу, і розраховує на підтримку цієї позиції з боку інших держав.

«Будемо вдячні Шрі-Ланці за більш активну підтримку на шляху забезпечення справедливого й тривалого миру в Україні на основі Статуту ООН і міжнародного права», – наголосив Володимир Зеленський.

Президент також зауважив, що Україна зацікавлена в розвитку двосторонньої співпраці, зокрема в галузях торгівлі, освіти, продовольчої безпеки та медичної реабілітації.

Під час розмови з пані Послом Гватемали Глава держави подякував за послідовну позицію країни та її Президента Бернардо Аревало щодо підтримки суверенітету й територіальної цілісності України.

Володимир Зеленський наголосив, що Україна очікує на розвиток дружніх двосторонніх відносин. Ішлося про поглиблення співпраці в галузі освіти та науки й обмін досвідом у сфері цифровізації державних послуг. Окрема увага – продовженню взаємодії в галузі розмінування. Президент також повідомив про намір відкрити Посольство України у Гватемалі найближчим часом.

Посли Шрі-Ланки та Гватемали зазначили, що їхні народи щиро бажають українцям миру.

**Війну принесли з Росії, і саме в Росію треба війну виштовхувати – саме їх треба змушувати до миру – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

**Президент України Володимир Зеленський:**

(...). Головне за цей день. Зараз у Сумах іще триває рятувальна операція, усі служби залучені: ДСНС України, Національна поліція, медичні служби, наші комунальні. Дуже багато постраждалих – станом на цей час відомо про майже 90 постраждалих людей, 17 дітей серед них. В епіцентрі – школа, житлові будинки. На щастя, діти в школі були в укритті. Я вдячний усім, хто допомагає людям, і всім, хто рятує життя українців. Кожен такий день, усі ночі з російськими ракетами й дронами проти нашої країни, кожна

доба війни – це втрати, це біль, це руйнування, яких Україна ніколи не хотіла. Війну принесли з Росії, і саме в Росію треба війну виштовхувати – саме їх треба змушувати до миру, саме на них треба тиснути, щоб була безпека. Я дякую всім, хто нам допомагає в цьому. Я дякую всім, хто працює на безпеку України, на захист наших людей, на захист наших міст.

Провів сьогодні Ставку. Різні питання. Зокрема, підготовка наших воїнів, модернізація підготовки. Була доповідь генерала Олега Апостола, заступника Головкама, щодо змін у підготовці – це впровадження сучасних методик, а також ми бачили програми тренування, психологічної підтримки, інформаційне забезпечення, робота з партнерами. Є певні питання, які треба вирішувати. Також була доповідь щодо програми з контрактом 18 – 24, доповідали щодо перших результатів програми. Ми будемо розширювати її: я був на фронті в суботу, є запит конкретних бригад, і будемо на цей запит реагувати позитивно – буде більше бригад, які зможуть прийняти молодих добровольців. Цей досвід треба розширювати на Національну гвардію України і також підрозділи прикордонників. Усі ефективні підрозділи в Силах оборони мають отримати всі можливості розвиватись і збільшувати потенціал нашої держави, нашої стійкості. Також сьогодні були наради щодо дипломатичної роботи. Нещодавно я говорив із міністром оборони Руستمом Умеровим. Вчора відбулася зустріч з американською командою. Сьогодні представники Сполучених Штатів Америки говорили з командою війни – з представниками Росії. Після того – знову зустріч української та американської команд. Я очікую також і нової доповіді. Нам потрібен рух до реального миру, до гарантованої безпеки. І це нам потрібно всім: в Україні, в Європі, в Америці, усім у світі, хто хоче спокою в міжнародних відносинах. Росія є єдиним суб'єктом, який затягує цю війну і знущається з наших людей і з усього світу. І щоб дотиснути Росію до миру, потрібні сильні речі, сильні кроки. Ми готові підтримувати кожен сильну ініціативу, яка зробить дипломатію більш результативною, а це означає – треба тиском змушувати Росію до бажання закінчити війну. І це санкції. І це підтримка України. І це міжнародна координація. Ми готуємо на цей тиждень і предметну роботу з нашими європейськими партнерами заради конкретних безпекових кроків – спільних безпекових кроків. Значна частина Європи готова до конкретної безпекової роботи, і це дуже добре. (...).

**Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №175/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

*(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 2)*

**Про призначення М. Калашника головою Київської обласної державної адміністрації: Указ Президента України №176/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Призначити КАЛАШНИКА Миколу Володимировича головою Київської обласної державної адміністрації.  
(...).

**Про делегацію України для участі в переговорах щодо підготовки проєкту Договору про створення Міжнародної комісії з розгляду заяв для України: Указ Президента України №177/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

*(повний текст Указу – за наведеним посиланням)*

**Президент привітав із Днем СБУ співробітників спецслужби та відзначив їх державними нагородами ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

З нагоди 33-ї річниці створення Служби безпеки України Президент Володимир Зеленський зустрівся зі співробітниками СБУ, відзначив їх державними нагородами та присвоїв вищі офіцерські звання.

«За роки цієї війни СБУ стала справді бойовою спецслужбою, дуже результативною, дуже сильною. Саме такою, яка й потрібна нашій державі. Воїни СБУ задіяні на всіх ділянках оборони – від Курщини та Харківщини до всіх найбільш гарячих точок фронту на Донеччині й на півдні нашої держави», – зауважив він.

Президент відзначив результати СБУ та інших органів Сил безпеки й оборони України в битві за Чорне море. Українські морські дрони змусили російські військові кораблі ховатися в бухтах Новоросійська, а також знищили й затопили значну частину російського флоту. Завдяки такому результату РФ перейшла від ультиматумів до необхідності домовлятися про безпеку в Чорному морі.

Крім того, Глава держави наголосив на бойових результатах СБУ щодо російської нафтопереробної галузі.

«Хочу також відзначити зусилля Служби безпеки України в захисті внутрішньої ситуації в нашій державі – це протидія російським диверсантам, агентурним мережам, різним операціям, зокрема й кіберопераціям Росії проти України в тилу. Кожна така зірвана операція – це врятовані життя українців. Дякую вам!» – додав Володимир Зеленський.

Президент вручив співробітникам і співробітницям СБУ ордени «За заслуги» II та III ступенів, Богдана Хмельницького II й III ступенів, «За мужність» II та III ступенів і княгині Ольги III ступеня.

Присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять загиблих українців та українок, які віддали свої життя за Батьківщину.

**Те, як Росія буде поводитися найближчими днями, покаже багато чого, якщо не все – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

**Президент України Володимир Зеленський:**

(...). Передусім сьогодні – вітання Службі безпеки України, усім нашим воїнам СБУ – сьогодні їхній професійний день. Тож ми вітаємо й дякуємо всім, хто захищає безпеку нашої держави та робить абсолютно все, щоб російські плани не вдалися. Наша Служба безпеки України робить саме так. Зупиняє окупанта, знищує окупанта, завдає потрібних ударів по окупанту. Знешкоджує агентів та російських диверсантів. Дуже важливо, що Служба безпеки України стала справді бойовою спецслужбою. Сьогодні відзначив воїнів державними нагородами – я подякував їм особисто.

Сьогодні була також доповідь Головкама Сирського – фронт, Курська операція, наші результати. Вдячний усім підрозділам за стійкість. Цими днями зроблені деякі дуже потрібні речі на фронті. Дякую вам, воїни. Нам потрібні сильні позиції України в цьому – в усьому, починаючи з поля бою. Дипломатія теж потрібна сильною.

Сьогодні весь день я на зв'язку з міністром оборони України Руستمом Умеровим, керівником нашої технічної делегації на перемовинах у Саудівській Аравії. Були хороші зустрічі з американською стороною вчора й сьогодні. Я хочу подякувати Саудівській Аравії та Спадкоємному принцу за посередництво та гостинність – усе пройшло на високому рівні. Є домовленості, і доволі конкретні. Погоджено з американською стороною, що сьогодні може початися припинення вогню щодо нашої енергетики – ми вважаємо, що після публікації відповідної заяви щодо результатів зустрічей і всієї роботи команд сьогодні можна переходити до тиші щодо енергетики. Також команди обговорили, як повернути більше безпеки Чорному морю, нормальному судноплавству. Для України принципово важливе звільнення наших людей із російського полону: військових, наших цивільних, а також наших дітей, які примусово вивезені російськими окупантами. Я вдячний Америці за готовність допомагати в цих гуманітарних питаннях, і це зафіксовано в нашій заяві з американською стороною.

Україна готова працювати максимально швидко та абсолютно прозоро для завершення війни. Але, на жаль, уже зараз, уже просто сьогодні, просто у день перемовин, ми бачимо, як росіяни вже почали маніпулювати. Вже вони намагаються перекрутити домовленості й фактично обманути і наших посередників, і весь світ. Є абсолютно чіткі заяви, які опубліковані Білим домом. Кожен може побачити, що там зазначено. І є те, про що знову бреше Кремль: що нібито тиша в Чорному морі залежить від питання про санкції і що нібито датою початку тиші щодо енергетики є 18 березня. Москва завжди бреше. І це залежить від світу – від усіх, кому реально потрібен мир, – чи дозволять знову Москві брехати.

Ми в Україні будемо все робити, щоб домовленості спрацювали і щоб не було ударів. Але росіяни повинні знати й повинні усвідомлювати: якщо вони будуть завдавати ударів, то вони отримають сильну відповідь. І відповідальність буде на них. І якщо росіяни потім будуть розказувати байки, що нібито удари були не по енергетиці чи цивільній інфраструктурі, усі все

побачать. І я хочу нагадати, що ще з 11 березня на столі пропозиція Америки щодо повного й безумовного припинення вогню – усюди, а не тільки щодо енергетики та в Чорному морі. Саме Росія на це не погодилася. Саме російська позиція затягує цю війну. Тоді, коли Путін не сказав «так» безумовному припиненню вогню, нових санкцій проти Росії не було. Зараз Москва щось там вимагає щодо зняття частини санкцій, хоча три роки розповідає, що санкції їм нібито не страшні й навіть корисні. Але якщо не спрацює ще й ця домовленість, якщо росіяни не виконають умов сьогоднішніх домовленостей і спробують знову тиснути на Америку, на Європу, на Україну, то відповідь, вважаю я, має бути одна: точно нові санкції, точно більше тиску.

Те, як Росія буде поводитися найближчими днями, покаже багато чого, якщо не все. Якщо знову повітряні тривоги, якщо знову військова активність у Чорному морі, якщо знову російські маніпуляції та погрози, то треба буде вживати нових заходів – саме проти Москви. Дипломатія повинна працювати. Ми з українського боку робимо все для цього. Я хочу подякувати всім, хто нам допомагає. Дякую Америці за те, що команди наші працюють, що вони працюють конструктивно й результативно. Результат потрібен від Росії. Ми їм не віримо. Реально світ Росії не вірить. І вони повинні довести, що вони готові закінчити війну й готові не брехати світу, не брехати Трампу, не брехати Америці. (...).

**Про відзначення почесною відзнакою «За мужність та відвагу»:**  
**Указ Президента України №178/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

З метою гідного вшанування мужності та героїзму, виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України, постановляю:

1. Відзначити почесною відзнакою «За мужність та відвагу» Департамент контррозвідки Служби безпеки України.  
(...).

**Про присвоєння військового звання: Указ Президента України №180/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Присвоїти військове звання бригадного генерала полковнику КРАСНОШАПЦІ Олегу Юрійовичу – начальнику Управління Служби безпеки України в Сумській області.  
(...).

**Про присвоєння військового звання: Указ Президента України №181/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Присвоїти військове звання бригадного генерала полковнику ЛИСЕНЕНКУ Миколі Володимировичу – начальнику Управління Служби безпеки України в Миколаївській області.



(...).

**Про призначення стипендій Президента України для видатних спортсменів із паралімпійських і дефлімпійських видів спорту та їх тренерів: Указ Президента України №184/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

*(повний текст Указу – за наведеним посиланням)*

**Про внесення змін до Положення про проходження військової служби військовослужбовцями Служби зовнішньої розвідки України: Указ Президента України №185/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

*(повний текст Указу – за наведеним посиланням)*

**Про внесення змін до додатка № 10 до Указу Президента України від 5 травня 2020 року № 166/2020: Указ Президента України №186/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

*(повний текст Указу – за наведеним посиланням)*

**Про внесення змін до Указу Президента України від 24 червня 2010 року № 724/2010: Указ Президента України №187/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

*(повний текст Указу – за наведеним посиланням)*

**Про відзначення почесною відзнакою «За мужність та відвагу»: Указ Президента України №188/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

З метою гідного вшанування мужності та героїзму, виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України, постановляю:

1. Відзначити почесною відзнакою «За мужність та відвагу» 50 полк імені полковника Семена Височана Національної гвардії України.

(...).

**Про відзначення почесною відзнакою «За мужність та відвагу»: Указ Президента України №189/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

З метою гідного вшанування мужності та героїзму, виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України, постановляю:

1. Відзначити почесною відзнакою «За мужність та відвагу» 36 полк Національної гвардії України.

(...).

**Про відзначення почесною відзнакою «За мужність та відвагу»:  
Указ Президента України №190/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

З метою гідного вшанування мужності та героїзму, виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України, постановляю:

1. Відзначити почесною відзнакою «За мужність та відвагу» 34 Херсонський полк Національної гвардії України.  
(...).

**Про відзначення почесною відзнакою «За мужність та відвагу»:  
Указ Президента України №191/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

З метою гідного вшанування мужності та героїзму, виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України, постановляю:

1. Відзначити почесною відзнакою «За мужність та відвагу» 17 Полтавську бригаду Національної гвардії України.  
(...).

**Про відзначення почесною відзнакою «За мужність та відвагу»:  
Указ Президента України №192/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

З метою гідного вшанування мужності та героїзму, виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України, постановляю:

1. Відзначити почесною відзнакою «За мужність та відвагу» 15 окремих батальйон Національної гвардії України.  
(...).

**Про відзначення почесною відзнакою «За мужність та відвагу»:  
Указ Президента України №193/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

З метою гідного вшанування мужності та героїзму, виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України, постановляю:

1. Відзначити почесною відзнакою «За мужність та відвагу» 13 бригаду оперативного призначення Національної гвардії України.  
(...).

**Про відзначення почесною відзнакою «За мужність та відвагу»:  
Указ Президента України №194/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

З метою гідного вшанування мужності та героїзму, виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України, постановляю:

1. Відзначити почесною відзнакою «За мужність та відвагу» 5 Слобожанську бригаду Національної гвардії України.

(...).

**Про відзначення почесною відзнакою «За мужність та відвагу»:**  
**Указ Президента України №195/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

З метою гідного вшанування мужності та героїзму, виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України, постановляю:

1. Відзначити почесною відзнакою «За мужність та відвагу» Центр спеціального призначення Національної гвардії України.

(...).

**Про присвоєння почесного найменування 1 полку Національної гвардії України: Указ Президента України №196/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

З метою відновлення історичних традицій національного війська, зважаючи на зразкове виконання покладених завдань під час захисту територіальної цілісності та незалежності України, постановляю:

1. Присвоїти 1 полку Національної гвардії України почесне найменування «Кодацький» та надалі іменувати його – 1 Кодацький полк Національної гвардії України.

(...).

**Про присвоєння почесного найменування 24 полку Національної гвардії України: Указ Президента України №197/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

З метою відновлення історичних традицій національного війська, зважаючи на зразкове виконання покладених завдань під час захисту територіальної цілісності та незалежності України, постановляю:

1. Присвоїти 24 полку Національної гвардії України почесне найменування «імені гетьмана Петра Сагайдачного» та надалі іменувати його – 24 полк імені гетьмана Петра Сагайдачного Національної гвардії України.

(...).

**Про присвоєння військового звання: Указ Президента України №198/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Присвоїти військового звання бригадного генерала полковнику ВЕРХОВЕНКУ Антону Анатолійовичу – начальнику Східного Харківського територіального управління Національної гвардії України.

(...).

**Про присвоєння військового звання: Указ Президента України №199/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Присвоїти військове звання бригадного генерала полковнику ОСТРИЖНОМУ Валентину Вікторовичу – директору департаменту персоналу Головного управління Національної гвардії України.

(...).

**Володимир Зеленський привітав нацгвардійців із Днем Національної гвардії України та відзначив їх державними нагородами ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Учора, напередодні Дня Національної гвардії України, Президент Володимир Зеленський зустрівся з військовослужбовцями НГУ, відзначив їх державними нагородами, присвоїв офіцерські звання, вручив бойові прапори та стрічки почесної відзнаки.

Глава держави привітав з 11-ю річницею створення Нацгвардії та подякував за сумлінну службу Україні.

«Воїни Національної гвардії виконують бойові завдання на рівних з іншими елементами Сил оборони та безпеки України. Підрозділи Національної гвардії, героїчні воїни Нацгвардії стійко захищають Україну та здобувають такі важливі результати у знищенні окупанта», – сказав Володимир Зеленський.

Президент зазначив, що з 2014 року й після початку повномасштабного російського вторгнення воїни Нацгвардії дуже добре проявили себе в боях заради України. Крім того, під час повномасштабної війни підрозділи НГУ впроваджують і розвивають досвід застосування дронів, інтелектуальних систем аналізу бойової обстановки.

«Хочу подякувати всім вам, подякувати кожному й кожній, хто робить нашу Нацгвардію сучаснішою. Хочу окремо відзначити штурмові підрозділи Нацгвардії України та сміливість кожного нашого воїна, який не тільки захищає позиції, а й відновлює українські позиції», – зауважив Глава держави.

Володимир Зеленський наголосив, що Україна пам'ятає про всіх воїнів, які зараз перебувають у російському полоні, і працює на всіх рівнях дипломатії, щоб їх визволити й повернути додому.

За словами Президента, за роки захисту України державними нагородами були відзначені 11 608 воїнів Національної гвардії, із них 2919 – померли. Присутні вшанували пам'ять усіх полеглих героїв хвилиною мовчання.

Володимир Зеленський вручив державні нагороди 20 нацгвардійцям.

Герой України, майор Максим Небилиця відзначений орденом «Золота Зірка». За перших шість місяців минулого року він уразив і знищив шість ББМ, чотири танки, сім мінометних та артилерійських розрахунків, чотири

САУ, а також ліквідував близько ста російських окупантів. Завдяки його плануванню українські воїни відбили та взяли під контроль низку позицій. Це мало вагоме тактичне значення для підготовки контратаки в районі Кременського лісу на Луганщині.

Глава держави також відзначив трьох воїнів «Хрестом бойових заслуг». Цю нагороду отримали:

Капітан Петро Возний. Завдяки наданій ним інформації вдалося знищити близько 40 одиниць техніки та двох рот російських загарбників. Дистанційно мінував дороги, що дало змогу ліквідувати техніку та близько взводу окупантів. Під час штурму прикрив вихід побратимів із вогневого кільця. Завдяки цьому вдалося зберегти життя особового складу.

Старший сержант Олександр Руденко. Торік у січні знищив на Луганщині трьох корегувальників вогню, дев'ять бронемашин, майже взвод окупантів і ще шістьох узяв у полон. У липні поблизу Макіївки ліквідував два гранатометні та два кулеметні розрахунки, бойову бронемашину «Тигр» і близько відділення окупантів.

Молодший сержант Андрій Шарко. Взяв участь у 30 операціях проти диверсантів, п'яти – зі знищення снайперських позицій та семи – зі звільнення окупованих житлових масивів. Під час наступу російських військ у Сватівському районі очолив вогневу групу та особисто знищив гранатою гранатометний розрахунок у ворожій траншеї.

Президент вручив ордени Богдана Хмельницького I та III ступенів, «За мужність» I – III ступенів, княгині Ольги III ступеня, а також передав бойовий прапор Навчальному центру підготовки підрозділів НГУ і стрічки «За мужність та відвагу» Центру спеціального призначення, 5-й Слобожанській бригаді й 13-й бригаді оперативного призначення НГУ.

Крім того, Володимир Зеленський ознайомився зі зразками військової техніки, яка перебуває на озброєнні частин Національної гвардії, зокрема БПЛА, стрілецької зброї, військової, евакуаційної та медичної техніки.

**Кроки для досягнення миру, оборонна допомога та розвиток ОПК: у Парижі відбулася зустріч президентів України та Франції ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Україна продовжує працювати з партнерами заради встановлення стійкого миру та надійних гарантій безпеки. На цьому наголосив Президент України Володимир Зеленський після зустрічі з Президентом Франції Емманюелем Макроном у Парижі.

Глава Української держави подякував Франції та Емманюелю Макрону за незмінну, дуже принципову та відчутну підтримку України. Зокрема, за надання літаків «Міраж» і новий оборонний пакет на 2 мільярди євро.

Володимир Зеленський та Емманюель Макрон скоординували позиції напередодні зустрічі лідерів Європи, що відбудеться в Парижі в четвер за ініціативою Президента Франції. Українська сторона очікує від неї, зокрема,



переходу до змістовного, операційного наповнення дискусії щодо гарантій безпеки та розміщення в Україні контингентів партнерів.

«Зараз багато що може й мусить бути зроблене для нормальної безпеки в Європі, для всіх наших людей. Саме разом із Францією, разом з усіма партнерами в Європі та світі. Це важливий момент для історії – те, як сучасне покоління лідерів у Європі визначить систему безпеки для Європи на покоління вперед», – наголосив Президент України.

Він також нагадав, що днями делегації України та США обговорювали в Саудівській Аравії припинення вогню щодо енергетики та в Чорному морі. Проте залишаються питання технічного характеру, насамперед щодо моніторингу цього процесу.

«Щодо Чорного моря ситуація складніша – Москва намагається вписати якісь додаткові умови в домовленість, яка не містить передумов. Тож очікуємо, що американська сторона забезпечить безумовний характер тиші на морі», – зазначив Володимир Зеленський.

Окремо йшлося про посилення тиску на Росію заради досягнення миру. Глава держави акцентував, що санкції проти РФ мають залишатися чинними та посилюватися, поки триватиме російська агресія.

Крім того, під час зустрічі також обговорили інвестиції в українське виробництво зброї та розвиток оборонної співпраці: від ППО до артилерії. Лідери доручили міністрам оборони деталізувати це питання й забезпечити виконання.

Емманюель Макрон відзначив, що Україна підтримала пропозицію США щодо безумовного 30-денного припинення вогню попри те, що саме вона є жертвою агресії.

«Хоча я бачу спокусу російської сторони переписувати, перетлумачувати те, що вже обговорювалося чи погоджувалося, шляхом перерахування нових умов. І до того ж Росія не доводить, що вона справді хоче миру, оскільки день за днем продовжує завдавати інтенсивних ударів по території України, зокрема по цивільних об'єктах», – сказав він.

За словами Президента Франції, на завтрашній зустрічі лідерів ітиметься про контроль, моніторинг і підтримку додержання режиму припинення вогню, а також про гарантії безпеки для України.

«Наша мета – дати Україні змогу, по-перше, утримати зараз ситуацію на фронті, чинити відсіч агресії, але при цьому наближати перспективи тривалого миру, якого ми всі прагнемо. Хочу запевнити: Франція продовжуватиме свої зусилля, робитиме це в координації з американцями та узгоджуючи з європейцями», – підсумував Емманюель Макрон.

**У Парижі розпочалася зустріч лідерів щодо підтримки України (Президент України Володимир Зеленський).**

У Парижі розпочалася зустріч лідерів держав, на якій обговорюватимуть підтримку України у стримуванні російської агресії та досягненні справедливого й тривалого миру.

У заході беруть участь президенти України, Франції, Литви, Фінляндії, Кіпру, в. о. Президента Румунії, канцлер Німеччини, прем'єр-міністри Великої Британії, Бельгії, Болгарії, Данії, Іспанії, Хорватії, Естонії, Греції, Ірландії, Ісландії, Італії, Латвії, Люксембургу, Норвегії, Нідерландів, Польщі, Португалії, Чехії, Словенії, Швеції, віцепрезидент Туреччини, президенти Європейської ради та Європейської комісії, генеральний секретар НАТО. На рівні послів представлені Австрія, Австралія та Канада.

Учасники обговорять продовження стійкої підтримки України, а також посилення української армії та оборонно-промислового комплексу, що є одними з головних гарантій безпеки нашої країни.

Окремо зупиняться на всіх питаннях, пов'язаних із переговорним процесом щодо встановлення миру, та механізмах реалізації перших кроків щодо припинення вогню.

Лідери також обговорять перспективу розгортання в Україні гарантійних сил як частину майбутнього мирного врегулювання за підтримки США.

**Санкції мають діяти доти, доки триватимуть агресія та окупація – виступ Президента на зустрічі лідерів щодо підтримки України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

*(повний текст Виступу – за наведеним посиланням)*

**Президент: Партнери мають продовжити санкції проти Росії, посилити обороноздатність України та розробити спільний план розгортання гарантійних сил ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Росія прагне продовжувати війну, тому країни-партнери мають продовжувати санкції проти РФ, посилити обороноздатність України та розробити спільний план розгортання гарантійних сил. Про це Президент Володимир Зеленський заявив під час зустрічі лідерів у Парижі щодо підтримки України.

Глава держави наголосив, що Росія намагається продовжувати війну та затягує дипломатичні переговори щодо повного й безумовного припинення вогню, і саме тому необхідно зберігати санкційний тиск на країну-агресорку.

«Росія занадто часто порушує свої обіцянки – ми не можемо робити кроки їм назустріч, доки вони реально не зміняться. Санкції мають діяти доти, доки триватиме агресія та окупація. Я прошу всіх вас не втрачати рішучості й працювати з іншими нашими партнерами над збереженням тиску на Росію», – зазначив Володимир Зеленський.

Президент закликав партнерів продовжувати військову підтримку України як на державному рівні, так і через спільні оборонні й фінансові ініціативи Євросоюзу.

«За даними нашої розвідки, Росія готується до нових наступів на Сумську, Харківську та Запорізьку області. Вони затягують переговори й намагаються втягнути США в нескінченні беззмістовні дискусії про

фальшиві «умови», щоб виграти час, а потім спробувати захопити ще більше земель», – наголосив Глава держави.

Володимир Зеленський зазначив, що Україна потребує інвестицій у спільне виробництво систем протиповітряної оборони, артилерійських снарядів та дронів.

«Наша оборонна промисловість в Україні недофінансована приблизно на 20 мільярдів євро. Ми вважаємо, що це можна закрити за рахунок російських активів», – зауважив Президент.

Глава держави також закликав розробити конкретний спільний план розгортання сил країн-партнерів в Україні.

«Нам потрібен один чіткий план – план, на який ми всі погодимося і який почнемо втілювати в життя на основі тих варіантів і планів, які вже були обговорені з вами і є для вас доступними. Ми хочемо запросити невелику групу людей – ваших представників – в Україну, щоб разом розробити цей план», – підсумував Володимир Зеленський.

**Коаліція охочих готова надалі підтримувати Україну та посилювати тиск на РФ до закінчення війни – Володимир Зеленський (Президент України Володимир Зеленський).**

Продовження підтримки України в протистоянні російській агресії, подальший тиск на РФ та гарантії безпеки для нашої країни – ключові теми саміту лідерів щодо підтримки України. Про це Президент Володимир Зеленський повідомив перед зустріччю з Прем'єр-міністром Великої Британії Кіром Стармером у британському посольстві в Парижі.

Глава держави відзначив лідерство Франції та Великої Британії в коаліції охочих.

Як повідомив Президент, за підсумками зустрічі є важливе підтвердження того, що не буде жодного скасування санкцій проти РФ, поки вона не припинить цю війну.

«Це критично важливо – усі розуміють, що сьогодні Росія не хоче жодного миру. Це дуже важливо. І ми працюватимемо над гарантіями безпеки в найближчі тижні та дні. Я думаю, що це важливо не лише для сьогоднішнього, а й для нашого майбутнього», – наголосив Володимир Зеленський.

Кір Стармер зазначив, що всі учасники коаліції охочих рішуче налаштовані досягти миру завдяки силі.

«Росія намагається затягувати час, грає в ігри, і ми повинні чітко це усвідомлювати», – додав він.

За словами Прем'єр-міністра Великої Британії, підсумком зустрічі є також збільшення підтримки для України, щоб забезпечити найсильнішу позицію і зараз, і під час майбутніх переговорів.

«І, звичайно, ми обговорювали подальші плани щодо забезпечення миру, діяльність коаліції охочих, а також військові та оперативні плани – на суші, в повітрі та на морі», – підсумував Кір Стармер.

**Про відзначення державними нагородами України з нагоди Міжнародного дня театру: Указ Президента України №200/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

*(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 3)*

**Потрібен тиск на Росію, щоб дипломатія запрацювала – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

**Президент України Володимир Зеленський:**

(...). Коротко про сьогодні. Ставка. Дуже детальне обговорення розвитку дронів в Україні: контракти, фінанси, технічні питання, виробництво. Наше завдання – чітке збільшення постачання у війська, а також максимум технологічних переваг наших українських дронів. Сьогодні заслухав результати збиття «шахедів» дронами-перехоплювачами – я хочу подякувати всім, хто розвиває цей напрям. Працюємо над збільшенням виробництва реактивних дронів, також дронів на оптоволоконні – це дуже важливо саме зараз, одна з ключових речей, і потрібне достатнє постачання у війська. Також сьогодні ми говорили щодо нашої ракетної програми – максимального прискорення виробництва. Ми працюємо і над тим, щоб в Україні були побудовані свої виробництва зенітних ракетних комплексів, усіх необхідних систем протиповітряної оборони. Цими днями, під час зустрічей в Європі, та раніше, у перемовинах з іншими партнерами, ми говорили про локалізацію виробництва в Україні, локалізацію деяких систем ППО, локалізацію ракет до них – обов'язково треба прийти до цього. Я хочу подякувати усім нашим партнерам, які підтримують нас у такому промисловому й технологічному розвитку, і все, чого ми зараз досягаємо в Україні, це буде спільний результат усієї Європи – наша спільна та довгострокова безпека.

Сьогодні була також окрема й детальна доповідь міністра оборони України Рустема Умерова, зокрема, щодо пакетів підтримки від партнерів. Є хороші нові домовленості. Є також розуміння, що вже у квітні має відбутись і нова зустріч у форматі «Рамштайн» – Німеччина та Британія очолюють формат саме зараз. Ми працюємо над змістовним наповненням. Я доручив міністру оборони України представити нашим американським партнерам усі факти пошкоджень нашої енергетичної інфраструктури в результаті російських обстрілів – тільки за минулу добу був цілеспрямований російський удар дронами по газовій інфраструктурі на Полтавщині, також був удар артилерії по Херсону, який пошкодив інфраструктуру забезпечення міста електрикою. Вчора ж у результаті одного з російських ударів по місту Харків було пошкодження інфраструктури теплопостачання. Все це говорить про те, що Росія буде зривати дипломатію й буде це робити й надалі і що єдиною тактикою Москви залишається затягування війни. Путін на словах

щось каже таке, наче він погоджується з американською стороною, але по факту російська армія просто продовжує тиснути всіма бойовими засобами. Відповідно, потрібен тиск на Росію, щоб дипломатія запрацювала. Україна ще 11 березня прийняла американську пропозицію щодо безумовного припинення вогню, і відтоді вся відповідальність за гальмування дипломатії – на Росії.

Сьогодні також узгодив кілька кадрових рішень, які мають посилити спроможності нашого захисту – авіаційну складову Сил оборони. Була в нас зустріч із представниками громадського сектору, з військовими, Офіс, які допомагають розвитку військової авіації. В розмові тоді взяла участь мама Джуса – Героя України Андрія Пільщикова – Лілія Авер'янова. І ми погодили всі разом нову структуру для зміцнення авіаційної складової, а також погодили конкретні управлінські й технологічні кроки. Тепер – призначення. У міністра оборони України буде спеціалізований заступник саме з питань бойової авіації – буде Олександр Козенко. Він тривалий час займався адаптацією F-16 та Mirage в Україні. Генерал-майор Олексій Марченко служитиме тепер заступником начальника Генерального штабу України саме на цьому, авіаційному, напрямку, бригадний генерал Сергій Голубцов буде заступником командувача Повітряних сил і полковник Олександр Дяків – командувачем авіації, заступником командувача Повітряних сил. Визначені чіткі терміни, коли нова управлінська структура має дати більше результатів і мотивації всьому авіаційному компоненту Сил оборони. Дякую всім, хто допомагає! Дякую всім нашим воїнам! (...).

### **Про зміни у складі Ставки Верховного Головнокомандувача: Указ Президента України №201/2025 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Відповідно до статті 8 Закону України «Про оборону України», на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України постановляю:

1. На часткову зміну статті 2 Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 72/2022 «Про утворення Ставки Верховного Головнокомандувача» (зі змінами, внесеними Указами від 16 серпня 2022 року № 581/2022, від 17 листопада 2022 року № 790/2022, від 19 грудня 2022 року № 868/2022, від 14 лютого 2023 року № 77/2023, від 6 березня 2023 року № 129/2023, від 10 квітня 2023 року № 205/2023, від 25 липня 2023 року № 444/2023, від 8 вересня 2023 року № 572/2023, від 19 жовтня 2023 року № 699/2023, від 7 листопада 2023 року № 736/2023, від 22 листопада 2023 року № 771/2023, від 9 лютого 2024 року № 67/2024, від 21 лютого 2024 року № 83/2024, від 29 березня 2024 року № 201/2024, від 15 липня 2024 року № 457/2024, від 19 вересня 2024 року № 640/2024, від 1 жовтня 2024 року № 678/2024, від 29 листопада 2024 року № 792/2024, від 13 грудня 2024 року № 854/2024 та від 14 січня 2025 року № 30/2025):



- 1) увести до персонального складу Ставки Верховного Головнокомандувача ГНАТОВА Андрія Вікторовича – начальника Генерального штабу Збройних Сил України;
  - 2) вивести зі складу Ставки Верховного Головнокомандувача А. Баргилевича.
- (...).

**Партнерам має бути зрозуміло, що це російські удари не тільки по наших людях, але й по всіх міжнародних зусиллях – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

**Президент України Володимир Зеленський:**

(...). Перш за все сьогодні моя вдячність ДСНС України, усім нашим комунальним службам, які залучені після російських обстрілів. Дякую нашій Національній поліції України, медичним працівникам – тисячі людей щодня й щоночі на чергуванні, на захисті життя.

Сьогодні тільки в Дніпрі до ліквідації наслідків удару російських дронів залучались майже 250 наших людей – усі необхідні служби.

Так само – місто Кривий Ріг, інші наші міста та громади, які зазнають ударів. Усюди працює ДСНС, усі екстрені та спеціальні служби, усюди надається допомога. Вдячний усім, хто рятує життя й підтримує наших людей – це надзвичайно важливо.

За минулу ніч було загалом 172 ударні дрони, більше ніж сотня – це «шахедаї». Фактично щодобово зараз такі масштабні удари безпілотників. Ще – ракетні загрози, балістика.

Партнерам має бути зрозуміло, що це російські удари не тільки по наших людях, але й по всіх міжнародних зусиллях – по дипломатії, якою намагаємося завершити цю війну. Росія завдає цих ударів по позиціях усіх, хто хоче закінчення війни. Неможливо ігнорувати сотні «шахедів» щоночі. Ми очікуємо реакції, серйозної реакції. Ми працюємо на реакцію. Сильна реакція дуже потрібна – передусім Америки, Європи, всіх у світі, хто зробив ставку на дипломатію. Росію треба примусити до миру. І тільки примус спрацює.

Уже надто довго на столі пропозиція Америки про безумовне припинення вогню – без адекватної відповіді з Росії. Це багато говорить. Уже могло би бути припинення вогню, якби на Росію був справжній тиск. Я хочу подякувати тим із партнерів, хто це розуміє і хто просуває необхідні рішення. Зокрема, це нові санкційні рішення.

Сьогодні я говорив з Головнокомандувачем Олександром Сирським – про ситуацію на фронті, а також у тих районах, де наші сили діють на території Росії. Ми зберігаємо активність, яка не дає окупанту заходити на територію Сумщини, а також нашої Харківщини. Я дякую за стійкість усім нашим підрозділам, від Курщини до південних напрямків.

Особливо відзначу сьогодні за результативність на передовій наш 225-й окремий штурмовий полк, також воїнів 47-ї окремої механізованої бригади. Ще – воїнів Сил спеціальних операцій за дуже ефективні дії по знищенню ворога. Також 35-ту окрему бригаду морської піхоти за ефективність у боях на Покровському напрямку.

Дякую всім вам, воїни! Ви – справжні! Дякую кожному й кожній, хто допомагає нашій армії, працює в усіх наших оборонних підприємствах, забезпечує армію. Я дякую всім, хто доносить світові правду про те, що відбувається в Україні. Сильні позиції України в усьому, результативна робота на нашу державу – це те, що найбільше допомагає наближенню миру. (...).

## Офіційна діяльність дружини Президента України

**Олена Зеленська:** Заклади вищої освіти України мають стати хабами психологічної безпеки, де спільний процес пізнання дає ментальне зцілення всім учасникам ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська зустрілася з представниками спільноти закладів вищої освіти, які впроваджують Всеукраїнську програму ментального здоров'я «Ти як?»: ректорами, проректорами та лідерами студентського самоврядування. Спільнота складається з тридцяти ЗВО, половина з яких готують фахівців із соціальної роботи, і майже 90 % – психологів.

«Під час візитів до закордонних навчальних закладів завжди з радістю та гордістю розповідаю про українську освіту. У країні, що живе у війні, навчання – це прояв того, що життя триває. Це відчуття, що майбутнє можливе й у ньому буде ще щось, окрім війни», – зазначила Олена Зеленська.

Зараз заклади вищої освіти об'єднують до мільйона студентів та близько ста тисяч науково-педагогічних працівників. Понад тридцять ЗВО довелося перемістити в інші міста через російську агресію.

«Університет стає середовищем, де, як у щойно відкритій коробці з пазлами, змішані дуже різні досвіди. Які можуть або конфронтувати, якщо не дбати про екологічну взаємодію, або зцілюватися одне від одного, бути місцем сили та плекання стійкості», – наголосила перша леді.

У лютому «Ти як?» провела опитування серед викладачів і студентів 29 закладів вищої освіти. Майже кожен третій викладач має ознаки прихованого вигорання. У 16 % є ознаки вигорання, які виявляються через емоційну відстороненість, цинічність, розчарування. Ще 18 % схильні до уникання робочих завдань, прокрастинації, втрати мотивації. І лише 35 % вважають, що можуть впоратися зі стресом. Опитування серед студентів показало, що близько 52 % потребують втручання різного ступеня інтенсивності.

Учасники зустрічі наголосили на тому, що важливо продовжувати розгортати психологічну допомогу у ЗВО. У 97 % закладів уже функціонують психологічні служби. На базі низки закладів вищої освіти працюють центри ментального здоров'я, інтерактивні простори «Турбота про себе», молодіжні центри, центри розвитку студентства, коворкінги, а також проводять психологічні воркшопи, організовують групи підтримки, заняття з арттерапії, творчі клуби тощо.

У межах «Ти як?» відбуваються масштабовані навчання, зокрема підготовлено 60 тренерів ЗВО за програмою «Самодопомога плюс» від ВООЗ, 52 фахівці закладів вищої освіти пройшли навчання в Академії

психічного здоров'я, 20 кураторів ЗВО опанували навички першої психологічної допомоги. Університети також стають майданчиками для обміну досвідом.

«Університет – це не тільки про професійну підготовку. Це простір, де надають послуги з ментального здоров'я та психосоціальної підтримки, де плекають стійкість і викладачів, і студентів. Навички турботи про себе і психоедукація мають стати компонентом підготовки фахівців будь-якого профілю», – зауважила керівниця Координаційного центру з психічного здоров'я КМУ Оксана Збітнева.

У систему надання послуг із ментального здоров'я вже інтегруються тисячі спеціалістів, які опановують базові навички підтримки, зокрема йдеться про сімейних лікарів, медсестер, учителів, соціальних працівників, соціальних педагогів, кар'єрних радників.

Під час заходу п'ять ЗВО отримали відзнаку Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» та оголосили про створення консорціуму. До його складу увійшли: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, Національний університет «Києво-Могилянська академія», Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, Український католицький університет. Заклади вищої освіти об'єднуються, щоб розробити новий науковий кластер, який відповідав би сучасному підходу до ментального здоров'я.

**У кишинівському музеї запрацював україномовний аудіогід ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

У Національному музеї етнографії та природничої історії Кишинєва з'явився аудіогід українською мовою. Про це повідомила перша леді України Олена Зеленська.

«Мої слова вдячності Молдові, яка з перших днів російського вторгнення демонструє, що означає бути хорошим сусідом і другом, яка прийняла понад 125 тисяч українських вимушених переселенців. Наша окрема подяка за підтримку української культури й ідентичності. Дякуємо за підготовку вчителів української мови, за відкриття понад 70 українських полицок у бібліотеках Молдови. І сьогодні – ще один важливий крок: упровадження українського аудіогіда», – наголосила Олена Зеленська.

Перша леді відзначила, що таким чином музей став частиною великого проєкту під її патронатом, який налічує вже 96 аудіогідів у 53 країнах. Його мета – упровадження українських аудіогідів у провідних пам'ятках світу.

«Важливо, що сьогодні в Кишинєві з'являється не лише аудіогід українською мовою, але і його версія для людей, які користуються українською жестовою мовою. Історія та культура, як і всі знання та можливості, мають бути доступними для всіх. Тільки тоді вони єднають, а не розділяють», – зауважила дружина Президента.

Вона подякувала Посольству України в Молдові, Міністерству культури Молдови, адміністрації музею та всім меценатам, які зробили проєкт можливим.

**Впровадження реформи шкільного харчування: Олена Зеленська провела зустріч з уповноваженим уряду Швейцарії ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Перша леді України Олена Зеленська зустрілася з уповноваженим уряду Швейцарії з питань України Жаком Гербером.

овна тема зустрічі – реформа системи шкільного харчування, одна з пріоритетних ініціатив першої леді.

Олена Зеленська подякувала Посольству Швейцарії та швейцарсько-українським проєктам DECIDE та «Діємо для здоров'я», які стали одними з перших міжнародних партнерів реформи.

Спільними зусиллями був створений портал «Знаймо», де зібрана інформація про впровадження реформи для всіх цільових груп, започатковані вебінари та онлайн-курси для освітян та управлінців, а також виданий збірник рецептур для закладів освіти від шеф-кухаря Євгена Клопотенка.

Перша леді поінформувала про перебіг упровадження реформи. Торік восени Президент України повідомив про старт програми безкоштовного шкільного харчування для учнів початкових класів. З вересня цього року планується розширення цієї ініціативи.

«Основними викликами, якщо врахувати розширення програми, залишаються інфраструктура й кадри. На сьогодні лише 20 % від загальної кількості кухонь та їдалень у країні відповідають сучасним вимогам. Для підготовки кухарів в Україні вже функціонують 17 таких навчально-практичних центрів, шість із яких були створені за підтримки Швейцарії. Мета – створити щонайменше 60 таких центрів», – розповіла Олена Зеленська.

Дружина Президента висловила сподівання, що за допомогою швейцарських партнерів плани вдасться реалізувати.

**У Гамбурзькій мистецькій галереї відкрили український аудіогід ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

У Кунстхалле – Гамбурзькій мистецькій галереї – запрацював український аудіогід. Про це повідомила перша леді України Олена Зеленська.

«Наш проєкт з упровадження українських аудіогідів у провідних пам'ятках світу – саме про збереження нашої ідентичності. І те, що сьогодні в цьому видатному місці, у Кунстхалле, звучить українська мова – це не просто зручність для українських відвідувачів. Це вияв солідарності та підтримки, який ми дуже цінуємо», – сказала дружина Президента у відеозверненні до відвідувачів галереї.



Вона подякувала Генеральному консульству України в Гамбурзі за допомогу в реалізації проєкту, керівнику Кунстхалле професору Александру Клярю та його команді за підтримку цієї ідеї, а також усім волонтерам української громади Гамбурга, які працювали над перекладом та озвучуванням туру.

Це вже 97-й український аудіогід серед тих, які працюють у музеях і галереях 52 країн. Проєкт реалізують українські посольства та консульства під патронатом першої леді України.

«Сподіваюся, як і всі інші гіді проєкту, цей додасть порозуміння та спільної мови – і українцям, і країнам, які їх прихистили», – підсумувала Олена Зеленська.

**Олена Зеленська: Маємо створити для всіх можливість підтримки ментального здоров'я – доступну, безкоштовну, близьку, зручну, зрозумілу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Перша леді України Олена Зеленська взяла участь у робочій зустрічі «Ти як?: інсайти та вивчені уроки», присвяченій упровадженню Всеукраїнської програми ментального здоров'я на рівні громад.

Серед учасників – представники профільних міністерств та команд регіональної координації, зокрема заступники начальників ОВА, регіональні координатори та консультанти в громадах.

«З нашої останньої зустрічі минуло пів року: непрості для всіх, як і для всієї країни. Але я впевнена, все-таки вони були зігріті думкою, що робимо важливу справу – підтримуємо стійкість цілої країни», – зазначила Олена Зеленська.

За цей час консультанти «Ти як?» у громадах зосередилися на створенні локальних екосистем ментального здоров'я, зокрема путівників (маршрутів) послуг із ментального здоров'я, де зібрана інформація про всіх, хто надає такі послуги на рівні громад.

«Громади пройшли шлях заземлення й мережування, що охоплював картування послуг, створення реєстру надавачів, опитування користувачів послуг, промоцію теми ментального здоров'я, активацію координаційних центрів підтримки цивільного населення як міжвідомчого майданчика та створення реєстру тренерів», – наголосила керівниця Координаційного центру з психічного здоров'я КМУ Оксана Збітнєва.

Робоча зустріч була сфокусована саме на обговоренні відкриттів, викликів та рішень, які виявили регіональні команди «Ти як?».

Серед поширених проблем у невеликих громадах – те, що люди не звертаються по допомогу, бо хвилюються через збереження анонімності. Для її розв'язання до локального путівника додали надавачів послуг з інших громад, а також телефони гарячих ліній.

Так, в одній із громад рішенням стало відкриття окремого входу, щоб кожен охочий міг потрапити до кабінету психолога конфіденційно.

«Мені важливо було почути про кожен із викликів, і особливо відповіді на них. «Ти як?» не ставить за мету «змусити всіх ходити до психолога», справжня мета – створити для всіх можливість підтримки: доступної, безкоштовної, близької, зручної, зрозумілої», – підсумувала перша леді.

(...).

**Олена Зеленська: Рівні можливості для всіх – безбар’єрність саме про це ([Президент України Володимир Зеленський](#)).**

Перша леді України Олена Зеленська взяла участь у засіданні Ради безбар’єрності, яке відбулося під головуванням віцепрем’єр-міністра з відновлення – міністра розвитку громад та територій України Олексія Кулеби.

Дружина Президента зазначила, що, згідно з даними нещодавнього опитування від Центру соціальних змін і поведінкової економіки, проведеного за ініціативою ЮНІСЕФ, безбар’єрність – серед нових цінностей суспільства для 87 % українців.

«Це колосальні зрушення в суспільній свідомості. Таку вмотивованість людей треба зберегти. Тому хочу сфокусувати на цьому нашу увагу – ось суспільний запит нарешті з’явився, не відповісти на нього не можна. Втрачену мотивацію піднімати навіть важче, аніж створювати з нуля», – зазначила перша леді.

Олексій Кулеба наголосив на пріоритетності безбар’єрних підходів у процесі підтримки та розвитку стійкості українського суспільства.

«Вчора уряд затвердив оновлений План заходів на 2025 – 2026 роки. Цей документ – результат спільної роботи міністерств, обласних адміністрацій, експертів та громадських організацій. Ми врахували попередній досвід і нові виклики, пов’язані з воєнним станом. План містить конкретні завдання та строки виконання», – додав віцепрем’єр-міністр.

До реалізації Національної стратегії зі створення безбар’єрного простору в Україні залучені 16 міністерств. Вони впроваджують 30 проєктів і вже мають результати.

Зокрема, оновлені Державні будівельні норми та стандарти для забезпечення доступності просторів, серед яких і укриття.

За два роки Державна служба зайнятості облаштувала понад 2 тис. робочих місць для фахівців з інвалідністю. Працюють програми перекваліфікації та навчання. Гранти для власної справи отримали понад 2 тис. ветеранів і членів їхніх сімей. Загальна сума підтримки – близько 1,3 млрд грн.

Міністерство культури провело навчання для урядових організацій із простої мови. Затверджені рекомендації з безбар’єрності для всіх українських медіакомпаній.

Державні цифрові платформи вже адаптують для людей із порушеннями зору та слуху. На Дія.Освіта навчальні курси пройшли понад 3 млн українців. Цифрову грамотність просувають 5 тис. хабів по всій країні.

Інклюзивною освітою охоплено майже 100 тис. учнів. 12 тис. шкіл отримали укриття. За два останні роки надруковано 60 тис. сучасних підручників шрифтом Брайля.

У всіх реабілітаційних відділеннях працюють мультидисциплінарні команди. Загалом 280 тис. пацієнтів пройшли безоплатну реабілітацію торік.

За рік у межах проєкту Мінмолодьспорту запрацювали 85 адаптивних клубів. Понад сто тренерів працюють із ветеранами війни з інвалідністю. Відбувся старт програми «Ветеранський спорт». Учасники бойових дій що три місяці отримуватимуть компенсацію на заняття спортом.

Сім автошкіл МВС навчають людей з інвалідністю, зокрема ветеранів, керувати автомобілем. Посвідчення водія вже отримали понад сто осіб, з них третина – воїни.

Мінсоцполітики впроваджує послугу раннього втручання – її отримали вже близько 3 тис. родин.

Під час засідання представники міністерств та інших центральних органів виконавчої влади презентували нові пріоритетні проєкти за напрямками безбар'єрності:

- «Рух без бар'єрів»: відпрацювання у 15 пілотних громадах механізмів безбар'єрних маршрутів.

- «Безбар'єрний ЦНАП»: адаптація цих просторів та підготовка персоналу для гідного обслуговування людей із різних соціальних груп.

- «Безбар'єрність на ринку праці»: створення умов для залучення до ринку праці різних суспільних груп (молодих фахівців, фахівців з інвалідністю, старших людей тощо), їх підтримка та супровід у процесі працевлаштування.

- «Формула гідного повернення до цивільного життя»: запуск системи послуг для адаптації захисників і захисниць під час повернення до цивільного життя.

- «Послуги для поранених», «Центри відновлення та здоров'я»: пакет послуг для поранених військових на перших етапах госпіталізації;

- створення мережі сучасних військово-медичних центрів реабілітації та ментального здоров'я.

- «Підтримане проживання»: розвиток системи підтриманого проживання для людей старшого віку зі статусом ВПО та людей з інвалідністю.

- «Доступність екстрених служб і сервісних послуг МВС для різних верств населення».

- «Культура без бар'єрів»: забезпечення безбар'єрності культурних просторів.

- «Освітня безбар'єрність: відкриваючи нові горизонти»: забезпечення якісної інклюзивної освіти для кожного.

- «Безбар'єрний простір у публічному управлінні».

«У різні відрізки історії різні ознаки, винаходи, новації визначали ступінь цивілізованості людства. Сьогодні, я знаю, такими маркерами є

---

безпека та безбар'єрність. Чесна рівність і справедлива доступність абсолютно для всіх», – підсумувала Олена Зеленська.

# Аналітичний коментар за матеріалами онлайн-ЗМІ

Є. Глушук,  
мол. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу ФПУ

## Переговори в Саудівській Аравії: крок до миру та невиправдані надії

В останні тижні весь світ пильно стежив за мирними переговорами у Саудівській Аравії, які відбувалися у різних комбінаціях та різними складами делегацій між США, Росією та Україною. Саудівська Аравія наразі стала нейтральним дипломатичним майданчиком мирних переговорів між Україною та РФ. Уперше з весни 2022 року, коли було перервано мирні переговори між Росією та Україною, у Саудівській Аравії виникла потенційна можливість посприяти припиненню війни.

11 березня США та Україна на переговорах у місті Джидді Саудівської Аравії узгодили пропозицію про 30-денне припинення вогню, що буде дійсною в разі ухвалення й одночасного виконання Російською Федерацією і може бути продовжена за взаємною згодою сторін. У відповідь російський диктатор допустив можливість такого перемир'я, але висловив цілу низку застережень і попередніх умов. 18 березня відбулася телефонна розмова Трампа і Путіна, під час якої вони узгодили можливість припинення ударів по об'єктах енергетичної інфраструктури (або енергетики та інфраструктури, як заявила американська сторона) ([Фокус](#)).

25 березня у столиці Саудівської Аравії Ер-Ріяді пройшов другий раунд переговорів США та України. Делегації України та США провели нову зустріч після українсько-американських переговорів 23 березня та американсько-російських – 24 березня. Американська сторона спланувала ці переговори за моделлю «човникової» дипломатії, коли українська та російська делегації перебуватимуть в окремих приміщеннях, а посередники зі США передаватимуть повідомлення між ними ([ТСН](#)).

Перш за все варто наголосити, що від переговорів, які відбувалися у Ер-Ріяді, не було підстав очікувати серйозного прориву. Це був «технічний», а не політичний переговорний раунд. Склад команд, що попрямували у Ер-Ріяд для цього узгодження, показовий.

Лише Україна надіслала туди делегацію достатньо високого рівня. Команду очолив міністр Рустем Умеров, до неї увійшли два заступники глави ОПУ (Жовква та Паліса), заступник міністра енергетики та держсекретар МЗС (Колісник та Карасевич). Тобто це – все ж політичні гравці та чинні посадовці, хоч і без юридичних повноважень на підписання будь-чого. Натомість Москва надіслала на цю зустріч команду «колишніх» на чолі з



ексзаступником Лаврова Карасіним (якому на пенсії знайшли місце сенатора) та ФСБшним генералом-пенсіонером Бесєдою. Американців представляли чинні посадовці, але зі статусом нижчим, ніж в українців – Ендрю Пік з ради нацбезпеки та Майкл Ентон з Держдепу ([Європейська правда](#)).

Міністр оборони України Рустем Умеров заявив, що консультації у Ер-Ріяді стали логічним продовженням попередніх переговорів з США у Дждидді. Україна продовжує активно працювати над реалізацією завдань Президента України Володимира Зеленського щодо зміцнення безпеки та досягнення миру на умовах справедливості та прозорості.

За його словами, ключовими результатами стали:

- Всі сторони домовились забезпечити безпечну навігацію (судноплавство), припинити використання сили, та запобігти використанню комерційних суден у військових цілях у Чорному морі. Водночас українська сторона наголошує: переміщення Росією своїх військових суден за межі Східної частини Чорного моря буде вважатися порушенням духу цієї домовленості та буде розглядатись як порушення зобов'язань забезпечити свободу судноплавства в Чорному морі та загрозу національній безпеці України. У такому випадку, Україна матиме повне право реалізовувати право на самозахист;

- Всі сторони домовились впровадити домовленості Президентів щодо повної заборони ударів по енергетичній інфраструктурі України та Росії;

- Всі сторони вітають залучення третіх країн з метою забезпечити підтримку впровадження енергетичної та морської домовленостей;

- Всі сторони продовжать працювати над досягненням стійкого та тривалого миру;

- США підтвердили свою підтримку в допомозі здійснення обміну військовополоненими, звільнення цивільних затриманих осіб та повернення насильно вивезених українських дітей ([АрміяInform](#)).

Водночас заступник керівника Офісу президента України Ігор Жовква зауважив, що під час переговорів зі Сполученими Штатами в Саудівській Аравії росіяни відмовилися говорити про припинення ударів по цивільній інфраструктурі, аргументувавши своє рішення американській делегації, що нібито не мають мандата для обговорення цього питання. «Ми окремо говорили про цивільну інфраструктуру – про житлові будинки, школи, дитячі садки і так далі. Що зробила Росія? Протягом переговорів, наскільки ми розуміємо з інформації американської сторони, вони взагалі відмовилися говорити про цивільну інфраструктуру», – пояснив посадовець ([УНІАН](#)).

За підсумками переговорів з представниками України та Росії впродовж 23–25 березня на експертному рівні Білий дім опублікував дві окремі заяви.

Вони майже ідентичні, проте у «російській» заяві йдеться, що США допомагатимуть РФ відновити доступ до світових ринків експорту сільськогосподарської продукції та добрив.

В «українській» заяві Білого дому окремо підтверджується відданість США «справі сприяння обміну військовополоненими, звільненню цивільних

ув'язнених та поверненню примусово переміщених українських дітей» ([Факти](#)).

Одночасно США заявили про те, що «продовжуватимуть сприяти переговорам між обома сторонами для досягнення мирного врегулювання відповідно до домовленостей, досягнутих в Ер-Ріяді».

Нібито домовились про те, що і планували, а також про продовження переговорів. І явно по об'єктах енергетики йдеться лише про попередні домовленості («розробити заходи») ([Главком](#)).

Росія в свою чергу оприлюднила власну заяву за підсумками переговорів в Ер-Ріяді та висунула низку вимог для припинення вогню в Чорному морі. У заяві сказано, що перемир'я у Чорному морі та відновлення російського експорту сільгосппродукції почне діяти лише після зняття санкцій із низки банків, залучених до операцій з міжнародної торгівлі продовольством.

Зокрема, росіяни висунули умову – підключити «Россільгоспбанк» та інші фінансові установи до платіжної системи SWIFT і відкрити кореспондентські рахунки. Також у Кремлі заявили, що слід зняти санкції з компаній-виробників та експортерів продовольства та добривами, а також скасувати обмеження на роботу страхових компаній з вантажними перевезеннями. Крім цього, в заяві сказано, що заборона на удари по енергетиці нібито вже діє з 18 березня і триватиме 30 днів з можливістю продовження ([Слово та Діло](#)).

Водночас речник МЗС України Георгій Тихий заявив, що Україна і Сполучені Штати не погоджували зняття жодних санкцій проти Росії під час переговорів у Саудівській Аравії. «Україна і США не погоджували зняття будь-яких санкцій з Росії. Не було такої домовленості між Україною та США. І в оприлюдненій Білим домом заяві ми не бачимо згадок про додаткові умови», – сказав він. Дипломат вказав, що ці умови публікували самі росіяни і назвав це показовим ([Укрінформ](#)).

Хоча Білий дім про цю умову в своїй заяві не згадував, державний секретар США Марко Рубіо заявив, що Вашингтон планує детально проаналізувати питання санкцій щодо РФ. «Ми збираємося проаналізувати те, що вони порушують. Це низка санкцій, включаючи санкції, які не є американськими... тож ми не могли б їх скасувати, якби навіть хотіли. Ми збираємося проаналізувати те, з чим повернулася наша команда (з переговорів з Саудівської Аравії). Ми представимо ці варіанти президенту. Президент буде приймати рішення. Ми ще не дійшли до цього», – зазначив Рубіо ([Трибуна](#)).

Важливий момент: значну частину обмежень, скасування яких домагається Москва, запровадили європейські партнери України. Тож, США односторонньому порядку, на власний розсуд, скасувати їх не зможуть ([LB.ua](#)).

Згідно з аналізом Інституту вивчення війни ([ISW](#)), результати переговорів між Україною та Росією в Ер-Ріяді залишаються нечіткими, що

створює простір для різних трактувань і потенційних розбіжностей між сторонами.

Представники США, України та Росії досягли певних домовленостей щодо тимчасового припинення вогню в Чорному морі та по об'єктах енергетичної інфраструктури. Однак офіційних підписаних документів, які б чітко визначали параметри угоди, поки що немає.

ISW підсумовує, що відсутність прозорих домовленостей і розмитість позицій Кремля можуть ускладнити виконання досягнутих угод і спричинити нові розбіжності між залученими сторонами ([Еспресо](#)).

Відкидаючи вимогу Росії скасувати західні санкції в обмін на домовленість про припинення вогню з Україною в Чорному морі, президент Франції Еммануель Макрон заявив, що зараз «не час скасовувати санкції», і зауважив, що час для скасування санкцій не настане, поки «не буде встановлений чіткий мир» ([Укрінформ](#)).

На думку президента Латвії Едгарса Рінкевичса Росія хоче не миру, а паузи, щоб перегрупуватися та продовжити атакувати Україну. «За інформацією, що є у нас, Росія хоче взяти паузу тільки для того, щоб перегрупуватися і продовжити свої атаки, тому що Україна важлива для Росії, щоб реалізувати свої імперські амбіції», – сказав Рінкевичс ([Delfi](#)).

Колишній високопоставлений дипломат США та співробітник Атлантичної ради у Вашингтоні Деніел Фрід припустив у коментарі [The New York Times](#), що перемовинами росіяни просто затягують час, і їм це добре вдається. Вони висувають багато умов, щоб поставити Україну та США у складне становище. З боку ж Москви немає істотних поступок, які виправдовували б рішення про, скажімо, часткове зняття санкцій, як цього просить Кремль.

Політолог, президент Аналітичного центру «Політика» Олег Лісний заявив, що Росії зараз не потрібні будь-які мирні процеси, бо в Кремлі вважають, що мають час і можливості, аби покращити свої позиції. За його словами, контакти, що відбувалися в Саудівській Аравії та в телефонному режимі – це поки консультації перед великими перемовинами. Однак у найближчій перспективі вони малоймовірні, бо з боку РФ немає реального конструктивну ([Майстерня новин](#)).

Водночас президент Фінляндії Александер Стубб в інтерв'ю [France 24](#) скептично висловився щодо нинішніх ініціатив з припинення вогню. «Те, що ми бачимо, є класичною російською тактикою ведення переговорів. Україна хоче повного припинення вогню. Європа хоче повного припинення вогню. Америка хоче повного припинення вогню, а Росія просуває часткове припинення вогню, яке на першому етапі стосувалося енергетичної інфраструктури, яку, звісно, росіяни розбомбили одразу після того, як домовилися про припинення вогню. І другий етап – це припинення вогню в Чорному морі. Це все кроки в правильному напрямку. Але ніколи не варто недооцінювати здатність росіян порушувати перемир'я. Вони

продовжуватимуть це робити. Нам потрібне повне припинення вогню», – заявив Стубб.

Крім цього президент Фінляндії під час його зустрічі з президентом США Дональдом Трампом 29 березня сказав йому про необхідність встановити граничний термін для встановлення перемир'я в Україні. За його словами, він запропонував 20 квітня як потенційний кінцевий термін для «повного припинення вогню без будь-яких умов» ([Радіо Свобода](#)).

Хоча в команді президента США Дональда Трампа розраховують досягти перемир'я в Україні до Великодня або принаймні до кінця квітня, але такі терміни навряд чи є реалістичними. Таку думку висловив старший науковий співробітник Hudson Institute Люк Коффі. Він зазначив, що наразі факти свідчать, що Росія цього не прагне. «Я не вірю, що [припинення вогню] відбудеться до 20 квітня... Нібито домовилися про припинення вогню по об'єктах енергетичної інфраструктури, яке, все одно порушується. Думали, що є угода про припинення вогню в Чорному морі. А потім після Росія висунула попередні умови, які мають бути виконані», – звернув увагу Коффі. На думку науковця, Путін може навмисно затягувати переговори про припинення вогню, але незрозуміло, скільки ще Трамп готовий це терпіти ([Радіо Свобода](#)).

Тим часом Росія продовжує масовано атакувати Україну, нехтуючи миротворчими зусиллями світу. Спільна домовленість США, Росії та України, досягнута на перемовинах у Саудівській Аравії 23–25 березня, щодо заборони ударів по енергооб'єктах, фактично не виконується. Зокрема Росія за останні дні нанесла удари по Харкову, Дніпру, Кривому Рогу, Одесі, Херсону, де в останньому агресор лишив 45 тисяч жителів без електрики ([Інтерфакс](#)).

Заступник керівника Офісу Президента Павло Паліса наголосив, що домовленості про режим припинення вогню в енергетичній сфері станом на зараз вважаються чинними. Україна інформує американську сторону про факти порушень з боку РФ. «Про всі факти їх порушення ми інформуємо американську сторону, надаючи наявні у нас докази цих порушень», – сказав Паліса ([Укрінформ](#)).

Водночас державний секретар США Марко Рубіо підтвердив порушення режиму часткового припинення вогню з боку РФ. За словами Рубіо, Україна вже показала, що готова і до припинення вогню, і до створення простору для переговорів. Адміністрація Дональда Трампа очікує від Російської Федерації готовності до припинення війни. «Якщо буде тактика очікування й затягування, ми не будемо зацікавлені в цьому. І президент Трамп не потрапить у пастку нескінченних переговорів», – заявив він. За словами Рубіо, «скоро, не через пів року, а через тижні» Росія має ухвалити рішення припинити війну. Якщо ж вона цього не зробить, то США мають переоцінити свою тактику ([Главком](#)).

Президент України Володимир Зеленський нагадав, що 11 квітня мине місяць, відтоді як Росія зволікає із припиненням війни. Системний і

постійний характер російських ударів свідчить, що Росія зневажає дипломатичні зусилля партнерів, вважає український президент. Він переконаний, що очільник Кремля не хоче забезпечити навіть часткове припинення вогню. Тому потрібен відчутний новий тиск на Росію, аби поставити війну «на курс до завершення». «Не треба очікувати, коли 11 квітня буде вже місяць російському «ні» у відповідь на американську пропозицію припинити вогонь. Потрібно діяти якнайшвидше. Ми готові працювати з усіма нашими партнерами в Америці, Європі та світі максимально конструктивно, щоб досягти такого необхідного результату – достойного й тривалого миру», – підкреслив президент України ([Експрес](#)).

Таким чином говорити про дійсно відчутні результати переговорів у Ер-Ріяді не доводиться. Наразі результати переговорів у Саудівській Аравії мінімальні, а то й «мінусові» з огляду на змогу росією висувати умови для миру. Однак домовленості в Ер-Ріяді є першим, маленьким кроком до миру. І зараз ми спостерігаємо практичний іспит на виконання цих домовленостей.

Втім, у цій суперечливій історії є і два плюси для України. По-перше, на зустрічах у Ер-Ріяді США не змушували Київ поступатися своїми червоними лініями, і це дійсно важливо. По-друге, американці консультувалися з Україною навіть там, де не мали такого обов'язку ([Європейська правда](#)).

Що далі? Найбільш проста і логічна відповідь – продовження переговорів про припинення вогню і формалізація досягнутих домовленостей. Президент Зеленський вже анонсував нові раунди мирних переговорів ([Українська правда](#)).

Україні вкрай важливо зробити акцент на тому, щоб наступний крок торкався припинення вогню в повітрі і відповідна угода була обов'язково формалізована. Тобто, США також мають взяти на себе відповідальність по реальному контролю за припиненням вогню. Зараз же – не в повній мірі, але все ж таки росіяни у переговорному процесі отримали трохи більше. З урахуванням цього ми маємо зробити свою позицію більш жорсткою ([Фокус](#)). Українському суспільству дуже важливо не забувати, що війна далі триває, варто залишатися консолідованими та допомагати армії.



# Міжнародна підтримка України

## Політико-правова допомога

**Франція і Британія готові бути лідерами «Коаліції охочих»** ([Укрінформ](#)).

Франція і Велика Британія готові взяти на себе відповідальність за координацію зусиль партнерів з підтримки України та продовжуватимуть зусилля із забезпечення спроможностей Альянсу підтримувати мир й стабільність в усьому північноатлантичному просторі.

Про це перед початком другого дня зустрічі міністрів закордонних справ країн НАТО у Брюсселі заявили керівники зовнішньополітичних відомств Великої Британії та Франції.

### **Міністр закордонних справ Франції Жан-Ноель Барро:**

Минулого четверга у Парижі під час 5-ї зустрічі «Коаліції охочих» наші партнери та друзі об'єдналися в підтримці України та довірили президенту Макрону та прем'єр-міністру Стармеру роль координації в цій коаліції. У цьому контексті партнери довірили нам координувати зусилля з підтримки для України та у здійсненні тиску на Росію з використанням санкцій, у використанні фінансових інструментів, а також наданні військової допомоги для України. Вчора партнери підтвердили такі зобов'язання, зокрема Франція оголосила про надання Україні військової допомоги на 2 млрд євро.

Він нагадав, що три тижні тому Україна пішла на важливий компроміс та погодилася на припинення вогню без жодних умов, яке було ініційоване американськими партнерами. Водночас Росія намагається ухилитися і продовжує обстрілювати енергетичну інфраструктуру та чинити інші воєнні злочини.

«Сьогодні Росія заборгувала відповідь Сполученим Штатам, які працювали дуже важко для посередництва з припинення вогню. Це має бути визначена відповідь – так або ні, і це має бути швидка відповідь», – наголосив французький міністр закордонних справ.

Він зазначив, що європейські партнери підтримують зусилля США та опрацьовують сценарії моніторингу режиму припинення вогню, коли воно буде досягнуто.

Барро підкреслив, що Франція і Велика Британія разом з іншими партнерами по «Коаліції охочих» докладають зусиль, щоб мир, коли він буде досягнутий в Україні, був стійким і тривалим.

### **Водночас міністр закордонних справ Великої Британії Девід Леммі:**

Ми продовжуємо працювати разом, збираючи «альянс охочих», оскільки сфокусовані на досягненні стійкого і тривалого миру та підтриманні стабільності в євроатлантичному просторі. Франція і Велика Британія

виступили разом, щоб надати Україні ударні спроможності великого радіусу дії, щоб відбити російські атаки. Путін продовжує ухилятися. Він міг би прийняти припинення вогню зараз. Натомість він продовжує бомбардувати Україну, її цивільне населення та енергетичні об'єкти.

**Підтримка України з боку Європи зараз є найсильнішою за три роки – Бербок (Укрінформ).**

**В.о. міністра закордонних справ ФРН Анналена Бербок** заявила, що Європа ще не демонструвала такої солідарності щодо України як зараз і чітко дала зрозуміти, що відстоюватиме мир не лише на словах, а й на ділі.

«Рада Україна–НАТО вчора дала зрозуміти, наскільки сильною є підтримка України. На мою думку, такої зустрічі єдності і, перш за все, чітких подальших зобов'язань щодо фінансової підтримки України, а не лише слів, тут, у НАТО, ще не було в такій формі за останні три роки», - сказала Бербок.

Вона згадала 20 мільярдів євро, які були обіцяні протягом останніх тижнів, а також додаткові обіцянки щодо значного розширення європейської підтримки України, надані 3 квітня. Все це, за словами дипломатки, чітко показує, що члени Альянсу віддані миру на європейському континенті.

Бербок підкреслила при цьому: «Мир можливий тільки через силу України».

За її словами, на зустрічі стало ще більш чітко зрозуміло, що слова Путіна є «нічим іншим, як порожніми словами та обіцянками». Росія знову й знову атакує Україну.

«І тому ще важливіше дати зрозуміти, що справжнього миру, тривалого миру, можна досягти, лише якщо ми разом виступатимемо за цей мир. Що ми не повинні піддаватися на гру Путіна, який грає на час і постійно висуває нові вимоги. Україна чітко дала зрозуміти, що хоче негайного припинення вогню без будь-яких попередніх умов. І це саме те, що є потрібним у цей момент у цій ситуації», – сказала Бербок.

**У Норвегії викрили фірму, яка забезпечувала танкери з РФ фальшивим страхуванням (Укрінформ).**

Влада Норвегії розслідує діяльність невеликої компанії, що надала фальшиве страхування десяткам застарілих нафтових танкерів, які Росія використовує для обходу міжнародних санкцій.

Зареєстрована у Норвегії Romarine AS видавала себе за страхову компанію, на її сайті перераховані десятки танкерів, зокрема підсанкційні судна, котрі, як вважається, є частиною тіншового флоту Росії. Однак, за інформацією Управління фінансового нагляду Норвегії (FSA), ця фірма не була зареєстрована як постачальник страхових послуг.

Таким чином, указує агентство, Romarine AS доклала зусиль, аби продемонструвати, ніби російські танкери нібито мають «західне страхове покриття».

FSA надіслало попередження компанії ще в січні, але вона не зреагувала на це. Тож 4 березня управління видало наказ про припинення діяльності Romarine AS.

Своєю чергою в компанії заявили, що відповіли на останній наказ «із деякою затримкою через наших юристів». Там додали, що Romarine AS працює відповідно до чинного законодавства, але вирішила припинити роботу з новими клієнтами, поки не отримає «позитивного відгуку від влади». У FSA запевнили, що не отримали відповіді від компанії.

За даними норвезької комерційної бази даних Proff, компанія Romarine AS повністю належить громадянину Росії Андрію Мочаліну, колишньому співробітнику норвезького страховика Hydor AS.

**Велика Британія оголосила про новий пакет санкцій проти РФ: увійшла організація «Євразія» та її керівництво ([Цензор.НЕТ](#)).**

Британський уряд оголосив про новий пакет санкцій, до якого увійшла російська автономна некомерційна організація сприяння розвитку міжнародного співробітництва «Євразія» та її керівниця Неллі Парутенко.

Санкції також торкнулися членів правління молдовської партії «Відродження» Наталії Параски та депутатки молдовського парламенту Марини Таубер. У Лондоні їх вважають особами, що діють в інтересах проросійського олігарха-втікача Ілана Шора.

**Президент Фінляндії вітає намір США посилити санкції проти Росії – це найкращий спосіб зупинити війну ([Укрінформ](#)).**

**Президент Фінляндії Александер Стубб** привітав запропонований групою сенаторів США пакет санкцій проти Росії, оскільки вважає, що без максимального тиску Москва продовжить свою тактику затягування переговорів про мир.

«Найкращий спосіб зупинити загарбницьку війну Росії – максимально посилити тиск на Москву. Я вітаю двопартійний пакет санкцій, запропонований сенаторами Ліндсі Гремом та Річардом Блюменталем в Сенаті США. Він амбітний», – написав Стубб.

Фінський лідер додав, що «цей пакет у поєднанні з чітким терміном безумовного припинення вогню є кроком до справедливого та міцного миру».

«Без максимального тиску Росія продовжить свою тактику затягування, і війна триватиме в осяжному майбутньому», – резюмував президент Фінляндії.

**США запровадили санкції проти компаній, які постачали компоненти для іранських дронів ([Суспільне](#)).**

Сполучені Штати запровадили санкції проти двох іранців та шести компаній з Ірану, ОАЕ та Китаю. Вони займалися закупівлею компонентів для безпілотників для одного з головних виробників БПЛА в Ірані.

Ця мережа також співпрацювала з іншими структурами іранського військово-промислового комплексу.

### **Міністр фінансів США Скотт Бессент:**

Поширення Іраном безпілотників та ракет – як для своїх терористичних проксі в регіоні, так і для Росії з метою використання проти України – й надалі становить загрозу для цивільного населення, персоналу США, а також наших союзників і партнерів.

Мін'юст США висунув обвинувачення двом громадянам Ірану – Хоссейну Акбарі (63 роки) та Резі Аміді (62 роки). Їх підозрюють у підтримці Корпусу вартових ісламської революції (IRGC) та в незаконному придбанні американських технологій для бойових дронів Ірану.

Усе майно та активи підсанкційних осіб і компаній у США заблоковано. Американцям заборонено будь-які транзакції з цими суб'єктами без спеціального дозволу OFAC.

**Посолка України у США Оксана Маркарова** відзначила, що це «рішення, яке послабить здатність Росії використовувати іранські дрони для атак на українські міста та інфраструктуру».

Це вже другий раунд санкцій, запроваджений після розпорядження президента США від 4 лютого 2025 року щодо посилення тиску на Іран.

**У Польщі підтвердили депортацію в Україну російського агента – політтехнолога з пулу Медведчука ([Укрінформ](#)).**

**Глава МВС Польщі, урядовий координатор з питань спецслужб РП Томаш Сємояк** заявив, що передача Польщею Україні російського агента є «нормальною процедурою» у межах рутинної співпраці двох країн. Варшава і Київ тісно співпрацюють між собою, адже мають спільного противника.

«До Польщі депортуються підозрювані у злочинах, щодо яких ми звертаємося (до інших країн – ред.). Наприклад, кілька тижнів тому до нас депортували з Боснії і Герцеговини особу, підозрювану в координації диверсійних актів у Польщі, теж громадянина Росії. І якщо у нас є громадянин України, щодо якого звертається Україна, то ми його депортуємо в Україну. Це нормальна співпраця між правовими державами, і якщо на чийсь території є підозрювана у злочинах особа, то відбувається звернення про передачу такою особою. Це рутинна», – зазначив Сємояк.

Він додав, що має повну довіру до української системи правосуддя, яка належним чином займеться цією особою.

«Українці допомагають нам у різних справах, ми допомагаємо українцям. Це природно в ситуації, коли маємо спільного противника, коли маємо справу з таким методом дій», – підкреслив польський міністр.

Сємояк підкреслив, що торік у Польщі російські спецслужби за гроші доручали здійснення диверсій, зокрема, і громадянам України.

«Співпраця з Україною для нас абсолютно необхідна», – наголосив глава МВС РП.

**У Сенаті США підготували законопроект із новими санкціями проти Росії (Укрінформ).**

Широка двопартійна група сенаторів США оголосила про ініціативу щодо внесення законопроекту про введення первинних та вторинних санкцій проти Росії, а також усіх, хто допомагає їй здійснювати агресію проти України.

Законопроект має на меті посилити тиск на Кремль з метою примушення його до переговорів про мир в Україні.

«Половина Сенату США, 25 республіканців і 25 демократів, об'єдналися в вівторок, щоби виступити за впровадження санкцій проти Росії, якщо вона відмовиться вести добросовісні переговори про мир з Україною», – зазначається в повідомленні.

**Головні автори закону, сенатор-республіканець Ліндсі Грем і сенатор-демократ Річард Блюменталь**, заявили, що документ міститиме нові санкції проти Росії, а також суб'єктів, які підтримують агресію РФ проти України. При цьому пропонується, щоби вони були запроваджені, якщо Москва не братиме добросовісної участі в переговорах або якщо після мирної угоди вдаватиметься до інших спроб підірвати суверенітет України.

«Санкції проти Росії вимагають також введення тарифів проти країн, які купують російську нафту, газ, уран та інші продукти», – йдеться в спільній заяві сенаторів.

**Незабаром Євросоюз розпочне розгляд документів для створення спецтрибуналу над РФ, – Каллас (Цензор.НЕТ).**

**Висока представниця ЄС із закордонних справ Кая Каллас** заявила, що у Європейському Союзі завершили технічні переговори щодо створення спеціального трибуналу над Росією з покарання злочину агресії проти України. Незабаром розпочнеться процес політичного розгляду документів для його створення.

Головна дипломатка ЄС зазначила, що докази воєнних злочинів РФ в Україні неспростовні – є записи телефонних розмов і розшифрованих позивних, якими користувалися командири російських радіоканалів.

«Ми точно знаємо, хто ці злочинці. З технологіями, які ми маємо сьогодні, безкарність за воєнні злочини відверто неможлива, якщо ми докладемо до цього зусиль. І це те, що ми повинні робити. Тому що кількість можливих злочинів, скоєних у цій війні, просто не піддається підрахунку», – сказала Каллас.

Окрім цього, вона зазначила, що ЄС твердо підтримує Міжнародний кримінальний суд, який видав шість ордерів на арешт, у тому числі диктатора РФ Володимира Путіна.

«Ордери на арешт видаються лише після збору необхідних доказів. Більшість кримінальних справ, близько 170 000, відкритих на цей час, будуть розслідуватися українською владою. Саме тому ЄС також підтримує Генпрокуратуру. Ми зміцнюємо її спроможність розслідувати міжнародні



злочини, скоєні в Україні, в тому числі за допомогою цивільної консультативної місії ЄС», – сказала очільниця дипломатії ЄС.

Також вона наголосила, що для конкретного злочину агресії РФ проти України ЄС очолює роботу над створенням спеціального трибуналу і нещодавно юридичні експерти завершили технічні переговори щодо створення трибуналу.

«Незабаром Рада Європи розпочне процес політичного розгляду документів щодо створення трибуналу, включаючи проект його статуту. ЄС також підтримує Реєстр збитків, створений під егідою Ради Європи. І ми активно працюємо з міжнародними партнерами над створенням комісії з розгляду претензій», – сказала топдипломатка.

Каллас також заявила, що Євросоюз докладатиме зусиль для повернення з російського полону цивільних заручників, військовополонених та викрадених дітей. За її словами, «справедливий, всеосяжний і тривалий мир, заснований на Статуті ООН і міжнародному праві, повинен включати обмін військовополоненими і звільнення цивільних затриманих, а також повернення примусово переміщених і депортованих українських дітей».

**Закликаємо до відкриття всіх переговорних Кластерів про вступ України в ЄС в 2025 році, – МЗС Данії ([Цензор.НЕТ](#)).**

**Міністерка європейських справ Данії Марі Б'єрре:**

Розширення є ключовим пріоритетом для нас під час нашого головування. І у нас є мета пройти якомога далі, особливо з Україною. І, як я вже сказала, ми повинні бути амбітними. І тому ми закликаємо відкрити всі кластери. У 2025 році має бути можливість відкрити всі Кластери з Україною. Технічно це можливо, і це в рамках підходу, заснованого на заслугах. Отже, це те, до чого ми закликаємо.

Також вона зазначила, що на її думку, двосторонні питання між країною-кандидатом і державою-членом ЄС повинні мати менший вплив на переговори.

«Проходження європейського шляху ще вимагатиме від України багато роботи, багато наполегливої роботи, але ваші європейські друзі готові вам допомогти», – додала Б'єрре.

**Будь-який шантаж України заради «мирної угоди» є неприйнятним – євродепутат ([Укрінформ](#)).**

**Голова комітету ЄП із закордонних справ Девід Макалістер** заявив, що спроби шантажувати Україну «мирною угодою», щоб примусити її здатися, є неприйнятними, оскільки будуть відповідати лише інтересам країни-агресора.

«Перший пріоритет (зовнішньої політики ЄС – ред.) – відповідь на наслідки російської агресивної війни проти України. Дозвольте мені бути дуже чітким: будь-які спроби шантажувати Україну та примушувати її здатися заради «мирної угоди» лише посилюють агресора. Путін не має

отримати шляхом переговорів те, чого він не зміг досягти на полі бою», – наголосив голова парламентського комітету.

«Протягом наступних тижнів й місяців ми будемо продовжувати залишатися єдиними, як стійкі партнери України. Ми забезпечимо, щоб Україна мала засоби, щоб звільнити свій народ та стримати подальшу російську агресію», – додав Макалістер.

### **Радники з питань нацбезпеки G7 обговорили встановлення миру в Україні ([Укрінформ](#)).**

Радники з питань національної безпеки лідерів усіх країн «Групи семи» обговорили прогрес мирного процесу в Україні.

### **Радниця прем'єр-міністра Канади з питань національної безпеки Наталі Друен:**

Я скликала другу зустріч радників із питань національної безпеки G7 та України, аби обговорити поточні перемовини щодо досягнення справедливого, усеохопного та остаточного припинення російської загарбницької війни проти України.

За її словами, було згадано про «важливість втілення заходів зі зміцнення довіри». «Я наголосила на важливості надійних механізмів безпеки, які гарантуватимуть спроможність України стримувати та оборонятися від будь-яких нових актів агресії, а також згадала про важливість збереження й розширення санкцій проти Росії протягом цього критичного періоду», – зауважила радниця з питань нацбезпеки прем'єр-міністра Канади.

Окрім цього Друен «підтвердила непохитну прихильність Канади Україні й необхідність притягнення Росії до відповідальності за її агресію проти України».

### **Євросоюз запускає програму Ukraine2EU ([Укрінформ](#)).**

Європейський Союз офіційно запускає програму Ukraine2EU для підготовки України до вступу та членства в ЄС.

Ukraine2EU є ключовою програмою Європейського Союзу, яка спрямована на підтримку України в процесі підготовки до вступу та членства в ЄС.

Програма ініційована Євросоюзом, Литвою і Данією, до яких доєдналася Швеція.

Уряд України активно працює над впровадженням масштабних трансформацій для гармонізації національного законодавства зі стандартами та нормами ЄС.

Активно співпрацюючи з українською владою та громадянським суспільством, програма Ukraine2EU підтримуватиме Україну на всіх етапах підготовки до членства в ЄС, залишаючись гнучкою та адаптивною відповідно до потреб країни, ідеться в повідомленні.

**Україна і Литва ніколи не визнають вкрадені Росією території – глави МЗС ([Цензор.НЕТ](#)).**

**Міністри закордонних справ України Андрій Сибіга та Литви Кястутіс Будріс** заявили, що Україна і Литва ніколи не визнають жодної незаконної окупації території Росією ані сьогодні, ані в майбутньому.

Сибіга зазначив, що поінформував свого колегу про підсумки переговорів у Саудівській Аравії та підкреслив принципові позиції України: «Ми ніколи не визнаємо вкрадені Росією території, не погодимося на жодні обмеження нашої армії чи обороноздатності, не дозволимо ніколи блокувати наш вибір союзників та альянсів».

Будріс зі свого боку зауважив, що єдиний дієвий інструмент для переговорів – це тиск на Росію.

«Ми повністю поважаємо суверенітет України на міжнародно визнаній території. Литва ніколи не визнає жодної незаконної окупації території України ні сьогодні, ні завтра, ні в майбутньому. Ми бачимо єдиний ефективний важіль і цей єдиний дієвий інструмент для переговорів – це тиск на Росію, тиск з подальшими санкціями, а також з більш ефективним використанням заморожених активів», – сказав очільник литовської дипломатії.

**Агресія РФ не може залишитися безкарною: Міжнародний саміт у Бучі ухвалив спільну заяву ([Укрінформ](#)).**

Міжнародний саміт у Бучі, якій відбувся 31 березня, ухвалив спільну заяву про необхідність розслідувати кожен воєнний злочин РФ, покарати винних і не допустити повторення трагедій.

**Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук:**

Завершився міжнародний саміт у Бучі – зустріч, що стала актом солідарності, принциповості та спільної відповідальності. Вдячний кожному з колег, хто прибув до міста, що стало символом українського болю, незламності та гідності. Буча не скорилася. Вона пережила російську агресію, втрати й знищення. І сьогодні – відроджується.

За його словами разом із делегаціями парламентів демократичних країн була ухвалена спільна заява, яка містить чіткий сигнал для всього світу: агресія не може залишитися безкарною, а справедливість має перемогти.

«Це наш спільний обов'язок – розслідувати кожен воєнний злочин, покарати винних і не допустити повторення трагедій – ніде й ніколи. Дякую кожній країні, яка підтримує Україну. Ми не забудемо цієї підтримки», – підкреслив Стефанчук.

**Німеччина не планує купувати газ у Росії та використовувати Nord Stream ([Укрінформ](#)).**

Німеччина не планує відмовлятися від антиросійських санкцій, зокрема не буде повертатися до практики прямих закупівель газу з РФ.

**Заступниця речника федерального уряду Крістіане Гоффманн:**

Ми вважаємо санкції, запроваджені проти Росії через її війну проти України, виправданими, доречними та дієвими. Ми підтримуємо та підтримуватимемо й надалі ці санкції, введені на рівні ЄС.

**Речниця МЗС Катрін Дешавер:**

Без миру не буде змін у європейських санкціях.

Вона додала, що в руках самої Росії зробити так, аби санкції були зняті, припинивши війну проти сусідньої держави.

**Представниця Мінекономіки Аніка Айнгорн** прокоментувала чутки про повернення до практики закупівлі природного газу. За її словами, Німеччина доклала величезних зусиль для того, щоб у дуже стислі строки позбавитися залежності від Росії в енергетичному секторі й наразі не має намірів знову потрапити в неї, адже енергетична свобода є «великою цінністю».

Відповідаючи на запитання про можливість знову почати імпортувати природний газ по одній з 4 гілок трубопроводу Nord Stream (яка залишилися неушкодженою після підриву 3 інших восени 2022 року – ред.), Айнгорн заявила, що «таких планів немає». На прохання прокоментувати ставлення Берліна до повідомлення про перемовини, які, мовляв, ведуть США та Росія щодо газогону, вона запевнила, що «німецький уряд жодним чином не залучений до таких переговорів і не має з цим нічого спільного».

МЗС України закликала певних представників Німеччини та інших країн, які виступають за відновлення газопроводу «Північний потік», не наражати своїх співвітчизників і загалом Європу на небезпеку, пов'язану з цим російським геополітичним проєктом.

**Польща намагається переконати Угорщину відкрити переговори про вступ України в ЄС, – міністр Шлапка ([Цензор.НЕТ](#)).**

Польське головування в ЄС веде переговори з Угорщиною щодо відкриття першого переговорного кластера про членство України в Євросоюзі ще в першому півріччі 2024 року.

**Міністр з питань ЄС в уряді Польщі Адам Шлапка:**

Під час Польського головування підтримка України весь час триває, передаються чергові транші допомоги. Ми також намагаємося просуватися у питаннях розширення. Ми весь час намагаємося переконувати наших партнерів, насамперед маю на увазі угорських партнерів, щоб під час Польського головування можна було відкрити перший переговорний кластер.

Окрім цього, важливим завданням Польща вважає продовження санкційної політики проти Росії. У січні всі 15 пакетів санкцій було подовжено, а також ухвалено 16-й пакет, що включає обмеження на імпорт російського алюмінію та санкції проти понад 2 тисяч фізичних осіб і 500 компаній.

**Президент Фінляндії закликав призначити європейського посланника по Україні ([Укрінформ](#)).**

**Президент Фінляндії Александер Стубб** заявив, що Європа має створити власну переговорну команду в рамках мирного врегулювання російської війни проти України і також окремо призначити спеціального посланника по Україні.

«Нам (європейцям – ред.) потрібні дві речі. По-перше – це команда переговорників, так само, як це є в американців, українців та росіян. І вони були в них в Ер-Ріяді в Саудівській Аравії. А потім, можливо, з часом нам знадобиться спеціальний посланник, який би відповідав і координував усе. Адже зараз, незважаючи на те, що ми маємо дуже хороше керівництво з боку Франції та Великої Британії, все ще існує питання: «Гаразд, хто є європейським посланником? Кому я маю дзвонити?» – сказав він.

Стубб також привітав франко-британську ініціативу щодо створення «Коаліції охочих» на підтримку України. «Це – спосіб повернути Британію в Європу і знову залучити Францію до конструктивної співпраці з Британією. Я думаю, що наше мислення дуже чітке. Ми хочемо, щоб Україна виграла цю війну. Ми хочемо, щоб вони зберегли свою незалежність, суверенітет і територіальну цілісність. Французи і британці взяли на себе ініціативу. А решта з нас слідує за ними і долучаються, як тільки можуть», – заявив президент Фінляндії.

**Український народ заслуговує на справедливий та стійкий мир – канцлер Австрії (Укрінформ).**

Австрія продовжить надавати Україні гуманітарну, фінансову та політичну підтримку, як і допомагатиме нашій державі на шляху до справедливого та стійкого миру.

**Федеральний канцлер Австрії Крістіан Штокер:**

Щойно провів хорошу розмову з Прем'єр-міністром України Денисом Шмигалем. Запевнив його у подальшій гуманітарній, фінансовій та політичній підтримці з боку Австрії.

Австрійський канцлер підкреслив, що український народ «заслуговує на всеосяжний, справедливий та стійкий мир». «Ми підтримуватимемо кожен крок на шляху до цієї мети», – запевнив він.

**Євросоюз не знімає санкції проти Росії до завершення війни, – фон дер Ляєн (УНІАН).**

Європейський Союз не знімає санкції проти Росії до повного завершення війни в Україні.

**Глава Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн:**

Санкції дуже важливі, вони завдають болю.

Також глава Єврокомісії зазначила, що саме Україна вирішуватиме, що є для неї міцним миром. Вона підкреслила, що Києву потрібні гарантії безпеки, щоб не допустити нової війни з РФ.



**Прем'єр Естонії після зустрічі в Парижі: Є тільки один план – план України (Укрінформ).**

**Прем'єр-міністр Естонії Крістен Міхал** заявив, що його головним меседжем на паризькому саміті лідерів країн щодо підтримки України було те, що «є лише один план – план України».

Міхал підкреслив, що «Росія не повинна мати жодного слова в питаннях оборони та гарантій безпеки України».

«Україна хоче миру – і доводить це. Росія зволікає і вимагає», – сказав естонський прем'єр.

Він додав, що «Європа зробить свій внесок і залишиться рішуче налаштованою на побудову стійкого миру».

**Шольц: Санкції проти РФ не скасують, поки не буде досягнуто миру (УНІАН).**

**Виконувач обов'язків канцлера Німеччини Олаф Шольц** відкинув ймовірність будь-якого послаблення санкцій проти Росії.

«Немає жодного сенсу скасовувати санкції, доки не буде досягнуто миру», – заявив Шольц у четвер, 27 березня, за підсумками закінчення саміту «Коаліції охочих» у Парижі.

Нині будь-яке послаблення санкцій було б «серйозною помилкою», оскільки до миру ще далеко, констатував німецький політик. «Очевидно, що Росія насправді не зацікавлена у встановленні миру», – додав він.

Шольц також зауважив, що питанні санкційної політики США та Європа «мають займати чітку спільну позицію», як це було досі. На його переконання, Європа та США мають разом дати зрозуміти Росії, що «ми можемо й надалі використовувати можливість підтримувати Україну».

**Австрія підтвердила готовність надати майданчик для переговорів про мир в Україні (Укрінформ).**

Австрія підтверджує свою готовність надати місце для діалогу з метою припинення агресивної війни РФ проти України.

**Міністерка європейських та міжнародних справ Австрії Беате Майнл-Райзінгер:**

Так, я неодноразово пропонувала це, у тому числі в Україні. Я також говорила про це на засіданні Ради міністрів закордонних справ ЄС. Звичайно, ми пропонуємо себе.

**Європа думає про посилення санкцій проти РФ, а не відновлення Nord Stream 2 – Туск (Укрінформ).**

**Глава польського уряду Дональд Туск** після завершення зустрічі лідерів щодо підтримки України та безпеки в Європі заявив, що відновлення проєкту Nord Stream 2 суперечило би стратегічним інтересам Європи, яка зацікавлена зробити континент повністю незалежним від російських енергоносіїв.

Він додав, що Європа «зараз думає про посилення санкцій проти РФ, а не відновлення економічних відносин з Росією, адже санкції справді діють».

«Ми не маємо сумнівів, і про це сказав Президент Зеленський: якщо Європа діятиме таким же чином як донині, то Україна буде у змозі ефективно оборонятися упродовж року. І зовсім немає певності, що Росія витримає цей рік, якщо йдеться про стан її економіки завдяки накладеним санкціям», – наголосив польський прем'єр.

### **США оголосили про короткострокове фінансування програми з відстеження викрадених РФ українських дітей ([Укрінформ](#)).**

Державний департамент США заявив, що програма документування викрадених українських дітей отримала короткострокове фінансування після зупинення її 25 січня.

«Фінансування надається на короткий період, поки співробітники Conflict Observatory забезпечують належну передачу критично важливих даних про дітей відповідним органам», – заявив представник Держдепартаменту. – Це частина стандартної процедури закриття припинених програм».

Раніше у березні законодавці-демократи закликали адміністрацію президента Дональда Трампа відновити фінансування програми.

У ЗМІ повідомлялося про можливість втрати величезної кількості інформації, зокрема супутникових знімків та інших даних про приблизно 30 тис. дітей, вивезених з України.

Ініціатива, яку фінансував уряд США, реалізовувалася лабораторією гуманітарних досліджень Єльського університету. Вона допомогла відстежити тисячі українських дітей, викрадених Росією.

### **Шольц після зустрічі в Парижі: Усі партнери згодні й надалі підтримувати Україну ([Укрінформ](#)).**

Усі прихильники України згодні, що продовжуватимуть надавати їй підтримку, зміцнювати її армію та наполягати на досягненні припинення вогню без умов і відмовок.

#### **В.о. канцлера ФРН Олаф Шольц:**

Найважливіший спільний результат нашої зустрічі: всі держави, які зібралися тут, погоджуються, що Україна продовжує потребувати нашої підтримки та отримуватиме її.

За його словами, перш за все, це означає, що пропозиція Президента України щодо припинення вогню прийнята. В.о. канцлера зауважив, що всі бачили, як просувалися досі переговори і те, що Росія завжди «щось потім додавала», шукала нових виправдань.

«Звідси чітко можна зрозуміти, що Росія зараз не зацікавлена в справжньому мирі. Тим більш важливим є, щоб ми наполягали на досягненні припинення вогню, наполягали, що це можливо і пов'язане з негайним

припиненням ударів, наприклад, по інфраструктурі», – сказав в.о. глави уряду.

Він також акцентував на важливості взаємного розуміння того, що припинення санкцій у даний час «було б серйозною помилкою».

«Санкції мають бути продовжені, їх також потрібно буде розвивати, а Європа та Сполучені Штати мають спільно зайняти чітку позицію, щоб ми могли й надалі використовувати цю можливість для підтримки України. Немає сенсу припинити санкції, доки миру фактично не буде досягнуто. На жаль, ми ще досить далекі від цього», – констатував Шольц.

**Велика Британія допоможе повернути викрадених українських дітей, – Стармер ([Цензор.НЕТ](#)).**

**Прем'єр-міністр Великої Британії Кір Стармер** підтвердив підтримку України в питанні повернення викрадених Росією дітей.

«Викрадення українських дітей – це жахливий злочин, і Велика Британія докладе всіх зусиль, щоб повернути їх додому. Це різке нагадування, що будь-яке мирне врегулювання має передбачати притягнення Росії до відповідальності та за її ганебні дії», – наголосив Стармер.

**Санкції проти РФ варто не скасовувати, а посилювати, – президент Фінляндії Стубб ([Укрінформ](#)).**

**Президент Фінляндії Александр Стубб** заявив, що санкції проти Росії не варто скасовувати.

«Ми знову у ситуації, коли укладеним із Росією угодам рідко можна довіряти. Ми не скасовуватимемо санкції, а навпаки, посилюватимемо їх», – пояснив він.

Стубб вважає, що у такій ситуації Росія виступить ініціатором мирних переговорів та припинення вогню.

**Кошта: Санкції для Росії – найкращий спосіб підтримати Україну ([Цензор.НЕТ](#)).**

Європейський Союз продовжить посилювати санкції проти Росії, оскільки це найефективніший спосіб підтримати Україну.

**Президент Європейської ради Антоніу Кошта:**

Найкращий спосіб підтримати Україну – залишатися послідовними в нашій меті досягти справедливого і тривалого миру. Це означає продовження тиску на Росію за допомогою санкцій.

**Євросоюз продовжить санкційний тиск на Росію, щоб зменшити її здатність воювати, – речниця Єврокомісії Хіппер ([Суспільне](#)).**

**Речниця Єврокомісії Анітта Хіппер** заявила, що Європейський Союз продовжить тиснути на Росію санкціями, щоб зменшити її можливості для ведення війни проти України.

За її словами, санкції ЄС не спрямовані на обмеження торгівлі сільськогосподарськими товарами, включаючи зерно, харчові продукти та добрива, між Росією та третіми країнами.

«Припинення неспровокованої та невиправданої агресії Росії в Україні та безумовне виведення всіх російських збройних сил з усієї території України було б однією з головних передумов для зміни або скасування санкцій», – наголосила Хіппер.

**Німеччина не бачить підстав для скасування санкцій ЄС проти Росії, – речник уряду ФРН Гебештрайт ([Цензор.НЕТ](#)).**

**Речник федерального уряду Німеччини Штеффен Гебештрайт** заявив, що на даному етапі Німеччина не вбачає підстав для скасування санкцій ЄС проти Росії, зокрема в банківській сфері, незалежно від того, про що можуть домовлятися США та Росія.

Він зазначив, що Євросоюз має власну позицію щодо санкцій, і ці обмеження можуть бути скасовані лише через колективне рішення європейських держав після ретельного обговорення.

«Усі санкції, запроваджені Європою, Європа ж має і скасовувати. Те, що американці обговорюють з росіянами, – це одне, а те, що стосується Європи, – інше. Я не бачу зараз жодних підстав, чому Європа мала б скасовувати свої санкції», – підкреслив Гебештрайт.

Він також наголосив, що санкції, які було введено Європейським Союзом, були підтверджені під час нещодавнього саміту ЄС і наразі залишаються чинними.

**Туреччина задіяла всі дипломатичні ресурси для припинення війни в Україні, – Ердоган ([УНІАН](#)).**

**Президент Туреччини Реджеп Тайїп Ердоган** заявив, що Туреччина мобілізувала всі свої дипломатичні ресурси для забезпечення якнайшвидшого закінчення війни РФ проти України.

«Ми мобілізували всі наші дипломатичні ресурси, щоб забезпечити якнайшвидший вихід нашого регіону з нестабільності», – сказав турецький президент.

Ердоган висловив сподівання, що війна Росії проти України закінчиться без подальших руйнувань. «Туреччина правильно позиціонувала себе з першого дня російсько-української війни. Ми не піддавалися нічийим порадам і продемонстрували позицію, яка додала впевненості обом країнам. Ми наголошували на кожній платформі, що в мирі не буде тих, хто програв», – сказав Ердоган.

Він оцінив «частково позитивний» підхід Росії до ідеї США про 30-денне припинення вогню як «скромний, але цінний крок на шляху до миру».

**Найкращою гарантією безпеки для України є вступ до ЄС, – Кошта ([Інтерфакс-Україна](#)).**

**Президент Європейської ради Антоніу Кошта:**

Найкращою гарантією безпеки для України є вступ до Європи, і ми на хорошому шляху – оцінка Європейської комісії дуже позитивна щодо того, що українці роблять, щоб підготуватися до вступу.

Кошта вражений тим, як «країна, яка перебуває у війні, у цій жахливій ситуації має здатність здійснювати реформи та досягати цілей конвергенції для доступу до Європейського Союзу».

«Я не знаю, чи це буде в 2030, 2028, 2032, я не знаю. Як ви знаєте, це процес, заснований на заслугах, і вони досягають результатів. Можливо, це може бути раніше, може бути тільки в 2030 році, я не знаю. Головне – не дата, а процес і спільна воля для досягнення цього. Разом з тим, нам потрібно готуватися відтепер до майбутнього будівництва України», – додав президент.

**Литва не визнає окупацію українських територій, – Науседа ([Цензор.НЕТ](#)).**

**Президент Литви Гітанас Науседа** запевняє, що Литва ніколи не визнає окупованих територій України – Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської – частиною Росії.

«По-перше, сама Україна ніколи не визнає, що ці території їй більше не належать де-юре. Я вважаю, що навіть у разі фіксації території приблизно на кордоні лінії фронту статус цих територій однаково залишиться таким, що вони де-юре не будуть визнані за Росією, тобто Україна збереже можливість згодом домагатися повернення цих територій дипломатичним шляхом або в разі зміни геополітичної ситуації, зміни влади в Кремлі», – заявив президент.

Науседа наполягає на тому, що не варто плутати тимчасову передачу територій Росії з їхньою фактичною передачею Росії.

«Не потрібно ототожнювати питання про те, чи тимчасово території передаються під контроль Росії, оскільки це одна з умов припинення вогню, з питанням про те, чи визнаються території за Росією де-юре», – додав він.

**Мир без оборони є ілюзією, тому маємо стояти з Україною – президент Євроради ([Укрінформ](#)).**

**Президент Європейської ради Антоніу Кошта** заявив, що безпека Європи починається з України, й досягнення справедливого та тривалого миру в Україні означатиме мир та стабільність для всієї Європи.

«Європа є проектом миру, але мир без оборони є ілюзією. Безпека Європи починається з України. Саме тому нам необхідно продовжувати стояти пліч-о-пліч з українцями, створювати умови для досягнення справедливого, всеохоплюючого та тривалого миру в Україні та в Європі. Якщо Росія вважає, що кордони України – це лише лінія на мапі, чому вона буде поважати кордони будь-якої іншої країни?», – поставив питання Кошта.



Він наголосив, що, підтримуючи Україну, Європейський Союз та його країни-члени відстоюють Статут ООН та міжнародний порядок, що оснований на правилах, як в Європі, так і за її межами.

«У 2022 році агресивна війна Росії проти України могла розділити нас і завдати нам поразки. Було багато голосів, які ставили під сумнів нашу здатність залишатися єдиними, стояти твердо, та надавати безпрецедентну відповідь на безпрецедентну агресію. Але усього за кілька днів ми запровадили найбільш жорсткі економічні санкції за всю історію Європейського Союзу. Не лише проти російських банків. Ми заморозили суверенні активи Росії, щоб обмежити її здатність вести цю війну. Ці санкції діють й понині», – зазначив президент Євроради.

Він нагадав, що з початку російського вторгнення ЄС застосував проти країни-агресора 16 пакетів економічних та персональних санкцій, у тісній координації з країнами G7 та з іншими міжнародними партнерами.

ЄС зміг суттєво скоротити енергетичну залежність від Росії та позбавити Кремль значної частки надходжень для фінансування війни.

**ЄС підтримує територіальну цілісність України і не визнає псевдореферендуми на ТОТ – речниця ЄК ([Суспільне](#)).**

Європейський союз (ЄС) підтримує суверенітет і територіальну цілісність України і не визнає псевдореферендуми на тимчасово окупованих Росією територіях.

#### **Речниця Єврокомісії Аніта Гіппер:**

Що стосується дискусії про мирні переговори, наша позиція дуже чітка, і я хотіла би ще раз наголосити на двох основних моментах. По-перше, позиція США щодо миру полягає в тому, що саме Україна має визначати фактичні умови, а по-друге, наша позиція полягає в тому, що нічого про Україну без України.

Речниця зазначила, що безперервні удари РФ по території України свідчать, що Росії не можна довіряти.

«Ми бачили атаки на вихідних, включаючи удар по Києву, де загинуло троє людей, в тому числі п'ятирічна дитина. Отже, це показує, що Росія все ще має продемонструвати свою справжню політичну волю до припинення своєї незаконної і неспровокованої агресії», – сказала Гіппер.

Вона наголосила, що Європейський союз підтримує Україну і надає їй військову, фінансову, гуманітарну допомогу, запровадив 16 пакетів санкцій проти РФ і готує 17-й, а також ухвалив план військової підтримки.

Щодо імовірних територіальних поступок Україною і визнання псевдореферендумів на ТОТ речниця ЄК зазначила, що ЄС «непохитно» підтримує територіальну цілісність України.

«Ми вже обговорювали це питання, але дозвольте мені також нагадати висновок Європейської Ради від 21 березня, де Рада також підтверджує свою непохитну підтримку незалежності, суверенітету і територіальної цілісності

України, а також останній пункт про ці референдуми, які були повною фальсифікацією і під дулом пістолета», – сказала Гіппер.

### **В Австрії викрили дезінформаційну кампанію РФ проти України (Цензор.НЕТ).**

Австрійська розвідка розкрила російську кампанію з дезінформації щодо України

Слідчі Управління державної охорони та розвідки (DSN) виявили масштабну російську дезінформаційну кампанію в Австрії.

Зазначається, що розслідування шпигунської діяльності громадянки Болгарії призвело до розкриття цілої мережі. Жінка зізналась у шпигунстві на користь Росії та в тому, що вона несе основну відповідальність за проведення операції з поширення дезінформації.

Розслідування засвідчило, що осередок, який працює на російські спецслужби, активізувався всього через кілька тижнів після початку агресивної війни Росії проти України. На початку 2022 року група запланувала широкомасштабну кампанію з дезінформації в німецькомовних країнах, приділивши особливу увагу Австрії.

Однією з цілей цієї кампанії було негативно вплинути на громадську думку проти України та президента Володимира Зеленського за допомогою цілеспрямованих дій і таким чином – сформуванню проросійських настроїв.

Для досягнення цієї мети вони діяли в Інтернеті, а також за допомогою графіті. Візуальне та змістовне оформлення цих акцій було покликане створити враження, що їхніми авторами та творцями є проукраїнські активісти. Однак шпигуни використовували правоекстремістську символіку, націоналістичні заяви, які негативно сприймалися широким загалом.

За даними слідства, підозрювана виконувала функції контактної особи розвідки й одержувала передані їй вантажі з матеріалами, що мають стосунок до кампанії. Ймовірно, російські спецслужби також доручили поширення цього контенту в Німеччині та Австрії.

Жінка документувала все, ці документи також були передані співникам, які проживали в Росії та у Великій Британії. Підозрювана зізналась, що працювала на осередок, особливо у 2022 році.

Як зазначається, Росія використовує цілеспрямовані кампанії з дезінформації з самого початку своєї агресивної війни проти України. Метою поширення неправдивої інформації є маніпулювання громадською думкою на шкоду Україні.

«Розміщуючи пропагандистські матеріали в символічних місцях, як-от меморіали або пам'ятники, що мають єврейський або російський зв'язок, переслідується мета посіяти сумніви в демократичних цінностях України. У цьому контексті подібна дезінформація і кампанії являють собою істотний фактор гібридної війни Росії», – додали в DSN.

## **Військова допомога**

**Норвегія збільшує допомогу Україні у 2025 році до \$8 млрд, – Столтенберг ([Цензор.НЕТ](#)).**

**Міністр фінансів Норвегії Єнс Столтенберг** заявив, що норвезький уряд погодився збільшити обсяг підтримки України у 2025 році ще на 50 мільярдів крон (приблизно \$4,6 млрд). Відтак загальна сума допомоги складе 85 мільярдів крон (\$7,8 млрд).

За його словами, додаткові кошти виділяють до вже затверджених 35 мільярдів крон (\$2,3 млрд).

«Ми потроюємо військову підтримку», – наголосив Столтенберг, додавши, що витрати відбуватимуться за межами Норвегії, тож не створюватимуть тиску на внутрішню економіку.

**Україна отримала від Польщі ще п'ять тисяч терміналів Starlink ([Укрінформ](#)).**

Україна отримала від Польщі ще 5 тисяч терміналів Starlink, які забезпечать безперебійний зв'язок у місцях, де він найбільше потрібен, — лікарнях, школах, на об'єктах критичної інфраструктури.

**Віцепрем'єр-міністр з інновацій, розвитку освіти, науки та технологій – міністр цифрової трансформації Михайло Федоров:**

Вдячні віцепрем'єр-міністру і міністру цифровізації Польщі Кшиштофу Гавковському та уряду Польщі за внесок в українську стійкість. Завдяки міжнародній підтримці продовжуємо залишатися на зв'язку навіть у найскладніших умовах.

Термінали Starlink допомагатимуть жителям прифронтових територій залишатися на зв'язку: телефонувати рідним, викликати екстрені служби, читати новини. Через обстріли та руйнування базових станцій на деокупованих територіях звичайний зв'язок недоступний, зазначив він.

**США підготували понад 2 тис. фахівців і передали необхідне обладнання для розмінування України, – Брінк ([Цензор.НЕТ](#)).**

**Посол США в Україні Бріджит Брінк** повідомила, що США підготували понад 2000 фахівців з розмінування і передали Україні необхідне обладнання.

Брінк зауважила, що нині понад третину території України заміновано.

«У Міжнародний день просвіти з питань мінної небезпеки ми вшановуємо українських саперів, які відновлюють землі, сільське господарство та торгівлю. США підготували понад 2000 спеціалістів і передали необхідне обладнання, підтримуючи відновлення та зміцнюючи глобальну безпеку й добробут», – заявила Брінк.

**У Польщі заявляють, що ЄС і далі навчатиме українських бійців та розвиватиме оборонну співпрацю з Києвом ([Укрінформ](#)).**

**Віцепрем'єр-міністр - міністр національної оборони РП Владислав Косіняк-Камиш** заявив, що країни ЄС продовжуватимуть навчати українських військових, а також розбудовуватимуть європейську оборонну промисловість у співпраці з Києвом.

Він підкреслив, що Євросоюз продовжує залишатися об'єднаним у питанні підтримки Києва, аби на Україні запанував мир. Він зазначив, що ЄС майже від самого початку повномасштабної російської агресії проти України навчає українських військових у межах місії ЄС (EUMAM).

«Ці ініціативи триватимуть доти, доки буде така потреба, допоки Україні не знадобиться наша підтримка. Ця декларація надходить майже з усіх країн, за одним незначним винятком», – підкреслив Косіняк-Камиш.

Польський віцепрем'єр також відзначив, що ЄС розбудовуватиме оборонну промисловість спільно з українськими партнерами.

**Данія виділяє Україні новий пакет військової допомоги на майже \$1 мільярд ([Укрінформ](#)).**

Уряд Данії схвалив для України 25 пакет військової допомоги на 6,7 млрд данських крон (970 млн доларів), який забезпечить триваючу підтримку країни впродовж 2025 – 2027 років.

**Міністр оборони Данії Трольс Лунд Пульсен:**

Безпекова ситуація швидко змінюється. Тому надважливо, щоб Данія продовжувала свою масштабну підтримку України.

Йдеться вже про 25-й пакет допомоги з початку війни, який має на меті посилити оборону України як у короткостроковій, так і у довготривалій перспективах.

Зазначається, що в рамках цього пакету буде виділено 1,4 млрд (203 млн доларів) крон з 2025 до 2027 року на артилерійські можливості та передачу снарядів через ініціативи союзників.

Додаткове фінансування виділяється на ППО, розробку дронів та IT-системи.

Данія також виділить 2 млрд крон (290 млн) у 2026 і 2027 роках для посилення української оборонної індустрії.

Пульсен наголосив на важливості цієї інвестиції, вказавши, що українські виробники продемонстрували можливості виробляти військово-обладнання.

**Ініціатива «Амуніція для України» у Словаччині збрала €5,1 мільйона на боєприпаси для ЗСУ ([Укрінформ](#)).**

У межах благодійної ініціативи «Амуніція для України» у Словаччині з квітня 2024 року по лютий 2025-го збрали 5,1 млн євро на боєприпаси для ЗСУ, всупереч позиції уряду цієї країни на чолі з Робертом Фіцо.

Як зазначили в благодійному фонді «Все для України – Підтримка України» (All4Ukraine), фонд спільно зі своїми зарубіжними партнерами у Чеській та Словацькій республіках запустили закордонну кампанію

«Амуніція для України» у квітні 2024 року. Її метою був збір коштів переважно на території Словаччини в рамках «Чеської ініціативи» із закупівлі снарядів для Збройних сил України. За словами організаторів, вони планували зібрати «пару сотень тисяч євро», які б спрямували на закупівлю боєприпасів від імені словацького народу, «але все пішло не за планом».

«Ініціатива «Амуніція для України», запущена на початку 2024 року, привела до ефекту «вибуху», ставши своєрідним протестом проти політики уряду Роберта Фіцо, її підтримали відомі діячі як у самій Словаччині, так і за кордоном. Сама акція стала найбільшою краудфандинговою кампанією в історії Словаччини, зібравши з квітня 2024 року по лютий 2025-го безпрецедентні 5,1 мільйона євро від понад 75 тис. окремих донорів. Кампанія виникла у відповідь на відмову уряду Словаччини приєднатися до міжнародних зусиль, очолюваних Чеською Республікою, щодо забезпечення України боєприпасами – під гаслом «Якщо не хоче уряд, ми зробимо». Кампанія отримала значне міжнародне визнання, її висвітлювали BBC, Reuters, The Wall Street Journal і Politico», – повідомили у фонді.

Там пояснили, що зібрані кошти були використані для закупівлі 2700 одиниць 122-міліметрових артилерійських снарядів і додатково мінометних мін, які були успішно доставлені в Україну.

«Ініціатива не лише забезпечила суттєву військову підтримку, але й стала потужною громадянською демонстрацією, показуючи, що громадянське суспільство може відігравати вирішальну роль у формуванні зовнішньої політики, навіть коли уряди вагаються», – йдеться у повідомленні.

**Чеська ініціатива гарантує постачання боєприпасів Україні до вересня – Ліпавський ([Укрінформ](#)).**

Чеська ініціатива щодо боєприпасів для України гарантує забезпечення до вересня.

**Міністр закордонних справ Чехії Ян Ліпавський:**

Велика справа в тому, що ми змогли забезпечити фінансування, відтак ця ініціатива наразі має достатньо засобів для того, щоби на щомісячній основі відправляти боєприпаси в Україну до вересня.

Міністр зазначив, що ця ініціатива знижує ефективність російської артилерії «на 500 відсотків». Він пояснив, що завдяки боєприпасам, придбаним у рамках ініціативи, вдалося знизити співвідношення з 1:10 (на користь російської армії) до 1:2.

Ліпавський підкреслив, що чеська ініціатива жодним чином не є в протиріччі з ініціативою щодо 2 мільйонів боєприпасів від Єврокомісії.

Глава МЗС також повідомив, що чеська промисловість направила в Україну 1,5 млн боєприпасів торік, з яких пів мільйона були великого калібру.



**ЄС покриває понад 50 % потреб України в боєприпасах, – Каллас ([Цензор.НЕТ](#)).**

Європейські країни вже покривають понад 50 % потреб України в боєприпасах, які **президент Володимир Зеленський** оцінив у 2 мільйони снарядів.

**Верховна представниця ЄС із закордонних справ і політики безпеки Кая Каллас:**

Усе просувається дуже добре. Нам потрібно якнайшвидше надати допомогу Україні. Президент Зеленський заявив, що їм потрібно 5 мільярдів, щоб мати щонайменше 2 мільйони патронів.

Вона зазначила, що різні країни Євросоюзу роблять внески в постачання, і на даний момент уже зібрано понад 50 % від необхідного обсягу боєприпасів.

**«Коаліція дронів»: Латвія передала ще 1500 БПЛА для потреб ЗСУ ([Суспільне](#)).**

**Латвійський міністр оборони Андріс Спрудс** заявив, що Латвія у межах «Коаліції дронів» надала Україні ще 1500 бойових безпілотників для потреб українських Сил оборони.

За його словами, ці дрони вже відправляють з Латвії в Україну.

«Загалом дві латвійські компанії поставлять в Україну в першому півріччі цього року 12 тисяч безпілотників на суму 17 мільйонів євро в рамках міжнародної «Коаліції дронів», – додав міністр.

**Бербок оголосила про пакет військової допомоги Україні від Німеччини на 11,2 млрд євро до 2029 року ([Цензор.НЕТ](#)).**

**Міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок** під час візиту до Києва повідомила про надання пакета військової допомоги на загальну суму 11,25 млрд євро.

За її словами, 3 мільярди євро виділять для короткострокової підтримки, а ще 8,25 млрд – для військової допомоги до 2029 року.

Бербок наголосила, що підтримка України з боку Німеччини триватиме, попри майбутні зміни уряду.

**Нідерланди виділять Україні півмільярда євро на розробку безпілотників ([УНІАН](#)).**

Нідерланди виділять Україні 500 мільйонів євро на розробку БПЛА.

**Міністр оборони країни Рубен Брекелманс:**

Україні терміново потрібні дрони, щоб зупинити Росію на лінії фронту.

Фінансування проекту з виробництва дронів у розмірі 500 млн входить до пакета допомоги Україні обсягом 2 млрд євро, який Нідерланди мають намір виділити Києву цього року.

«У ці дні ми – Україна, тому що ми не залишаємо Україну без підтримки, російська агресія триває дуже інтенсивно, ми бачимо це на полі

бою... Сьогодні ми також уклали угоду, згідно з якою ми можемо негайно і швидко посилити один із куточків оборонної промисловості, а також згідно з якою наша голландська бізнес-спільнота може зробити свій внесок. Я був дуже радий, що ми змогли оголосити, що ми вивільнили 3,5 мільярда, що тепер дає нам прискорення у 2 мільярди. Ініціатива Draw a Line пропонує Україні потрібні їй дрони. Ви бачите, що безпрограшна ситуація створюється при роботі з голландськими компаніями. Завдяки інститутам знань, українським Збройним силам та їхньому керівництву ми гарантуємо, що зрештою ми всі сильні, і що ми зможемо запобігти і зупинити агресію», – сказав він.

**Країни НАТО з початку року надали Україні безпекову допомогу на понад €20 мільярдів – Рютте ([Укрінформ](#)).**

**Генеральний секретар НАТО Марк Рютте:**

Союзники по НАТО продовжують підтримку України. Протягом перших трьох місяців року вони вже виділили для України більше як 20 мільярдів євро безпекової допомоги на 2025 рік. Наше командування у Вісбадені продовжує координувати поставки безпекової допомоги та тренування для України.

**Швеція виділяє Україні найбільший пакет допомоги – на \$1,6 млрд ([Цензор.НЕТ](#)).**

**Міністр оборони Швеції Пол Йонсон** заявив, що Швеція надасть Україні новий пакет військової допомоги на суму \$1,6 млрд.

Як зазначається, це найбільший пакет допомоги від Стокгольма Україні від початку повномасштабного вторгнення РФ.

Найбільша частина пакета, понад \$920 млн, складатиметься з обладнання, яке буде придбано в процесі, очолюваному Управлінням оборонного матеріального забезпечення Швеції. Інших деталей Йонсон наразі не розкрив.

**Україна отримає доступ до супутникової розвідки від країн Європи ([Суспільне](#)).**

Україна отримає розширений доступ до розвідувальних даних із супутників європейських країн-партнерів. До такої угоди дійшли під час зустрічі «Коаліції охочих».

**Президент України Володимир Зеленський** оголосив про досягнення угоди щодо розширеного доступу України до супутникових розвідданих від країн-партнерів Європи.

Окрім цього, низка європейських країн пообіцяла надати Україні доступ до своїх складів із боєприпасами. Також Україна отримає ліцензії на виробництво систем протиповітряної оборони та працює над отриманням ліцензій на випуск деяких видів артилерії.

**Цьогоріч Британія збільшує військову підтримку України на £1 мільярд – посол ([Укрінформ](#)).**

Велика Британія збільшує власний оборонний бюджет і військові поставки в Україну, закликаючи до цього ж європейських партнерів.

**Посол Великої Британії в Україні Мартін Гарріс:**

Ми знаємо, що безпека Британії починається тут, в Україні. Тому ми розуміємо, що захист України – це також і захист Європи, це захист міжнародного права, це захист головних стовпів безпеки, на яких тримається Британія. Тож ми не лише підтримуємо безпеку України. Таким чином ми також підтримуємо власну безпеку.

Відповідаючи на питання про готовність Британії та ЄС пришвидшити поставки зброї в Україну, Гарріс заявив: «Ми будемо працювати над цим наймовірно швидко, фактично ми вже збільшили військові поставки в Україну. Ви пам'ятаєте, нещодавно під час візиту до Лондона Президент Зеленський підписав угоду, в якій Британія зобов'язується надати додаткову підтримку Збройним силам України на суму 3 мільярди доларів, а також угоду про надання Британією 5 тис. зенітних ракет. У минулому щороку ми завжди надавали Україні принаймні 3 мільярди фунтів на військову підтримку, але цього року ми надаємо понад 4 мільярди фунтів, оскільки ми збільшуємо обсяг ресурсів, доступних для такої допомоги».

Дипломат додав, що подібна тенденція спостерігається і серед партнерів у Європі, згадавши Німеччину, яка погодилася збільшити підтримку України на 3 мільярди євро.

**Вища рада оборони Румунії ухвалила продовжити військову підтримку України ([Укрінформ](#)).**

Вища рада національної оборони Румунії (CSAT) на засіданні ухвалила продовжити військову підтримку України.

«Румунія, як сусідня країна, що має найдовший сухопутний і морський кордон з Україною, безпосередньо зацікавлена в припиненні війни. Ми хочемо, щоб Україна насолоджувалася миром і могла йти своїм європейським шляхом, відповідно до рішень, прийнятих на рівні Євросоюзу. Наша підтримка України буде продовжуватися», – наголошується у пресрелізі адміністрації президента Румунії.

**Швеція виділяє понад €7 мільйонів на коаліції дронів і розмінування для України ([Укрінформ](#)).**

Уряд Швеції доручив Збройним силам країни здійснити виплати коштів коаліціям у сфері розмінування та безпілотників у рамках Контактної групи з питань оборони України.

**Міністр оборони Швеції Пол Йонсон:**

Ця підтримка гарантує, що Україна зможе розвивати свої технології безпілотників і можливості розмінування. Це допоможе українській армії та українському суспільству.

Зазначається, що ці 80 мільйонів шведських крон (7,2 млн дол. США) є частиною 18-го пакету військової допомоги Україні.

Кошти будуть порівну розподілені між коаліціями дронів і розмінування для України.

**Майже 40 млн євро виділить Данія на інноваційний фонд для підтримки України ([Цензор.НЕТ](#)).**

Уряд Данії вирішив виділити 300 мільйонів данських крон (майже 40 млн євро) на інноваційний фонд, який підтримуватиме зростаючу потребу України у швидкому технологічному розвитку на полі бою.

Зазначається, що **міністр оборони Данії Троельс Лунд Поульсен** провів консультації з Комітетом з питань зовнішньої політики, який підтримав виділення 300 млн данських крон для інноваційного фонду для підтримки України.

Інноваційний фонд буде зосереджений, серед іншого, на технологічних сферах, пов'язаних з радіоелектронною боротьбою та дронами, де технології швидко розвиваються і де нові технологічні рішення мають значний вплив на поле бою.

За словами Поульсена, безсумнівно, Україна має велику потребу протистояти масованому тиску, якого зазнає на фронті з боку російських військ.

«Розробка нових технологічних рішень на полі бою – це один зі способів, за допомогою якого українці можуть урівноважити російську перевагу, і кошти інноваційного фонду допоможуть це зробити. Важливо, щоб ми продовжували надавати підтримку Україні, щоб вона могла продовжувати боротьбу за свободу», – додав Поульсен.

**Франція та Британія відправлять в Україну місію для роботи над посиленням армії, – Макрон ([РБК Україна](#)).**

**Президент Франції Еммануель Макрон** Франція і Британія вирішили відправити в Україну спеціальну місію. Вона займеться посиленням української армії.

Французький президент розповів, що в Україну відправлять «франко-британську команду», не розкриваючи більш детальних деталей про те, хто до неї увійде.

«Вона буде тісно співпрацювати з Україною, щоб підготувати всі аспекти майбутнього формату української армії. З точки зору розміру, кількості солдатів, і обладнання», – зазначив Макрон.

Також, за словами Макрона, планується, що така команда вивчить потреби України у військовій допомозі.

**Франція виділяє Україні 2 мільярди євро військової допомоги, – Макрон ([УНІАН](#)).**

**Президент Франції Еммануель Макрон** заявив, що Франція виділить додаткові 2 мільярди євро на військову допомогу для України.

За словами Макрона, ці гроші підуть на першочергові потреби ЗСУ.

«Це протитанкові ракети Milan, засоби протиповітряної оборони ракети Міса, які оснащені на Mirage, ракети наземного захисту Mistral. Це також засоби, які дозволять Україні тримати фронт, як бронемашини. Це боєприпаси, включно з дистанційними керованими боєприпасами. І це також виробництво техніки в Україні завдяки партнерським відносинам з нашими оборонними підприємствами», – сказав Макрон.

**Данія надасть державні гарантії своїм компаніям, які інвестують в український ОПК – Свириденко ([Укрінформ](#)).**

Данія надасть 130 мільйонів євро державних гарантій для своїх компаній, які готові інвестувати в український оборонно-промисловий комплекс.

**Перша віцепрем'єр-міністерка – міністерка економіки України Юлія Свириденко:**

Уряд Данії анонсував запровадження нової державної гарантії, за якою держава через Данський експортно-інвестиційний фонд (Danmarks Eksport- og Investeringsfond) покриває загалом 1 млрд д. кр. (€130 млн) або до 70 % інвестицій данських компаній в українські оборонні підприємства

За її словами, завдяки цьому Данія знижує інвестиційні ризики для своїх компаній, які вкладатимуть кошти в оборонну галузь України. Данські виробники отримують унікальну можливість скористатися українським досвідом, впровадити інноваційні рішення та випробувати озброєння в умовах реального бойового застосування.

Свириденко також зазначила, що данські компанії вже добре обізнані з роботою EIFO, оскільки цей фінансовий інструмент активно використовується для підтримки як данського, так і українського бізнесу.

**Коаліція дронів виділила €20 мільйонів на закупівлю розвідувальних БПЛА для України ([Українська правда](#)).**

Країни-партнери Коаліції дронів ухвалили рішення про виділення 20 мільйонів євро зі спільного фонду, щоб закупити розвідувальні БПЛА (ISR) тактичного рівня для Сил оборони України.

Поставка техніки очікується впродовж трьох місяців.

**Заступниця міністра оборони з питань цифровізації Катерина Черногоренко:**

Ми вдячні нашим партнерам за те, що вони відгукнулися на критичну потребу. Оперативна реакція й гнучкість в прийнятті цього рішення важлива, особливо зараз, коли вони дуже потрібні Силам оборони. Завдяки ним військові можуть розвідувати місцевість та підвищувати ситуаційну обізнаність своїх підрозділів, що важливо для успішних бойових дій.

Зараз в коаліції 18 країн: Латвія, Велика Британія, Австралія, Чехія, Данія, Франція, Естонія, Італія, Нова Зеландія, Канада, Литва, Люксембург, Нідерланди, Норвегія, Польща, Німеччина, Швеція та Україна.



Коаліція дронів була сформована в лютому 2024 року під час 19-ї зустрічі у форматі «Рамштайн». Ідею запропонувала Латвія. Разом із Великою Британією вони координують роботу ініціативи.

**Естонія закупить у своїх виробників озброєння для України на €100 мільйонів ([Укрінформ](#)).**

Естонія на прохання України закупить у своїх оборонних підприємств озброєння та військового обладнання на суму 100 мільйонів євро.

Як повідомили в оборонному відомстві, Україна представила список побажань щодо військової допомоги в розмірі 100 млн євро, яку Естонія швидко закупить у вітчизняного ОПК. Список включає безпілотні апарати, у тому числі наземні, плавзасоби, медичне обладнання та витратні матеріали.

Подробиці, кількість і терміни постачань не розголошуються з міркувань безпеки, пояснили в МО Естонії.

**Міністр оборони Естонії Ханно Певкур:**

Ми домовилися торік, що і в цьому, і в наступному році ми будемо підтримувати Україну у військовому плані. Сьогодні ми отримали зворотний зв'язок від України, що дозволить нам якнайшвидше доставити допомогу українцям.

Зазначається, що Естонія продовжить підтримувати Україну в боротьбі з агресором, виділяючи щонайменше 0,25 % ВВП на рік. Крім того, вона надаватиме пряму військову матеріальну допомогу, братиме участь у навчанні військовослужбовців ЗСУ і разом із Люксембургом очолить ІТ-коаліцію. Країни Балтії та Північної Європи також мають намір цього року оснастити і навчити бригаду Сил оборони України.

**Французька компанія відправить Україні обладнання для підводного розмінування ([Укрінформ](#)).**

Французька компанія ELWAVE поставить в Україну спеціальні електромагнітні сенсори для виявлення на дні водойм мін і боєприпасів, що не вибухнули.

«Електромагнітний датчик Tetrapulse від ELWAVE буде розміщено в українських водах для виявлення та ідентифікації боєприпасів і мін, що не розірвалися. Цей проєкт, очолюваний французькими компаніями Echaïl і Geomines, отримав фінансування в рамках зусиль Франції щодо сприяння відбудові країни», – йдеться в повідомленні.

Зазначається, що завдяки цим пристроям українські сапери отримають змогу виявляти як металеві, так і неметалеві вибухонебезпечні об'єкти, навіть якщо вони занурені у дно водойми. Застосована в електромагнітних датчиках ELWAVE технологія CEDAR, коли підводний пошук здійснюється із застосуванням штучного електромагнітного поля, довела свою ефективність навіть в умовах низької видимості, тоді як традиційні методи – акустичні, магнітометричні та відеокамери – мало допомагають.

Використання французьких сенсорів допоможе в розчищенні українських портів та морських шляхів, що є критично важливим чинником для економічної діяльності країни.

### *Гуманітарна та фінансова допомога*

**Литва виділяє €4,6 мільйона на сонячні електростанції для медзакладів України ([Укрінформ](#)).**

Міністерство довілля Литви оголосило про виділення понад 4,6 млн євро на встановлення сонячних електростанцій із накопичувачами енергії в медичних закладах України.

Кошти виділяються із міністерської Програми боротьби зі зміною клімату. Зазначається, що у такий спосіб литовське відомство прагне зробити внесок у скорочення викидів парникових газів, стимулювати розвиток інноваційних відновлюваних технологій і підвищити енергетичну безпеку України.

#### **Міністр довілля Литва Повіласа Подерскіса:**

Наша підтримка спрямована туди, де вона потрібна найбільше – у медичні заклади України, які в умовах війни стикаються з надзвичайно складними викликами. Сонячні електростанції допоможуть забезпечити більш стабільне електропостачання для цих життєво важливих об'єктів.

**Німецькі партнери передали Нацполіції 2,5 тисячі бронежилетів ([Укрінформ](#)).**

Українські правоохоронці одержали 2,5 тисячі бронежилетів та шоломи з додатковим захистом за підтримки Посольства Федеративної Республіки Німеччина в Україні та Глобального фонду реформування сектору безпеки.

**Заступник голови НПУ Геннадій Федорюк** відзначив постійну підтримку з боку Федерального уряду Німеччини, яка реалізується через німецьких партнерів, зокрема, за сприяння Глобального фонду реформування сектору безпеки.

«Минулого року ми вже отримали жіночі бронежилети для наших колег, які також боронять Україну та забезпечують правопорядок. Загалом ми отримали 2569 бронежилетів VI класу з додатковим захистом та шоломи на загальну суму понад три мільйони євро. Це важливо для нас для наших поліцейських, які беруть безпосередню участь у захисті країни», – сказав він.

Серед майна, яке передали міжнародні партнери, – сучасні шоломи і 1811 комплектів чоловічих та 785 бронежилетів для жінок VI класу. Уся надана амуніція відповідає вимогам стандарту згідно з NIJ, тобто додатково захищає шию, плечі та руки.

Амуніція буде передана для забезпечення поліцейських підрозділів, які беруть активну участь у бойових діях.

**Керівник проєкту Україна GS-Foundation Себастьян Квіка** запевнив у бажанні продовжувати допомогу Україні, яка захищає і Європу.

**Південна Корея** надала Україні допомогу розміром \$100 млн ([Суспільне](#)).

**Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга** після зустрічі з **міністром закордонних справ Південної Кореї Чо Те Юлем** заявив, що Південна Корея передала Україні новий пакет фінансової допомоги на суму 100 мільйонів доларів.

«Я був радий поспілкуватися з Чо Те Юлем і подякувати Республіці Корея за її підтримку, в тому числі за сьогоднішній новий пакет допомоги у розмірі 100 мільйонів доларів», – заявив Сибіга.

**Агентство ООН у справах біженців компенсує переселенцям оренду житла – у яких областях діє програма** ([Укрінформ](#)).

Благодійний фонд «Право на захист» у партнерстві з Агентством ООН у справах біженців (УВКБ ООН) надаватиме грошову допомогу на оренду житла внутрішньо переміщеним особам у низці регіонів.

**Голова Комітету ВР з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку і містобудування Олена Шуляк:**

У 2025 році БФ «Право на захист» у партнерстві з УВКБ ООН надаватиме грошову допомогу на оренду житла. Програма діє в Києві та Київській області, а також у Дніпропетровській, Полтавській, Кіровоградській і Запорізькій областях.

За інформацією депутатки, програмою передбачено компенсацію вартості оренди на 6 місяців. Право на допомогу мають внутрішньо переміщені особи та українці, які повернулися з-за кордону, що мешкають у місцях тимчасового проживання (модульні містечка, школи, садочки, лікарні тощо); особи, які орендують житло з поганими умовами або під ризиком виселення.

Учасники повинні мати план самозабезпечення після завершення допомоги – працевлаштування, бізнес, перекваліфікація тощо.

За умовами програми, родина має самостійно знайти житло й оплатити перші два місяці оренди – витрати буде відшкодовано. Участь у програмі можлива лише за відсутності попередніх виплат на оренду або субсидій на житло.

**ЄБРР виділить Україні 1 мільярд євро на відновлення енергетики** ([Цензор.НЕТ](#)).

ЄБРР цього року надасть Україні 1 мільярд євро на відновлення енергетики

**Віцепрезидент ЄБРР Маттео Патроне** заявив, що Європейський банк реконструкції та розвитку планує цього року виділити близько 1 млрд євро,

щоб допомогти Україні відновити пошкоджений енергетичний сектор та підвищити енергетичну стійкість.

За словами Патроне, енергетична безпека є найважливішим напрямком діяльності Європейського банку реконструкції та розвитку в Україні: на неї вже виділено 2 млрд євро.

«Але з урахуванням заходів, які ми збираємося завершити, а також з урахуванням наших планів, зокрема, в державному секторі, ці 2 млрд євро суттєво збільшаться в 2025 році. Це близько 3 млрд євро, ймовірно, до кінця року», – зазначив Патроне.

Таким чином, протягом 2025 року фінансування допомоги енергетичному сектору в Україні з боку ЄБРР збільшиться на 1 млрд євро.

Патроне додав, що відновлювані джерела енергії становлять близько 10 % в енергетичному балансі України, і банк розглядає проекти, спрямовані на збільшення цієї частки.

Загалом від початку повномасштабного вторгнення Росії в лютому 2022 року ЄБРР направив в Україну 6,4 млрд євро.

**Україна отримає \$432 мільйони від Світового банку на відновлення транспортної інфраструктури ([Укрінформ](#)).**

**Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:**

Україна отримає \$432 млн від Світового банку на відновлення транспортної інфраструктури. Відповідні угоди у рамках проекту DRIVE були підписані сьогодні у Києві між Мінрозвитку та Світовим банком.

Шмигаль зазначив, що проєкт передбачає капітальний ремонт доріг і мостів у 19 регіонах, реформу національних автомобільних доріг, встановлення модульних мостів, а також технічну допомогу. Його реалізацією займатиметься Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України.

Глава уряду зауважив, що проєкт «Створення стійкої інфраструктури у вразливих середовищах в Україні» (DRIVE) був схвалений Радою директорів Світового банку наприкінці минулого місяця.

«Частина фінансування включає 212 млн доларів від МБРР за підтримки Уряду Японії та 10 млн доларів від Цільового фонду підтримки, відновлення, відбудови та реформування України», – додав він.

**Енергетики Сумщини отримали 15 тонн обладнання від міжнародних партнерів ([Укрінформ](#)).**

Донори із Азербайджану, Німеччини, Нідерландів та Швейцарії передали 15 тонн обладнання для енергетиків Сумської області.

«Енергетики Сумської області отримали близько 15 тонн обладнання гуманітарної допомоги від донорів із Азербайджану, Німеччини, Нідерландів та Швейцарії», – йдеться у повідомленні.

Загалом з початку повномасштабного вторгнення Сумщина отримала близько 595 тонн гуманітарної допомоги, а також обладнання і матеріали, які

надійшли компаніям за кошт Фонду підтримки енергетики України на суму понад 12 млн євро.

Серед переданого обладнання – трансформатори, генератори, автомобілі та спецтехніка, обладнання та матеріали, необхідні для проведення ремонтних та відновлювальних робіт.

**Фінляндія передала Україні карети швидкої допомоги та гуманітарний вантаж (Укрінформ).**

З Фінляндії до України прибули дев'ять автомобілів швидкої допомоги та гуманітарний вантаж.

«Фінські волонтерські організації передали Україні 9 карет швидкої допомоги та гуманітарний вантаж завдяки неймовірним зусиллям фінських організацій Pro patria Suomi-Ukraine Ry, Lions Clubs International, Товариства українців у Фінляндії, Ukrainians of Tampere», – повідомляє дипломатичне представництво.

**Посол Тар'я Фернандес** наголосила, що Фінляндія підтримує Україну з початку повномасштабної війни, і ця підтримка триває.

«Фінляндія стоїть поруч з вами та підтримуватиме Україну стільки, скільки буде потрібно», – додала дипломатка.

Зазначається, що разом з українськими партнерами ТОВ «Ю-Крейн» та БФ «Добробут» карети швидкої допомоги будуть передані в регіони, що найбільше цього потребують.

**Чехія інвестує 100 млн євро доларів в українські лікарні: про які медзаклади йдеться (Суспільне).**

**Міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко:**

Чехія в межах програми Ukraine Facility потенційно готова взяти на себе фінансування модернізації 13 лікарень у 7 регіонах України. На сьогодні попередньо погоджено фінансування 6 проєктів на загальну суму понад 100 млн євро.

За його словами, серед закладів, що отримають підтримку:

- Львівський обласний госпіталь ветеранів війни та репресованих ім. Юрія Липи – 35,27 млн євро;
- Рівненський обласний госпіталь ветеранів війни – 18,9 млн євро;
- Волинська обласна клінічна лікарня – 4,31 млн євро;
- Криворізька міська лікарня №5 – 16,57 млн євро;
- Міська клінічна лікарня №16 у Дніпрі – 14,93 млн євро;
- Київська обласна дитяча лікарня – 10,27 млн євро.

За даними МОЗ станом на кінець січня 2025-го від початку повномасштабної війни Росія пошкодила та зруйнувала в Україні понад 2200 медзакладів. Зокрема, через постійні бомбардування та атаки РФ пошкодила 1971 медзаклад та зруйнувала повністю без можливості відновлення ще 300.



**Інвестиції в медицину: Україна та Франція підписали сім угод на €51 мільйон ([Укрінформ](#)).**

**Міністр охорони здоров'я України Віктор Ляшко та Уповноважений президента Франції з питань допомоги та відновлення України П'єр Ельброн** підписали сім угод у сфері охорони здоров'я на загальну суму понад 51 млн євро.

«Підписані угоди на понад 51 мільйон євро дозволять нам суттєво посилити медичну інфраструктуру: 150 УЗД запрацюють у медзакладах по всій країні, 75 медзакладів будуть забезпечені портативними рентген-апаратами, 58 медзакладів отримають нові можливості для реабілітації після ампутацій, а 700 одиниць обладнання для серцево-легеневої реанімації допоможуть рятувати життя українців. Окрім цього, розпочинаємо будівництво дитячого реабілітаційного центру у Вінниці та розширюємо можливості телемедицини у шести регіонах. Ми вдячні Франції за цю підтримку, яка дозволяє продовжувати розвивати українську систему охорони здоров'я навіть в умовах повномасштабної війни. Це не просто інвестиції у медицину – це інвестиції у здоров'я та життя українців», – сказав міністр охорони здоров'я України Віктор Ляшко.

Підписані угоди передбачають реалізацію таких проєктів у сфері охорони здоров'я:

1. Будівництво дитячого реабілітаційного центру у Вінниці та реконструкція реабілітаційного відділення у Ладжині (партнер – Ginger International, сума фінансування – 15 млн євро).

2. Забезпечення портативними рентгенівськими апаратами 75 медичних закладів в 5 областях: Харківській, Сумській, Дніпропетровській, Миколаївській та Одеській (партнер – DMS Imaging, сума фінансування – 10,98 млн євро);

3. Забезпечення 58 лікарень по всій Україні (зокрема в Миколаєві, Львові, Івано-Франківську, Трускавці, Чернігові, Києві, Запоріжжі та Одесі) новітніми технологіями реабілітації після ампутацій за допомогою візуальної стимуляції та управління фантомним болем (партнер – Dessintey, сума фінансування – 8 млн євро);

4. Закупівля 700 засобів механізованої серцево-легеневої реанімації — механічними дефібриляторами та дефібриляторами-моніторами (5,92 млн євро);

5. Розвиток телемедичних мереж в Одеській, Чернігівській, Запорізькій, Донецькій, Харківській та Житомирській областях (партнер – S3Medical, сума фінансування – 4,35 млн євро);

6. Створення мережі автономних мікроклінік на базі реабілітаційних закладів та навчання місцевих реабілітаційних команд у Києві, Львові та Полтаві (партнер – Schiller Medical, сума фінансування – 4,1 млн євро);

7. Забезпечення 150 системами ультразвукової діагностики, що можуть використовуватися у медичних закладах усіх регіонів України (партнер – Sonoscaner, сума фінансування – 2,98 млн євро).

### **Уповноважений президента Франції з питань допомоги та відновлення України П'єр Ельброн:**

Наша співпраця з Україною у сфері охорони здоров'я спрямована на те, щоб бути максимально комплексною як у короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі. Загалом на підтримку медичної сфери України Франція виділила 130 млн євро, включаючи як сьогоднішні угоди на 51 млн євро в рамках міжурядової угоди, так і додаткове фінансування по інших програмах підтримки. Наші проєкти залучають всю екосистему зацікавлених сторін – наші міністерства, операторів, компанії, лікарні та інститути. Вони охоплюють широкий спектр нагальних потреб України у цій сфері: від реабілітації після ампутацій до розвитку телемедицини, зокрема створення спеціалізованих центрів реабілітації для дітей.

### **Канада сплатила членський внесок України у НАФО ([Укрінформ](#)).**

Уряд Канади сплатив український членський внесок у розмірі 61 616 канадських доларів до бюджету Організації з рибальства в північно-західній частині Атлантичного океану (НАФО) за 2025 рік.

«17 березня Секретаріат НАФО офіційно підтвердив сплату урядом Канади членського внеску України до міжнародної організації за поточний фінансовий рік», – йдеться у повідомленні.

У Держрибагентстві зауважили, що канадські колеги неодноразово підтримували Україну в частині виконання зобов'язань за міжнародними договорами, сплачуючи українські членські внески до бюджету НАФО. Так, за 2022 рік уряд Канади сплатив внесок у розмірі 55 279 канадських доларів, – за 2023 рік – 56 618 канадських доларів, а за 2024 рік – 58 862 канадських доларів.

За даними відомства, з початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну допомога з боку Канади в рамках НАФО дозволила вітчизняному бюджету зберегти майже 7 млн грн, які доповнюють наші спільні зусилля у зміцненні оборонних можливостей держави.

### **Єврокомісія перерахувала Україні €3,5 мільярда у межах Ukraine Facility ([Укрінформ](#)).**

**Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль** заявив, що Європейська комісія перерахувала Україні 3,5 млрд євро чергового траншу в межах Ukraine Facility.

За його словами, «ці кошти допоможуть нам надалі підтримувати макроекономічну стабільність».

Єврокомісія відзначила відданість України впровадженню реформ на шляху до повноправного членства в Європейському Союзі, а загальна фінансова допомога в межах механізму Ukraine Facility вже досягла 19,6 млрд євро, зазначив Шмигаль.

Він також подякував за «постійну підтримку та солідарність з Україною у важкі часи. Разом вистоїмо та все відбудуємо».

**Україна отримає кредит на 100 мільйонів євро від Банку розвитку Ради Європи. Кошти витратять на житло для ВПО ([Цензор.НЕТ](#)).**

Кабінет Міністрів схвалив залучення кредиту від Банку розвитку Ради Європи на загальну суму 100 мільйонів євро.

**Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:**

Сьогодні залучаємо 100 млн євро або понад 4,8 млрд грн від Банку розвитку Ради Європи в межах проєкту НОМЕ. За ці кошти будемо виплачувати компенсації власникам знищеного житла за програмою «єВідновлення».

Він нагадав, що минулого року за отримані від цього банку кошти профінансували 2,8 тисяч житлових сертифікатів.

«Завдяки новому фінансуванню зможемо оплатити ще 3,6 тисяч сертифікатів на придбання житла», – зазначив голова уряду.

Шмигаль додав, що Кабмін також ухвалив рішення щодо забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб.

«Банк розвитку Ради Європи надає Україні 50 млн євро. Цих коштів вистачить на пільгове кредитування для близько 1100 родин ВПО. Крім того, проєкти відновлення в житловій сфері нам допомагає фінансувати Світовий банк, зокрема через ініціативу НОРЕ. За її рахунок уже понад 87 тисяч українців отримали відшкодування за пошкоджене житло. А також плануємо в межах проєкту НОРЕ відновити до 200 багатоповерхівок», – розповів Шмигаль.

**У Німеччині пообіцяли надавати захист українським біженцям, поки триває війна ([Укрінформ](#)).**

Німеччина прийняла понад 1,2 млн українських громадян з початку повномасштабного вторгнення та продовжить надавати захист українцям, допоки в Україні триває війна.

**В.о. міністра внутрішніх справ ФРН Ненсі Фезер:**

З моменту, коли Путін розпочав свою вбивчу війну проти України, ми надали захист понад 1,2 мільйона біженців війни з України, з них майже третина – це діти та молодь.

Вона нагадала, що на початку були дні, коли щодня в ФРН прибували по 15 тисяч українських біженців. Вирішальним було швидко та небюрократично допомогти цим людям, щоб не обвалити всю систему надання притулку. Тоді в Брюсселі за 3 дні вдалося знайти рішення та шляхи його імплементації, сказала Фезер.

«Ми рятували життя завдяки зусиллям багатьох залучених. І ми будемо продовжувати надавати захист біженцям з України допоки йде війна», – запевнила чиновниця та додала, що Німеччина може пишатися таким гуманітарним внеском і солідарністю.

**ЄІБ спрямував €50 мільйонів на модернізацію Укрзалізниці (Укрінформ).**

**Віцепрем'єр-міністр з відновлення – міністр розвитку громад та територій України Олексій Кулеба** підписав документ щодо передачі АТ «Укрзалізниця» 50 млн євро від ЄІБ для модернізації ключових залізничних пунктів пропуску на кордоні з Польщею, Словаччиною, Угорщиною та Румунією.

«Ми вітаємо рішення спрямувати 50 млн євро підтримки від Європейського інвестиційного банку на модернізацію наших пунктів прикордонного контролю поїздів. Це важливий крок для відновлення та розвитку прикордонної інфраструктури. Ініціатива відкриє нові можливості для вантажних перевезень та ще більше наблизить нас до інтеграції з Європейським Союзом», – зазначив Кулеба.

**У Будапешті до кінця червня продовжили безплатний проїзд для українських біженців (Укрінформ).**

В угорській столиці Будапешті для українських біженців продовжили безкоштовний проїзд у громадському транспорті до 30 червня 2025 року.

Зазначається, що цю можливість було надано за ініціативи мера Будапешта.

Безкоштовний проїзд стосується усіх громадських транспортних засобів, окрім: 100Е (швидкісний рейс до аеропорту), фунікулера, рейсів «ностальгії» та водних транспортних засобів.

Право на безкоштовний проїзд підтверджується такими документами: український закордонний паспорт; український національний паспорт; дозвіл на перебування у країні від українських органів; для іноземних студентів, що навчаються в Україні – український студентський квиток; для іноземних громадян – будь-який документ, що підтверджує місце проживання в Україні.

**Україна отримала близько \$400 млн від МВФ (Суспільне).**

**Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль** заявив, що до державного бюджету України надійшли близько 400 мільйонів доларів чергового траншу від Міжнародного валютного фонду (МВФ).

За його словами, це кошти, які Україна отримала після успішного сьомого перегляду програми EFF.

«Таким чином, загальна підтримка МВФ в межах цієї ініціативи досягла понад 10 мільярдів доларів», – підсумував очільник українського уряду.

**Норвегія передала рятувальникам обладнання для ліквідації на ЧАЕС наслідків російської атаки (Укрінформ).**

У ДСНС відбулася зустріч керівництва служби з делегацією Норвезького агентства з питань ядерної та радіаційної безпеки на чолі з

**гендиректором Пером Страндтом** під час якої сторони обговорили ситуацію на Чорнобильський АЕС.

Основна мета – обговорення посилення спроможностей підрозділів радіаційного, хімічного та біологічного захисту ДСНС, а також визначення напрямів подальшої співпраці, зокрема в межах Норвезької урядової програми «Нансена».

**Голова ДСНС Андрій Даник** подякував уряду Норвегії за підтримку українських рятувальників у ліквідації наслідків війни. Він наголосив, що з перших днів повномасштабного вторгнення підрозділи ДСНС працюють у надскладних умовах, виконуючи широкий спектр завдань: ліквідують наслідки ракетних та авіаційних обстрілів, гасять пожежі, проводять рятувальні операції, розмінують території, допомагають постраждалим, здійснюють відновлювальні роботи на деокупованих територіях, реагують на радіаційні та хімічні загрози.

«Дякуємо за непохитну підтримку України в цей складний час, коли ми боремося за право бути вільними та незалежними у кривавій війні, розв'язаній росією. Окремо хочу подякувати за швидку допомогу Норвезького агентства у відповідь на запит ДСНС через Механізм цивільного захисту ЄС щодо надання обладнання для ліквідації наслідків атаки російського безпілотної, який влучив у захисну оболонку об'єкта «Укриття» на Чорнобильській АЕС», – зазначив Даник.

1500 індивідуальних приладів для вимірювання рівня радіації (дозиметрів), а також 5 автоматизованих систем контролю опромінення допоможуть рятувальникам оперативно визначати рівень радіації під час роботи в небезпечних зонах, що значно підвищить їхню безпеку та допоможе ефективніше реагувати на радіаційні аварії.

**ЄС, Швеція та Німеччина виділять €44 мільйони на підтримку громадянського суспільства України ([Укрінформ](#)).**

Європейський Союз та його держави-члени Швеція і Німеччина в межах підходу «Team Europe» оголосили про виділення 44 мільйонів євро на підтримку організацій громадянського суспільства (ОГС) в Україні.

Як зазначається, ЄС оголошує конкурс грантів, що розпочнеться в травні 2025 року, у розмірі 14 мільйонів євро, наданих на підтримку ОГС, з яких 5 мільйонів євро буде спрямовано на розвиток гендерного лідерства та стратегій вирішення конфліктів.

Крім того, Швеція та Німеччина виділяють додаткову підтримку у розмірі 17 мільйонів євро, а ЄС прискорює надання пакета підтримки у розмірі 13 мільйонів євро, який передбачає фінансування прямих грантів на проекти громадянського суспільства, зокрема у сфері гендерної рівності, відповідальності за воєнні злочини, доступу до інформації, зміцнення демократичних процесів, а також соціальної згуртованості та сталого розвитку.



Цей пакет допомоги має на меті посилити довгострокову стратегію ЄС, спрямовану на зміцнення громадянського суспільства в Україні, підвищення стійкості до російської агресії та забезпечення того, щоб гуманітарні й інтеграційні зусилля досягали тих, хто найбільше цього потребує, йдеться у заяві.

**ЮНІСЕФ доправив в Україну 130 тисяч доз вакцини проти дифтерії та правця (Укрінформ).**

Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) закупив та доставив в Україну 130 тисяч доз вакцини проти дифтерії та правця (АДП).

«В рамках співпраці з Міністерством охорони здоров'я ЮНІСЕФ закупив та доставив в Україну 130 000 доз вакцини проти дифтерії та правця (АДП). Вакцина призначена для щеплення дітей за Національним календарем щеплень», – йдеться у повідомленні.

Зазначається, що вакцина буде розподілена між областями.

**Норвегія виділить €264 мільйони на гуманітарну підтримку України та допомогу біженцям (Укрінформ).**

Уряд Норвегії у 2025 році виділить 3 мільярди норвезьких крон (264,7 млн євро) на гуманітарну підтримку України та допомогу біженцям у сусідніх з нашою державою країнах.

**Міністр закордонних справ Норвегії Еспен Барт Ейде:**

Атаки Росії на цивільну інфраструктуру, електропостачання, лікарні, школи та житлові будинки продовжуються на повну силу, і все більше українців щодня змушені евакуюватися або покидати свої домівки. У той час, коли міжнародне гуманітарне фінансування для України скорочується, Норвегія і надалі залишатиметься надійним донором зусиль, спрямованих на захист цивільного населення та порятунок життів.

Як зазначається, це фінансування є частиною 12,5 мільярда крон (1,1 млрд євро), які Норвегія виділяє на цивільну допомогу Україні та Молдові у 2025 році.

Фінансування буде спрямовано через гуманітарні організації, такі як організації ООН, МКЧХ, а також норвезькі та міжнародні неурядові організації.

Пріоритет надається наданню захисту та гуманітарної допомоги у вигляді житла, продуктів харчування, води та санітарії, електроенергії та опалення, освіти, охорони здоров'я та психосоціальної підтримки мільйонам переміщених осіб та іншим українцям, які перебувають у скрутному становищі. Фінансування також буде спрямовано на заходи з протидії сексуальному насильству та операції з розмінування, йдеться у заяві.

**Норвегія передала Україні обладнання, яке збільшить потужність енергосистеми на 200 мегават (Укрінформ).**

Норвегія через ПР ООН передала Україні критично важливе енергетичне обладнання, завдяки якому до енергосистеми буде додано 200 мегават енергії, що забезпечить резервним живленням близько 1,5 млн споживачів.

Сертифікати на газопоршневі генератори для Групи Нафтогаз, обладнання для АТ «Укргазвидобування» та на доставку двох автотрансформаторів для НЕК «Укренерго» вручив **міністр закордонних справ Норвегії Еспен Барт Ейде**.

**Міністр енергетики Герман Галущенко:**

Норвегія дуже багато робить для підтримки енергетичного сектору України. Сьогодні ми говоримо про передачу 16 одиниць газопоршневого устаткування для НАК «Нафтогазу», сонячних панелей (для НЕК «Укренерго». – Ред.) і критично важливого обладнання для «Укргазвидобування». Сумарно ми говоримо про 200 мегават, які будуть додані в цьому році до енергосистеми України.

Він додав, що це буде децентралізована генерація, завдяки чому близько 1,5 млн споживачів будуть забезпечені додатковою потужністю.

«Це для багатьох регіонів – Дніпро, Запоріжжя, Харків, Львів, тобто географія дуже широка», – зазначив міністр.

За словами Галущенка, така допомога є критично важливою для України, оскільки наша енергосистема вже рік – з 22 березня минулого року, перебуває під щоденними ударами РФ.

**Норвегія спрямує додаткові \$95 мільйонів на закупівлю газу для України ([Укрінформ](#)).**

Уряд Норвегії виділяє додатковий 1 мільярд норвезьких крон (\$95 млн) для фінансування імпорту газу в Україну, щоб забезпечити належне постачання для населення, підприємств і промисловості в країні.

**Прем'єр-міністр Норвегії Йонас Гар Стьоре:**

Більш безпечне енергопостачання має важливе значення для стійкості України. Це була одна з тем, що обговорювалася під час візиту Президента Зеленського до Норвегії минулого тижня. Існує нагальна потреба у збільшенні фінансування імпорту газу для забезпечення електроенергією та опалення будинків, підприємств і державних установ. Норвегія робить свій внесок у забезпечення цієї потреби.

Зазначається, що нове фінансування буде направлено через Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) і використовуватиметься для закупівлі газу із західних джерел.

Одержувачем газу стане українська державна компанія «Нафтогаз».

Імпортований газ буде використано для забезпечення потреб споживання та збільшення запасів газу у разі подальших атак росіян на газову інфраструктуру.

Фінансування надається в рамках Програми підтримки «Нансен для України», а 1 мільярд (\$95 млн) норвезьких крон взято з асигнувань на енергетичний сектор України на 2025 рік.

**Міністр закордонних справ Норвегії Еспен Барт Ейде:**

Доступ до електроенергії має важливе значення для забезпечення безпеки українського народу та продовження життєдіяльності суспільства. Атаки на українське енергопостачання... є частиною спроб послабити українську економіку та підірвати довіру українського народу до свого уряду. Ось чому надзвичайно та стратегічно важливо допомогти зберегти доступ до газу.

**У Британії відкрили Центр порятунку для евакуйованих з України левів (Укрінформ).**

У графстві Кент у Великій Британії відкрили Центр порятунку левів для утримання тварин, евакуйованих з України через бойові дії.

**Посол України у Великій Британії Валерій Залужний:**

Британія прийняла сотні тисяч українців, які тікали від російських бомб та ракет. Нашим людям тут відкрили свої домівки, дітям дали змогу вчитися, їх прихистили та підтримали. Але сталося не тільки це.

За його словами, днями у Кенті відкрили Центр порятунку левів, у якому тепер мешкають тварини, евакуйовані з України.

«П'ять українських левів, які є живими свідками війни. Багато тварин в Україні через бойові дії опинилися в голоді і холоді, без нагляду. Благодійну роботу провели волонтери, ветеринари та вся команда The Big Cat Sanctuary, яка створила для українських звірів новий дім. Тепер вони у безпеці», – зауважив Залужний.

**ЄБРР затвердив €270 мільйонів позики для закупівлі газу на два опалювальні сезони в Україні (Укрінформ).**

Європейський банк реконструкції та розвитку 26 березня затвердив позику для НАК «Нафтогаз України» на суму до 270 млн євро для закупівлі газу на два наступні опалювальні сезони в Україні.

**Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:**

Сьогодні ЄБРР затвердив позику для НАК «Нафтогаз» на закупівлю природного газу на два наступні опалювальні сезони на суму до 270 млн євро. Додатково через ЄБРР буде направлено ще близько 140 млн євро грантів від уряду Норвегії.

За словами Шмигалья, цей ресурс допоможе Україні накопичити запаси газу в ПСГ для проходження наступного опалювального сезону.

**Майже всі дорослі біженці з України в Норвегії відвідують мовну програму (Укрінформ).**

**Міністерка праці й інтеграції Норвегії Тоньє Бренна:**

До Норвегії прибуло близько 90 тисяч українців. Вони розселилися по всій країні. Дехто у великих містах, а дехто в дуже маленьких муніципалітетах. Близько 30 % працевлаштовані, але майже всі повнолітні відвідують «Програму введення», де вивчають норвезьку мову та деякі культурні речі для облаштування життя в Норвегії і працевлаштування.

Міністерка також оцінила, що чим довше люди залишаються в Норвегії, тим більше вони долучаються до ринку праці, і за минулий рік кількість працевлаштованих українців подвоїлася.

### **Україна отримала 16 автівок екстреної меддопомоги від ПРООН (Укрінформ).**

Програма розвитку ООН – ПРООН в Україні передала Україні 16 автівок екстреної меддопомоги.

«Автівки мають усе необхідне обладнання для порятунку пацієнтів у різних станах. Вісім автомобілів типу В призначені для транспортування та базової медичної допомоги пацієнтам, які не перебувають у критичному стані. Ще вісім – типу С – виконуватимуть роль реанімобілів і застосовуватимуться у критичних ситуаціях та за невідкладних станів», – йдеться у повідомленні.

Зазначається, що передані автомобілі використовуватимуть для виїзду медичних працівників у найвіддаленіші райони Чернігівської, Сумської, Харківської, Миколаївської, Дніпропетровської, Запорізької, Херсонської та Донецької областей.

## Плани врегулювання. Переговорний процес

4.04.

**Зеленський: для переговорів з Росією потрібно, щоб вони припинили вбивати ([РБК-Україна](#)).**

Російська Федерація повинна припинити насильство, щоб сісти за стіл переговорів. Лише після цього можливі будуть перемовини між країнами.

Про це на брифінгу заявив президент України Володимир Зеленський.

Зеленський заявив, що він не боїться жодного формату перемовин з Росією. За його словами, перемовини можуть бути проведені як з посередниками, так і без них, за участю США чи Європи. Важливим є те, щоб будь-які переговори були предметними й не перетворювались на безглузде спілкування з агресорами (...).

Він подякував США за ініціативу щодо припинення вогню в Україні. А також зауважив, що країна могла б визначити червоні лінії перед припиненням вогню, але наразі це не є необхідним кроком (...).

**«Росія є довгостроковою загрозою»: Рютте про переговори і роль Китаю ([ТСН](#)).**

Рютте запевнив, що шлях України до НАТО незворотний, але він не пов'язаний з переговорним процесом.

Генсек НАТО Марк Рютте заявив, що «м'яч щодо припинення вогню в Україні перебуває зараз на полі Росії».

Про це Рютте сказав на брифінгу у Брюсселі 4 квітня на полях засідання Північноатлантичної ради на рівні міністрів закордонних справ.

Генсек НАТО наголосив, що «усьому Альянсу ясно, що Росія є довгостроковою загрозою».

Він каже, що «ніхто не наївний щодо Росії», але знову визнає необхідність вести переговори з Москвою про припинення війни (...).

**«Путін не хоче миру». Росія значно збільшила атаки на Україну після початку переговорів зі США – [The Telegraph](#) ([НВ](#)).**

Країна-агресорка Росія посилила атаки на Україну, намагаючись домогтися поступок від Києва, російський диктатор Володимир Путін не хоче миру.

Про це в п'ятницю, 4 квітня, пише [The Telegraph](#), вказуючи, що кількість ударів російських безпілотників по Україні зросла більш як на 50% з моменту початку мирних переговорів, ініційованих США (...).

За словами експертів, Москва посилила атаки, щоб захопити якомога більше територій і змусити Київ піти на поступки. У [The Telegraph](#) також наголосили, що перехоплювати ворожі ракети Україні стає дедалі складніше,



і це призводить до збільшення кількості ударів по цивільних об'єктах з боку РФ.

За словами директора Програми з питань війни, нерегулярних загроз і тероризму Центру стратегічних і міжнародних досліджень (CSIS) Деніела Баймана, «Росія намагається посилити біль, який вона завдає Україні». У такий спосіб, каже Байман, Москва хоче підвищити ймовірність того, що Київ погодиться на болючі поступки і продемонструвати, що РФ може продовжувати війну до нескінченності (...).

**Будь-яку мирну угоду між Україною і Росією буде «важко перетравити» – глава МЗС Туреччини ([Укрінформ](#)).**

Міністр закордонних справ Туреччини Хакан Фідан заявив, що будь-яку потенційну мирну угоду між Україною і Росією буде «важко перетравити», але це все одно буде краще, ніж смерті та руйнування.

Про це він сказав в інтерв'ю агентству Reuters.

Фідан заявив, що Туреччина підтримує ініціативу США щодо припинення війни в Україні, але сторони залишаються «трохи далекими» від досягнення угоди (...).

Відповідаючи на питання про потенційні гарантії безпеки для України, Фідан сказав, що Європа не може забезпечити їх без підтримки США, але додав, що для того, щоб бойові дії не відновилися, необхідний фактор стримування (...).

Він додав, що «ми повинні очікувати», що всі сторони, включно з Росією, будуть поважати будь-яку остаточну угоду.

Фідан також повторив пропозицію Туреччини прийняти представників Росії та України для проведення можливих мирних переговорів (...).

**Рубіо: Трамп не піде на безкінечні переговори з РФ ([Інтерфакс-Україна](#)).**

**Державний секретар США Марко Рубіо:**

Ми працюємо над тим, щоб просувати мир. Якщо буде тактика очікування і затягування, ми не будемо в цьому зацікавлені. І президент Трамп не потрапить в пастку безкінечних переговорів. Ми скоро будемо знати, чи Росія серйозно ставиться до миру. Якщо так, це буде чудово. Якщо ні, треба буде переоцінювати наше положення і те, що ми будемо робити з цим.

Президент США хоче закінчити війну на ранній стадії роботи своєї адміністрації. І можливо закінчити цю війну на умовах, що допустимо для обох сторін, якщо обидві сторони погодяться. І ми зараз у процесі знаходження цих умов. І ми скоро будемо знати – через тижні, а не місяці, чи Росія готова до миру. Якщо так, то ми можемо закінчити війну. Якщо ні, то треба проштовхувати нашу пропозицію. І це буде процес.

Це рішення має ухвалити Путін. Якщо українці показали свою готовність до припинення вогню і створити простір для переговорів, тоді

скоро, не через півроку, Росія і Путін матимуть ухвалити рішення, чи вони готові до миру, чи ні.

Наразі в Вашингтоні дивляться на дії Росії. Ми хочемо знати, чи мир можливий. І ми зараз дивимося, чи Росія готова до миру. Ми дивимося на їхні дії. Не слова, а їхні дії будуть показувати, чи вони серйозно ставляться до цього. І ми, знову ж таки, хочемо це скоро знати. Я сподіваюся, що вони готові.

### **Американці програють росіянам на переговорах щодо України – WP (Тексти).**

Адміністрація Трампа двічі заявляла про значний прогрес у мирних переговорах щодо війни між Росією та Україною, але в той час, коли бойові дії продовжуються, всі сторони представляють абсолютно різні інтерпретації того, про що було досягнуто домовленостей.

Про це пише The Washington Post.

Видання зазначає, що Україна (і спочатку Сполучені Штати) говорили про припинення вогню для всієї цивільної інфраструктури. Водночас Росія наполягла, що це стосується лише енергетичної інфраструктури, і обидві сторони майже одразу ж заявляли, що інша сторона порушила режим припинення вогню. Щодо Чорного моря, то Росія побачила в цьому шанс зняти санкції зі своїх банків, тоді як Україна заявила, що йдеться про інфраструктуру портів.

У своєму виступі в Рожевому саду 2 квітня президент Дональд Трамп запевняв, що переговори проходять добре, заявивши, що «Росія й Україна добре співпрацюють з нами. Але ми повинні це припинити» (...).

Оскільки США перебільшують свій прогрес у переговорах, Москва, схоже, стурбована тим, що переговірники Трампа не розуміють, наскільки серйозно вона ставиться до цих вимог, вважає **Томас Грем, старший директор з питань Росії в Раді національної безпеки при адміністрації Джорджа Буша-молодшого**, а нині співробітник Ради з міжнародних відносин (...).

**Однак Джошуа Гумінські, старший віцепрезидент Центру вивчення президентства і Конгресу**, применшив ці сумніви і сказав, що підхід адміністрації Трампа до переговорів полягав у початкових заходах зі зміцнення довіри. На його думку, незвичний підхід Трампа до переговорів є перевагою (...).

Водночас **Томас Гремінгер, голова Женевського центру політики безпеки** й колишній генеральний директор Організації з безпеки й співробітництва в Європі зазначив, що «у нього є питання щодо неупередженості та справедливості» Трампа щодо Росії (...).

За словами **Олександра Габусєва, директора Євразійського центру Карнегі**, в американській команді немає досвідчених експертів з питань Росії, а головний посланник Трампа з питань Росії Віткофф є бізнесменом і другом президента (...).

**Рубіо запевнив Каллас, що США будуть поважати «червоні лінії» України під час переговорів з РФ ([УНІАН](#)).**

**Держсекретар США Марко Рубіо** запевнив очільницю європейської дипломатії Каю Каллас, що його країна буде поважати «червоні лінії» України під час переговорів з Росією.

Про це повідомляє Tagesschau (...).

3.04.

**Ведеться величезна робота за лаштунками: експерт про мирні переговори ([УНІАН](#)).**

**Військовий експерт, колишній співробітник СБУ Іван Ступак:**

Я припускаю, що підклимна робота ведеться – зустрічі, дзвінки, проговорення. Ми не знаємо, до чого домовилися. Але дуже показовою є сьогоднішня стаття у The Wall Street Journal. Вони красиво обіграли поточну ситуацію. Вони кажуть, що Росія та Україна одночасно використовують проти Трампа одну й ту ж стратегію. Вона називається таким чином – будь гарним та тягни час.

Будь-які пропозиції від американців? Ми згодні. Ми ні проти чого не виступаємо. Усе, що американці кажуть – це добре. Жодних величезних застережень немає. Ми готові бути гнучкими. І це правильна стратегія, щоб проти нас не використовували жодні обмеження чи додаткові санкції, як це вже було на початку березня. Але величезна робота зараз ведеться за лаштунками, зокрема і в Європі і в США.

**Мережко назвав актуальне питання щодо залучення Європи до мирних перемовин ([Укрінформ](#)).**

Залучення країн Європейського Союзу до мирних переговорів лише зміцнить позиції України і посилить тиск на Росію. Проте наразі постає питання щодо того, як залучити Європу до переговорного процесу з технічної точки зору.

Про це повідомив народний депутат, **голова комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва Олександр Мережко** (...).

Водночас парламентарій висловив думку, що Україна вже має статус кандидата на вступ до ЄС, «тобто ми майже є членами Євросоюзу, тому він повинен активно долучатися до переговорного процесу».

Мережко також підкреслив, що учать європейських країн у перемовинах була б корисною для української сторони, «однак наразі США обрали модель так званої «шатл-дипломатії», тому питання полягає в тому, як залучити Європу до цього процесу з технічної точки зору».

**США та Росія продовжують неопублічні розмови про повне припинення вогню – Зеленський ([Укрінформ](#)).**

**Президент Володимир Зеленський** заявив, що неpubлічні розмови між американцями та росіянами про повне припинення вогню тривають. Більше того, за умови тиску на Росію, досягнення такого рішення, на його думку, може стати питанням найближчих тижнів чи місяців.

Про це він повідомив під час зустрічі з керівниками територіальних громад Чернігівщини (...).

Він зазначив, що ключовим у досягненні згоди на повне припинення вогню є питання тиску на росіян (...).

Він додав, що припинення вогню не означатиме завершення війни, а «відкриє шлях до реальної дипломатії».

**Зеленський розповів про «червоні лінії» України на переговорах про завершення війни (Укрінформ).**

**Президент Володимир Зеленський** наголосив, що під час майбутніх переговорів про завершення війни Україна не визнає російськими окуповані території та не погодиться на зменшення армії.

Про це він повідомив під час зустрічі з керівниками територіальних громад Чернігівщини (...).

Він також акцентував на тому, що пріоритетною «червоною лінією» України на майбутніх переговорах про мир стане й невизнання окупованих територій російськими (...).

**Умеров обговорив із колегами з ЄС план примушення Росії до переговорів (Укрінформ).**

**Міністр оборони України Рустем Умеров** обговорив з учасниками засідання міністрів оборони країн ЄС у Варшаві план дій, спрямований на примушення Росії до реальних переговорів.

Про це Умеров повідомив у Фейсбучі.

Міністр подякував європейським партнерам за незмінну солідарність та підтримку України впродовж 11 років протистояння російській агресії, зокрема протягом понад трьох років повномасштабного вторгнення (...).

За словами міністра, більше зброї для України означає коротший шлях до миру (...).

**Трампа каже, що задоволений співпрацею з Україною та Росією в мирному процесі (Укрінформ).**

Після нещодавньої критики на адресу Зеленського та Путіна в контексті мирного врегулювання **Дональд Трамп** заявив, що Україна та Росія «добре співпрацюють» зі США в цьому питанні.

Про це він сказав, виступаючи перед Білим домом на заході з оголошення нових митних тарифів проти інших країн (...).

Він підкреслив, що потрібно зупинити цю війну, оскільки, йдеться про значні жертви з обох сторін (...).

**НАТО може зіграти ключову роль у миротворчій місії в Україні – FT (ТСН).**

НАТО може зіграти ключову роль, допомагаючи запропонованій європейській військовій місії гарантувати мирну угоду в Україні. Вона відповідає планам, які розробляє коаліція західних союзників Києва.

Про це пише Financial Times.

Як зазначається, командні та контрольні структури НАТО будуть використані для розгортання європейських сил в Україні. Про це Financial Times повідомили 5 офіційних осіб, ознайомих із планами (...).

Участь НАТО також розглядається як спосіб опосередковано залучити США до підтримки. Відомо, що президент Дональд Трамп відмовився брати безпосередню участь у будь-якій європейській місії. Але військовий потенціал США в Європі є невіддільною частиною всіх операцій НАТО (...).

Сили покликані запевнити Україну в прихильності Європи її безпеці, якщо буде застосовано припинення вогню з Росією. Водночас це стримуватиме Москву від повторного нападу (...).

#### 2.04

**Росія ні на що не погоджується добровільно, – голова МЗС Литви про мирні переговори (РБК-Україна).**

Литва не бачить ознак готовності Росії йти добровільно на поступки у війні проти України. **Міністр закордонних справ Кястутіс Будріс** наголосив, що єдиний шлях до миру це санкції та міжнародний тиск.

Головною темою у контексті війни в Україні залишаються мирні переговори та спроби досягти перемир'я. Проте Литва не бачить жодних ознак готовності Росії йти на поступки (...).

Він підкреслив, що Литва не є нейтральним спостерігачем у цій війні, а повністю підтримує Україну та її зусилля щодо самооборони (...).

Окремо він прокоментував роль США у процесі мирних переговорів (...).

**Росія відмовляється від перемир'я у «теперішній формі», а путінський перемовник планує зустріч з адміністрацією Трампа цього тижня. Акценти світових ЗМІ 2 квітня (Еспресо).**

У фокусі міжнародних видань – відмова РФ від запропонованого Трампом перемир'я на встановлених умовах, а також заява одного з топ-посадовців уряду Путіна Кіріла Дмитрієва про зустріч з адміністрацією Трампа у Вашингтоні вже цього тижня.

Про це й не тільки писали світові ЗМІ станом на ранок 2 квітня.

Росія не може прийняти пропозиції США щодо припинення війни в Україні в їх нинішньому вигляді, оскільки вони не розв'язують проблеми, які Москва вважає причиною конфлікту, пишуть у виданні Reuters.



У ЗМІ пишуть, що така заява належить високопоставленому російському дипломату, який припустив, що російсько-американські переговори на цю тему зайшли у глухий кут (...).

У The Guardian підкреслили, що в якості передумов для припинення вогню Путін наполягав на умовах, які б, по суті, демонтували Україну як незалежну, функціонуючу державу, міцно втягнувши її у сферу впливу Росії (...).

Що цікаво, у The Guardian наголосили, що Трамп, як видається, стає дедалі більш нетерплячим через відсутність прогресу у війні, яку він обіцяв закінчити за 24 години, висловлюючи розчарування російським та українським лідерами, які намагаються досягти перемир'я (...).

Згідно з даними, отриманими CNN, директор Фонду прямих інвестицій Росії Кіріл Дмитрієв вже цього тижня відправиться у Вашингтон, аби зустрітися зі спецпосланцем США на Близькому Сході Стівом Віткоффом (...).

ЗМІ пояснює, що поїздка Дмитрієва відбувається в той час, коли Трамп прагне зустрітися з Путіним найближчим часом, аби попрацювати над відновленням зіпсованих відносин, а також після нещодавніх телефонних розмов між двома лідерами, які також були присвячені досягненню мирного врегулювання ситуації в Україні (...).

**Келлог про переговори США з РФ і Україною: Доведеться піти на певну маргіналізацію, щоб знайти рішення ([Гордон](#)).**

**Спецпосланник США в Україні Кіт Келлог** заявив, що США мають намір добитися повного припинення вогню країни-агресора РФ проти України і для цього Штати будуть зводити умови обох сторін в одну угоду. Про це він сказав 2 квітня в ефірі телеканала Fox News, опублікованому в YouTube.

За словами Келлога, президент США Дональд Трамп нібито розчарований і президентом України Володимиром Зеленським, і нелегітимним президентом РФ Володимиром Путіним.

Він додав, що США очікують отримати від України й Росії перелік умов для 30-денного перемир'я, а Трамп зосереджений на мирному врегулюванні конфлікту.

Спецпосланник також підкреслив, що саме Трампу вдасться «покласти край цій війні», адже він нібито знає Зеленського й Путіна і має «ідею» й «написану угоду».

Обидві сторони, упевнений Келлог, мають дійти «компромісу» (...).

**Переговори про перемир'я в Україні зайшли у глухий кут, – The Wall Street Journal ([Експрес](#)).**

Прагнення президента США Дональда Трампа якомога швидше завершити війну в Україні дипломатичними методами зайшли у глухий кут. Про це пише The Wall Street Journal.

Видання констатує, що дипломатичні маневри і Росії, і України свідчать про їхні спроби не виконувати повністю вимог США. Україна хоче закінчити війну, не капітулюючи перед Росією і водночас не поступившись своєю економічною незалежністю шляхом підписання нав'язаної Штатами угоди про корисні копалини.

Тим часом Росія за будь-яку ціну хоче домінувати над Україною та перешкоджати її інтеграції із Заходом. Вона усіма способами спочатку затягувала переговори зі США, а нещодавно заступник міністра закордонних справ РФ Сергій Рябков заявив, що Москва не може прийняти пропозицію Штатів щодо розв'язання війни, мовляв, не розглядаються «першопричини» війни.

Києву залишається сподіватися, що з часом адміністрація Трампа зрозуміє несерйозність ставлення до миру РФ і втратить терпіння щодо Путіна, зазначив **колишній посол США в Польщі, співробітник Атлантичної ради Деніел Фрід** (...).

**Колишній посол США в Україні Джон Гербст** звернув увагу, що РФ постійно гальмує переговори, на відміну від України (...). Натомість російська сторона, каже він, навпаки, неодноразово загальмовувала процес. У відповідь на пропозицію США щодо всеосяжного припинення вогню РФ заявила, що спочатку потрібно вирішити багато питань. Що ж до Чорноморського перемир'я, то у Путіна сказали, що дотримуватимуться умов лише після зняття деяких санкцій (...).

Тим часом США тисне на Україну з підписанням угоди про корисні копалини. Як зазначив **директор Центру міжнародних досліджень в Одесі Володимир Дубовик**, Київ опинився перед дилемою: укласти угоду і сподіватися, що вона не буде виконана в майбутньому, чи відмовитися від неї і викликати гнів Білого дому.

Тим часом, президент України Володимир Зеленський нагадує, що 11 квітня мине місяць, відтоді як Росія зволікає із припиненням війни (...).

**У Трампа почали сумніватися щодо швидкого досягнення мирної угоди в Україні – Reuters ([Укрінформ](#))**.

Вищі посадовці в адміністрації президента США Дональда Трампа почали обговорювати ймовірність того, що впродовж ближчих місяців не вдасться укласти угоду про мир в Україні.

Про це повідомило в вівторок, 1 квітня агентство Reuters із посиланням на двох американських чиновників, обізнаних із ситуацією (...).

На початку свого президентства Дональд Трамп та його головні радники мали намір досягти повного припинення вогню до квітня або травня. Впродовж наступних місяців після цього вони сподівалися досягти тривалого миру.

Однак, за словами представників адміністрації, жодна угода не виглядає неминучою, що підвищує ймовірність затягнення повномасштабної

війни Росії, а також вимагатиме більше підтримки з боку Заходу військових операцій України.

При цьому зазначається, що топосадовці в команді Трампа в приватному порядку скаржилися на те, як Київ веде переговори, а також на «опір» української сторони угоді щодо корисних копалин та просуванню мирних переговорів. Але останніми днями, за словами джерел, чиновники все більше розчаровані Москвою.

Під час серії зустрічей і дзвінків впродовж вихідних у Білому домі та в Держдепі визнали, що Путін активно протидіє спробам Вашингтона досягти тривалої мирної угоди. При цьому навіть обговорювалося, які економічні чи дипломатичні покарання можуть підштовхнути Росію ближче до угоди.

1.04.

**У Росії натякають на «глухий кут» у переговорах із США ([Forbes](#)).**

Росія не може погодитися на пропозиції США про завершення війни в Україні в їхній нинішній формі, оскільки вони не враховують проблем, які Москва вважає причинами конфлікту. Про це заявив заступник міністра закордонних справ РФ Сергій Рябков, натякаючи, що переговори між Вашингтоном та Москвою «зайшли в глухий кут», пише Reuters (...).

**Fox News: Трамп вважає, що Росія затягує переговори про припинення війни ([Радіо свобода](#)).**

Президент США Дональд Трамп вважає, що російська влада затягує переговори про припинення війни з Україною – повідомила журналістка Fox News Джекі Гайнріх із посиланням на джерело, знайоме з перебігом обговорень.

За словами Гайнріх, Трамп розчарований президентом Росії Володимиром Путіним. Журналістка пише в соцмережі X, що у Білому домі розглядають варіант жорсткого застосування санкцій, які вдарять по російському тіньовому флоту (...).

**Трамп хоче перемир'я на Великдень. Це реально? ([Радіо свобода](#)).**

Після суботньої партії у гольф із президентом США у Флориді **фінський лідер Александр Стубб** заявив, що порадив Дональду Трампу встановити дефакто угоду про припинення вогню в Україні. І, за словами Стубба, таким граничним терміном могло б стати 20 квітня, коли християни в усьому світі відзначають Великдень.

Таким чином президент Фінляндії вкотре повернув у публічний дискурс ідею про «великоднє перемир'я». Раніше про те, що в адміністрації Трампа розраховують досягти перемир'я до 20 квітня, щонайменше двічі писало видання Bloomberg із посиланням на джерела, «знайомі з плануванням».

Сам Трамп теж не проти якомога швидше домогтися припинення вогню. Але у час, коли російські удари по Україні лише посилюються, а

домовленості про часткове перемир'я зриваються, чи існують підстави вважати, що вогонь справді припиниться на Великдень? (...).

За словами Трампа, таке рішення буде, якщо Росія впродовж місяця не погодиться на припинення вогню. Президент США при цьому знову заявив, що у нього «дуже добрі стосунки з Путіним» і що його гнів «дуже швидко зникне, якщо Путін зробить те, що потрібно».

Судячи із цієї заяви, дедлайн у 30 квітня Трампа мав би також задовольнити.

Але якщо Кремль не піде на умови Вашингтону, то чи готовий Трамп справді запровадити нові санкції?

На думку аналітика і колишнього члена делегації України на мінських переговорах Сергія Гармаша, ні (...).

А, на думку директора програми «Північна Америка» Ради зовнішньої політики «Українська Призма» Олександра Краєва, для посилення санкцій проти Росії в Америці може бути сприятливий політичний клімат, і тому подібного виключати не варто (...).

Чи готовий Трамп посилювати тиск на Путіна, зокрема економічний, стане зрозуміло вже зовсім скоро, каже Люк Коффі. На думку експерта, поки ж переговори між Путіним і Трампом змушують останнього виглядати слабким і «таким, що не контролює ситуацію».

Настав час, коли ми так чи інакше дізнаємося, чи серйозно Трамп налаштований на те, щоб покласти край цій війні (...).

Попри те, що Трамп відвів Путіну місяць на виконання його вимог, американський президент планує провести телефонну розмову із російським лідером вже цього тижня.

У Кремлі підготовку такої розмови поки що не підтверджували і слова Трампа не коментували.

**Трамп розчарований лідерами Росії та України – Білий дім (Главком).**

**Прессекретарка Білого дому Керолайн Левітт:**

Я можу повторити, що сказав президент учора ввечері. Він розчарований обома лідерами цього конфлікту. Він хоче, щоб ця війна закінчилася. Люди помирають по обидва боки, і це відбувається занадто довго.

**Сибіга: Риторика Москви зараз загострилася до рівня 2022 року (Укрінформ).**

Російські вимоги та ультиматуми залишаються незмінними впродовж багатьох років, але їхня мета одна – Москва хоче бачити слабку й беззахисну Україну.

Про це у соцмережі X написав міністр закордонних справ України Андрій Сибіга (...).

За його словами, йдеться про здатність Росії знищити Українську державу на пізнішому етапі, окупувати її території, захопити її мінеральні ресурси та використати її людський та інший потенціал для подальшої агресії.

Він зауважив, що нині риторика Москви загострилася до рівня 2022 року (...).

**Росіяни посилюють антиукраїнську ІІСО під час «мирних» переговорів (Укрінформ).**

На тлі проведення офіційних переговорів щодо припинення вогню Росія цілеспрямовано реалізує активну інформаційно-психологічну операцію з дискредитації українського військового та політичного керівництва, здійснює дискредитацію нашої країни як державного утворення, деморалізує цивільне населення.

Кремль цілеспрямовано намагається сформувати у світі хибну громадську думку про те, що Україна свідомо порушує всі можливі угоди щодо припинення вогню. Ворог поширює наратив про те, що українське керівництво віддає накази про ураження енергетичних та інших соціально-важливих об'єктів на території РФ.

Головні ідеологи Московії намагаються звинуватити саме Україну в діях з порушення перемир'я, які чинить сама ж Росія. Кремль свідомо використовує таку дезінформацію як зброю проти України та навмисно спотворює статус й умови майбутньої угоди про припинення вогню. Мета – затягнути й підірвати переговори щодо завершення гарячої фази (...).

«Перемир'я», на яке спираються російські пропагандисти, досі не набуло чинності, а його умови залишаються спірними. Українська сторона намагається усіма можливими способами досягнути справедливого миру за столом переговорів, щиро прагнучи зупинити війну. Втім, реальні пропозиції української сторони за столом переговорів зустрічають опір та маніпуляції росіян, щоб штучно затягнути процес перемовин.

Українська та іноземні розвідки неодноразово повідомляли про те, що Кремль готується посилити хибні звинувачення України у військових злочинах у Курській області. Мета – дискредитація української армії, послаблення підтримки України Заходом, деморалізація українського суспільства, затягування переговорів щодо тимчасового припинення вогню (...).

Інформаційні маніпуляції кремлівської пропаганди розраховані як на внутрішню російську аудиторію, так і на «зовнішнього» споживача, не надто обізнаного в деталях багаторічної російсько-української війни. Такі заяви використовують дискредитаційну риторичку щодо керівництва України, нав'язують образ «неконтрольованого» і «недоговороздатного» Президента України, ігнорують військове значення уражених Україною цілей та спекулюють міжнародним дипломатичним контекстом. Мета – створити хибне враження про Україну як сторону, що не виконує зобов'язань та



провокує ескалацію. Часто росіяни поширюють у медійному полі відверту брехню (...).

31.03.

**Трамп погрожує Росії санкціями, якщо та не погодиться на перемир'я: ISW проаналізували ситуацію ([24 канал](#)).**

**Президент США Дональд Трамп** заявив про готовність запровадити додаткові санкції проти російської нафти та її покупців, якщо Кремль не зробить кроків до припинення вогню на фронті. У ISW проаналізували ситуацію.

Аналітики Інституту вивчення війни (ISW) наголошують, що Володимир Путін і надалі намагається маніпулювати ситуацією, прагнучи нав'язати свої умови мирного врегулювання.

Під час телефонної розмови з NBC News 30 березня Трамп заявив, мовляв, він «злий і розлючений» на Путіна за те, що той намагається поставити під сумнів легітимність президента України Володимира Зеленського. Американський лідер дав зрозуміти: якщо домовленості про припинення вогню або мир не буде досягнуто, Вашингтон запровадить вторинні санкції на всю нафту, що постачається з Росії (...).

В ISW підкреслили, що Кремль свідомо створює інформаційне підґрунтя для того, щоб порушити будь-яку угоду з Україною, адже вважає її владу нелегітимною, а відповідно такою, що не має права укладати якісь угоди. Росія намагається насадити Україні «дружній до Росії уряд». Відмовляючись від припинення вогню, Кремль виторгує для себе все більше поступок Заходу.

Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерріш відхилив ініціативу Путіна щодо створення «тимчасової адміністрації» в Україні, наголосивши на необхідності поваги до законно обраного українського уряду.

**«Скоро ми забудемо про переговори»: політолог про поведінку Трампа і зникнення Рубіо з поля зору ([ТСН](#)).**

З огляду на те, що президент США Дональд Трамп каже журналістам про своє незадоволення кремлівським очільником Володимиром Путіним, зникнення з інформаційного поля держсекретаря Марко Рубіо тощо, скоро про мирні переговори буде забуто.

Про це сказав політолог Дмитро Васильєв (...).

Водночас, за його словами, Євroatлантичний союз ще нагадає про себе.

Політолог вважає, що Європа та США разом покажуть, що той союз є на противагу союзу Китаю, Росії, Ірану і КНДР.

**І Росія, і Україна повинні йти на жорсткі рішення й компроміси – Держдеп ([Укрінформ](#)).**

Адміністрація Трампа працює над мирним врегулюванням в Україні з усвідомленням того, що і Москва, і Київ мають приймати жорсткі рішення й

компроміси, водночас у Білому домі не сприймають ідеї Кремля про «зовнішнє управління» Україною.

Про це заявила в понеділок, 31 березня під час пресбрифінгу в Вашингтоні **речниця Держдепартаменту США Теммі Брюс** (...).

Водночас вона повторила позицію, що в Білому домі не сприймають ідей РФ щодо встановлення над Україною тимчасового управління під егідою ООН (...).

Вона наголосила, що адміністрація США прагне реалізувати дипломатію, необхідну для досягнення режиму повного припинення вогню, а також готовності сторін до проведення переговорів для остаточного й тривалого врегулювання.

**Каллас назвала головні теми зустрічі «Веймар+» у Мадриді** ([Укрінформ](#)).

Росія не демонструє жодного прагнення до миру і через три тижні після того, як Україна погодилася на безумовне припинення вогню, тож європейські партнери й союзники мають нарощувати допомогу Києву та збільшити тиск на РФ, щоб примусити її зупинити агресію.

Про це заявила **висока представниця ЄС із закордонних справ і безпекової політики Кая Каллас** у Мадриді перед початком зустрічі глав МЗС у форматі «Веймар+» (...).

Вона нагадала про «човникову дипломатію» з боку США та наголосила, що нині потрібно досягти, щоб Росія погодилася на припинення вогню та продемонструвала добру волю, наприклад, повернула депортованих українських дітей або звільнила військовополонених (...).

За її словами, ще однією важливою темою зустрічі буде зміцнення європейської оборони з використанням усіх інструментів, які були створені для розвитку оборонних і промислових спроможностей Європи. Ключовим чинником для того, щоб Європа стала сильнішою, залишається єдність країн ЄС, яка дає змогу ефективно відповідати на всі загрози, наголосила Каллас.

29.03.

**Як переговори впливають на моральний стан військових: Білецький відповів** ([ТСН](#)).

Переговори негативно впливають на моральний стан та ефективність роботи військових.

Про це розповів **командувач 3 штурмового корпусу ЗСУ Андрій Білецький** (...).

Він додав, що нині бійці не настільки зосереджені на війні, як раніше, що позначається на ефективності їхньої роботи (...).

За його словами, навіть якщо Україна буде дотримуватися інформаційної тиші, то це не вплине на інформацію, що «тектиме» від Росії та США.

Також Білецький погодився з думкою Кирила Вереса, що переговори впливають на рекрутинг (...).

**Путін не хоче переговорів у Відні через принципову позицію Австрії – канцлер (Укрінформ).**

Очільник Кремля Володимир Путін скептично ставиться до пропозиції Австрії стати майданчиком для мирних переговорів з урегулювання російсько-української війни, вважаючи Відень «ворожим місцем» через чітке розрізнення Австрією, хто є жертвою, а хто – агресором.

Про це заявив **федеральний канцлер Австрії Крістіан Штокер** у своєму виступі в Національній раді (...).

Штокер підкреслив, що Австрія продовжуватиме наполягати на неприпустимості спотворення ролі жертви та агресора, як і на тому, щоб мир був справедливим та стійким. Він також підкреслив, що ніхто не хоче більше миру, аніж сама Україна (...).

27.03.

**«Вони динозаври»: Зеленський пояснив, чому Путін так боїться прямих переговорів (УНІАН).**

Російський диктатор Володимир Путін блокує перемовини з Україною, бо хоче продовжувати війну. Про це **президент України Володимир Зеленський** сказав у Парижі на пресконференції після зустрічі лідерів щодо підтримки України та безпеки у Європі.

Зокрема, у президента запитали, у якій момент треба буде перейти до прямих перемовин між Україною та РФ, і хто блокує такі переговори (...).

Глава держави підкреслив, що сам він особисто не боїться жодного формату перемовин (...).

Як констатує президент, в Україні одна ціль – закінчити війну, змусити Путіна припинити цю війну.

Він сказав, що готовий до будь-яких перемовин, але прагне бути у сильній позиції.

Як сказав Зеленський, від президента США Дональда Трампа він хоче, аби той допоміг поставити Україну у сильну позицію на таких перемовинах, щоби був шанс закінчити війну (...).

28.03.

**«Не з Путіним»: Україна може погодитися вести переговори про закінчення війни з представниками російського бізнесу – Зеленський (НВ).**

Україна може погодитися говорити з кимось з Росії, але не з диктатором Володимиром Путіним, який постійно знаходить причини не закінчувати війну в Україні, заявив **президент Володимир Зеленський** на брифінгу у п'ятницю, 28 березня (...).

Він зазначив, що Путін боїться перемовин з Україною і особисто з Зеленським. Але наразі на диктатора мало тиску, тому необхідно, щоб США та Європа були консолідовані в цьому (...).

27 березня російський диктатор Путін заявив, що в Україні можна було б запровадити «тимчасове зовнішнє управління» під егідою ООН, щоб «створити умови для мирних переговорів». Він знову озвучив свої фейкові наративи про нібито нелегітимність президента України Володимира Зеленського і заявив, що Росії незрозуміло, з ким вести переговори для завершення війни.

Радник українського президента з питань комунікацій Дмитро Литвин у відповідь порадив Путіну «випити пігулки для стимуляції мозку», щоб зрозуміти, з ким йому варто співпрацювати задля припинення війни.

Речник МЗС України Георгій Тихий у відповідь на фантазію Путіна запропонував ввести тимчасове управління в Росії, яка витрачає мільярди доларів на злочинну війну проти України замість того, щоб вкладати ці гроші у внутрішню інфраструктуру.

**Росія веде гру на переговорах зі США: дипломат дав пораду команді Трампа (ТСН).**

Протягом переговорів у Саудівській Аравії Росія робитиме багато спроб висувати свої вимоги, сподіваючись виграти або там, або там. Російська дипломатія – достатньо брутальна та агресивна, тому американцям треба змінити позиції і теж бути агресивнішими. Якщо переговори з росіянами вести агресивним тоном, тоді вони погоджуються на ваші позиції.

Про це розповів український дипломат, в. о. міністра закордонних справ в лютому-червні 2014 року Андрій Дешиця.

Дешиця прокоментував вимоги Кремля, які той опублікував на своєму сайті після 12-годинних перемовин зі США у Саудівській Аравії. Головні вимоги – це перепідключення деяких російських банків до системи SWIFT і зняття санкцій з виробників добрив і сільськогосподарської продукції. Цікаво, що ці виробники ніколи не були під санкціями, а перепідключення до SWIFT – це рішення Євросоюзу, а не США (...).

Він наголосив – так слід діяти, якщо представники США справді хочуть бути справжніми переговорниками і посередниками між Україною та Росією, а не виконувати роль в певній грі та підігравати Москві.

**Рубіо – про терміни досягнення миру: Це залежить від росіян і від українців (Укрінформ).**

**Державний секретар США Марко Рубіо** заявив, що терміни укладання мирної угоди між Росією та Україною залежать від Києва і Москви, а не від Вашингтона.

Про це Рубіо сказав під час спілкування з журналістами.

Держсекретар запевнив, що Сполучені Штати будуть намагатися досягти миру стільки часу, скільки буде потрібно (...).

Водночас він відмовився коментувати твердження, що Росія зтягує переговори, зазначивши, що він від самого початку говорив, що російсько-українська війна складна (...).

Держсекретар додав, що попереду «багато роботи» з обома сторонами, особливо з російською, з якою США «не розмовляли роками» (...).

**Австрія підтвердила готовність надати майданчик для переговорів про мир в Україні (Укрінформ).**

Австрія підтверджує свою готовність надати місце для діалогу з метою припинення агресивної війни РФ проти України.

Про це заявила в інтерв'ю Die Presse **міністерка європейських та міжнародних справ Австрії Беате Майнл-Райзінгер** (...).

Вона вказала, що у Відні знаходиться Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), «якій, вочевидь, слід поставити собі кілька запитань» – «зокрема: яку роль ми хочемо відігравати у забезпеченні миру в Україні?» (...).

Глава австрійського МЗС також висловила сподівання, що Сполучені Штати досі залишаються партнером Європи (...).

**Путін зірвав переговори: що далі (Ліра).**

Путін вийшов із переговорів.

Точніше, імітація переговорів ще буде відбуватися. Але переговори вже практично зірвані.

Путін розпочав вихід з переговорів в Ер-Ріяді, але вчорашні заяви про те, як він роздушить Україну і введе управління ООН, просто прискорили процес зняття масок (...).

Щодо війни. Ми практично увійшли в новий її цикл, де наступне переговорне вікно можливостей може відкритися не раніше кінця осені.

Чи можливе все-таки повернення до переговорів зараз? Як на мене, вірогідність мінімальна. Путін виставляє такі вимоги, які просто неможливо виконати.

Якою буде реакція США? Ще деякий час переговори будуть іти за інерцією. А далі, три варіанти:

1. Трамп заплющує очі на все це і тисне на Україну (вірогідність низька);

2. Трамп у тій чи іншій формі підтримує Україну, але не дотискає Росію і перемикається на щось інше.

3. Трамп підтримує Україну, включається в витіснення Росії з нафтового ринку світу, хоч і перемикається на щось інше.

Який варіант виграє, залежить від того, як ми спільно з європейцями спрацюємо. Зараз, головними переговорами можуть стати не переговори Україна – Росія – США, Україна – ЄС – США.



**США вважають передчасними переговори з Росією на найвищому рівні – Марко Рубіо ([Судово-юридична газета](#)).**

**Державний секретар США Марко Рубіо** заявив, що поки зарано говорити про перемовини США та Росії на найвищому рівні. Про це повідомляє видання Barron's.

Зокрема, США поки не розглядають можливість проведення переговорів з Росією на найвищому рівні. Білий дім наразі оцінює реакцію Кремля на ініціативи Вашингтона щодо припинення повномасштабної війни проти України.

У відповідь на запитання журналістів про потенційний діалог між США та РФ, Рубіо підкреслив, що для початку такого діалогу необхідний більш значний поступ на технічному рівні (...).

Коментуючи терміни можливого прогресу, Рубіо визнав, що прогнозувати їх складно, адже «багато що не залежить від Сполучених Штатів».

Він також повідомив, що адміністрація президента Дональда Трампа планує провести консультації для аналізу підсумків останнього раунду переговорів з Росією.

**«Боремося за право на життя»: фронт далекий від надій про мирну угоду, – NYT ([УНІАН](#)).**

Лінія фронту в Україні – це світ, далекий від мирних переговорів. Українські військові постійно стикаються з безпілотниками, снайперами та мінними полями, що змушує їх залишатися у стані постійної бойової готовності, йдеться у репортажі The New York Times.

Саме тому **командир 33-ї окремої механізованої бригади ЗСУ полковник Дмитро Паліса** закликав своїх солдатів не розслаблятися через розмови про можливе припинення вогню (...).

Поки західні лідери обговорюють потенційне перемир'я, на передовій тривають кровопролитні бої. Протистояння між Україною та Росією не вщухає, і обидві сторони намагаються покращити свої позиції, готуючись до подальших переговорів. Адміністрація Трампа говорить про прогрес у дипломатичних зусиллях, проте більшість військових та цивільних в Україні ставляться до цього зі скепсисом (...).

На передовій розмови про мир виглядають як небезпечна ілюзія. Військові переконані, що бої триватимуть доти, доки війна не стане надто дорогою для Кремля, а Україна не отримає достатньо сил для стримування агресора (...).

27.03.

**Зеленський у Парижі: Я хочу гарантій від США, щоб завтра знову не було війни ([Укрінформ](#)).**

**Президент Володимир Зеленський** заявив, що для нього важливо, щоб Україна на мирних переговорах була у сильній позиції. Також потрібні

гарантії від США, щоб Росія не повернулася з війною.

Про це глава держави сказав під час пресконференції за підсумками зустрічі лідерів щодо підтримки України та безпеки у Європі, яка відбулася у Парижі (...).

За його словами, ці гарантії не мають залежати від того, хто на сьогодні є господарем Білого дому.

**Європу за столом переговорів представлятимуть Франція та Британія – Зеленський ([Укрінформ](#)).**

**Президент Володимир Зеленський** заявив, що Європу за столом переговорів будуть представляти Франція і Велика Британія.

Про це він заявив під час пресконференції за підсумками зустрічі лідерів країн щодо підтримки України та безпеки у Європі, яка відбулася у Парижі (...).

Він наголосив, що українська позиція стосовно формату мирних переговорів дуже чітка: «за столом перемовин щодо закінчення війни повинна бути Європа. Обов'язково».

**У США починають розуміти, що росіяни завжди прагнуть переписати результати переговорів – Жовква ([Укрінформ](#)).**

**Заступник керівника Офісу Президента Ігор Жовква:**

Різниця у підсумкових заявах пов'язана з одним – Росія завжди спотворює реальність і прагне переписати результати переговорів. І мені здається, це вже починає розуміти американська сторона. Дійсно, за підсумками технічних консультацій вийшли дві заяви: українсько-американська і американсько-російська, які були дзеркальними майже на 100%, за винятком одного пункту. Але потім, буквально через короткий період часу, російська сторона оприлюднила своє розуміння домовленостей, яке абсолютно відрізняється і від американського, і від нашого.

Якщо світ, і в тому числі США, побачать порушення (часткового припинення вогню), бо Україна його порушувати не збирається, вони мають реагувати дуже жорстко: не говорити навіть теоретично про якесь послаблення санкцій, на що дуже наполягала РФ, а навпаки, про посилення конкретних, секторальних санкцій щодо того ж самого «тіньового флоту» і так далі.

Ми маємо з вами побачити, якщо, умовно кажучи, сьогодні буде відбуватися обстріл української портової інфраструктури, або енергетичної інфраструктури, то ось вам і ціна будь-яких домовленостей з Росією.

**Європу за столом переговорів щодо закінчення війни представлятимуть Франція і Британія – Зеленський ([НВ](#)).**

**Президент України Володимир Зеленський** заявив, що Європу за столом переговорів щодо закінчення війни Росії проти України будуть представляти Франція і Велика Британія.

Про це Зеленський повідомив під час пресконференції після саміту в Парижі у четвер, 27 березня (...).

26.03.

**Трамп визнав, що Росія «гальмує» мирну угоду з Україною, - Politico ([УНІАН](#)).**

**Президент США Дональд Трамп** допустив, що Росія «тягне час» і намагається відстрочити досягнення повного перемир'я з Україною. Як пише Politico, водночас він додав, що, як і раніше, вірить у те, що Москва в кінцевому підсумку хоче припинення війни.

Відповідаючи на запитання репортера телеканала Newsmax, чи вважає він, що Кремль тягне час, Трамп сказав, що, на його думку, «Росія хоче побачити кінець» свого повномасштабного вторгнення.

При цьому він додав, що в минулому використовував таку саму тактику у своїх угодах, щоб виграти час (...).

**Між Путіним, Трампом і Зеленським. Чому Саудівська Аравія стала місцем переговорів про мир ([BBC](#)).**

В останні тижні погляди всього світу пильно стежили за Саудівською Аравією, а точніше за мирними перемовинами, які відбуваються у різних комбінаціях та різними складами делегацій між США, Росією та Україною.

BBC розбиралась, чому саме ця країна стала майданчиком, де вирішується доля миру в Україні.

Про що домовились Росія і США щодо миру в Україні. Деталі, які наразі відомі (...).

Однією з найбільш актуальних для України нині є готовність Королівства надавати майданчик та бути посередником у мирних переговорах.

Публічно про це говорили принаймні з літа 2024 року. Непублічно, ще з 2023 року українське МЗС та в Офіс президента розглядали цю країну як одного з найбільш важливих партнерів на Глобальному Півдні.

Саме в саудівському місті Джидда пройшла друга зустріч у рамках підготовки Саміту миру 2024 року. З усіх зустрічей і самітів на підтримку «формули миру» президента Зеленського це був єдиний раз, коли в цих заходах взяв участь представник Китаю – спецпосол з питань Євразії Лі Хуей.

І це було результатом впливу саме тієї держави, де проходила зустріч, переконаний **Мохаммад Фараджаллах, головний редактор видання «Україна по-арабськи»**, експерт з українсько-арабських відносин.

Сьогоднішня Саудівська Аравія не задовольняється роллю однієї із найвпливовіших країн арабського світу. Вона готова змагатися за роль лідера одночасно й арабського світу, й ісламського світу, в якому її давнім ворогом є Іран, і ширше – за роль глобального гравця (...).

За столом між українською та американською делегаціями на переговорах у Джидді 11 березня цього року та в Ер-Ріяді 23 березня сиділи представники Королівства.

З одного боку, вони виконували лише церемоніальну роль нейтрального спостерігача. Тобто ця країна гостинно приймає делегації України, Росії та США, сама не впливаючи на суть перемовин.

З іншого боку, це може бути початком значно серйознішої і більшої залученості арабського світу до посередництва у переговорах. Особливо якщо човникова дипломатія самих США не дасть бажаного результату, якого так сподівається американський президент Дональд Трамп.

Якщо його спрощений бізнес-підхід до мирного врегулювання не спрацює, така країна, як Саудівська Аравія, на думку експертів, може запропонувати глибший погляд на те, як можна домовлятися й балансувати. І для цього вона має достатньо досвіду (...).

Таким чином, саме з допомогою Саудівської Аравії США та Європа можуть гіпотетично вплинути на російські доходи, з яких Володимир Путін фінансує армію, виробництво зброї та обхід санкцій (...).

Сприяти дипломатичному вирішенню війни Росії проти України – це ще одна така ціль. Для України ж це більше, ніж ціль. Це питання її подальшої долі.

І на цьому шляху їй по-справжньому знадобилася підтримка арабського світу.

### **Британія звернулася до диктатора Путіна: деталі ([ТСН](#)).**

Велика Британія закликала Москву не зволікаючи погодитися на безумовне припинення вогню з Україною. Заява Лондона була зроблена на тлі перемовин в Ер-Ріяді між Україною, Росією та США щодо перемир'я в Чорному морі та відмови від ударів по енергооб'єктах.

Про це йдеться у заяві британського Міністерства закордонних справ.

У дипломатичному відомстві наголошують, що перебувають у «тісному контакті з США та Україною після завершення переговорів в Ер-Ріяді» (...).

Також Лондон подякував Штатам за їхні зусилля та додали, що продовжують «тісно співпрацювати з міжнародними партнерами задля досягнення тривалого і міцного миру».

### **Переговори про перемир'я: Німеччина зробила важливе застереження ([ТСН](#)).**

Для справжнього діалогу потрібні поступки, наголошує політиканиня.

**Міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок** вітає посередницькі зусилля США між Росією і Україною. Втім, застерігає від введення в оману «фюрером» Кремля Володимиром Путіним.

Про це вона заявила у кулуарах кліматичної конференції в Берліні в середу, 26 березня, повідомляє The Guardian.

З її слів, справжній діалог не може відбутися, коли припинення вогню постійно пов'язане з новими вимогами і поступками (...).

### **Зустріч у Саудівській Аравії. Що відомо про переговори США з Україною та РФ ([РБК-Україна](#)).**

У рамках чергового раунду переговорів у Саудівській Аравії 24 березня делегація США зустрінеться з представниками Росії. Напередодні відбулися переговори з Україною і сьогодні можливі додаткові консультації.

У Білому домі заговорили про підготовку до чергового етапу переговорів щодо завершення війни в Україні після дзвінка президента США Дональда Трампа кремлівському диктатору Володимиру Путіну, під час якого обговорювалася пропозиція Штатів щодо 30-денного перемир'я.

Нагадаємо, Україна погодилася на повне перемир'я, а РФ – лише на припинення ударів по енергетичній інфраструктурі.

Місцем для переговорів знову була обрана Саудівська Аравія, яка приймала зустрічі 18 лютого (США-РФ) та 11 березня (США-Україна). Консультації з російською стороною відбудуться сьогодні, а зустріч з українською вже відбулася напередодні. Хоча, як пише The New York Times із посиланням на джерела, ще одна зустріч із делегацією з Києва може відбутися і сьогодні. Це залежить від прогресу в переговорах.

Також відомо, що контакти проходять на рівні технічних команд, а не з основними учасниками попередніх раундів.

За словами спецпосланця американського президента Кіта Келлога, це «непрямі переговори», коли обидві сторони приходять на зустріч, але перебувають у різних кімнатах, а спілкування відбувається за участі посередників.

Келлог повідомив, що так звана «човникова дипломатія» дозволить американській команді за один день дізнатися умови й позицію РФ та України (...).

Українська сторона розглядає переговори в Саудівській Аравії лише як двосторонні – з делегацією США.

Прямої контактів із РФ не передбачається, підкреслив речник МЗС Георгій Тихий (...).

25.03.

### **Якщо умов тривалого миру не буде, українці воюватимуть голими руками, – ЦРУ ([УНІАН](#)).**

Якщо українці побачать, що умови угоди з Росією не передбачають тривалого миру, вони воюватимуть і голими руками.

Про це під час слухань у американському Сенаті заявив директор Центрального розвідувального управління Сполучених Штатів Америки Джон Реткліфф, передає New York Post. За його словами, наразі Росія має перевагу на полі бою і повільно просувається вперед, однак



український народ та військові недооцінювалися протягом декількох років (...).

На питання, якими є стратегічні ризики для Штатів, якщо мирна угода дозволить Росії досягти своїх максималістичних цілей, очільник ЦРУ сказав, що президент Дональд Трамп прагне припинення війни на умовах, які зупинять її назавжди. Він зазначив, що в разі успіху «обидві сторони не отримають всього, чого хочуть» (...).

**Три раунди і три дні дискусій. Про що говорили США, Україна та РФ на «човникових» переговорах в Ер-Ріяді та де заяви про результати – що відомо (НВ).**

23–25 березня в Ер-Ріяді (Саудівська Аравія) пройшли кілька раундів почергових переговорів між делегаціями України та США і США з представниками РФ.

Сторони називали ці переговори «технічними», на них мали узгодити деталі 30-денного режиму припинення вогню (...).

Західні ЗМІ анонсували оголошення «спільної заяви» США та РФ після їхніх 12-годинних переговорів, але цього так і не сталося. Натомість американська делегація двічі зустрілася з українською. Україна наразі обмежилася короткою офіційною заявою після першого з цих раундів (...).

Протягом трьох днів переговорів стало відомо про такі їхні ймовірні деталі та позиції сторін.

Головною темою було обговорення та узгодження мораторію на удари в Чорному морі (...).

Росія трактувала головну тему переговорів як нібито своє прагнення відновити «зернову угоду», з якої РФ вийшла влітку 2023 (Чорноморська зернова ініціатива) (...).

Україна та США обговорювали також «питання в енергетичній сфері» (...).

Президент США Дональд Трамп на тлі кількох днів переговорів у Саудівській Аравії заявив, що загалом у переговорному процесі американська делегація порушує питання територій та атомних електростанцій України (...).

Найгучнішу деталь переговорів повідомило російське видання The Moscow Times, посилаючись на джерела у РФ. За його даними, делегація РФ на переговорах зі США вимагала контролю над всіма територіями чотирьох областей України – Донецькою, Луганською, Запорізькою та Херсонською – в їхніх адміністративних межах (...).

Під час консультацій України та США також йшлося про обмін полоненими і повернення українських дітей, повідомляв Лещенко (...).

**У Росії заявили, що до перемовин зі США «залучать ООН та окремі країни»: реакція ОП (РБК-Україна).**

У Кремлі заявили, що переговори між Росією та США будуть

продовжені, до них залучать ООН та інші країни. Обговорення в Ер-Ріяді охоплювало широкий спектр питань.

Переговори між Росією та Сполученими Штатами були складними, але корисними для обох сторін. Про це заявив член російської делегації Григорій Карасін (...).

За його словами, обговорення охоплювало широкий спектр питань, і хоча переговори завершилися, вони триватимуть.

Особливу увагу на переговорах було приділено залученню міжнародного співтовариства до подальших обговорень. Карасін підкреслив, що до наступних етапів переговорів будуть залучені ООН та інші країни (...).

В цілому, за словами російського сенатора, переговори створили враження конструктивного діалогу, який є важливим і необхідним. Американці, як зазначив Карасін, також зацікавлені у продовженні співпраці (...).

**Росія хоче залучити ООН та інші країни, бо так легше затягнути переговори – дипломат ([Укрінформ](#)).**

Бажання Росії залучити до перемовин із США ООН та інші країни має на меті ускладнити досягнення домовленості і затягнути час, щоб мати змогу продовжувати війну проти України.

Таку думку висловив дипломат, Надзвичайний та Повноважний Посол, радник директора Національного інституту стратегічних досліджень Андрій Веселовський.

Дипломат назвав пропозицію російської сторони «абсолютно підступною і абсолютно тупиковою» (...).

Дипломат також зауважив, що ООН «не воює в Україні чи в Росії», це саме росіяни воюють в Україні, а зусилля США спрямовані якраз на те, щоб це припинити. Однак, щоб не виглядати в очах американців «стороною, яка хоче війни» і водночас не виконати того, що вимагає Америка, Росія хоче затягнути ці переговори до безкінечності.

У відповідь на запитання, чи підуть на це США, яким потрібен швидкий результат, Веселовський зазначив, що професійні дипломати в оточенні президента Трампа «все розуміють» (...).

Він також зазначив, що росіяни можуть запропонувати залучити до переговорів про Запорізьку АЕС представників МАГАТЕ, яка теж є частиною ООН, до перемовин про повернення дітей – Міжнародну організацію з міграції та ЮНІСЕФ і так далі (...).

**Для РФ переговори зі США можуть бути важливішими за мир в Україні – ISW ([Радіо свобода](#)).**

Заяви російських дипломатів щодо перебігу переговорів про припинення війни в Україні можуть свідчити про те, що для Кремля важливіші двосторонні дискусії зі США, ніж досягнення миру, пишуть аналітики американського Інституту вивчення війни (ISW).

Кремль повторює наявні наративи, спрямовані на піддрив підтримки України під час переговорів в Ер-Ріяді, і, ймовірно, залишається незацікавленим у проведенні змістовних переговорів щодо припинення війни.

Також в ISW звертають увагу на висловлювання речника Кремля Дмитра Пєскова, який звинуватив Україну в порушенні запропонованого мораторію на енергетичні удари, попри те, що пропонується угода про мораторій ще обговорюється в Ер-Ріяді.

Ці заяви продовжують сигналізувати внутрішній російській аудиторії про те, що росіянам не слід очікувати значущого миру в Україні найближчим часом (...).

### **The Telegraph про переговори США та РФ: Це процедурне болото, а не дипломатичний прорив ([УНІАН](#)).**

Завдання російської делегації у Саудівській Аравії – затягувати переговори щодо війни якомога довше. Про це йдеться у аналізі старшого іноземного кореспондента The Telegraph Роланда Оліфанта.

Російська сторона доволі стримано прокоментувала новий раунд переговорів зі США. Спільних заяв досі не було, попри анонси у ЗМІ (...).

«Moscow Times» знайшла джерело, близьке до Кремля, яке дослівно розповіло про нюанси переговорного процесу. У 2022 році Росія прийняла закон про «анексію» Херсонської, Запорізької, Донецької та Луганської областей. Оскільки російська конституція забороняє передавати російську територію після її анексії, війна має закінчитися, коли кожен дюйм цих територій перебуває під контролем Росії.

Росіяни сподіваються, що Дональд Трамп змусить українців поступитися землею в тих регіонах, якими він ще володіє, або затягне переговори якомога довше в надії заволодіти ними силою. Навіть якщо вони не досягають регіональних кордонів, кожен зайвий кілометр, який вони окуповують, може бути збережений за ними (...).

Умови на полі бою та прогрес за столом переговорів безпосередньо пов'язані. Поки Путін думає, що може отримати більше від першого, він буде тягнути з другим.

Завдання російської делегації полягає в тому, щоб не дратувати американців прямим «ні», а коли їм не вистачає терпіння, переконати їх, що Україна, а не Росія, створює затримку.

Видання прогнозує, що переговори, ймовірно, затягнуться на тижні. Так само і бойові дії (...).

### **«Радянська тактика»: політолог пояснив, чому Росія затягувала переговори зі США ([ТСН](#)).**

Перенесення фокуса переговорів на Чорне море вигідніше Росії, ніж Україні.

Російські перемовники навмисно затягували переговори з американцями. Для цього делегація РФ використовувала методи дипломатичного виснаження, які свого часу активно застосовували в СРСР.

Таку думку висловив **політолог Ігор Рейтерович** (...).

Він пояснив, що це не нова тактика. Вона нагадує «радянський стиль» ведення переговорів, який використовував, зокрема, радянський дипломат Андрій Громико (...).

Політолог також застеріг, що перенесення фокуса перемовин на Чорне море може становити певну загрозу для України (...).

**Аналітик назвав головну умову, яка дозволить домовитися з Росією про мир (ТСН).**

Про жодну угоду не може йтися, поки Трамп не почне тиснути на Путіна по-справжньому.

За словами **аналітика з питань безпеки Майкла Кларка**, Росію цілком влаштовує затягування переговорів зі США, тому вона не піде на жодні суттєві поступки.

Про це пише Sky News.

Кларк зазначив, що все, чого вдалося досягти досі під час переговорного процесу – це ще один результат, яким «можуть похвалитися» США. Він, як і 30-денне припинення вогню по енергетичній інфраструктурі, нічого кардинально не змінює для України (...).

Він підкреслив, що жодної реальної угоди не може бути досягнуто, поки президент США Дональд Трамп не почне чинити суттєвого тиску на кремлівського диктатора Володимира Путіна (...).

За його словами, Трамп буде зацікавлений у врегулюванні війни в Україні лише доти, поки «не стане важко», а після цього він «просто переключиться на щось інше» (...).

**Росія та Україна обирають тривалу війну замість не вигідної угоди – оцінка розвідки США (ТСН).**

Розвідка вважає, що обидві сторони використовують переговори радше як тактичні кроки, а не як шлях до стійкого миру.

Попри часткові домовленості щодо припинення вогню, Москва і Київ, ймовірно, продовжують вважати, що затяжна війна менш ризикована, ніж укладання не вигідного мирного врегулювання.

Про це йдеться в оновленій оцінці розвідувальної спільноти США, представленої 25 березня під час слухань у сенатському комітеті з розвідки щодо щорічного звіту про світові загрози.

Згідно з доповіддю, лідери обох країн «усвідомлюють ризики затяжного конфлікту», однак Росія, маючи поступ у деяких секторах фронту, демонструє стратегічне терпіння. Водночас для України будь-яка територіальна поступка без гарантій безпеки з боку Заходу може викликати внутрішню політичну кризу.

Окремо в оцінці вказано, що:

Москва прагне використовувати виснажливу війну як інструмент для поступового ослаблення позицій Києва;

Росія зберігає військову ініціативу на полі бою, попри західні спроби підвищити для неї ціну війни;

українські удари по території РФ, а також нездатність Росії досягти швидкої перемоги посилюють побоювання щодо потенційного використання Кремлем ядерної зброї.

Під час слухань у Сенаті також розглядалося питання переговорів в Єр-Ріяді. За даними Білого дому, Росія та Україна погодилися виключити застосування сили проти цивільного судноплавства в Чорному морі, а також напрацювати механізм заборони ударів по об'єктах енергетичної інфраструктури обох країн (...).

**Росія «грає жорстко» та нав'язує США вигідні собі умови на переговорах – експерт (ТСН).**

США налаштовані на швидке досягнення домовленостей, у той час як Росія діє повільно та методично, використовуючи досвід «жорсткої дипломатії».

Росія використовує переговори щодо припинення вогню в Саудівській Аравії для просування власних інтересів – зокрема щодо Чорноморського флоту та енергетичної інфраструктури.

Про це заявив **британський військовий аналітик і професор Майкл Кларк** в ефірі Sky News (...).

За його словами, на порядку денному переговорів – два ключові питання:

необстрілювання енергетичних об'єктів;

відновлення зернової угоди щодо Чорного моря.

Обидві ініціативи, на думку Кларка, більше вигідні Росії, ніж Україні (...).

Кларк також звернув увагу на різницю в підходах: США налаштовані на швидке досягнення домовленостей, у той час як Росія діє повільно та методично, використовуючи досвід «жорсткої дипломатії» (...).

**Президент Латвії про мирні переговори: Росія хоче взяти паузу, щоб перегрупуватися (Укрінформ).**

**Президент Латвії Едгарс Рінкевичс** вважає, що Росія хоче не миру, а паузи, щоб перегрупуватися та продовжити атакувати Україну.

Про це повідомляє Delfi (...).

За його словами, Росія не хоче ні припинення вогню, ні мирного договору – вона хоче якнайдовших воєнних дій, якомога більших територій, що проявляється і в переговорах.

На його думку, навіть якщо припинення вогню буде досягнуте, питання в тому, чи воно взагалі дотримуватиметься.



Президент Латвії вважає, що до міцного довгострокового і справедливого миру ще дуже далеко (...).

**У ЗМІ «злили» нахабні вимоги Москви у Саудівській Аравії (УНІАН).**

На переговорах у Саудівській Аравії російська сторона домагається повного виведення Збройних сил України з Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей.

Про це пише The Moscow Times, посилаючись на «знайомі з логікою Кремля» джерела. За словами одного з чиновників, Москва прагне за всяку ціну отримати контроль над регіонами, оскільки їхня втрата завдасть кремлівському правителю Путіну політичного удару (...).

Інший чиновник сказав, що президент США Дональд Трамп або чинитиме тиск на Україну, наполягаючи на виведенні військ, або скаже Росії вступати у зтяжні переговори, паралельно намагаючись захопити ці області. Другий варіант є для Москви гіршим, оскільки тоді окупаційній армії доведеться форсувати річки (...).

Російський дипломат сказав журналістам, що американський президент не зможе «здати» всю Україну, однак Москва сподівається на те, що йому все одно, які території «віддавати» Путіну (...).

24.03.

**Деталі тривалого миру в Україні можуть обговорюватися лише після повного припинення вогню – Держдеп (Укрінформ).**

Деталі щодо тривалого миру можуть обговорюватися лише після припинення вогню між Україною та Росією, наголосила **речниця Держдепу Теммі Брюс**.

Про це вона сказала журналістам у понеділок, коментуючи заяви президента Дональда Трампа про територіальні поступки України (...).

Вона ухилилася від відповіді про те, чи можна довіряти російському правителю Володимирі Путіну, зазначивши, що головне – який буде результат переговорів (...).

22.03.

**ISW: москва хоче використати свої наративи про Україну, щоб зірвати мирні переговори (Рубрика).**

Влада РФ активізувала інформаційні атаки, намагаючись підірвати можливість мирних переговорів з Україною. Зокрема кремль використовує наративи про українські удари і бойові дії на російській території.

Про це йдеться у звіті Інституту вивчення війни (ISW).

Зазначається, що кремль використовує поточні переговори про припинення вогню як зброю і навмисно спотворює статус і умови майбутньої угоди про припинення вогню, щоб затягнути і підірвати переговори про врегулювання війни (...).

**Ключові висновки ISW:**

кремль використовує поточні переговори про припинення вогню як зброю і навмисно спотворює статус і умови майбутньої угоди про припинення вогню, щоб затягнути і підірвати переговори про врегулювання війни.

кремлівські чиновники використовують наративи про українські удари і бойові дії на російській території, щоб виправдати відмову від мирних переговорів з Україною і продовження війни для внутрішньої російської аудиторії (...).

## Відновлення України від наслідків російської агресії

**Французькі компанії зацікавлені у проєктах з відбудови України – уповноважений Макрона ([ukrinform.ua](http://ukrinform.ua)).**

Французький бізнес демонструє високу зацікавленість у реалізації проєктів з відновлення критичної інфраструктури України, що підтверджується масштабною кількістю заявок на участь у проєктах.

**Спеціальний уповноважений президента Франції з питань допомоги та відновлення України П'єр Ельброн:**

За кілька тижнів ми отримали запитів майже на 800 мільйонів євро. Це свідчить про те, що французькі компанії дуже зацікавлені у підтримці України, зокрема тому, що Україна є країною можливостей.

Вже затверджено 19 інфраструктурних проєктів на суму 200 млн євро, реалізацію яких забезпечать 17 французьких компаній.

Ці проєкти також «створюють робочі місця у семи регіонах Франції. На його переконання, це дуже важливо для підтримки України французьким суспільством.

Адже коли люди бачать, що завдяки цим проєктам також створюються робочі місця на французьких заводах, це сприяє збільшенню підтримки України у подальшому.

У межах розширення допомоги Франція виділяє 450 млн євро на фінансування українських муніципалітетів протягом 2025–2027 років. Ці кошти надаються через Національне агентство розвитку Франції, яке вже відкрило офіс в Україні.

Французька допомога охоплює й інші сфери, зокрема охорону здоров'я та енергетику. Так, Франція бере участь у розвитку українських медичних установ, постачає сучасне обладнання (включно з мамографами), підтримує навчання українських лікарів, а також фінансує будівництво центру Superhumans в Одесі.

**Енергетики за добу відновили світло у шести населених пунктах Донеччини ([ukrinform.ua](http://ukrinform.ua)).**

На Донеччині енергетики за минулу добу, 3 квітня, відновили електрику у шести населених пунктах, які були знеструмлені через ворожі обстріли.

Як передає Укрінформ, про це повідомили у ДТЕК.

«Аварійно-ремонтні бригади ДТЕК Донецькі електромережі за вчора змогли виконати низку ремонтів мереж після обстрілів та повернули світло у 6 населених пунктів. Електропостачання знову доступне у 6,7 тисячах домовок місцевих жителів», – йдеться у повідомленні.

Зазначається, що ситуація на Донеччині залишається дуже важкою і ворог продовжує атакувати мирні міста та села регіону.

Але попри постійну небезпеку енергетики продовжують відновлювати світло на Донеччині та обов'язково повернуть світло всім жителям області, щойно отримають дозвіл на проведення робіт від Збройних Сил України, запевнили в ДТЕК.

**Віцепрем'єр-міністр з відновлення – міністр розвитку громад та територій України Олексій Кулеба: В Україні перші 100 родин отримали компенсації для відбудови житла на власній ділянці – Кулеба** ([ukrinform.ua](http://ukrinform.ua)).

В Україні перші 100 родин отримали компенсації для відбудови житла на власній земельній ділянці.

Цього тижня програма компенсацій запрацювала ще для однієї категорії – українців, які втратили житло, але готові будувати нове на своїй або новопридбаній ділянці.

У межах програми перші 152 млн грн вже перераховані 100 родинам. Середня виплата сім'ї – 2,2 млн грн. Найбільше заявок з Київської, Чернігівської та Харківської областей.

Усі ті люди, хто після втрати оселі через війну обрали шлях відновлення – на тій самій чи новій ділянці. Сьогодні вони можуть починати будівництво своїх нових домівок.

Ми і далі працюємо над тим, щоб кожен, хто втратив дім через війну, мав реальну можливість відновити його. На місці, де хоче жити. У громаді, до

Мінрозвитку продовжує роботу над розширенням програм компенсації. За ініціативи міністерства уряд спрямував додаткові 15 млрд грн на компенсації для ВПО. На сьогодні вже 2000 сімей придбали нові домівки, реалізувавши сертифікати. Ще близько 2000 родин в пошуках житла і найближчим часом його придбають.

Загалом в рамках програми «Відновлення» вже 87 тисяч родин отримали компенсації за пошкоджене житло. Ще понад 7,6 тисяч – придбали нові оселі замість знищених, повідомив Кулеба.

**Вісім громад-форпостів Миколаївщини отримали партнерів за проєктом «Пліч-о-пліч»** ([ukrinform.ua](http://ukrinform.ua)).

Вісім громад-форпостів Миколаївщини отримали партнерів з тилових громад восьми регіонів України у рамках Національного проєкту «Пліч-о-пліч: згуртовані громади», які допоможуть їм з відновленням.

Відповідні меморандуми були підписані у четвер у Миколаївській ОВА, передає кореспондентка Укрінформу

**Начальник Миколаївської ОВА Віталій Кім:**

«Пліч-о-пліч» це не лише про відновлення, це про дружбу та взаємостосунки. У нас дуже гарні відносини з міжнародними партнерами, а

цей проєкт покликаний покращити стосунки усередині країни. Представники тилових громад, які до нас приїздять, бачать на власні очі, що тут відбувається. Вони заряджаються на спільну роботу та допомогу, обмінюються досвідом, інформацією, розширюють свої контакти, щоб разом реалізувати нові проєкти.

На Миколаївщині це вже друга хвиля партнерств у рамках цього проєкту. Загалом на другому етапі партнерські відносини встановлюються між вісьмома громадами - форпостами та 17 громадами – партнерами. Серед них шість миколаївських громад такий меморандум укладають вперше. Зокрема, це Баштанська, Березнегуватська, Очаківська, Чорноморська, Куцурубська та Горохівська громади.

А ще дві – Новобузька та Снігурівська, – які вже беруть участь у першому етапі, додатково отримали нових партнерів.

**Заступник міського голови Калинівської міської ради на Вінниччині Віктор Кособуцький:**

Ми стали партнерами Чорноморської громади. Варто зазначити, що ми також зазнали шести ракетних обстрілів і маємо руйнування. Тому розуміємо проблеми миколаївських колег. Співпрацюватимемо у галузі культури, молодіжної політики, спорту, намагатимемося допомогти і фінансами.

Своєю чергою, **очільниця Новодністровська (Чернівецька область) Наталя Цимбалюк** зазначила, що візит в Очаківську громаду був важливим і потрібним: «Я досі перебуваю під емоційним впливом того, що ми побачили в Очакові. Там дуже гарні люди, вони заряджені позитивом, багато працюють. Тож будемо з ними не лише співпрацювати, а й дружити, щоб допомогти відновитися».

За словами **координатора національного проєкту «Пліч-о-пліч: згуртовані громади» Міністерства розвитку громад та територій Мар'яни Томир**, під час першої хвили проєкту до нього було залучено сім громад-форпостів Миколаївщини. І ця співпраця вже дає позитивні результати. Зокрема, реалізуються спільні культурні та освітні проєкти, організовується відпочинок дітей, надається гуманітарна допомога.

Так, Пустомитівська міська ТГ Львівської області надає допомогу для будівництва Центру безпеки Снігурівської міської громади, а діти зі Снігурівщини відпочили на Львівщині. Голованівська селищна громада Кіровоградської області виділила кошти на ремонт опалення в закладах освіти Широківської сільської громади.

Як повідомлялося, «Пліч-о-пліч: згуртовані громади» – національний проєкт для об'єднання тилових і центральних громад України для підтримки та відновлення громад-форпостів, які розташовані на відстані менше 100 кілометрів від лінії зіткнення та державного кордону з Російською Федерацією.

**На Донеччині у березні відновили електрику в 166 населених пунктах ([ukrinform.ua](http://ukrinform.ua)).**



У Донецькій області за березень 2025 року відновили електропостачання у 166 населених пунктах, знеструмлених через ворожі обстріли.

Про це повідомили у ДТЕК, передає Укрінформ.

«У березні ворог продовжував нещадно обстрілювати Донеччину та завдавати ударів дронами, ракетами та авіацією. Енергоінфраструктура зазнавала пошкоджень щоденно. Попри всі складнощі спеціалістам ДТЕК Донецькі електромережі вдалося повернути світло в оселі 173 486 родин у 166 населених пунктах», – йдеться у повідомленні.

Зазначається, що тільки за останній тиждень березня фахівці енергокомпанії відновили електрику для 31,2 тисяч родин у 19 населених пунктах на Донеччині.

Через щоденні обстріли енергосистема регіону зазнає постійних пошкоджень, все частіше потрапляють під обстріли і бригади енергетиків. Попри все фахівці енергокомпанії продовжують працювати та обов'язково повернуть світло всім жителям області, щойно отримають дозвіл на проведення робіт від Збройних сил України, запевнили в ДТЕК.

Як повідомлялося, у Донецькій області за лютий 2025 року відновили електропостачання у 199 населених пунктах, знеструмлених через ворожі обстріли.

**Уряд залучив €100 мільйонів для виплати компенсацій власникам знищеного житла – Шмигаль ([ukrinform.ua](http://ukrinform.ua)).**

Потреби у відновленні житла українців на найближчі 10 років досягають майже 84 млрд доларів. Уряд залучає 100 млн євро від Банку розвитку РЄ для виплати компенсацій.

**Про це повідомив Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:**

Перше рішення стосується житла. Згідно з оцінкою RDNA4, потреби на відновлення в цьому секторі на найближче десятиліття складають майже 84 млрд доларів. Сьогодні залучаємо 100 млн євро або понад 4,8 млрд грн від Банку розвитку Ради Європи в межах проекту НОМЕ. За ці кошти будемо виплачувати компенсації власникам знищеного житла за програмою «Відновлення».

Минулого року банк допоміг профінансувати 2,8 тисячі житлових сертифікатів.

Завдяки новому фінансуванню зможемо оплатити ще 3,6 тисячі сертифікатів на придбання житла.

**На Київщині за три роки відбудували 70 % пошкоджених росіянами об'єктів – Кулеба ([ukrinform.ua](http://ukrinform.ua)).**

**Віцепрем'єр-міністр з відновлення – міністр розвитку громад та територій України Олексій Кулеба:**

Це 21 тисяча відновлених житлових будинків, шкіл, лікарень, адміністративних та інфраструктурних споруд.

Ще понад 17 тисяч родин на Київщині отримали компенсації за пошкоджене чи зруйноване житло.

Відбудова регіону триває – 31 березня уряд ухвалив низку важливих рішень, зокрема про виділення 1,5 млрд грн для завершення вже розпочатих 44 проєктів відновлення на Київщині. Фінансування дозволить завершити роботи на важливих проєктах – це відбудова багатоквартирних будинків, укриттів, навчальних закладів.

Перші 600 родин уже цього тижня отримають компенсації для відбудови житла на власній земельній ділянці.

Тепер українці, чиї будинки були знищені внаслідок бойових дій, можуть не лише отримати сертифікат на нове житло, а й збудувати нове – на своїй землі.

Перерозподілені 25,1 млн грн для завершення будівництва восьми багатоквартирних будинків проєкту UNITED24. Рішення стало можливим після завершення робіт та зекономленого фінансування на інших об'єктах, зокрема на 10 житлових будинках у Бородянці, Ірпені та Гостомелі.

Із Фонду відновлення зруйнованого майна та інфраструктури виділені кошти для завершення реконструкції стадіону «Чемпіон» в Ірпені – також коштом UNITED24.

Вже зараз ми говоримо про розвиток, досягнення та майбутнє регіону. Ще три роки тому ми починали заново – розчищали завали, розмінювали території, прокладали з нуля газ, електрику та комунікації, фіксували руйнування.

За цей час, область відвідали понад 500 міжнародних делегацій, які побачили не лише масштаби руйнувань, але й силу відновлення, що стає прикладом для всієї країни.

Разом із містером Хансеном та Агентством відновлення ми опрацьовуємо модель розширення цього досвіду не лише на Київщину, а й по всій країні.

Плануємо реалізувати проєкти муніципального житла у 20 громадах. Мета – побудувати житло для внутрішньо переміщених осіб, що дозволить забезпечити дахом над головою близько 50 тисяч українців, які втратили домівки внаслідок бойових дій.

Він також висловив упевненість, що найближчим часом результати відновлення покажуть Бородянка та інші населені пункти й регіони.

**Єврокомісія виділить майже €20 мільйонів на модернізацію Рівненського госпіталю ветеранів війни ([ukrinform.ua](http://ukrinform.ua)).**

Рівненський обласний госпіталь ветеранів війни увійшов до переліку 6 українських лікарень, оновлення яких профінансує Єврокомісія. На модернізацію госпіталю виділять 19,6 млн євро.

**Начальник обласної військової адміністрації Олександр Коваль:**

Провів зустріч з міністром охорони здоров'я Чехії Властімілом Валеком. Пан міністр сьогодні побував на Рівненщині. Головна тема розмови – модернізація Рівненського обласного госпіталю ветеранів війни.

Цей заклад увійшов до переліку 6 українських лікарень, оновлення яких профінансує Єврокомісія. Реалізовувати проєкт у рамках програми Ukraine Facility буде уряд Чехії.

На модернізацію госпіталю виділять 19,6 млн євро. За ці кошти зможуть придбати нове обладнання, реконструювати хірургічний корпус, харчоблок та старі будиночки, а також збудувати паліативний центр.

Розбудова госпіталю триває. Влада шукає можливості залучати для цього не лише державне фінансування, але й кошти іноземних партнерів.

Як повідомляв Укрінформ, на Рівненщині будують новий реабілітаційний корпус обласного госпіталю ветеранів війни. Загальна вартість об'єкта – 1 млрд 304 млн грн. Будівельники розпочали зводити споруду восени 2023 року. Будівництво планують завершити вже в 2025 році. Новий корпус обласного госпіталю ветеранів війни забезпечить лікування та реабілітацію військових із складними черепно-мозковими та спінальними травмами.

У Рівненському обласному госпіталі ветеранів війни впроваджують новий міжнародний проєкт, який втілюватиметься за сприяння Міноборони США. Така співпраця розрахована на три роки.

### **Програма відновлення: експертна група схвалила ще 14 проєктів ([ukrinform.ua](http://ukrinform.ua)).**

Експертна робоча група схвалила 14 проєктів у різних регіонах в межах Програми відновлення III на загальну суму майже в 1 млрд грн.

Про це повідомило Міністерство розвитку громад та територій, передає Укрінформ.

«31 березня відбулося п'яте засідання експертної робочої групи, яка розглядає проєкти на фінансування в межах Програми відновлення України III. За його результатами погоджено ще 14 проєктів у різних регіонах країни», – йдеться в повідомленні.

Зокрема, за напрямом будівництва, реконструкції та капітального ремонту житла було схвалено 4 проєкти в Дніпропетровській, Кіровоградській та Черкаській областях. Загальна сума фінансування – понад 245 млн грн.

У сфері реконструкції медичних закладів підтримано 10 проєктів у Дніпропетровській, Закарпатській, Запорізькій, Київській, Кіровоградській та Львівській областях. Наразі на оновлення та модернізацію медичної інфраструктури виділено понад 750 млн грн.

За словами заступника міністра розвитку громад та територій Олексія Рябикіна, який очолює експертну групу, на попередніх засіданнях вже схвалено понад 100 проєктів за напрямом енергетичної стійкості та у сфері

будівництва, реконструкції та капітального ремонту систем водопостачання і водовідведення майже на 3 млрд грн.

Відбір проєктів триває через цифрову систему DREAM, що гарантує прозорість процесу. Наступні засідання відбудуться найближчим часом, де розглянуть решту заявок за напрямом реконструкції медичних закладів.

У Мінрозвитку нагадали, що на третій етап Програми залучено 100 млн євро. У межах двох етапів вже реалізуються 225 проєктів на суму понад 500 млн євро.

Як повідомлялося, у червні 2024 року Україна та Європейський інвестиційний банк уклали фінансову угоду, яка передбачає залучення 100 млн євро. Ці кошти будуть спрямовані на відновлення соціальної інфраструктури, житлово-комунальних об'єктів та забезпечення муніципальним житлом у регіонах, що постраждали від воєнної агресії РФ, а також у тих областях, які прийняли значну кількість внутрішньо переміщених осіб. Субвенція надаватиметься громадам через державний бюджет місцевим бюджетам.

### **Ремонт критичної інфраструктури: Кабмін дав «зелене світло» для траншу ЄІБ на €100 мільйонів ([ukrinform.ua](https://ukrinform.ua)).**

Кабінет міністрів ухвалив рішення, яке відкриває шлях для нового траншу від Європейського інвестиційного банку обсягом 100 млн євро. Кошти спрямують на відновлення критичної та соціальної інфраструктури України.

#### **Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:**

Ще одне рішення уряду відкриває шлях для нового траншу від ЄІБ обсягом 100 млн євро на відновлення критичної та соціальної інфраструктури. Ідеться про відбудову в сферах водо- і теплопостачання, в освіті, медицині, у сфері надання житла внутрішньо переміщеним особам. Завдяки співпраці з ЄІБ за цією програмою реалізуємо понад 400 проєктів, частина з них вже завершена.

Голова уряду наголосив, що ще понад 200 проєктів будуть фіналізовані у 2025–2026 роках.

Загалом портфель усіх проєктів ЄІБ в Україні сьогодні складає близько 4,3 млрд євро. Вони стосуються критичної інфраструктури, житла, енергетики, транспорту, освіти, соціальної політики, цифровізації.

28 березня Міністерство фінансів України та Європейський інвестиційний банк провели черговий перегляд кредитного портфеля спільних проєктів. Кредитний портфель ЄІБ в Україні є одним із найбільших серед міжнародних фінансових інституцій і складається з 24 активних проєктів загальною вартістю 4,3 млрд євро.

Зокрема, ЄІБ фінансує: два інвестиційні проєкти на суму 178 млн євро у сфері забезпечення енергоефективності будівель закладів освіти та розвитку закладів професійно-технічної освіти; два інвестиційні проєкти на суму 400 млн євро у сфері забезпечення рухомого складу міського

громадського транспорту у містах України; три проекти на суму 640 млн євро у сфері відновлення соціальної інфраструктури у регіонах із великою кількістю внутрішньо переміщених осіб та у регіонах, що постраждали від збройної агресії РФ.

**У Польщі з квітня надаватимуть пільгові кредити компаніям, залученим до відбудови України ([ukrinform.ua](http://ukrinform.ua)).**

У Польщі з квітня працюватиме механізм пільгового кредитування компаній, які залучатимуться до проектів з відбудови України.

Відповідну угоду на загальну суму 250 млн злотих (приблизно 60 млн євро) підписали у п'ятницю у Варшаві представники Банку національної економіки (BGK) РП і Міністерства фондів і регіональної політики країни, передає Укрінформ із посиланням на РАР.

**Заступник міністра фондів і регіональної політики Польщі Ян Шишко:**

На практиці це – інструмент підтримки польських компаній, які зацікавлені в діяльності на сході, на території України.

Вперше на такого роду ціль буде виділено європейські кошти, які не були використані у попередній бюджетній перспективі ЄС. Він додав, що це початкова сума, і висловив сподівання, що вона згодом буде збільшена.

Ці кошти надаватимуться польським компаніям для посилення експорту, організації виробничих процесів, транспортування та посилення логістичних можливостей компаній, які хочуть працювати в Україні.

**Заступниця директора BGK Марта Постула:**

Процентна ставка за кредитами для компаній, які лише виходять на український ринок, становитиме 2 %. Натомість для фірм, які вже мають партнерів в Україні, процентна ставка становитиме 1,75 %. Представниця банку пообіцяла ще менший відсоток по кредитах для медичних компаній, зокрема які займаються виробництвом протезів та перев'язувальних матеріалів.

Польські компанії зможуть отримати кредити на пільгових умовах вже з квітня.

Максимальна сума одного кредиту становитиме 10 млн злотих (2,4 млн євро). Компанії зможуть виплачувати кошти за такими кредитами упродовж 10–12 років.

Операторами цих коштів будуть польський Банк захисту навколишнього середовища (BOŚ), консорціум Люблінської фундації розвитку, Білгорайська агенція регіонального розвитку, а також Товариство соціально-економічних інвестицій.

**Німеччина надає майже €7,3 мільйона екстреної допомоги для енергетики ([ukrinform.ua](http://ukrinform.ua)).**

Міністерство економіки та захисту клімату ФРН виділяє на ремонт української енергоінфраструктури додатково понад 7 млн євро.



Про це передає Укрінформ з посиланням на сайт німецького відомства.

Федеральне міністерство економіки та захисту клімату (BMWK) надає Європейському енергетичному співтовариству ще 7,27 млн євро на ремонт української енергетичної інфраструктури через кредитний механізм для відбудови. Кошти BMWK будуть передані до Фонду енергетичної підтримки України (Ukraine Energy Support Fund), у який також роблять внески численні інші міжнародні донори з 2022 року.

**В. о. міністра економіки та енергетики Роберт Габек:**

Російські атаки на цивільну енергетичну інфраструктуру України не припиняються. Ці атаки завдають шкоди народу України. Німеччина реагує на тривалу надзвичайну ситуацію новим внеском до Фонду енергетичної підтримки Енергетичного співтовариства України. Ми твердо підтримуємо наших українських партнерів у непевні часи.

З Фонду підтримки енергетики Україна фінансує закупівлю запчастин та обладнання для зруйнованої енергетичної інфраструктури. Енергетичне Співтовариство проводить тендери на закупівлю товарів і контролює використання коштів. Таким чином українські енергетики можуть відновити пошкоджену мережеву інфраструктуру та електростанції.

Внески Німеччини також спрямовані на посилення стійкості української енергетичної системи. З цією метою частина коштів спрямовується на проекти переходу до зеленої енергетики, що закладає основи для подальшого розширення децентралізованої складової української енергосистеми. Наприклад, важливі громадські об'єкти (школи, лікарні) оснащуються фотоелектричними системами та системами зберігання акумуляторів, щоб забезпечити місцеве енергопостачання.

До кінця 2024 року федеральний уряд уже сплатив понад 155 мільйонів євро до Фонду підтримки енергетики. Таким чином, участь Німеччини зросла до 390 мільйонів євро з початку російського повномасштабного вторгнення до кінця 2024 року.

**Японія надала Україні партію модульних конструкцій для відновлення мостів ([ukrinform.ua](http://ukrinform.ua)).**

Японське агентство міжнародного співробітництва (JICA) в межах грантової угоди для Програми екстреного відновлення передало Україні перші модульні елементи тимчасових мостів.

Про це повідомило у Фейсбуці Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури, передає Укрінформ.

«Японське агентство міжнародного співробітництва (Japan International Cooperation Agency, JICA) надало першу партію міжнародної технічної допомоги. Йдеться про елементи конструкції тимчасових мостів, що постачаються японськими партнерами відповідно до Грантової угоди для Програми екстреного відновлення між Японським агентством міжнародного співробітництва та урядом України», – йдеться в повідомленні.

Наголошується, що такі модульні конструкції будуть використані для швидкого відновлення в регіонах, де постійні споруди зруйновані або пошкоджені внаслідок бойових дій. Модульні елементи мають багато переваг: вони компактні для зберігання, швидко монтуються та дозволяють в короткі терміни відновити транспортне сполучення.

Тимчасові мости допоможуть забезпечити логістику товарів, гуманітарну допомогу та мобільність населення в постраждалих регіонах України.

**«Відновлення: виплати за пошкоджене житло отримали вже 87 тисяч українців ([ukrinform.ua](http://ukrinform.ua)).**

Українці подали понад 133 тис. заявок на компенсації за пошкоджене житло за програмою «Відновлення»; виплати на загальну суму 9,26 млрд грн отримали понад 87 тис. громадян.

Як передає Укрінформ, про це повідомила пресслужба Міністерства розвитку громад та територій за підсумками відкритих консультацій стосовно проєкту «Ремонт житла для відновлення прав і можливостей людей (НОРЕ)».

#### **Заступниця міністра Наталія Козловська:**

Сьогодні ми наочно бачимо, як проєкт НОРЕ допомагає українцям. Однією з його головних складових є компенсації через державну програму «Відновлення». Ми отримали понад 133 тис. заявок на компенсації за пошкоджене житло. З них вже здійснено виплати для понад 87 тис. громадян на загальну суму 9,26 млрд гривень...

Вона нагадала, що в межах другого компонента проєкту вже відібрано 5 громад: Запоріжжя, Ізюм, Миколаїв, Макарів та Буча. Наразі там триває процес відбору та пріоритезації будинків, які потребують першочергового капітального ремонту.

Очікується, що капремонт виконають у 160–200 багатоквартирних будинках, що сприятиме поверненню людей до їхніх рідних домівок.

Як повідомлялось, метою проєкту Світового банку НОРЕ є відбудова інфраструктури на постраждалих від бойових дій територіях, у деокупованих та постраждалих регіонах України.

Частина коштів, залучених за проєктом НОРЕ, буде виділено на розвиток та поточне утримання Реєстру пошкодженого та знищеного майна (РПЗМ).

**На Миколаївщині розпочали ремонт прифронтової дороги ([ukrinform.ua](http://ukrinform.ua)).**

На Миколаївщині розпочали ремонт прифронтової дороги.

Про це у Фейсбуці повідомляє Служба відновлення та розвитку інфраструктури у Миколаївській області, передає Укрінформ.

«На ділянках автомобільної дороги, яка проходить територією деокупованих громад, ремонтуємо дорожнє покриття з використанням

гарячих асфальтобетонних сумішей та щебенево-піщаних сумішей», – йдеться у повідомленні.

Зазначається, що даний напрямок використовується не лише для щоденних поїздок громадян і перевезення вантажів, а також для організації ефективних евакуаційних маршрутів.

«Виконання дорожнього ремонту є надзвичайно важливим, особливо в умовах воєнного стану, адже якість дорожньої інфраструктури є визначальним чинником, що впливає на швидкість реагування рятувальних служб, медичної допомоги та гуманітарних організацій», – додали у повідомленні.

**Понад 20 мільйонів українців отримали підтримку через фонд Світового банку URTF ([ukrinform.ua](http://ukrinform.ua)).**

Програма Цільового фонду підтримки, відновлення, відбудови та реформування України (Ukraine Recovery, Reconstruction and Reform Trust Fund – URTF) Світового банку надала допомогу більш як 20 мільйонам українців.

Про це повідомляє Міністерство фінансів України, передає Укрінформ.

Заступниця міністра фінансів України Ольга Зиков та регіональний директор Світового банку Боб Сом провели засідання, під час якого представники відомства, Світового банку та 17 країн-донорів обговорили результати роботи фонду URTF та пріоритети його подальшої діяльності в Україні.

**Заступниця міністра фінансів України Ольга Зиков:**

URTF залишається критично важливим інструментом для України, який дозволяє уряду оперативно залучати партнерське фінансування. Прозорість та підзвітність у впровадженні ініціатив, що фінансуються завдяки міжнародній співпраці, є ключовим пріоритетом для України.

Зауважується, що цільовий фонд URTF до кінця 2024 року зібрав 2 млрд дол. США донорських коштів, причому 1,2 млрд дол. вже спрямовано на реалізацію проєктів. Завдяки цій грантовій підтримці Україна додатково змогла залучити ще 6,2 млрд дол. на відбудову, відновлення та впровадження реформ.

У межах програми підтримку отримали 20 млн українців, серед яких 87 тисяч домогосподарств отримали компенсації на ремонт пошкоджених війною будинків (проєкт HOPE у житловому секторі); 3,5 млн громадян відновили електропостачання, а 1,5 млн – теплопостачання завдяки поставкам критично важливого обладнання.

Також 6,3 млн осіб отримали послуги з охорони психічного здоров'я та медичні обстеження, 5,2 млн дітей були вакциновані, а 33 тисячі фермерів отримали доступ до пільгового фінансування.

Завдяки проєкту PEACE на підтримку спроможності України надавати державні послуги 13 млн осіб вчасно отримали виплати соціальної допомоги. А проєкт LEARN в освіті дозволив 380 тисячам школярів скористатися

покращеною освітою, а 12 тисячам дітей у віддалених районах – отримати безкоштовний транспорт.

Надзвичайно важливою була підтримка Світового банку у сфері енергетики. За виділені кошти ми змогли отримати необхідні трансформатори та критично важливе обладнання для відновлення електропостачання. Це допомогло пройти нам складні періоди відключень влітку, восени та взимку минулого року.

**АРМА цьогоріч вже направило до Фонду ліквідації наслідків збройної агресії €2,3 мільярда ([ukrinform.ua](http://ukrinform.ua)).**

Національне агентство з розшуку та менеджменту активів (АРМА) 24 березня 2025 року направило до Фонду ліквідації наслідків збройної агресії РФ 1,87 млрд грн, а також майже 0,5 млрд грн – у лютому.

Про це повідомило АРМА, передає Укрінформ.

«Сьогодні Національне агентство з розшуку та менеджменту активів (АРМА) направляє до Фонду ліквідації наслідків збройної агресії РФ – 1,87 мільярда гривень», – йдеться в повідомленні.

Зауважується, що це стало можливим завдяки попереднім діям агентства та списанню АРМА коштів Росії, які до цього були арештовані, але перебували на рахунку в комерційному банку.

Також від списаних агентством російських коштів в сумі 1,8 млрд грн, АРМА змогло забезпечити чистого прибутку до держбюджету в сумі майже 500 млн грн, які також спрямовані до спеціального фонду Державного бюджету України ще в лютому місяці цього року. Саме ці кошти надійшли від ефективного управління активами ТОВ «РОЯЛ ПЕЙ ЮРОП».

**Під час повномасштабної війни відновили майже тисячу медзакладів, пошкоджених армією РФ ([ukrinform.ua](http://ukrinform.ua)).**

В Україні під час повномасштабної війни відновили близько тисячі медзакладів, пошкоджених російською армією.

Про це повідомляє Міністерство охорони здоров'я, передає Укрінформ.

«Нині в Україні повністю або частково вже відновлені 964 об'єкти медзакладів. З них 594 об'єкти відновлені повністю та ще 370 – частково. Йдеться про медичні заклади на деокупованих територіях, а також ті, які зазнали незначних ушкоджень: вибиття вікон, знищення покрівлі, пошкодження фасаду тощо. Найбільше об'єктів відновлено в Миколаївській, Дніпропетровській, Київській, Харківській, Херсонській та Чернігівській областях. Відновлення медичної інфраструктури є одним із пріоритетів для держави, тому роботи з відновлення триватимуть і надалі», – йдеться у повідомленні.

Відновлення медзакладів, які постраждали під час війни, триває державним коштом та за підтримки міжнародних партнерів.

У МОЗ зазначили, що вже понад три роки російська армія щоденно атакує українську цивільну інфраструктуру, в тому числі й медичну, а також

цілеспрямовано б'є по мирних містах і тероризує українців. Ворог руйнує лікарні, поліклініки, амбулаторії, пологові, створюючи додаткове навантаження на медичну систему.

За час повномасштабної війни ворог пошкодив 1984 об'єкти медзакладів та ще 301 з них зруйнував повністю. Найбільших втрат зазнали лікарні на Харківщині, Донеччині, Миколаївщині, Київщині, Чернігівщині, Дніпропетровщині, Херсонщині та Запоріжжі. Отримати вичерпну інформацію щодо ступеня руйнування медзакладів на тимчасово окупованих територіях наразі неможливо.

Крім того, від початку війни Росія пошкодила 249 автівок екстреної медичної допомоги, знищила 273 та захопила 80 автівок «екстренки».

Згідно зі «Швидкою оцінкою завданої шкоди та потреб на відновлення» (RDNA3), документу, підготовленому урядом України, Світовим банком та Європейською комісією, поточні потреби сектору охорони здоров'я оцінюються у близько 17 мільярдів доларів США, з яких короткострокові потреби на 2024–2026 роки – 3,6 мільярда. Проте, з огляду на постійний ракетний терор, ці потреби зростають.



## Внутрішньополітична повістка США та Україна

04.04.

**У рф є кілька тижнів: Рубіо пригрозив Кремлю новими санкціями у разі затягування перемовин ([Слово і Діло](#)).**

Сполучені Штати бачать, що росія порушує перемир'я, про яке домовилися в Саудівській Аравії. Якщо Кремль і надалі затягуватиме переговори, Вашингтон запровадить нові санкції проти рф.

Він зазначив, що президент Дональд Трамп не зацікавлений у нескінченних переговорах і хоче завершити війну якнайшвидше.

**Держсекретар США Марко Рубіо сказав:**

Якщо буде тактика затягування, ми не будемо в цьому зацікавлені, Трамп не братиме участі у нескінченних переговорах. Ми скоро знатимемо, чи серйозно росія ставиться до миру. Якщо так – чудово, якщо ні – потрібно буде переоцінювати наше становище і те, що ми робитимемо.

За словами політика, росія має всього кілька тижнів, щоб повернутися на шлях миру. Інакше Конгрес буде готовий схвалити нові санкції. Рубіо також заявив, що Україна проявила готовність до припинення вогню. Тепер США дивляться на росію, «і не на її слова, а на дії».

**ЗМІ: оточення Трампа не радить йому розмовляти з Путіним, поки той не виконає умову ([Європейська правда](#)).**

Найближче оточення Дональда Трампа радить йому не розмовляти з Владіміром Путіним доти, доки той не візьме на себе зобов'язання щодо повного припинення вогню в Україні.

Станом на сьогодні, за словами співрозмовників, телефонна розмова між Трампом і Путіним не була запланована.

Однак представники адміністрації попередили, що Трамп може раптово вирішити провести розмову з Путіним.

Водночас вони зазначили, що президенту США дали пораду не телефонувати очільнику Кремля, поки той не надасть Білому дому свою згоду на повне припинення вогню в російсько-українській війні.

03.04.

**«США чують позицію Росії». Посланець Путіна Дмитрієв розповів про підсумки зустрічей у Вашингтоні ([BBC NEWS](#)).**

Керівник Російського фонду прямих інвестицій Кирило Дмитрієв зустрівся у Вашингтоні зі спецпосланцем Дональда Трампа з Близького Сходу Стівом Віткоффом. Після зустрічі Дмитрієв розповів, що США «чують позицію Росії» і налаштовані на діалог.

Дмитрієв не уточнив, з ким саме зустрічався; неофіційно повідомлялося про його зустріч зі спецпосланником Трампа Стівом Віткоффом.

За даними NBC News, на зустрічі, організованій за ініціативою Трампа, були присутні сенатори Ліндсі Грем і Марквейн Маллін. Дмитрієв і сенатори обговорювали можливість припинення війни в Україні та умови, які президент Росії Володимир Путін висунув для угоди про перемир'я, пише NBC News.

«Ми абсолютно чітко бачимо, що адміністрація президента Трампа, на відміну від [46-го] президента [Джо] Байдена налаштована на розв'язання питань. Вони поведуться вкрай шанобливо, розуміють позицію Росії, ставлять багато запитань, знаходять компроміси. Це той дух, творчий, який заданий», – сказав Дмитрієв журналістам.

За його словами, відновлення російсько-американських відносин було однією з головних тем переговорів.

**Угода про надра: у США анонсували приїзд української делегації** ([Українська правда](#)).

**Міністр фінансів США Скотт Бессент**, який веде переговори щодо угоди про українські надра, анонсував що до Штатів приїде делегація з Києва:

Думаю, що команда з України прибуде вже в кінці цього тижня чи на початку наступного тижня.

Він додав, що США не хочуть втрачати часу, оскільки вважають цю угоду «дуже важливою для американського народу, для українського народу, для мирного процесу».

02.04.

**Глава Пентагону вперше проігнорує «Рамштайн», – Defense News** ([УНІАН](#)).

На минулому засіданні Гегсет був присутній, але не очолив зустріч вперше за час існування формату.

Міністр оборони США Піт Гегсет вперше не відвідає засідання Контактної групи з питань оборони України у форматі «Рамштайн», що відбудеться 11 квітня у Брюсселі, повідомляє Defense News із джерела у європейських та американських відомствах.

За словами співрозмовників, Гегсет не планує відвідувати зустріч ні особисто, ні онлайн. Це вперше, коли коаліція збиратиметься без голови Пентагону.

Невідомо, чи візьмуть участь у засіданні представники США на нижчому рівні. Джерела Defense News вважають, що Пентагон не планує надсилати до Брюсселя високопоставлених представників.

Водночас для європейців відсутність міністра оборони США є останньою ознакою менш пріоритетного підходу адміністрації Дональда Трампа до озброєння України.

**Reuters: у Трампа почали визнавати неможливість мирної угоди щодо України в найближчі місяці ([Європейська правда](#)).**

Високопосадовці адміністрації Трампа останніми днями почали визнавати, що США можуть не домогтися мирної угоди щодо України в найближчі кілька місяців, і розробляють нові плани тиску як на Київ, так і на Москву.

Трамп і його радники ставили за мету досягти повного припинення вогню до квітня або травня. А довготривалу мирну угоду вони сподівалися укласти в наступні місяці. Але жодна з цих домовленостей не виглядає близькою, кажуть джерела агентства. Американські високопосадовці вже кілька тижнів поспіль у приватних розмовах скаржаться на те, як Київ веде переговори: нібито українці опираються угоді щодо видобутку корисних копалин і просуванню вперед мирних переговорів. Але останніми днями, за словами джерел, посадовці дедалі більше розчаровуються у Москві.

Під час низки зустрічей і дзвінків на вихідних посадовці в Білому домі та Державному департаменті визнали, що лідер Росії Володимир Путін активно чинить опір спробам Вашингтона укласти довготривалу мирну угоду. Вони обговорили, які економічні чи дипломатичні санкції, якщо такі є, могли б підштовхнути Росію до укладення угоди, кажуть джерела.

01.04.

**Президент США вкотре пригрозив кремлю тарифами, якщо путін «не виконає роботу» ([iPress](#)).**

Американський президент Дональд Трамп сказав, що він хоче побачити, як глава кремлю росії Володимира путін «укладе угоду», щоб припинити війну в Україні, знову заявивши, що за необхідності він запровадить вторинні тарифи.

Глава Білого дому відзначив, що він хоче, щоб путін уклав угоду, «щоб ми зупинили вбивства російських солдатів, українських солдатів та інших людей».

**Президент США Дональд Трамп сказав:**

Я хочу бути впевненим, що він доведе справу до кінця, і я думаю, що він це зробить. Я не хочу йти на вторинні тарифи щодо його нафти. Але я думаю, знаєте, це те, що я зробив би, якби вважав, що він не виконує свою роботу. Я зробив це з Венесуелою.

Також він повторив своє розчарування Україною через угоду про рідкісноземельні мінерали, адже, за його словами, Київ відмовляється приставати на погоджені домовленості.

**Рубіо відвідає Брюссель, говоритиме і про Україну ([Укрінформ](#)).**

**Державний секретар Марко Рубіо** відвідає столицю Бельгії Брюссель з 2 по 4 квітня.

Як зазначається, у Брюсселі Рубіо візьме участь у засіданні міністрів закордонних справ НАТО, де обговорить пріоритети безпеки Альянсу, в тому числі збільшення інвестицій Альянсу в оборону і забезпечення тривалого миру в Україні.

Міністр Рубіо на засіданні НАТО з представниками країн-партнерів в Індо-Тихоокеанському регіоні також обговорить спільну загрозу Китаю для Євроатлантичного і Індо-Тихоокеанського альянсів. Також Рубіо обговорить плани щодо Гаазького саміту цього літа.

**Номінант Трампа на посаду топгенерала США підтримує військову допомогу Україні ([Європейська правда](#)).**

**Номінований на посаду голови Об'єднаного комітету начальників штабів США генерал Ден Кейн** підтримав подальшу військову допомогу Україні, але наголосив на необхідності Європи збільшити свою частку підтримки.

У своїй оцінці ситуації на полі бою в Україні Кейн стверджує, що воєнні дії триватимуть у 2025 році, оскільки Росія «вважає, що конфлікт складається на її користь».

«Конфлікт у 2025 році, найімовірніше, продовжуватиме залишатися війною на виснаження, причому обидві сторони зазнають великих втрат особового складу і матеріальних засобів», – зазначив генерал.

Говорячи про військову допомогу, Кейн наголосив, що Україна має право на самооборону, і з цього погляду американська допомога «покрощує позицію України за столом переговорів і стримує Росію від подальшої агресії».

31.03.

**ЗМІ: Україна та США мали першу розмову щодо драфту угоди про надра ([Європейська правда](#)).**

Україна та США провели першу тривалу розмову щодо драфту угоди про корисні копалини. Як стверджує співрозмовник, перша тривала розмова між Україною та США щодо цієї угоди відбулась у п'ятницю, 28 березня, і робота між командами за участі юристів триває.

«Україна готова продовжувати працювати над нею (йдеться про угоду. – Ред.)», – сказав співрозмовник.

**Трамп обіцяє «проблеми» Зеленському у разі відмови від угоди ([DW](#)).**

**Президент США Дональд Трамп** заявив, що Володимир Зеленський хоче вийти з угоди про надра, через що у нього будуть «великі, великі проблеми».

Володимир Зеленський хоче відмовитися від угоди про доступ американців до українських корисних копалин, що може обернутися «великими проблемами» для президента України.

**Президент США Дональд Трамп сказав:**

Він намагається відмовитися від угоди щодо рідкоземельних елементів, і якщо він це зробить, у нього будуть проблеми, великі, великі проблеми... Він хоче бути членом НАТО, але він ніколи не буде членом НАТО. Він це розуміє.

**Трамп каже, що встановив Путіну «психологічний дедлайн» для припинення вогню ([Українська правда](#)).**

**Президент США Дональд Трамп** вірить, що глава РФ Володимир Путін хоче укласти угоду про припинення вогню в Україні, але додав, що він встановив для РФ «психологічний дедлайн» того, коли вона повинна дати згоду на це.

Пряма мова Трампа на питання, чи є крайній термін, коли Росія повинна погодитися на угоду про припинення вогню: «Це психологічний дедлайн. Якщо я вважаю, що вони нас обманюють, я не буду цьому радий».

На питання, чи не вважає він, що Росія зараз затягує з цим питанням, Трамп сказав, що не знає.

28.03.

**США короткостроково профінансують передачу даних про викрадених українських дітей ([Європейська правда](#)).**

Державний департамент США оголосив про надання короткострокового фінансування ініціативи з документування викрадених українських дітей перед тим, як ініціатива повністю припинить свою діяльність.

Як зазначає агентство, фінансована урядом США ініціатива під керівництвом Лабораторії гуманітарних досліджень Єльського університету допомогла відстежити тисячі українських дітей, викрадених Росією.

«Фінансування надається на короткий період, поки виконавці програми «Обсерваторія конфліктів» забезпечують належну передачу критично важливих даних про дітей відповідним органам влади», – сказав він.

Речник Держдепу США додав, що це «частина стандартної процедури закриття програм, що припиняють свою діяльність».

Рішення про припинення програми під назвою «Обсерваторія конфлікту в Україні» було прийнято після того, як Трамп розпорядився провести широку перевірку, щоб запобігти тому, що, за його словами, є марним витрачанням коштів американських платників податків на цілі, які не відповідають американським інтересам.

27.03.



## **США оцінять умови Росії щодо припинення вогню у Чорному морі – Рубіо ([Укрінформ](#)).**

Держсекретар США Марко Рубіо заявив, що Вашингтон оцінить вимоги, висунуті Росією після того, як вона «у принципі» погодилась на припинення вогню у Чорному морі для гарантування безпечного судноплавства.

### **Держсекретар США Марко Рубіо сказав:**

Після нашої зустрічі (у Саудівській Аравії. – Ред.) росіяни деталізували низку умов, які вони хочуть бачити виконаними, щоб зробити це (припинити вогонь у Чорному морі. – Ред.), тому ми збираємося це оцінити.

Глава Держдепартаменту зазначив, що американські посадовці працюватимуть над тим, щоб «більш повно зрозуміти, якою є позиція Росії або що вона просить взамін, а потім ми представимо це президенту» і буде прийняте рішення щодо наступного кроку.

26.03.

**У Трампа заявили, що передана Москві ядерна зброя була не українською, а російською ([5.ua](#)).**

Спецпредставник Гренелл оскардив заяву про Будапештський меморандум

**Спецпредставник президента США з особливих доручень Річард Гренелл** вважає, що ядерна зброя, яку Україна передала Росії за Будапештським меморандумом, буцімто, не була українською, а належала Москві.

У коментарях до допису спецпредставникові Трампа нагадали, що у підсумку РФ порушила зобов'язання за Будапештським меморандумом. У відповідь Гренелл написав коротко: «Правда».

25.03.

**ЗМІ: В Ер-Ріяді завершилася нова зустріч делегацій України та США ([Європейська правда](#)).**

У Саудівській Аравії триває нова зустріч української та американської команд щодо перемир'я між Києвом і Москвою.

За словами співрозмовника в українській делегації, 25 березня українські та американські офіційні особи проводили черговий раунд переговорів у Ер-Ріяді.

«Ми все ще працюємо з американцями», – сказав він.

**США домовилися з Україною та Росією про заборону атак у Чорному морі ([Бабель](#)).**

Під час перемовин в Ер-Ріяді делегація США домовилась з представниками України та Росії унеможливити атаки на комерційні судна у Чорному морі. «Сполучені Штати та Україна домовилися забезпечити безпеку судноплавства, виключити застосування сили та запобігти

використанню комерційних суден у військових цілях у Чорному морі», – йдеться в повідомленні.

До аналогічної домовленості Штати дійшли і під час перемовин з росіянами.

**Міністр оборони Рустем Умеров** окремо наголосив, що переміщення Росією своїх військових суден за межі східної частини Чорного моря буде вважатися порушенням духу цієї домовленості та буде розглядатись як порушення зобов'язань забезпечити свободу судноплавства в Чорному морі та загроза національній безпеці України.

Крім того, делегація США окремо з Україною та Росією домовилась розробити заходи для взаємного припинення атак по енергетичних об'єктах Росії та України.

У Білому домі підкреслили, що США залишаються відданими сприянню обміну військовополоненими, звільненню цивільних ув'язнених та поверненню примусово переміщених українських дітей.

**У США сенатори закликали адміністрацію Трампа передати заморожені активи РФ Україні – Reuters (Главком).**

Парламентарі також цікавляться, чи розглядає Білий дім можливість використання цих активів як важіль у переговорах із Москвою

У США група сенаторів від обох партій закликала адміністрацію президента Дональда Трампа передати Україні понад 300 млрд доларів конфіскованих російських активів. Досі Білий дім використовував лише відсотки з цих коштів для фінансової допомоги Києву. Сенатори-республіканці Годд Янг і Ліндсі Грем, а також демократи Річард Блюменталь і Тім Кейн надіслали лист державному секретарю США Марко Рубіо. У документі вони запитують, чи готова адміністрація використати всі доступні фінансові механізми, щоб посилити тиск на Росію та змусити її припинити війну.

Парламентарі також цікавляться, чи розглядає Білий дім можливість використання цих активів як важіль у переговорах із Москвою.

За даними Reuters, цей лист є рідкісним прикладом публічного тиску високопоставлених республіканців на адміністрацію Трампа, закликаючи її зайняти жорсткішу позицію щодо Росії. Видання зазначає, що раніше проукраїнські республіканці в Конгресі США утримувалися від критики після зміни підходу Трампа до відносин з Кремлем.

24.03.

**ЗМІ: Трампа дратують взаємні атаки РФ та України, попри його «миротворчі» зусилля (Європейська правда).**

Американський президент Дональд Трамп злиться через те, що Росія та Україна продовжують взаємні ракетно-дронові атаки, попри його «миротворчі» зусилля.

Співрозмовники газети, близькі Трампа, що він готовий чекати на хорошу угоду щодо припинення вогню.

Водночас деякі з них сказали, що він все більше злиться через продовження ракетних обстрілів і атак з безпілотників.

«Він буде розчарований, якщо вони [Україна і Росія] продовжать бомбити інфраструктуру, об'єкти інфраструктури та енергетики», – сказала одна людина, близька до адміністрації.

Також газета цитує «найближчий до президента». Вони стверджують, що у Білому домі зберігається спокійна атмосфера і радять «довіритися процесу».

**Трамп очікує підписання угоди з Україною про корисні копалини найближчим часом ([Kurazh](#)).**

Президент Сполучених Штатів Дональд Трамп висловив сподівання, що незабаром буде підписано угоду з Україною щодо розробки корисних копалин. Цю інформацію він озвучив під час прес-конференції, що відбулася під час зустрічі з Кабінетом міністрів.

Трамп зазначив, що Сполучені Штати активно ведуть переговори з українською стороною про можливість володіння американськими компаніями українськими електростанціями. Зустріч делегацій США та України відбулася в неділю, а в понеділок заплановані переговори з російськими представниками в Ер-Ріяді. За словами Трампа, основна увага під час цих переговорів була зосереджена на досягненні припинення вогню в Чорному морі.

**У Саудівській Аравії завершилися переговори США та Росії ([Главком](#)).**

У Саудівській Аравії завершилися переговори США та Росії. Метою зустрічі було досягнення припинення вогню в Чорному морі. Зазначається, що зустріч делегацій Росії та США в столиці Саудівської Аравії, Ер-Ріяді, завершилася після понад 12 годин переговорів.

Джерело Reuters повідомило, що американську сторону на переговорах із російськими представниками в Ер-Ріяді очолюють Ендрю Пік, старший директор Ради національної безпеки Білого дому, і Майкл Антон, високопоставлений співробітник Держдепартаменту.

Росію на переговорах представляє Григорій Карасін, колишній дипломат, нині голова комітету у закордонних справах Ради Федерації, і Сергій Беседа, радник директора Федеральної служби безпеки.

Делегація США за підсумками переговорів в Ер-Ріяді прагне укласти угоду з представниками України та Росії про припинення вогню в Чорному морі, щоб забезпечити вільне судноплавство.

Також у столиці Саудівській Аравії Ер-Ріяді відбулася зустріч української та американської делегацій.

## Коментарі зарубіжних політиків

04.04.

**Головнокомандувач Об'єднаних збройних сил НАТО в Європі, американський генерал Крістофер Каволі** ([Українська правда](#)) вважає, що Україна змогла знайти рішення для «деяких» проблем з нестачею особового складу, зокрема, шляхом розширення резерву новобранців та оптимізувавши розподіл військових ресурсів.

Генерал відзначив, що росіяни, схоже, «страждають від нестачі бронетехніки і нестачі живої сили».

«Українці, зі свого боку, зайняли дуже сильні оборонні позиції, добре окопалися і, схоже, вирішили деякі свої проблеми з кадрами, які були дуже гострими минулої осені».

Каволі також не вважає, що Україна приречена програти війну, хоча і не вірить у спроможність українського війська на великий контрнаступ, спроможний звільнити усі окуповані Росією території.

**Генеральний секретар НАТО Марк Рютте** ([Liga.net](#)) сказав, що Шлях України до членства в НАТО незворотній, однак це не буде частиною угоди щодо припинення війни.

У Рютте запитали, чи може він підтвердити, що шлях України до членства в НАТО незворотній, і чи це питання є на порядку денному мирних переговорів. Він заявив, що рішення липневого саміту НАТО у Вашингтоні залишається чинним й підтвердив, що шлях України до членства – незворотній.

За його словами, наразі Альянс будує міст з Україною, досягаючи оперативної сумісності з НАТО, наскільки це можливо.

«Але Україні ніколи не обіцяли, що членство в НАТО буде частиною мирної угоди».

03.04.

**Генеральний секретар НАТО Марк Рютте** ([Укрінформ](#)) заявив, що НАТО продовжує послідовно підтримувати Україну у її боротьбі проти російської агресії. Лише з початку поточного року союзники по Альянсу надали Україні безпекову допомогу на суму більше 20 мільярдів євро.

«Союзники по НАТО продовжують підтримку України. Протягом перших трьох місяців року вони вже виділили для України більше як 20 мільярдів євро безпекової допомоги на 2025 рік. Наше командування у Вісбадені продовжує координувати поставки безпекової допомоги та тренування для України».

Він нагадав, що цього тижня весь світ відзначив сумну річницю трагедії українського міста Буча.

Він зауважив, що загроза, яка надходить для Альянсу від Росії, залишається чинною. Росія продовжує тісно співпрацювати з Китаєм, Іраном та Північною Кореєю, і характер таких контактів не лише завдає шкоди Україні, але посилює нестабільність в Альянсі та по усьому світу.

02.04.

**Генеральний секретар НАТО Марк Рютте (UAZMI)** вважає, що не варто сприймати занадто серйозно «божевільні заяви» стосовно мирної угоди з Україною, які озвучує диктатор РФ Володимир Путін.

«Ви можете почути багато божевільних речей від Путіна й від Росії, включаючи їхні вимоги навколо мирної угоди або чогось іншого. Я б не сприймав цього надто серйозно. Безумовно, ми маємо за цим дивитися і реагувати на це».

Рютте додав, що має на увазі, що «це – також спосіб, яким Путін намагається вести переговори».

**Глава Міністерства закордонних справ Литви Кястутіс Будріс (РБК-Україна)** сказав, що для України 2030 рік слід вважати крайньою датою вступу до Європейського союзу (ЄС) й орієнтиром, від якого можна відраховувати дедлайни для ухвалення всіх інших важливих рішень.

«Це (2030 рік, - ред.) крайній термін. Ми маємо встановити цей крайній термін, і відраховувати дедлайни для всіх інших важливих рішень, які треба буде ухвалити. (...) Процесу приєднання до ЄС у цьому чудовому проекті, який ми запускаємо сьогодні».

Будріс додав, що **вірить у здатність України успішно завершити процес інтеграції до 2030 року**. Крім того, зазначив, що натхнення, яке викликає відданість і мотивація українців, є причиною підтримки з боку Литви в цьому питанні.

01.04.

**Глава МЗС Литви Кястутіс Будріс (Європейська правда)** під час візиту до Києва закликав до стримування Росії, щоб уникнути війни з РФ чи потенційної окупації балтійських держав.

Литовський міністр відповідав на запитання, як його держава оцінює план Росії атакувати чи дестабілізувати Литву та наскільки реальною є загроза нападу РФ на балтійські країни.

Будріс підкреслив, що загроза РФ реальна і довгострокова, тож необхідно забезпечити стримування, оскільки Росія залишиться сусідом у майбутньому.

«У нас з РФ є три варіанти: або війна з Росією, або загроза Росії, або окупація. Для того, щоб уникнути останнього, необхідно бути в такій позиції, де ви можете стримувати. Інакше ви будете у позиції війни»

Він додав, що Литва бачить частиною стримування РФ довгострокову підтримку України та її членство в НАТО.



31.03.

**Прем'єр-міністр Великої Британії Кір Стармер (СУСПІЛЬНЕ)** поговорив із президентом США Дональдом Трампом та розповів йому про підсумки саміту коаліції країн з підтримки України, який відбувся минулого тижня у Парижі.

«Вони обговорили продуктивні переговори між своїми командами щодо угоди про економічне співробітництво між Великою Британією та США і домовилися, що ці переговори триватимуть у тому ж темпі цього тижня»

Обговорюючи Україну, прем'єр-міністр Стармер повідомив президенту Трампу про продуктивні дискусії на зустрічі «коаліції охочих» у Парижі цього тижня. Лідери погодилися з необхідністю продовжувати колективний тиск на Путіна.

«Вони домовилися залишатися на зв'язку найближчими днями».

## Реакція представників української громадськості

**Благодійний шопінг у Берліні: українка організовує барахолки для збору коштів на ЗСУ ([Дім](#)).**

Вікторія Темнова організовує барахолки в Берліні, щоб збирати кошти для Збройних сил України. Дівчина родом із Херсона, а на момент повномасштабного вторгнення перебувала у Києві, де й почала займатися цією справою. Вікторія – яскрава, творча особистість, яка обожає стильний одяг та організовує заходи для дорослих і дітей. На її подіях відвідувачі можуть не лише придбати цікаві речі, але й взяти участь у воркшопах і майстер-класах.

У Берліні наша землячка організовує барахолки, де продає одяг та різні речі. Ця подія для місцевих уже перетворилася не просто на день шопінгу, але й розвагу і не лише для дорослих, а й для дітей (...).

Згодом дівчина знайшла помічників – місцеву волонтерську організацію, і разом вони провели не одну успішну подію, де продавали речі. Всі виручені кошти передавали військовим (...).

**Anabel Arto та CARBID розігрують Maserati: як виграти його за донат на ЗСУ ([Люкс](#)).**

Anabel Arto разом із ютуб-каналом CARBID запускають благодійний розіграш для підтримки ОП БпС «АХІЛЛЕС». Усі, хто задонатить від 500 гривень, матимуть шанс виграти стильний автомобіль – Maserati Levante S.

CARBID спільно з Anabel Arto цієї весни збирають гроші на потреби військових, а серед тих, хто підтримає ініціативу, розіграють автомобіль. Це вже 12-та автівка, яку розіграє канал КАРБІД, і друга – у партнерстві з Anabel Arto. Минулого разу на кону був Alfa Romeo Stelvio 2017, а завдяки акції вдалося зібрати 9,6 млн грн. Кошти пішли на закупівлю дронів, авто та титанових ендопротезів для поранених воїнів. Як стати учасником розіграшу та інші деталі, розповідає Люкс (...).

**Відомий український співак поповнив лави ЗСУ ([УНІАН](#)).**

Український співак та вокаліст панк-гурту «Хейтспіч» Дмитро Однороженко поповнив лави ЗСУ.

Про свою мобілізацію повідомив сам артист в своєму Instagram сьогодні, 31 березня (...).

Дмитро додав, що це рішення було добровільним.

**Вся зарплата – на ЗСУ: голова обласної Ради Вячеслав Соколовий оприлюднив декларацію про доходи за 2024 рік ([Вінницька обласна рада](#)).**

Відповідно до Закону України № 3384-IX «Про внесення змін до деяких законів України про визначення порядку подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, в умовах воєнного стану» голова обласної Ради Вячеслав Соколовий у визначений Законом термін подав декларацію за 2024 рік.

Він зазначив інформацію про наявні доходи, цінне рухоме та нерухоме майно, грошові активи тощо. Так, заробітна плата голови обласної Ради за 2024 рік становила 1083182 грн. Із початку повномасштабного вторгнення російської федерації Вячеслав Соколовий всю свою заробітну плату спрямовує на допомогу Збройним Силам України. Варто зазначити, що змін у майновому стані в порівнянні з попередніми роками – не відбулося.

**Укрпошта продала раритетні револьвери на понад 300 тисяч гривень, які віддадуть на ЗСУ ([Про все](#)).**

Завершився перший етап благодійних аукціонів від Укрпошти, на які виставили легендарні револьвери системи Нагана.

Колись ці револьвери, виготовлені в 1906-1927 роках, були на озброєнні поштовиків, а потім довгий час просто зберігались на складах. Щоб не тільки позбутися баласту, а й виручити гроші для війська, в Укрпошті вирішили провести благодійні аукціони й дати можливість колекціонерам придбати цю частку історії.

Під час першої серії аукціонів на торги виставили 12 револьверів калібру 7,62 мм 1912–1915 років випуску. Стартова ціна за одиницю зброї становила 5 000 грн, однак подекуди в торгах брали участь понад 20 учасників, а максимальна ставка сягнула 36 001 грн (...).

Усі виручені з продажу кошти спрямують на потреби ЗСУ.

**В Умані два брати обміняли радянські паспорти на ID-картки, аби піти служити до ЗСУ ([Про все](#)).**

В Умані два брати звернулися до відділу Центрально-південного міжрегіонального управління ДМС для оформлення ID-картки, подавши радянські паспорти для обміну. Чоловіки хочуть вступити до Сил оборони України, проте без чинних українських документів це неможливо.

За результатами ідентифікації та підтвердження факту належності до громадянства України брати отримають ID-картки й зможуть стати на захист країни (...).

**Протягом березня громади Львівської області скерували на ЗСУ 337,8 мільйона гривень на потреби військових. Також 100 мільйонів гривень виділили з обласного бюджету ([Суспільне.Львів](#)).**

Про це повідомив начальник Львівської ОВА Максим Козицький на своїй Facebook-сторінці (...).

Протягом січня-лютого Львівщина скерувала на потреби ЗСУ 328 мільйонів гривень. Із них 182 мільйони виділили з обласного бюджету.

За даними Максима Козицького, найбільше грошей за березень виділили такі громади:

Сокальська – 487% від запланованої суми (23,04 мільйона гривень);

Радохівська громада – 439% (20,4 мільйона гривень);

Новояворівська – 323% (17,52 мільйона гривень);

Яворівська – 216%; (9,6 мільйона гривень);

Стрийська – 168% (24,66 мільйона гривень) тощо.

За словами Максима Козицького, зібрані гроші скерували на купівлю позашляховиків, бронешилетів, дронів та іншої техніки для військових.

**На екскурсіях під час «Сакура Фесту» збиратимуть донати на ЗСУ**  
([Про захід](#)).

Під час фестивалю сакури в Ужгороді 4-6 квітня пройдуть благодійні екскурсії, на яких збиратимуть донати на допомогу українським захисникам (...).

**На Благодійному ярмарку у Верховині зібрали 80 тисяч на ЗСУ**  
([Місто](#)).

У селищі Верховина відбувся благодійний ярмарок, спрямований на підтримку Збройних сил України.

У заході взяли участь представники старостинських округів, волонтери, які представили широкий асортимент товарів: домашню випічку, солодоші, великодні писанки, вироби ручної роботи тощо.

Ярмарок пройшов у теплій атмосфері, об'єднавши громаду навколо благородної мети. Завдяки активній участі місцевих жителів та гостей вдалося зібрати значну суму коштів (80 000 грн), яка буде спрямована на потреби українських захисників.

**Мер Ходорова Коцовський торік перерахував 150 тисяч на ЗСУ**  
([Варіанти](#)).

Торік міський голова Ходорова Олег Коцовський придбав за півмільйона гривень Volkswagen Tiguan та перерахував 150 тисяч на ЗСУ.

Про це йдеться у його декларації про доходи за 2024 рік (...).

Крім цього, торік у жовтні він перерахував 150 000 грн на підтримку ЗСУ та закупівлю дронів (...).

**Максим Калинчук малює з пензлем у зубах: зібрав близько мільйона на ЗСУ і шукає нову роботу** ([Журнал Житомира](#)).

Малює картини, тримаючи пензлика в зубах, створює обкладинки для книг та журналів, а також розвивається у сфері продажів та в соцмережах. І звісно ж – долучається до зборів на підтримку Збройних сил України. Усе це

– про житомирянина Максима Калинчука, який 10 років тому отримав складну травму при падінні з батута.

До травми Максим навчався на технолога кухаря-кондитера. Навчання закінчив, складаючи іспити вже вдома – тоді викладачі приходили до нього. Малювати почав під час реабілітації, до цього ніколи цим не займався. Його першою картиною стала «Кров з носа»: Максим створив її, вмочивши пензлик у червону фарбу і просто поставивши пляму на полотні.

З картинами Максима можна придбати і футболки під замовлення. Для цього можна написати йому в інстаграм. Частина виручених грошей він передає на ЗСУ, також при замовленні діє знижка для військовослужбовців (...).

Максим Калинчук розповів, що долучається до зборів на допомогу Збройним силам України. З початку повномасштабного вторгнення йому вдалося залучити близько мільйона гривень донатів, які пішли на різні збори. Першим із них був збір для друга. Нині він також має активний збір, до якого долучився – на пікап для військових на Курахівському напрямку (...).

### **Огнєвіч на концерті у Львові збрала понад 40 млн грн на ЗСУ ([Бульвар Гордона](#)).**

Українська співачка Злата Огнєвіч під час благодійного концерту у Львові збрала понад 40 млн грн на підтримку 125-ї окремої бригади тероборони ЗСУ. Про це повідомляють 24 березня на сторінці артистки в Instagram.

Співачка наголосила, що гроші вдалося зібрати за один вечір (...).

Вона також подякувала українським захисникам, які відвідали її концерт.

### **Волонтер-військовий разом з кицькою Кері збирає гроші для ЗСУ у центрі Луцька ([Суспільне.Луцьк](#)).**

Понад 150 тисяч гривень на автівку для бійців разом з евакуйованою зі сходу кицькою Кері за місяць зібрав волинянин Іван Борсук. Нині чоловік відкрив новий збір для 100 механізованої бригади й в центрі Луцька разом з кицькою Кері збирають гроші на потреби війська.

Як розповів Суспільному Іван, зараз його ціль – 300 тисяч гривень на РЕБ для 100 ОМБр. Попередній збір на автомобіль Іван відкривав для свого побратима, який зараз воює на Курахівському напрямку, разом із кицькою Кері йому вдалося зібрати 158 тисяч гривень.

На збір грошей для ЗСУ Іван виходить майже щодня після обіду, на вулиці стоїть по 2-3 години (...).

Коли Іван бере на збір кицьку, тоді люди донатять більше. Суспільне Луцьк

За кілька місяців киця Кері стала популярною серед лучан і гостей міста, тож Іван створив для неї власний ТікТок (...).



Чоловік каже, що збір на РЕБ планує закрити за два місяці, якщо ж, до його відбуття на службу, зробити цього не вдасться, його дівчина разом із кішкою Кері, продовжать волонтерську справу.

**Депутати облради під час сесії заdonали кошти на ЗСУ ([Вечірне Рівне](#)).**

Понад 26 тис. грн заdonали депутати облради під час засідання сесії. Ці кошти підуть на заправку п'яти авто, які незабаром поїдуть до наших військових допомагати їм виконувати бойові завдання.

З пропозицією зібрати кошти на пальне до колег звернувся депутат Андрій Усач, який не вперше допомагає захисникам і захисницям автівками (...).

**У Рожнятові дивляться мультфільми і збирають гроші на ЗСУ ([Інформатор](#)).**

Відділ культури Рожнятівської селищної ради розпочав перегляди мультфільмів різних жанрів щоп'ятниці та фільмів щонеділі. Під час таких переглядів тут проводять збір коштів на ЗСУ.

Ось уже декілька тижнів у Рожнятові демонструють благодійні покази християнських та веселих мультфільмів. Таким чином тут збирають гроші на підтримку ЗСУ. «Дивимось мультфільм – допомагаємо ЗСУ» – під таким гаслом вже показували у Народному домі в Рожнятові християнські мультфільми «Про створення світу» та «Пасхальний мультік: від Різдва до Пасхи» (...).

Організатори кажуть, що такі благодійні кінопокази не лише згуртовують дітей та молодь, але в своєрідний спосіб допомагають зібрати кошти, які будуть передані на потреби тих, хто нині перебуває на фронті.

## Реакція представників світової громадськості та бізнесу

**Волонтери з Британії передали ще 23 позашляховики для фронту ([Network.UA](#)).**

29 березня з Британії до України прибули 23 позашляховики для Збройних сил у межах ініціативи «Пікапи для миру». Це вже 19-та колона допомоги в рамках цього проєкту.

Волонтери, фермери та меценати на чолі з Марком Лердом ще з 2014 року допомагають Україні. З початку повномасштабного вторгнення до ініціативи приєдналися майже тисяча волонтерів із різних країн: Великої Британії, США, Канади, Нідерландів та Швеції. Загалом на фронт уже передано понад 595 автомобілів.

Волонтери наголошують: їхня місія – підтримувати Україну стільки, скільки буде потрібно.

Позашляховики передадуть тим підрозділам, які найбільше їх потребують. Серед отримувачів – 3-тя окрема штурмова бригада, підрозділи ППО та інші військові формування. Разом із транспортом волонтери традиційно привезли гуманітарний вантаж: тактичну медицину, генератори, зарядні станції та інші необхідні речі.

Втім, допомога не обмежується лише армією. Частина вантажу передадуть дитячій лікарні Святого Миколая, військовому госпіталю та одному з дитячих будинків на Львівщині.

**Шмигаль обговорив із австрійською делегацією економічну та енергетичну співпрацю ([Interfax–Україна](#)).**

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль провів у понеділок зустріч із австрійською делегацією на чолі з головою федеральної землі Нижня Австрія Йоганною Мікль-Ляйтнер, сторони обговорили питання співробітництва двох країн в різних сферах, зокрема в соціальній та економічній.

**Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:**

Сьогоднішній візит австрійської бізнес-делегації в третю річницю звільнення Київщини від російської окупації є потужним сигналом про готовність Австрії інвестувати в Україну.

Він підкреслив, що австрійський бізнес представлений в Україні й зацікавлений брати участь у проєктах відновлення.

Також на зустрічі йшлося про співпрацю в енергетиці, зокрема відновлювальній, а також у сфері інфраструктури. (...).

Як зазначив Шмигаль у телеграмі, під час бізнес-форуму з представниками австрійських ділових кіл йшлося про перспективи залучення Австрії та австрійського бізнесу у відбудову України

(...).

**Асман: в Україну прибув духовний радник Дональда Трампа – він відвідав Бучу, Ірпінь та Бородянку ([Радіо Свобода](#)).**

До України прибув пастор Марк Бернс – особистий духовний радник президента США Дональда Трампа, повідомив 30 березня головний рабин України Моше Реувен Асман.

Асман зазначив, що пастор Бернс, відомий у політичних та релігійних колах США.

За його словами, пастор здійснив поїздку до Бучі, Ірпеня та Бородянки, і «на власні очі побачив наслідки злочинів російської армії проти мирного населення України».

**Головний рабин України Моше Реувен Асман:**

Побачене глибоко вразило його – він не приховував болю, обурення і щирого співчуття. Я впевнений, що ці емоції та свідчення не залишаться особисто у нього. Пастор Бернс – людина, яка має можливість бути почутим там, де приймаються великі рішення. І я вірю, що голос правди з України буде донесено до самого серця нового американського керівництва.

(...).

**Губернаторка Нижньої Австрії запевнила у продовженні підтримки України ([ReІнформ](#)).**

Голова федеральної землі Нижня Австрія Йоганна Мікль-Ляйтнер запевнила у подальшій підтримці України та її відновленні. (...).

**Голова федеральної землі Нижня Австрія Йоганна Мікль-Ляйтнер:**

Нижня Австрія стоїть на боці України як надійний партнер. Разом з потужною бізнес-делегацією ми перебуваємо в Києві, щоб підтримати відновлення та створити економічні перспективи – як для України, так і для наших компаній у Нижній Австрії.

(...).

**Духовний радник Трампа відвідав поранених бійців ЗСУ ([Кореспондент](#)).**

Пастор Бернс особисто подякував військовим за їхню боротьбу за свободу й демократичні цінності.

Духовний радник президента США Дональда Трампа, пастор Марк Бернс, відвідав Головний військовий клінічний госпіталь у Києві, де поспілкувався з українськими військовими та керівництвом закладу. Про це повідомив головний рабин України Моше Реувен Асман.

Вони спільно з Бернсом зустрілися з пораненими бійцями, котрі проходять лікування, та передали гуманітарну допомогу. (...).

Також він додав, що пастор Бернс особисто подякував військовим за їхню боротьбу за свободу й демократичні цінності. (...).

**Духовний радник Трампа зустрівся у Києві із захисниками Азовсталі ([NV. New Voice](#)).**

Духовний радник президента США Дональда Трампа, пастор Марк Бернс зустрівся у Києві із захисниками Азовсталі. Про це у вівторок, 1 квітня, повідомив головний рабин України Моше Реувен Асман у Facebook.

Як сказано у повідомленні, вони зустрілися у центральній синагозі України в Києві.

**Головний рабин України Моше Реувен Асман:**

Ми разом з пастором Марком Бернсом – духовним радником президента Трампа, мали честь прийняти справжніх Героїв – захисників Азовсталі. Тих, хто тримав оборону в найтемніші дні, хто став символом незламності українського духу, які були сильно поранені, але не здалися.

Рабин додав, що військові розповіли «свої тяжкі спогади, багато говорили про силу віри під час війни, про стійкість, про надію, яка народжується навіть у найважчі миті». Також вони сказали Бернсу, що багато військовослужбовців, оборонців Азовсталі досі перебувають у російському полоні.

Асман додав, що «пастор був дуже глибоко зворушений і вражений мужністю та добротою захисників, і я впевнений, що він забере ці історії та враження із собою та понесе далі у світ».

(...).

**Фінські волонтери передали в Україну 9 «швидких» та гуманітарний вантаж ([Суспільне Новини](#)).**

З Фінляндії доставили в Україну машини швидкої допомоги та гуманітарну допомогу, зібрані зусиллями фінських неурядових організацій.

Про це повідомили на сторінці посольства Фінляндії в Україні.

Фінські волонтери передали в Україну дев'ять «швидких» та гуманітарний вантаж. У зборі допомоги брали участь організації Pro patria Suomi-Ukraina Ry, Lions Clubs International, Товариство українців у Фінляндії та Ukrainians of Tampere.

**Посол Фінляндії в Україні Тар'я Фернандес:**

Фінляндія підтримує Україну з початку повномасштабної війни, і ця підтримка триває. Фінляндія стоїть поруч з вами та підтримуватиме Україну стільки, скільки буде потрібно.

«Швидкі» далі вирушать у «регіони, що найбільше цього потребують».

**Підтримка критичної інфраструктури: Бучанська громада отримала два генератори від фонду Говарда Баффета ([Київщина 24/7](#)).**

Бучанська громада отримала два потужні генератори від фундації американського мецената Говарда Баффета. Про це повідомила Бучанська міська рада.

Обладнання потужністю 640 кіловатів кожен забезпечить безперебійну роботу об'єктів критичної інфраструктури під час можливих відключень електроенергії. Передача генераторів відбулася через Благодійний фонд «Українська фундація» за особистого сприяння Говарда Грема Баффета.

У міськраді зазначили, що Фонд Баффета – один із тих, хто послідовно підтримує Бучанську громаду з початку повномасштабного вторгнення РФ, надаючи гуманітарну, технічну та іншу допомогу.

«Щиро дякуємо за таку важливу підтримку. Ваша допомога – це ще один крок до стійкості нашої громади навіть у найскладніші часи», – йдеться у зверненні міської ради.

### **Французькі компанії зацікавлені у проєктах з відбудови України - уповноважений Макрона ([Укрінформ](#)).**

Французький бізнес демонструє високу зацікавленість у реалізації проєктів з відновлення критичної інфраструктури України, що підтверджується масштабною кількістю заявок на участь у проєктах.

Про це заявив Спеціальний уповноважений президента Франції з питань допомоги та відновлення України П'єр Ельброн в інтерв'ю Укрінформу.

### **Спеціальний уповноважений президента Франції з питань допомоги та відновлення України П'єр Ельброн:**

За кілька тижнів ми отримали запитів майже на 800 мільйонів євро. Це свідчить про те, що французькі компанії дуже зацікавлені у підтримці України, зокрема тому, що Україна є країною можливостей.

Він нагадав, що вже затверджено 19 інфраструктурних проєктів на суму 200 млн євро, реалізацію яких забезпечать 17 французьких компаній.

Як підкреслив Ельброн, ці проєкти також «створюють робочі місця у семи регіонах Франції». На його переконання, це дуже важливо для підтримки України французьким суспільством.

### **Спеціальний уповноважений президента Франції з питань допомоги та відновлення України П'єр Ельброн:**

Адже коли люди бачать, що завдяки цим проєктам також створюються робочі місця на французьких заводах, це сприяє збільшенню підтримки України у подальшому.

У межах розширення допомоги Франція виділяє 450 млн євро на фінансування українських муніципалітетів протягом 2025 – 2027 років. Ці кошти надаються через Національне агентство розвитку Франції, яке вже відкрило офіс в Україні.

Французька допомога охоплює й інші сфери, зокрема охорону здоров'я та енергетику. Так, Франція бере участь у розвитку українських медичних установ, постачає сучасне обладнання (включно з мамографами), підтримує навчання українських лікарів, а також фінансує будівництво центру Superhumans в Одесі.



(...).

**Данія надасть €130 млн гарантій для своїх компаній, які готові інвестувати в український ОПК ([lb.ua](http://lb.ua)).**

Уряд Данії анонсував запровадження нової державної гарантії, за якою держава через Данський експортно-інвестиційний фонд покриває загалом €130 млн або до 70 % інвестицій данських компаній в українські оборонні підприємства. (...).

**Перша віце-прем'єр-міністерка України – міністерка економіки Юлія Свириденко:**

Так Данія пом'якшує ризики інвестицій данських компаній в український ОПК. Для данських виробників це можливість залучити український досвід, інновації й можливості тестування озброєння в реальних бойових умовах.

Вона також додала, що така схема добре знайома данському бізнесу, адже завдяки цьому інструменту вже активно підтримують як бізнес своєї країни, так і український.

Зокрема йдеться про:

Гарантії експортних кредитів – зниження ризиків експорту до України шляхом покриття можливих дефолтів за платежами;

Пряме кредитування – надання позик українським покупцям данських товарів і послуг;

Інвестиційний капітал – сприяння розширенню діяльності данських компаній в Україні.

Тепер цей інструмент розширили і на ОПК.

(...).

**Україна зацікавлена залучати латвійський бізнес до відбудови – Кабмін ([Укрінформ](http://ukrinform.com)).**

Українська сторона зацікавлена у залученні латвійського бізнесу до відбудови нашої країни.

Про це сказав **міністр Кабінету міністрів Олег Немцінов** у Ризі на відкритті українсько-латвійського Бізнес-форуму–2025, повідомляється на сайті Кабміну.

«26 березня міністр Кабінету Міністрів України Олег Немцінов виступив на відкритті українсько-латвійського Бізнес-форуму–2025, який відбувся у Ризі, під час візиту української делегації до Латвії. Українсько-латвійський Бізнес-форум–2025 був організований Латвійським агентством інвестицій та розвитку, у рамках проведення у Ризі 11-го засідання Міжурядової українсько-латвійської комісії з питань економічного, промислового і науково-технічного співробітництва, та присвячений створенню нових можливостей для бізнесу та партнерства між підприємцями обох країн», – йдеться у повідомленні.

Виступаючи перед учасниками Бізнес-форуму, Олег Немчінов наголосив, що українська сторона зацікавлена у залученні латвійського бізнесу до відбудови нашої країни. Це відкриває нові можливості для латвійських компаній, які можуть взяти участь у масштабних проєктах модернізації інфраструктури, розвитку енергетики, сільського господарства та багатьох інших галузей.

Проведення цього заходу надало можливість представникам України та Латвії обмінятися досвідом, дізнатися про актуальні програми підтримки бізнесу та вивчити можливості співпраці в різних сферах.

Як повідомлялося, у лютому Латвія в рамках громадської благодійної ініціативи «Безпілотники для ЗСУ» передала Україні 100 FPV-дронів власного виробництва.

Кошти на придбання дронів були зібрані, зокрема, під час благодійної ініціативи міністра закордонних справ Латвії Байби Браже, яка у травні 2024 року пробігла Ризький напівмарафон і закликала співвітчизників робити пожертви на безпілотники для ЗСУ.

### **В Британії відкрили центр порятунку левів, евакуйованих з українського прикордоння ([unn.ua](http://unn.ua)).**

П'ятьох левів, евакуйованих з України, прихистив Центр порятунку левів у Англії. Тварини, що пережили жахи війни, зараз у безпеці та адаптуються до нових умов.

Посол України у Великій Британії Валерій Залужний показав світлини українських левів, які були евакуйовані з українського прикордоння до англійського графства Кент. (...).

#### **Посол України у Великій Британії Валерій Залужний:**

Багато тварин в Україні через бойові дії опинилися в голоді і холоді, без нагляду. Благородну роботу провели волонтери, ветеринари та вся команда The Big Cat Sanctuary, яка створила для українських звірів новий дім. Тепер вони у безпеці. А я покажу вам тут, як вони виглядають.

У британському Центрі порятунку левів живе п'ять врятованих українських звірів. Це африканські левиці Амані, Ліра, Ванда, Юна та лев Рорі.

(...).

## Експертні оцінки

05.04.

**Сланцева революція, яка не відбулася. Чи можуть американці повернутись до ідеї видобувати газ на Львівщині ([zahid.espreso.tv](http://zahid.espreso.tv)).**

Одна з найбільших енергетичних компаній США Chevron планувала видобувати сланцевий газ на Олеській площі, що на межі Львівської та Івано-Франківської областей, і навіть мала підписану з державою угоду про розподіл продукції

Що пішло не так, чому Chevron так і не почала видобувати газ на заході України й чи можуть американці повернутися до цієї ідеї, дізнавався «Еспресо.Захід».

У 2013 році американська компанія Chevron підписала угоду про розподіл продукції щодо сланцевого газу на Олеській площі (Львівська й Івано-Франківська області). Тоді прогнозували, що Chevron інвестує у видобуток 350 млн грн, створить тисячі робочих місць, а річний видобуток газу мав сягнути 8–10, а за деякими прогнозами, навіть 15 млрд кубометрів газу на рік. До порівняння – нині Україна загалом споживає приблизно 20 млрд кубометрів. Однак сланцева революція так і не відбулася.

Видобуток сланцевого газу не почався ані на Олеській площі, ані на Юзівській (Харківська та Донецька область, на цю ділянку угоду підписала компанія Shell). Офіційно обидві компанії вийшли з проєкту з безпекових міркувань. Припускають також, що причиною стала зміна влади – всіх домовленостей було досягнуто за часів Януковича.

**Член-кореспондент НАН України, професорка, доктор геологічних наук, завідувачка відділу седиментології провінцій горючих копалин в Інституті геології і геохімії горючих копалин, професорка кафедри загальної та історичної геології і палеонтології геологічного факультету Львівського національного університету ім. Івана Франка Наталія Радковець:**

Та чи могли б американські інвестори (або будь-які інші) реанімувати ідею видобутку сланцевого газу на заході України, адже нині і Україні, і Європі потрібен газ, аби замінити російський?

На відміну від традиційних покладів, де газ видобувають із пористих чи кавернозних порід-колекторів, куди він мігрував із материнських збагачених органічною речовиною порід, сланцевий газ видобувають безпосередньо із материнських порід. Це щільні глинисті породи, які умовно називають «сланцями». Для видобутку такого газу зі свердловини необхідно застосувати гідророзрив пласта.

Якщо говорити про сланцевий газ, то серед низки важливих параметрів від яких залежить наявність газу в породі є кількість органічного вуглецю. Його вміст у породі має бути щонайменше 0,5 відсотка, аби вона могла генерувати газ, – каже Наталія Радковець. – У США, де видобувають сланцевий газ, максимальний вміст органічного вуглецю у породах становить 25 %. А у нас цей показник значно менший. Тобто за всіма необхідними показниками, такими як ступінь термального дозрівання органічної речовини в породі та вміст органічного вуглецю, потенційно можна було б видобувати сланцевий газ, але з огляду на його кількість, навряд чи цей видобуток буде комерційно привабливим.

Відтак, науковиця припускає, що Chevron відмовився від інвестицій в Олеську ділянку не через російське вторгнення у 2014 році, а саме через скромні запаси.

Багатообіцяючі сподівання на видобуток сланцевого газу в Польщі з порід, які належать до того самого седиментаційного палеобасейну, що й в Україні, теж не виправдалися.

У мене стриманий оптимізм щодо сланцевого газу і сланцевої нафти в Україні. Зокрема, грандіозних перспектив видобутку сланцевого газу, яких очікували на Олеській площі, не варто сподіватися. Втім це ресурси, які слід приберегти на майбутнє, коли вичерпаються запаси вуглеводнів і доведеться видобувати те, що ще залишилося.

В Україні насправді не такі великі запаси нафти й газу.

Дані порталу видобувної галузі України свідчать, що при нинішніх темпах видобутку розвіданих запасів нафти нам вистачить на 35 років, а газу на 47 років, – каже Наталія Радковець. – Тому серед низки заходів, яких необхідно буде вжити, доведеться повертатися до нафтових і газових свердловин, які з певних причин були законсервовані, крім того, бурити на глибини понад 2 км, знаходити способи вилучення нафти зі складних порід-колекторів тощо.

Водночас нам важливо залучати до видобутку іноземні компанії, оскільки вони мають значно сучасніші технології. Однак тут мають бути певні застереження.

Навіть якщо ми залучатимемо іноземні компанії до видобутку вуглеводнів, бо в них є технології, яких у нас, на жаль, немає, то безперечно не можна дозволяти експортувати видобуті нафту та газ, бо нам цих ресурсів не вистачає. Це питання не лише економіки, а й безпеки держави.

У 2024 році галузеве видання Nadra.info, з посиланням на власні джерела повідомляло про те, що Укрнафта має намір купити ТОВ «Надра Олеська», яка є стороною угоди про розподіл вуглеводнів, видобутих на ділянці Олеська, і яку наразі контролює НАК «Надра України».

05.04.

**Це вже угода не про корисні копалини. Чого насправді хочуть США від України ([espreso.tv](https://espreso.tv)).**

Чому нова версія ресурсної угоди зі США уже не є угодою про корисні копалини, чого насправді хоче Трамп та чому створення підконтрольного Америці фонду може стати небезпечним прецедентом

Уже найближчим часом українська делегація може вирушити до Вашингтона для обговорення положень отриманої від Сполучених Штатів Америки так званої Угоди щодо мінеральних ресурсів. Про це заявив 4 квітня міністр закордонних справ Андрій Сибіга. Водночас перша віцепрем'єрка-міністерка економіки Юлія Свириденко воліє називати цю угоду – угодою зі США про створення фонду економічного відновлення та закликає уникати публічних дискусій, бо вони шкодять перемовинам.

### **Перша віцепрем'єрка-міністерка економіки Юлія Свириденко:**

Уряд України працює, щоб угода відображала усі наші інтереси та була в дусі стратегічного партнерства із США. Параметри угоди, які ми обговорювали раніше, є унікальними. Робоча версія, яку ми отримали, по суті, відображає позицію і підходи юридичних радників з боку США. Ми формуємо свою позицію. Коли буде необхідно, ми вийдемо на консультацію до Верховної Ради.

Можна припустити, що цей допис – реакція на ефір нардепа Ярослава Железняка, який напередодні заявив, що отримав текст угоди від 23 березня і «це прям жах». При цьому сам нардеп уточнив, що це – не остаточний варіант.

За даними Ярослава Железняка, варіант угоди, який він отримав – це текст на 58 сторінок, і на відміну від того, що було до скандальної зустрічі в Овальному кабінеті, це уже не меморандум про наміри, а більше схоже на контракт між двома компаніями. Зокрема текст передбачає створення інвестиційного фонду, який має на меті реконструкцію України.

«Фонд наповнюється двома джерелами. Перший – це внесок США, і – увага – це фінансова допомога, яка вже була надана з 2022 року. Тобто все що було надано – там до 100 млрд – вважається, що США цей внесок зі свого боку зробили. Там є ще управлінська підтримка DFC. Другий внесок – внесок України. Тобто внесок Україною роялті – доходи, які надходять нам у бюджет від використання природних ресурсів. Зокрема, корисних копалин, природного газу, нафти та інших активів, які видобуваються в Україні. При цьому ці гроші зобов'язані конвертувати в іноземну валюту і переказати їх за кордон для діяльності цього фонду».

Тобто поки в Україні з'ясовували, чим відрізняються рідкісні метали від рідкісноземельних та що входить у перелік критичних мінералів, виявилось, Трамп і компанія хочуть усе. При цьому управління новоствореним фондом здійснюватимуть 5 осіб, з яких 3 – від США.

Чи варто Україні взагалі брати участь у переговорах щодо ресурсної угоди?



**Журналіст Віталій Портников:** в етері Еспресо назвав запропоновану угоду мародерською. Він також припустив, що її виписали таким чином, аби Україна не погодилась.

Варіанти угоди передаються Україні для того, щоб вона не була підписана, щоб Трамп міг сказати, що Україна не конструктивна. Тому що він не може і не хоче це говорити про Росію. Коли Путін йому говорить «ні», він удає, що це не «ні». Значить, має бути хтось винний у тому, що в нього не виходить домовитися про мир. Сам він ніколи винним бути не може, він завжди правий, як і Путін. Якщо двоє людей завжди праві, і один з них відмовляє іншому, значить, винним має бути хтось третій. І на це місце вже призначили Зеленського.

**Експерт з міжнародних енергетичних та безпекових відносин Михайло Гончар:**

Однак якими б неприйнятними не були американські умови, Україні все ж треба брати участь у цих переговорах. Є певний дипломатичний процес, який має тривати. Сподіваюсь, що він має привести до логічного варіанту партнерської, недискримінаційної, рівноправної угоди або просто завершитись тим, що ми констатуємо її неприйнятність, якщо підходи американських залишаться незмінними.

Річ навіть не у конкретних пунктах угоди (бо вони постійно змінюються), а сам підхід США є неприпустимими.

Допомога, яка була надана народом Сполучених Штатів через Конгрес, а це безповоротна допомога, конвертується в наш борг. Так ніхто не робить. І цей борг ми маємо повертати на американських умовах, які носять відверто дискримінаційний характер. Передбачається створення інвестиційного (чи як його там назвуть) фонду, де буде повне домінування американської сторони, – каже Михайло Гончар. – Українська сторона буде присутня формально, як свідок, який своєю присутністю освячуватиме абсолютно неадекватні рішення. І цей фонд буде зареєстрований і працюватиме за законами Сполучених Штатів. Тобто насправді не йдеться ані про який інвестиційний процес. США просто збираються стригти купони й все.

При цьому Україна не матиме жодних гарантій, що у результаті ці кошти будуть скеровані саме на її відновлення.

Ми не маємо гарантій, що при такій системі управління в один прекрасний момент американський партнер, не прийме рішення, отриманий актив у вигляді України передати чи продати, якщо з'явиться приваблива пропозиція, третій стороні. І ми розуміємо чудово, хто може бути ця третя сторона – Росія в прямому чи замаскованому варіанті. Тому в цьому контексті це абсолютно неприпустимі речі.

США – не єдині, хто надавав допомогу, тож угода може створити небезпечний прецедент.

Угода зі США неабияк турбує європейських партнерів. Міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок заявила, що угода між

Україною та США має відповідати законодавству ЄС, оскільки йдеться про європейський континент. Зрештою, і країни ЄС, Велика Британія надавали (і надають) значну допомогу Україні, тоді як надходженнями від ресурсів України США хочуть управляти фактично одноосібно.

Ця угода – чинник створення небезпечного прецеденту. І ЄС, і Велика Британія можуть сказати: "А ми також надавали допомогу Україні. І загалом європейська допомога Україні, за винятком збройної, більша, ніж американська, і ми так само хочемо конвертувати, цю допомогу тепер в український борг і отримати за це свою компенсацію. Тому це зайвий раз говорить, що такого роду підходи не можуть бути прийняті нами. Зрештою, коли мова заходить уже про атомну енергетику, те, що пов'язане енергетичною з інфраструктурою чи з транспортною – це уже виходить за межі ресурсної угоди. Зрештою, зрозуміло, чого хоче американська сторона – вони хочуть просто отримати фінансовий результат. Решта їх не цікавить.

Навіть якщо уявити, що така угода буде підписана – вона буде нікчемна. Але у будь-якому разі краще її не підписувати, аніж потім звертатись у суди.

Угода зі США була б вигідною Україні, якби йшлося про інвестиції в родовища

На першому етапі обговорення угоди, коли йшлося про те, що США хочуть отримати доступ до родовищ критичних мінералів, українські геологи оптимістично сприймали цю новину. Бо розробка надр, зокрема, рідкісноземельних мінералів потребує величезних грошей і сучасних технологій, а в Україні нема ні того, ні іншого. Але виникало питання – для чого спеціальна угода, якщо іноземні компанії й так можуть отримувати доступ до надр.

#### **Адвокатка та СЕО Геологічної Інвестиційної Групи Ірина Супрун:**

Варто зауважити, що іноземні громадяни чи компанії, бенефіціарами яких є громадяни інших країн, можуть отримувати доступ до надр. До повномасштабного вторгнення у нас фактично не було прямих заборон на розробку надр громадянами й компаніями Російської Федерації й Білорусі. З 2023 року законодавством прямо заборонено бути користувачами надр бенефіціарам, компаніям країни-агресора і побічників. Тобто це Росія і Білорусь. Усі інші можуть мати доступ.

В Україні за законодавством є два види доступу до надр – спеціальні дозволи на користування надрами, які продають через аукціони у системі Прозорро та угоди про розподіл продукції.

Ми дуже хотіли б, щоб іноземний інвестор прийшов в Україну, бо це довіра до України. Однак, якщо взяти не просто бенефіціарних власників, які зареєстрували свої активи в офшорах – на Кіпрі, в Белізі тощо, а які реально є громадянами інших країн, або фонди, зареєстровані безпосередньо громадянами Сполучених Штатів Америки, Канади, Великої Британії, Австралії, Європейського Союзу, то їх не так і багато. Бо крім самих

природних ресурсів має бути також довіра між інвестором і державою, адже це проекти на 20–30–50 років. Якщо ми говоримо про цю угоду зі США, то з тих даних, з якими я мала можливість ознайомитися, йдеться не про управління конкретними об'єктами надрокористування. Йдеться про управління грішми. У нас держава отримує дохід від користування надрами – насамперед це сплата ренти до державного бюджету і частково, за певними групами корисних копалин, до місцевого бюджету. Тобто фактично йдеться про управління коштами від доходів з видобутку і розробки корисних копалин.

03.04.

**Політолог Вадим Денисенко: Санкції Трампа без Росії ([unian.ua](http://unian.ua)).**

Президент США Дональд Трамп оголосив про введення нових взаємних тарифів з іншими країнами та заявив, що це поверне «золотий вік». Мовляв, в США «повернуться робочі місця та заводи», це зміцнить «вітчизняну промислову базу», і загалом відповідні тарифи призведуть до «посилення конкуренції та зниження цін для споживачів» у Сполучених Штатах. Так, проти Китаю США вводять 34 % мита, проти Європейського союзу – 20 %, а проти Великої Британії – 10 %. До України застосовується мінімальне 10 % мито. При цьому Росії в цьому списку взагалі немає.

З позитивного, схоже, що це частина переговорної стратегії Трампа: або ви погоджуєтесь на якийсь формат миру, або будуть введені обіцяні Лендсі Гремом тарифи в 500 % на всі товари з країн, які купують російську нафту. Формально, схожа логіка, застосована і щодо Канади та Мексики.

З негативного - США і Росія стоять напередодні можливого підписання угоди про «рідкісноземельні метали», яка передбачатиме не просто входження американського капіталу в російський енерговидобуток, але й створення торгових домів по продажу російських підсанкційних товарів, перш за все в ЄС (візит Дмитрієва в Вашингтон якраз про це). Це складний процес, бо вимагає погодження ЄС.

Але тепер, ввівши мита на товари з ЄС, Трамп має люфт для маневру.

Я залишаюся при думці, що Путін робитиме все, щоб продовжити війну, але тепер поле для маневру в нього звузилося. Головним переговорним фактором для Путіна залишається саме угода про надра. Його ставка на те, що він буде потрібен, як посередник в переговорах США-Китай різко падає. В нинішній ситуації в нього є опції «або-або» і він, з великою долею імовірності прийме сторону Китаю, як менше із зол персонально для себе (якщо коротко: він хоче продовження війни і він боїться 30 % ура-патріотів в поствоєнний період).

Вигідна для нас гра ЄС у те, що ми – частина переговорного процесу ЄС–США, залишається базовою для України, але поле для маневру також звузилося. Річ у тім, що в ЄС вважали: поки йде війна, Трамп не піде на мита проти Європи. Зараз буде гра у відміну мит, і тут ми з козиря перетворилися

на потужну, але не козирну карту (цю тему будуть підігрівати Угорщина та Словаччина). Але, попри все, це наша головна гра на сьогодні. Ще раз наголошу: ЄС буде вести переговори про мита, безпеку і підтримку України. Вони приречені це робити в найближчі місяці.

І маємо мати на увазі можливість війни в Ірані – вона доволі висока. Ця опція, хоча зараз вона все ще теоретична, існує. І вона, багато в чому, потрібна Трампу. Адже швидке переможне бомбардування дозволить закрити будь-які спроби грати в контр санкції і створювати антиамериканські коаліції.

Проте з її реалізацією фокус уваги буде переведений від України.

Наразі говорити про погіршення чи, тим більше, значне погіршення наших позицій не варто. Просто ускладнилася гра.

03.04.

**Мілітарна економіка, ядерна зброя та надійні партнери: у чому бачить загрозу для світу розвідка США та які висновки зробити Україні ([espresso.tv](http://espresso.tv)).**

Розвідувальне співтовариство США оприлюднило щорічну оцінку глобальних загроз, у якій назвало фактори, які можуть вплинути не тільки на США, а й на весь світовий порядок

Матеріал підготовлено у співпраці з Консорціумом оборонної інформації (CDI), проектом, який об'єднав українські аналітичні та дослідницькі організації, та спрямований на посилення інформаційної підтримки й аналітичного забезпечення у сфері національної безпеки, оборони й геополітики. Автор звіту – директор New Geopolitics Research Network, співзасновник Консорціуму оборонної інформації Михайло Самусь, текст упорядкував – Володимир Федорович, Еспресо.

Перш за все, необхідно зазначити, що щорічна оцінка загроз Розвідувального співтовариства США – це аналітичні висновки щодо глобальних загроз. І попри те, що це перший офіційний стратегічний документ, який підготувала адміністрація Трампа, компетенцію якої часто ставлять під сумнів, однак його оцінюють як такий, що надає якісну та структуровану оцінку.

Попри це, не оминули й тих загроз, які декларувались у передвиборчій програмі Дональда Трампа. Зокрема йдеться і про міжнародні наркокартелі, і про транснаціональні ісламістські радикальні групи, і про міжнародні організовані злочинні групи, і про масову нелегальну імміграцію.

Що ж до першочергових проблем, які становлять довготривалу та стійку загрозу, то йдеться про кілька держав. Їх визначають такими, що можуть реально вплинути на економічну та військову потужність США на місцевому та глобальному рівні.

Першою, наймасштабнішою та найпотужнішою з них є Китай. Однак серед потенційних гравців геополітики, які нарощують свою значущість та небезпеку, є й Іран, Росія та Північна Корея.

Розвідка виділяє той факт, що саме співпраця між ними може кардинально змінювати картину світу. У такому разі існує неілюзорний ризик втягнення у конфлікт, будь він політичний, чи економічний, одного суб'єкта іншим.

Стратегічна оцінка РФ та російсько-української війни.

Аналітики США заявляють, Росія вважає свою затяжну війну з Україною проксі-конфліктом із НАТО та Заходом як таким. Тези, які ми неодноразова чули від російської пропаганди, розвідники оцінюють як реальні мотиви РФ. Тоталітарна держава, на їхню думку, реально сприймає це як протидію експансії Західного світу, що загострює конфліктні стосунки між НАТО та Росією.

А, відтак, затягування військово-політичного конфлікту, переведення економіки Кремля на абсолютні військові рейки та ядерні погрози створюють труднощі у досягненні миру, який запланували США.

Однак, незалежно від термінів завершення та результатів війни з Україною, розвідницьке співтовариство США оцінює Росії як гравця, який проявляє стійкість та можливість до адаптації. Не зважаючи на сильні економічні та військові втрати у цій конфронтації, РФ залишається на твердих позиціях, в чому неостанню роль відіграють сумнозвісні союзники – Китай, Іран та Північна Корея.

Останнє показує, що Путіну неважлива ціна, яку доведеться заплатити. Адже ця війна має визначальний вплив у суперництві зі США.

Що цікаво, розвідка наголошує на пасивності росіян. Ба більше, вона стверджує, що на сьогодні можливість появи альтернативи для диктатора Путіна є найнижчою, аніж за увесь час його правління.

Водночас санкції того ж колективного Заходу оцінюють як фактор, який штовхнув Кремль до пошуку альтернативних ресурсів, нових партнерів та організації нових інструментів державного впливу. Той же БРІКС РФ активно використовує як платформу для знецінення долара та впливу на світові процеси.

Як показує практика, втрати живої сили та техніки не зупинили Росію від її військових амбіцій. Держава-агресорка продовжує зображати з себе ключового гравця геополітики, рекламуючи ядерні сили та також військово-морські та військово-повітряні.

Розвідувальне співтовариство наголошує, що ведення агресивних бойових дій лише допомагає Росії нарощувати свій потенціал. Театр війни дає змогу активно розробляти нові та адаптовувати старі тактики ведення конфронтацій. Як приклад, вказують на ті ж РЕБи та БПЛА, а також розвиток ударних можливостей.



Окрему увагу приділяють і кіберзагрозам, які надходять від РФ, називаючи її провідною. Фактором, який допоміг досягнути така рівня ризику – це унікальне застосування кібероперацій у воєнних діях. Це дозволяє їй першою підготуватись до боїв у майбутньому.

Однак не хакінгом єдиним. Йдеться і про активну дезінформацію, надсучасну багаторівневу пропаганду, підконтрольні медіа та агентів впливу. Усе це вмільо та надійно використовують для розпалювання хаосу у Європі та США.

Також не забувають і про старе-добре ядерне стримування. Проте у сучасних умовах йдеться не лише про спосіб застерегти ворогів від зазіхань та погроз, а й про реальні нарощування потенціалів у цій сфері, розробку нових способів доставляння ракет та створення нових їхніх видів.

Розвідники не обходять і Арктику, близько половини якої захопила РФ. Ні санкції, ні втрати у війні не зупиняють її експансію у цьому регіоні.

Враховуючи усі наведені співтовариством фактори, можна зробити висновок, що США і досі вважає Російську федерацію серйозною загрозою для Заходу. Там підкреслюють її унікальну адаптивність, стратегічне терпіння та здатність нарощувати потенціал попри втрати на війні з Україною та санкції. А відтак її оцінюють джерело небезпеки для усього світу на найближчі десятиліття. І її війна з нашою державою, переглядаючи попередні аргументи, лише затверджує цю тезу.

Оцінка ЦРУ можливостей України та Росії продовжувати війну.

### Висновки

Неабияку увагу розвідники приділяють звітному виступу голови ЦРУ Джона Реткліффа перед конгресом США, який відбувся 25 березня. Очільник відомства тоді зазначив, що як Україна, так і Росія, показують серйозну стійкість та можливість продовжувати ведення затяжної війни.

Підкріпив свій виступ Реткліфф кількома ключовими тезами, у яких йшлося про значні інвестиції у ВПК та підвищення оперативних спроможностей, рішучість політичного керівництва обох країн, підтримка населення у бажанні продовжувати війну, підтримка України Заходом, що ніяк не зупиняє РФ, однак створює додатковий тиск.

З зазначеного в аналітиці та даних ЦРУ можна зробити висновки, що Росія та Україна і надалі готові продовжувати війну. Проте США не мають реальних інструментів для впливу на країну-агресорку. Там вважають, що посилення тиску, з огляду на підкреслені аргументи, лише поглиблюватиме конфлікт.

Важливим у цьому висновку є і те, що Україні необхідно нарощувати військову потужність та продовжувати реформи, зокрема в оборонці, кібербезпеці та економіці. Йдеться і про більш конкретну розбудову Сил оборони та залучення активного громадянського суспільства для зміцнення національної стійкості.

Робота з Європою також є ключовим фактором для протидії агресії РФ. Стратегічним напрямком є співпраця у створенні військово-політичних альянсів та Сил оборони Європи.

02.04.

**Кандидат політичних наук, академік Академії політичних наук України Максим Ялі: Європейські гарантії безпеки для України ([unian.ua](http://unian.ua))**

Після саміту «коаліції охочих» в Парижі наприкінці березня в західних ЗМІ з'явилась інформація про те, що найближчими днями відбудеться зустріч військового керівництва України, Великої Британії та Франції. «Коаліція охочих» також збереться у першій декаді квітня – попередньо, це відбуватиметься у штаб-квартирі НАТО в Брюсселі.

Радше за все, йтиметься про перспективи можливого розгортання військових контингентів європейських держав на території України. Принаймні про підтримку такої ідеї та готовність брати участь у так званій миротворчій місії вже заявляли президент Франції Еммануель Макрон та прем'єр-міністр Великої Британії Кір Стармер. Можливо, після того, як вони – у якості ініціаторів та як потужні армії в Європі – обговорять це з українською стороною, до них будуть готові приєднатись й представники інших європейських держав.

Зараз європейці готові окреслити контури так званих європейських гарантій безпеки для України.

Ймовірно, йтиметься про варіанти того, де іноземні військові сили можуть бути дислоковані, яким чином, їх потенційні кількісні характеристики, логістичні моменти. Можливо, йтиметься про морське патрулювання, про задіяння у якихось завданнях повітряних сил тощо.

Чи варто при цьому говорити про якесь зведене, об'єднане представництво європейських збройних сил? На мою думку, це зарано.

По-перше, через те, що наразі не існує збройних сил Європи. Це не швидкий процес, а розмови про це всередині Європейського Союзу ведуться десятиліттями. І, до речі, саме Франція часто була ініціатором пропозицій про необхідність об'єднання якщо не усіх збройних сил, то принаймні сил швидкого реагування. Але згоди щодо цього жодного разу не дійшли, в тому числі й тому, що завжди покладалися на ядерну парасольку Сполучених Штатів.

Зараз, як-то кажуть, припекло, і європейці розуміють ризики для власної безпеки, тому й згадалася стара тема єдиних збройних сил.

По-друге, в Україні війна ще не завершена. Тому будь-які обговорення будь-яких можливостей – це про те, що відбудеться усе це (якщо відбудеться) після сталого припинення вогню. Так, Україна дає Європі час на посилення власних армій, на координацію можливостей та зусиль. Але

дискусія ще на початковому рівні. Прогнозувати щось конкретне в такій ситуації – справа невдячна.

По-третє, навіть можливість обговорення ймовірного розгортання так званих миротворчих сил з Європи в Україні вирішується на полі бою. І тема так званих миротворців є дуже гіпотетичною. Так, вікно можливостей відчинилося. Україна оголосила про готовність припинення вогню, але інша відповідь – за Росією. Якщо президент США Дональд Трамп зможе дотиснути Путіна, щоб РФ теж припинила, а далі справді почнеться перемир'я і у перспективі, згодом, підписання мирних домовленостей, то якраз на цей період розглядається введення в Україну іноземного військового контингенту з Європи у якості миротворчих сил.

30.03.

**США не зможуть вирішити безпекову кризу без Європи, – віцеспікер Сейму Литви Ауштрявічюс ([espreso.tv](https://espreso.tv)).**

Віце-спікер Сейму Литви, готував Литву до вступу в ЄС, а зараз один із лобістів України в Європарламенті Пятрас Ауштрявічюс: в інтерв'ю ведучому програми «Студія Захід» Антону Борковському розповів про відносини ЄС і США та загрози від РФ

Просив би вас прокоментувати те, що відбулося в Ер-Ріяді. Ми знаємо лише офіційну, публічну частину, але розуміємо, що є надзвичайно тривожні й занепокоїливі сигнали, зокрема від пана Віткоффа. Адже частина американського політичного істеблішменту бачить у Росії не ворога, якого треба стримувати, а партнера і, можливо, друга. Як ви оцінюєте перемовини в Ер-Ріяді?

Цілком поділяю вашу стурбованість щодо зустрічей та переговорів, які відбуваються в Саудівській Аравії. Важко повірити в те, що я чую і бачу безпосередньо з місця подій. Вважаю, що росіяни використовують ці переговори виключно для висунання нових вимог та ультиматумів, не роблячи жодних кроків до мирної угоди. Щоразу вони намагаються витягнути з США нові поступки. І, на жаль, те, що я чую від представників США, свідчить, що вони почали використовувати суто російські аргументи, навіть виносячи їх у публічний дискурс. Однак очевидно, що це не відповідає інтересам США. Це вимоги суто Російської Федерації.

Тому ми перебуваємо у доволі складній ситуації. Замість того щоб разом з Україною мати єдину позицію на переговорах і дійсно змушувати Росію прийняти розумний та абсолютно обґрунтований підхід.

США фактично переймають російські аргументи і, здається, починають чинити тиск на Україну та Захід.

З останніх новин із Саудівської Аравії, це вимога Росії щодо експорту сільськогосподарської продукції та добрив, що є абсолютно неприйнятним. Це ще один ультиматум, і видається, що США, на жаль, починають відступати та погоджуватися з російськими вимогами.

Ситуація – не просто тривожна, а драматично складна. І на превеликий жаль, ми не знаємо, чи мають зараз американці так званий довгий сценарій, зокрема і щодо ведення перемовин з РФ. Але ми в Україні занепокоєні можливими наслідками. Чого чекати в короткостроковій та середньостроковій перспективі? Тому що росіяни відкинули будь-які компромісні пропозиції та б'ються за кожен сантиметр захопленої території. Крім того, збираються окупувати додаткові території, які вони ще навіть не захопили. Росіяни надзвичайно чітко виклали свою загрозливу позицію.

Насправді ви абсолютно праві – Російська Федерація не змінилася. Якщо порівняти її позицію, вимоги та ультиматуми від 22 лютого 2022-го і 25 березня цього року, то суттєвих змін практично немає. Вони просто повторюють старі вимоги, додаючи до них нові. Наприклад, щодо членства в НАТО та інших організаціях – вони не мають наміру йти на жодні компроміси. Це абсолютно очевидно.

Я не можу зрозуміти переговорну позицію Сполучених Штатів. Не думаю, що вони цього не бачать, але, можливо, у них є якась тактика чи стратегія, яка мені абсолютно незрозуміла. І, чесно кажучи, я не вважаю, що це шлях до успіху. Якщо США готові домовлятися з Путіним щодо України, то це безумовно погана та неприйнятна стратегія. Це не переговори, а фактична здача позицій та інтересів України та її народу.

У вас є розуміння, що робить Дональд Трамп? Чи він не розуміє певних речей, чи на превеликий жаль, дуже добре розуміє те, що зараз робить? І тут ми говоримо не лише про Україну, а й про Канаду, про відносини з Данією, з ЄС, про те, як вони фактично не пустили на відповідну розмову офіційну представницю ЄС Каю Каллас. На вашу думку, чи розуміє Трамп, чого він хоче досягнути?

На жаль, це останній варіант альтернативної думки, і ви чітко дали це зрозуміти. Гадаю, що адміністрація Трампа повністю розуміє як тактику, так і принципи формування нового світового порядку. Однак цей порядок видається нестабільним, оскільки він не ґрунтується ані на багатосторонності, ані на чітких принципах, які Захід ще нещодавно так наполегливо відстоював.

Через це ми спостерігаємо фрагментарну картину. Рівень довіри між західними партнерами знижується, а рішення та пропозиції адміністрації Трампа позбавлені передбачуваності. Це створює ризики й водночас не сприяє ясності.

Постає питання: яких результатів можна досягти для колективного Заходу? Адже я не вважаю, що США зможуть досягти успіху без залучення західних партнерів та України до вирішення складної безпекової ситуації, з якою ми зараз стикаємося.

Хотів би вас розпитати про відчуття загрози для окремо взятих країн Європейського Союзу. Ми дуже часто чуємо інформаційні вкиди, попередження від політологів, директорів тих чи інших розвідувальних

спільнот. Розуміємо, що проти Литви чи Естонії можлива агресія, яка може бути актуалізована лише тоді, коли поставлять під сумнів п'яту статтю Євroatлантичного договору. І основне – щоб була готовність з боку реальних союзників Литви, Естонії та України підстрахувати одне одного, можливо, у критичній ситуації. А коли нам кажуть про 2030 рік, я в це не вірю, тому що Путін готовий. І єдиний запобіжник – п'ята стаття Євroatлантичного договору, яка може бути інтерпретована Трампом приблизно так, як він проінтерпретував відносини з Канадою.

Необхідно чітко усвідомити: на сьогодні альтернативи системі колективної безпеки НАТО просто не існує. Я не закликаю створювати якісь заміники Альянсу. Принцип Статті 5 Північноатлантичного договору – «один за всіх і всі за одного» – залишається непохитним. Саме на цій незмінній основі ми формували наші очікування щодо безпеки та розбудовували оборонний потенціал.

Щодо країн Балтії – вони, без перебільшення, є східним форпостом європейської безпеки. На щастя, ми розвиваємо все більш тісну партнерську співпрацю як з північними сусідами, так і з Польщею, Німеччиною та іншими союзниками.

Окремо хочеться відзначити останні рішення німецького уряду. Берлін демонструє яскравий поворот до активнішої ролі в європейській безпеці – через фінансові інвестиції, політичні зобов'язання та глибинну зміну свого підходу до цих питань.

Тому, навіть якщо окремі члени Альянсу можуть мати сумніви щодо 5-ї статті, я переконаний, що більшість країн-учасниць і надалі твердо дотримуються цього фундаментального принципу.

Ми свідомо не шукаємо якихось окремих, національних рішень у сфері безпеки. Наша стратегія ґрунтується на принципах колективного захисту, і ми твердо віримо, що у разі потреби кожен з нас виконає свій обов'язок перед іншими.

Ключова історія – наповнення будь-яких механізмів готовністю застосувати силу для того, щоб зупинити агресора, а також наявність належної кількості цієї військової сили. Це потребує додаткового осмислення з боку європейських держав і не тільки фінансово, а й у готовності запускати ці фінанси у додаткове оборонне виробництво. США – занадто мінливі, Україна почула досить позитивні сигнали з боку ЄС. Але потім ми побачили певний відкат, коли говоримо про конкретні плани та дії, а не слова. Як ви оцінюєте ситуацію щодо підготовки країн ЄС відбивати агресію? Це екзистенційне питання, бо Україна, Литва, Естонія, Польща залишаються у чорному списку Кремля.

Ми не обманюємо себе щодо можливих позитивних змін у Російській Федерації. Навпаки – ця країна свідомо обрала війну як ключовий інструмент своєї зовнішньої політики, особливо щодо сусідніх держав.



На сьогодні ми стикаємося з надзвичайно загрозливою ситуацією на наших кордонах. Враховуючи 700-кілометровий кордон з Білоруссю, яка фактично перетворилася на російського сателіта, ми маємо справу з серйозним викликом. Білорусь сьогодні – це територія гібридної окупації: формально незалежна, але цілковито контрольована Кремлем.

Окрему загрозу становить Калінінградський анклав, історичний Кенігсберг, який Росія перетворила на потужну військову фортецю. Протягом останнього десятиліття там відбувається масштабне нарощування військового потенціалу – процес, який, на жаль, залишався поза увагою багатьох європейських столиць.

Беручи все це до уваги, ми не маємо жодних сумнівів у необхідності демонструвати власну відданість, збільшуючи інвестиції в оборону та роблячи це у тісній співпраці з нашими сусідами шляхом координації та спільних дій. Це включає проведення військових навчань, обмін досвідом, а також активну взаємодію з партнерами.

Зокрема, ми висловлюємо глибоку вдячність українським військовим і політичним експертам. Завдяки їхньому досвіду ми отримали багато цінних висновків з останніх військових операцій і продовжуємо навчатися. Ми уважно стежимо за ситуацією на фронті, щоб засвоїти якомога більше, адже сьогодні ми є свідками абсолютно нового характеру війни, де військові засоби застосовуються у безпрецедентний спосіб.

Наші зобов'язання очевидні: фінансові інвестиції, співпраця з сусідами, партнерами з НАТО та ЄС. Але це лише початок – цього недостатньо.

Наразі ми витрачаємо на оборону 4 % ВВП, але цього замало. Ми говоримо про підвищення цього рівня до 6 %, проте це рішення має бути підтримане всіма країнами – членами ЄС і НАТО. Тільки тоді альянс колективної оборони буде достатньо сильним.

Лише тоді колективна оборона стане справді потужною. Протягом десятиліть альянси – НАТО і, певною мірою, ЄС – опинялися у вразливому становищі.

Саме тому важливо подавати правильний приклад, як це роблять країни Балтії, Польща та скандинавські держави. Нещодавно Швеція оголосила про значне збільшення своїх оборонних витрат – майже на 50 %, з 2,4 % до 3,5 % до 2030 року. Але час працює не на нашу користь. Нам потрібно діяти оперативніше та робити значно більше, ніж зараз.

Ви говорили про Калінінград, Кенігсберг, Крулевець. Розуміємо, що це буде надзвичайно важлива історія і для Литви, і для Польщі, і для Німеччини. І Російська Федерація, я думаю, бачить точку прикладання своєї потенційної агресії. Адже свого часу ми пам'ятаємо з чого починалася Друга світова війна: Гітлер почав говорити про екстериторіальність Данцигського чи то Гданського коридору. Розуміємо, наскільки важливими є Сувалки. Відомо, що там є закрита військова частина, але чи робляться зараз на політичному

рівні кроки щодо належного плану, щоб було реагування в разі провокації на Сувалках.

Безумовно. Хочу привернути вашу увагу до двох останніх важливих подій у цьому контексті. Литва вже денонсувала так звану Дублінську конвенцію, щодо касетних боєприпасів. Разом із країнами Балтії та Польщею ми також ухвалили рішення про вихід з Оттавської конвенції щодо протипіхотних мін.

Ці кроки демонструють, що ми активно зміцнюємо оборонні можливості, необхідні для захисту кордонів і реагування на потенційні кризові ситуації.

У зв'язку з цим наші кордони посилюються. Наприклад, деякі мости, які ведуть до Кенігсберга, повністю перекриті спеціальними інженерними спорудами. Наразі жодного руху там немає, і не буде, поки ситуація не зміниться.

На кордоні, зокрема з Білоруссю, триває будівництво оборонних укріплень, і ми ставимося до цього максимально серйозно.

Особисто я не очікую класичних військових провокацій, проте можливі гібридні атаки чи інші дестабілізаційні дії, зокрема з боку режиму Лукашенка, який повністю залежить від Путіна.

Саме тому ці ділянки нашої території перебувають під пильним контролем. Можу запевнити, що сили територіальної оборони проводять навчання, ретельно вивчаючи особливості цих регіонів. Це не просто формальність – суспільство сприймає ситуацію вкрай серйозно.

Ми продовжуватимемо посилювати нашу оборонну спроможність настільки, наскільки це потрібно, щоб бути готовими до будь-яких викликів.

Є питання щодо темпів. Наскільки швидко зараз Париж, Лондон, Берлін, Вільнюс, Варшава – всі ті держави, які усвідомлюють загрозу та дисбаланс у світовій політиці, наскільки швидко будуть готові приймати важливі рішення? Якою буде нова політика Європейського Союзу та окремо взятих держав, наших друзів, стосовно Києва? Але тут мене цікавить конкретна матеріальна складова.

Дійсно, ви абсолютно праві. Час декларацій минув. Ми повинні визнати, що припустилися багатьох помилок і витратили надто багато часу на розробку превентивних дипломатичних програм та заходів. Ми інвестували в Мінськ I та Мінськ II, сподіваючись, що вони зупинять агресора, але цього не сталося.

Отже, час не на нашому боці, як я вже казав. Водночас у Брюсселі та багатьох столицях ЄС, хоча й не в усіх, панує позитивний імпульс. Цілком погоджуюсь, що це не стосується, наприклад, Будапешта чи, певною мірою, Братислави. Є також нейтральні країни, які мають власне бачення оборонної політики ЄС. Ми маємо докласти всіх зусиль для формування Європейського оборонного союзу, подібно до вже створених Європейського економічного, Енергетичного та Банківського союзів.

Оборонний союз має бути створений, ймовірно, протягом року або двох. Опублікована Європейською комісією «Біла книга» стане ключовою основою для подальших дискусій.

Наразі, наприклад, у Європарламенті тривають масштабні дебати щодо цього документа та рішень, пов'язаних із розвитком європейської оборонної промисловості.

Перекоаний, що 2025 рік стане вирішальним у цьому процесі. Очікується ухвалення низки практичних рішень щодо фінансування та запровадження нових механізмів, таких як спільні закупівлі та інвестиції.

Я не стверджую, що всі домовленості вже досягнуті, але в багатьох європейських столицях усвідомлюють: діяти потрібно зараз або ніколи. Йдеться про безпеку наших громадян, про майбутнє Європейського Союзу та всіх європейців.

І я переконаний, що Україна повинна стати невід'ємною частиною цього безпечного союзу та спільного майбутнього.

Саме тому Україна є нашим найнадійнішим союзником і стратегічним партнером, що відображено в усіх відповідних документах. Ми забезпечуємо її активну участь у програмах і рішеннях, спрямованих на зміцнення європейської безпеки та створення потужної, стійкої відповіді на будь-які загрози нашому спільному сьогоденню і майбутньому.

30.03.

**Історик, офіцер 3-ї ОШБр Олександр Алфьоров: Росія не здатна воювати як держава ([espreso.tv](https://espreso.tv)).**

Росія жодного разу не виграла без союзників війни, які тривали більше одного року

Я вважаю, що Росія не здатна воювати як держава. Це держава-спринтер у веденні війни. Це швидкі реакції, коли вони намагаються якомога скоріше масою захопити території. Маса ж не є універсальним солдатом, у такій системі людини в армії немає. Це система побудована на гарматному м'ясі. Відповідно така система розрахована на те, щоб закидати «противника шапками». Росія не здатна воювати на довгій дистанції.

Росія не може вести тривалі бойові дії без союзників. За всю історію вона не виграла жодної війни без них.

Прикладом цьому є всі ті війни, де вона затримувалась понад два роки. У тому числі після «3 днів захоплення Києва» росіяни пішли просити зброю до Ірану. Потім же почали отримувати допомогу від КНДР. Вони говорять, що будуть битись, але в них настільки слабо розвинена логістика й розуміння корпоративної етики, що можуть катапультиувати частину армії. Всі ті війни, де Росія трималась від року до півтора без союзників, вона програвала. Це приклади ленд-лізу, який вона випрошувала ледь не на колінах, потім відкрити другий фронт під час Другої світової війни.

28.03.

**Європа підтримує Україну, але нова угода з США може бути перешкодою до ЄС ([espreso.tv](https://www.espreso.tv)).**

У фокусі міжнародних видань – президент Макрон обіцяє «сили заспокоєння» в Україні, але деталі – під питанням, тим часом США тиснуть на Київ, щоб підписати нову угоду про копалини

Україна між оптимізмом Зеленського та невизначеністю Заходу

У The New York Times написали, що за підсумками зустрічі у Парижі, європейці обіцяють підтримувати Україну, але не погоджуються щодо «пропозиції застосування сили».

**Президент Франції Емманюель Макрон:** пообіцяв, що «коаліція охочих» і надалі підтримуватиме Україну у війні проти Росії та допоможе забезпечити мир, зокрема відправивши «сили заспокоєння» після завершення конфлікту.

Деталі щодо цих сил ще не визначені. Це підкреслює невизначеність дипломатичних зусиль для припинення війни, яка почалася з вторгнення Росії в Україну у 2022 році. Водночас Росію звинувачують у затягуванні переговорів за посередництва США в Саудівській Аравії, а роль США у підтримці європейських сил в Україні залишається під питанням.

Однак після трьох годин обговорень у Парижі, лише Велика Британія та Франція залишалися єдиними країнами, які підтримували ідею направлення європейських військ в Україну, а Росія «назвала це неприйнятним», додають американські журналісти.

У BBC кажуть, хоч президент Володимир Зеленський був бадьорим та оптимістичним у Парижі, але «Європі буде важко гарантувати безпеку України». Також британці відзначили слова Зеленського про те, що «Путін скоро помре», які говорять про те, що українська влада дивиться на довгострокову перспективу у війні з росіянами, а не на короткострокову, як хоче Трамп, щоб до Великодня була укладена дієва угода.

У The Guardian пишуть, що Зеленський почав використовувати «стратегічний оптимізм», щоб підкреслити «велику недобросовісність Росії». Мовляв, президент України зрозумів, що команда Трампа вимагає позитиву, і немає сенсу намагатися «нагнітати реальність».

У The Fox News написали, що «Європа каже «ні» спробам Трампа скасувати санкції проти Росії» і тим самим, нібито, «руйнує Чорноморське перемир'я». Адже європейські лідери чітко дали зрозуміти, що не дотримуватимуться планів президента Дональда Трампа допомогти Росії повернутися на світовий ринок і скасувати міжнародні санкції, доки Москва не припинить свою незаконну війну.

«Раніше цього тижня адміністрація Трампа рекламувала свої переговори з Україною та Росією та заявила, що обидві країни погодилися «усунути застосування сили» в Чорному морі, але пізніше Кремль

підтвердив, що це лише за умови зняття міжнародних економічних обмежень», – пишуть у виданні.

У Politico відзначили, яке може бути припинення вогню, коли російські безпілотники-вбивці обрушуються на Україну.

«Напад Росії на Україну не має ознак сповільнення через два дні після того, як Білий дім оголосив, що сторони домовилися про часткове припинення вогню», – констатують у виданні.

У Bloomberg прямо написали, що Путін «відчув запах крові у воді щодо чорноморської угоди США».

«У своїй книзі «Мистецтво угоди» Дональд Трамп дав принаймні одну пораду, з якою погодився б кожен, кому коли-небудь доводилося вести будь-які переговори: «Знай, коли відійти від столу переговорів». Коли справа доходить до угоди про часткове припинення вогню, яку він намагається досягти з Росією в Чорному морі, настав час», – констатують у виданні.

Тим часом США намагаються схилити Україну на більш широку угоду стосовно корисних копалин, пишуть у Reuters. Однак США не надають гарантій безпеки, при цьому вимагають від України спрямувати всі доходи від ресурсів до спільного фонду.

Умови перевищують попередню пропозицію, обговорену перед зустріччю Трампа із Зеленським. Переговори веде міністр фінансів США Скотт Бессент. Угода не передбачає права власності США на українські АЕС, але дає Америці пріоритет на купівлю ресурсів та повернення наданої з 2022 року допомоги з 4 % річних. Трамп вважає, що це сприятиме миру та компенсує витрати США.

Речник РНБ США Джеймс Хьюїтт зазначив, що угода зміцнить економічні зв'язки країн. Фондом керуватиме Міжнародна фінансова корпорація розвитку США, правління складатиметься з п'яти осіб (3 від США, 2 від України), а кошти конвертуватимуться та виводитимуться за кордон.

У Bloomberg кажуть, що США намагаються контролювати всі основні майбутні інвестиції в інфраструктуру та корисні копалини в Україні, потенційно отримуючи право вето на будь-яку роль інших союзників Києва та «підриваючи заявку українців на членство в Європейському Союзі».

Проблема в тому, що адміністрація президента Трампа вимагає «права першої пропозиції» щодо інвестицій у всі інфраструктурні проєкти та проєкти природних ресурсів у рамках цієї угоди.

«Якщо її прийняти, угода про партнерство надасть США величезні повноваження контролювати інвестиції в Україну в проєкти, включаючи дороги та залізниці, порти, шахти, нафту і газ і видобуток найважливіших корисних копалин. Це означало б безпрецедентне розширення економічного впливу США в найбільшій за площею країні Європи саме в той час, коли вона намагається приєднатися до ЄС», – відзначають у виданні.



Журналісти додають, що адміністрація Трампа, фактично, хоче змусити Україну заплатити за всю військову та економічну підтримку США, надану з початку війни, перш ніж Київ отримає будь-який прибуток із фонду партнерства. Також ця угода, яка не має обмежень за часом, забороняла б Києву продавати важливі корисні копалини країнам, які є «стратегічними конкурентами» США.

27.03.

**Політолог, викладач КНУ ім. Тараса Шевченка Петро Олещук: Визнання анексії: навіщо в США згадали Будапештський меморандум ([unian.ua](http://unian.ua)).**

Спеціальний представник президента США Дональда Трампа Річард Гренелл заявив, що ядерна зброя, яку Україна передала РФ відповідно до Будапештського меморандуму у 1994 році, і так була російською. Чому, власне, він вирішив про це згадати? Думаю, що ці слова – це поки що пристрілка. Річ у тім, що, судячи з усього, відносно адекватні люди в новій американській адміністрації, які відповідають за зовнішньополітичний блок – Волц та Рубіо – втрачають вплив та можуть втратити посади. Їм на заміну може прийти той самий Гренелл (торік перед виборами президента США його називали ймовірним кандидатом на пост Державного секретаря). Але, якщо за зовнішню політику будуть відповідати Трамп та Гренелл, не важко здогадатися, до яких рішень це може призвести.

Річ у тім, що якщо адміністрація Байдена намагалася втримати світовий порядок, який існував раніше, то адміністрація Трампа виходить з того, що «немає нічого поганого в тому, що світовий порядок зруйновано, давайте візьмемо участь у цьому процесі, а, можливо, навіть його очолимо». В цьому сенсі можна згадати заяви щодо Канади: Трамп обіцяв, що у разі розширення США, Канада стане 51-м штатом. Або Гренландії, яка, вочевидь, у такому задумі може стати 52-м штатом.

Для трампістів принцип територіальної цілісності та суверенітету, а також міжнародно визнаних кордонів, нічого не означає. І, врешті, якщо тим сам плануєш виступити агресором, який хоче анексувати чужі території, то тебе не повинно сильно хвилювати те, що хтось інший виступає агресором.

Нещодавно представник команди Дональда Трампа Стівен Віткофф в інтерв'ю Такеру Карлсону вже заявив про те, що перешкодою для мирного врегулювання російсько-української війни є позиція України щодо Криму та ще чотирьох областей. І це не просто приватна думка Віткоффа. Віце-президент США Джей Ді Венс також фактично підтвердив, що цю позицію поділяють в Білому домі.

Але є нюанс. Навіть серед конгресменів-республіканців чи сенаторів-республіканців існують різні підходи та бачення стосовно допомоги Україні.

Не можна виключати, що у разі появи у адміністрації Трампа рішень, що ставитимуть під сумнів територіальну цілісність та суверенітет України,

вони наштотувались на критику цих дій всередині самих США. Тож, виходячи з цього, команда 47-го президента США заздалегідь відпрацьовує варіанти пояснення своїх дій та рішень для внутрішньої аудиторії - власних виборців та політичних соратників.

Умовно, якщо нова адміністрація Білого дому ставитиме під сумнів територіальну цілісність України, то в самих Штатах знайдуться політики, які говоритимуть: «Україна віддала ядерну зброю в обмін на гарантії безпеки з боку США, і тепер США від цих гарантій відмовляються». На це соратники Трампа будуть тиснути на те, що Будапештський меморандум – це щось несправжнє. І казати: «Дивіться, у України ніякої ядерної зброї не було! Відповідно, у США немає ніяких зобов'язань перед нею».

Таким чином, американська влада готує підґрунтя для того, щоб мати можливість відступити від принципу територіальної цілісності України.

Втім, не забуваймо, що до Конгресу внесено проєкт двопартійної резолюції, який передбачає, що США не повинні за жодних обставин визнавати будь-які територіальні зміни України. Тому можна припустити, що в Конгресі у питанні територіальних втрат можуть точитися доволі серйозні дебати. Але стратегія адміністрації Трампа в такому випадку може бути проста: на поверхню знову дістануть тему ядерного залякування.

Нещодавно очільник ЦРУ Джон Редкліф, виступаючи в Конгресі, вже повернувся до питання ядерної загрози, заявивши, що РФ може завдати ядерного удару по Україні. Логіка проста: в намаганні будь-що і якнайшвидше укласти «мирну» угоду, вони будуть істерично волати про загрозу Третью світової ядерної війни у разі, якщо США не погодяться на територіальні вимоги Путіна. І, мовляв, той, хто чіпляється за Будапештський меморандум, це той, хто хоче війни. А далі вже – як вийде.

## Додатки

### Додаток 1

#### [УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №173/2025](#)

Про відзначення державними нагородами України  
За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та  
територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового  
обов'язку **постановляю:**

#### **Нагородити орденом Богдана Хмельницького I ступеня**

ЗАПОРОЖЦЯ Владислава Олександровича (помертньо) – майора

#### **Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня**

ІФРІМА В'ячеслава Дмитровича (помертньо) – молодшого лейтенанта

СОЛОДАЄВА Євгена Михайловича – полковника

#### **Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня**

БАРНЕЦЬКОГО Назара Михайловича (помертньо) – майора

БРЮШЕНКА Артема Станіславовича (помертньо) – старшого солдата

ГУЛЕВСЬКОГО Сергія Павловича (помертньо) – підполковника

ДАНІЛЮКА Сергія Васильовича (помертньо) – старшого лейтенанта

КАСЯНЧУКА Василя Петровича (помертньо) – старшого лейтенанта

КОМАРА Андрія Юрійовича – підполковника

ЛЕЛЕЧЕНКА Іллю Валерійовича (помертньо) – капітана

МОСТШАНА Олексія Вікторовича (помертньо) – лейтенанта

ПУШКАРЬОВА Максима Олеговича (помертньо) – старшого солдата

САКУНА Дениса Валерійовича (помертньо) – підполковника

САУХА Івана Валерійовича (помертньо) – старшого лейтенанта

СЕРЕДУ Олександра Вікторовича (помертньо) – старшого лейтенанта

СТАВНІЧУКА Дмитра Юрійовича – лейтенанта

ХОМЕНКА Дмитра Анатолійовича (помертньо) – старшого лейтенанта

ЧЕРЕВАЧА Дмитра Віталійовича – капітана

#### **Нагородити орденом «За мужність» II ступеня**

ВОВНУ Сергія Михайловича (помертньо) – старшого сержанта

ЗОЛОТОПУПА Сергія Олексійовича – молодшого сержанта

ІВАНЧЕНКА Олександра Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта

КОВАЛЬЧУКА Вадима Романовича (помертньо) – солдата

ЛИХОВИДА Євгенія Юрійовича (помертньо) – солдата

НАГОРНОГО Євгенія Анатолійовича (помертньо) – головного сержанта

ПАТАПЛІ ХЕВАДЖА Шенана Ранішку (помертньо) – молодшого сержанта

ФІТКАЛЕНКА Івана Олеговича (помертньо) – старшого сержанта

ЧЕРКАШИНА Сергія Володимировича (помертньо) – солдата

**Нагородити орденом «За мужність» III ступеня**

АКСЮТИЧЕВА Віктора Сергійовича (помертно) – солдата  
АНАНЬЄВА Артема Сергійовича (помертно) – солдата  
АНДРУСЯКА Тараса Васильовича (помертно) – солдата  
АНЩЕНКА Антона Олександровича (помертно) – старшого солдата  
АРНАУТА Олександра Романовича (помертно) – солдата  
АРШУЛКА Дмитра Олександровича (помертно) – солдата  
АТАМАНЮКА Миколу Андрійовича (помертно) – молодшого сержанта  
БАЙДАЛЮКА Сергія Дмитровича (помертно) – старшого солдата  
БАКАЛЬЦЯ Петра Сергійовича (помертно) – солдата  
БАКУМЕНКА Юрія Олексійовича (помертно) – солдата  
БАНДУРКУ Василя Анатолійовича (помертно) – солдата  
БАРВІНОВА Андрія Володимировича (помертно) – солдата  
БЕРЕЗОВСЬКОГО Миколу Михайловича (помертно) – старшого солдата  
БЕРНАЦЬКОГО Миколу Миколайовича (помертно) – солдата  
БЕСКОНЕЧНОГО Антона Володимировича (помертно) – солдата  
БЕССМЕРТНИХ Павла Юрійовича (помертно) – солдата  
БІЛОТІЛА Миколу Віталійовича (помертно) – молодшого сержанта  
БІЛЯЄВА Юрія Васильовича (помертно) – солдата  
БЛИЗНЮКА Володимира Васильовича (помертно) – солдата  
БОБИКА Володимира Ярославовича (помертно) – солдата  
БОБРУЄНКА Віктора Вікторовича (помертно) – солдата  
БОДНАРА Олександра Віталійовича (помертно) – солдата  
БОЛОТОВА Владислава Сергійовича (помертно) – солдата  
БОЛТИКА Віталія Сергійовича (помертно) – старшого солдата  
БОНДАРЕНКА Андрія Геннадійовича (помертно) – солдата  
БОНДАРЧУКА Сергія Васильовича (помертно) – солдата  
БОРИСЕНКА Владислава Віталійовича (помертно) – солдата  
БОЯРКІНА Олексія Володимировича (помертно) – старшого лейтенанта  
БОЯРСЬКОГО Андрія Петровича (помертно) – солдата  
БУЛЯКА Івана Івановича (помертно) – солдата  
ВАЛЬКА Руслана Олександровича (помертно) – старшого солдата  
ВАРИКА Олександра Миколайовича (помертно) – солдата  
ВАСИЛЬКОВСЬКОГО Віталія Сергійовича (помертно) – солдата  
ВЕЛІКАНОВА Дмитра Олександровича (помертно) – молодшого сержанта  
ВІРСТУ Віктора Івановича (помертно) – старшого лейтенанта  
ВОВКА Костянтина Вікторовича (помертно) – солдата  
ВОДВУДА Богдана Ігоровича (помертно) – солдата  
ВОЗНЮКА Дмитрія Олексійовича (помертно) – старшого солдата  
ГАЙДАНА Євгенія Олександровича (помертно) – сержанта  
ГАЛЬЧЕНКА Олексія Валерійовича (помертно) – солдата  
ГЕЙКА Миколу Івановича (помертно) – солдата  
ГЕМБИЧА Миколу Івановича (помертно) – сержанта

ГЕМБІКА Сергія Олексійовича (померло) – солдат  
ГІРІНА Валерія Івановича (померло) – молодшого сержанта  
ГЛАВАЦЬКОГО Андрія Сергійовича (померло) – капітана  
ГНАТИШИНА Валерія Анатолійовича (померло) – солдат  
ГНІДОВСЬКОГО В'ячеслава Юрійовича (померло) – молодшого сержанта  
ГОДИНУ Андрія Анатолійовича (померло) – старшого солдата  
ГОЛДЕНБЕРГА Олега Михайловича (померло) – солдат  
ГОРДІЄНКА Геннадія Валерійовича (померло) – солдат  
ГРЕЧКА Олексія Васильовича (померло) – солдат  
ГРИНЮКУ Андрія Михайловича (померло) – солдат  
ГРИЦИНУ Руслана Володимировича (померло) – солдат  
ГРИЦИШИНА Олександра Васильовича (померло) – солдат  
ДЄДОВА Олексія Васильовича (померло) – старшого солдата  
ДІДИКА Віктора Васильовича – молодшого сержанта  
ДМИТРУКА Святослава Борисовича (померло) – солдат  
ДОРОШЕНКА Сергія Анатолійовича (померло) – солдат  
ДРУЛЯКА Володимира Павловича (померло) – солдат  
ЄДІДОВИЧА Володимира Юрійовича (померло) – солдат  
ЄРЬОМКІНА Олександра Анатолійовича (померло) – солдат  
ЖУЖНЄВА Юрія Анатолійовича (померло) – солдат  
ЖУРАВЛЯ Юрія Миколайовича (померло) – головного сержанта  
ЗАБЛОЦЬКОГО Віталія Вікторовича (померло) – молодшого сержанта  
ЗАБУЯ Романа Михайловича (померло) – солдат  
ЗАГРИЗЛОГО Вадима Анатолійовича (померло) – старшого солдата  
ЗАДОРОЖНЬОГО Ростислава Андрійовича (померло) – солдат  
ЗЕНЧЕНКА Геннадія Сергійовича (померло) – солдат  
ЗІНІНА Федора Никифоровича (померло) – старшого солдата  
ЗІЯТДІНОВА Андрія Ваїтовича (померло) – солдат  
ЗУБРЕНКА Дениса Сергійовича (померло) – старшого солдата  
ІВАНИЧКА Віталія Івановича (померло) – старшого сержанта  
ІВАНІВСЬКОГО Олександра Петровича (померло) – старшого солдата  
ІВАНСЬКОГО Мар'яна Івановича (померло) – молодшого сержанта  
ІЛЬЧУКА Віктора Васильовича (померло) – молодшого сержанта  
ІНДІМІРОВА Юрія Володимировича (померло) – молодшого сержанта  
КАЛЬЧЕНКА Юрія Миколайовича (померло) – старшого сержанта  
КАМЕНЦУ Сергія Станіславовича (померло) – солдат  
КАПЛУНОВА Микиту Юрійовича (померло) – молодшого сержанта  
КАРАМЯНА Надарія Валерійовича (померло) – солдат  
КАСЯНА Ігоря Олександровича (померло) – молодшого сержанта  
КІСІЛЬОВА Георгія Олеговича (померло) – солдат  
КЛИМЕНКА Олександра Сергійовича (померло) – солдат  
КОВАЛЕНКА Тимура Баатарчулууновича (померло) – старшого солдата  
КОЖУШКА Олексія Олеговича (померло) – старшого солдата



КОЛЕСНИКОВА Вячеслава Миколайовича (помертньо) – старшого сержанта  
КОМІРНОГО Олександра Михайловича (помертньо) – солдата  
КОРЕЦЬКОГО Артема Олександровича (помертньо) – солдата  
КОРНЄВА Анатолія Анатолійовича (помертньо) – солдата  
КОРНЄВА Олега Вікторовича (помертньо) – солдата  
КОРНУТУ Олександра Івановича (помертньо) – молодшого сержанта  
КОРОЧЕНКА Сергія Володимировича (помертньо) – солдата  
КОСТЮКА Олександра Олександровича (помертньо) – солдата  
КОТА Олега Анатолійовича (помертньо) – головного сержанта  
КОШЕЛАПОВА Сергія Володимировича (помертньо) – солдата  
КРАВЧЕНКА Антона Володимировича (помертньо) – молодшого сержанта  
КРАВЧЕНКА Миколу Михайловича (помертньо) – молодшого сержанта  
КРАВЧЕНКА Павла Володимировича (помертньо) – солдата  
КРАВЧЕНКА Дмитра Юрійовича (помертньо) – солдата  
КРАМАРЕНКА Дениса Станіславовича (помертньо) – солдата  
КРИВОРОТЬКА Олександра Володимировича (помертньо) – молодшого сержанта  
КРИМСЬКОГО Олександра Геннадійовича (помертньо) – молодшого сержанта  
КРУПІНА Олексія Володимировича (помертньо) – солдата  
КУЗНЕЦОВА Віктора Павловича (помертньо) – старшого солдата  
КУЗЬМЕНКА Павла Івановича (помертньо) – старшого сержанта  
КУЗЬМЕНКА Сергія Володимировича (помертньо) – матроса  
КУЛИКА Віктора Ярославовича (помертньо) – молодшого сержанта  
КУЛЬКУ Юрія Юрійовича (помертньо) – молодшого сержанта  
КУРИЛЬЧУКА Олега Павловича (помертньо) – старшого солдата  
КУЧЕРЕНКА Богдана Ігоровича (помертньо) – солдата  
КУЧЕРУ Мар'яна Івановича (помертньо) – солдата  
ЛАВРЕНЧУКА Олексія Миколайовича (помертньо) – старшого солдата  
ЛЕВАДУ Андрія Миколайовича (помертньо) – солдата  
ЛЕСЬКІВА Андрія Григоровича (помертньо) – старшого солдата  
ЛЕСЬКОВА Романа Васильовича (помертньо) – головного сержанта  
ЛЄТУНОВА Максима Васильовича (помертньо) – солдата  
ЛИТВИНЕНКА Андрія Володимировича (помертньо) – солдата  
ЛИТВИНЕНКА Романа Васильовича (помертньо) – солдата  
ЛУЦІКА Івана Васильовича (помертньо) – солдата  
МАЙДАНЮКА Олександра Анатолійовича (помертньо) – старшого сержанта  
МАКОГОНА Євгена Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта  
МАКСИМІНЧУКА Володимира Миколайовича (помертньо) – солдата  
МАЛИШЕВА Володимира Володимировича (помертньо) – солдата  
МАЛЬОВАННОГО Олега Вікторовича (помертньо) – штаб-сержанта

МАРЧУКА Сергія Івановича (помертньо) – старшого солдата  
МАСЛЮКІВСЬКОГО Сергія Сергійовича (помертньо) – солдата  
МЕДВЕДЄВА Віктора Валентиновича (помертньо) – старшого солдата  
МЕЛЕНЧУКА Віталія Михайловича (помертньо) – молодшого сержанта  
МИКИТУ Віктора Васильовича (помертньо) – старшого солдата  
МИРОНЮКА Ярослава Миколайовича (помертньо) – солдата  
МИХАЛЬЧУКА Володимира Анатолійовича (помертньо) – старшого сержанта  
МІЛЩИНА Сергія Анатолійовича (помертньо) – старшого солдата  
МІШЕНІНА Дмитра Олександровича (помертньо) – солдата  
МІЩУКА Сергія Олеговича (помертньо) – солдата  
МОРОЗА Олексія Олександровича (помертньо) – солдата  
МОСТОВОГО Олега Олександровича (помертньо) – солдата  
МОТИЛЬОВА Олександра Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта  
НАУМЕНКА Віктора Миколайовича (помертньо) – солдата  
НИЖНИКА Вадима Олександровича (помертньо) – старшого солдата  
НИЗОВОГО Івана Васильовича (помертньо) – солдата  
НИЧКУ Івана Володимировича (помертньо) – молодшого сержанта  
НОВІКА Богдана Сергійовича (помертньо) – солдата  
НУДЬГУ Андрія Миколайовича – молодшого лейтенанта  
ОВДІЄНКА Миколу Вікторовича (помертньо) – солдата  
ОЛЄФІРА Юрія Олександровича (помертньо) – старшого солдата  
ОНУЧЕНКА Ігоря Григоровича (помертньо) – сержанта  
ОПРИШКА Миколу Анатолійовича (помертньо) – солдата  
ОПУХЛОГО Івана Васильовича (помертньо) – солдата  
ОСИПЕНКА Дмитра Володимировича (помертньо) – солдата  
ОСІПОВА Валерія Ігоровича (помертньо) – солдата  
ПАВЛЕНКА Андрія Віталійовича (помертньо) – солдата  
ПАВЛОВА Володимира Вікторовича (помертньо) – штаб-сержанта  
ПАДІМОВА Антона Миколайовича (помертньо) – штаб-сержанта  
ПАЛІСІКУ Валентина Вікторовича (помертньо) – солдата  
ПАЦАЯ Мар'яна Романовича (помертньо) – старшого солдата  
ПЕТРОШУКА Олега Володимировича (помертньо) – сержанта  
ПЕТРУЩЕНКА Богдана Валентиновича (помертньо) – солдата  
ПИСЬМЕННИКА Віталія Олексійовича (помертньо) – солдата  
ПЛІПАКУ Леоніда Анатолійовича (помертньо) – старшого солдата  
ПІНЧУКА Віктора Миколайовича (помертньо) – солдата  
ПІСКУНА Юрія Олексійовича (помертньо) – штаб-сержанта  
ПОГРЕБНЯКА Олександра Івановича (помертньо) – молодшого сержанта  
ПОЛОВІНКІНА Олександра Олександровича (помертньо) – солдата  
ПОПОВА Олександра Олександровича – солдата  
ПОЧТАРЯ Даниїла Артемовича (помертньо) – старшого солдата

ПРОВОТОРОВА Вадима Миколайовича (помертньо) – солдата  
ПРОКОПИВНЮКА Дмитра Володимировича (помертньо) – солдата  
ПРОНІКА Миколу Руслановича (помертньо) – молодшого сержанта  
ПРОНЧЕНКА Сергія Олеговича (помертньо) – солдата  
ПУРЧЕЛУ Юрія Володимировича (помертньо) – солдата  
РЕЗНІЧЕНКА Володимира Вікторовича (помертньо) – старшого солдата  
РЕШІТНИКА Василя Мар'яновича (помертньо) – солдата  
РИБУ Сергія Вікторовича (помертньо) – молодшого сержанта  
РИБЧУКА Романа Олександровича (помертньо) – солдата  
РІЗНИЧЕНКА Сергія Васильовича (помертньо) – старшого солдата  
РОСТОРГУЄВА Олександра Вікторовича (помертньо) – солдата  
РУДЕНКА Андрія Петровича (помертньо) – солдата  
РУДОГО Станіслава Миколайовича (помертньо) – солдата  
РЯБОГО Юрія Володимировича (помертньо) – старшого солдата  
САВЕНКОВА Михайла Васильовича (помертньо) – старшого солдата  
САВЧУКА Володимира Миколайовича (помертньо) – старшого солдата  
СВЯТЧЕНКА Романа Івановича (помертньо) – солдата  
СЕЙМУ Валерія Сергійовича (помертньо) – солдата  
СЕМИРОГА Олександра Миколайовича (помертньо) – молодшого сержанта  
СЕРДЮКА Олександра Вікторовича (помертньо) – солдата  
СИДОРЧУКА Олександра Анатолійовича (помертньо) – сержанта  
СИНЯВСЬКОГО Дениса Олександровича (помертньо) – старшого солдата  
СИСИНА Тараса Омеляновича (помертньо) – солдата  
СІНЬОВА Максима Анатолійовича (помертньо) – майстер-сержанта  
СКАВРЕНЮКА Артура Олександровича (помертньо) – старшого солдата  
СЛІПЧЕНКА Олексія Михайловича (помертньо) – молодшого сержанта  
СМИКОВСЬКОГО Павла Марковича (помертньо) – молодшого сержанта  
СОБКА Юрія Сергійовича (помертньо) – старшого солдата  
СОКОЛОВА Костянтина Івановича (помертньо) – солдата  
СОЛОВ'Я Віктора Миколайовича (помертньо) – солдата  
СОСЛЮКА Олега Олександровича (помертньо) – солдата  
СТЕПАНЮКА Івана Васильовича (помертньо) – старшого солдата  
СТЕПЕНКА Руслана Юрійовича (помертньо) – молодшого сержанта  
СУХОМЛИНА Віталія Вікторовича (помертньо) – солдата  
ТЕРЕЩЕНКА Дмитра Володимировича (помертньо) – солдата  
ТИКВУ Руслана Георгійовича (помертньо) – молодшого сержанта  
ТИМОШЕНКА Артура Миколайовича (помертньо) – солдата  
ТКАЧЕНКА Андрія Віталійовича (помертньо) – солдата  
ТКАЧЕНКА Владислава Анатолійовича (помертньо) – молодшого сержанта  
ТКАЧУКА Олександра Володимировича (помертньо) – солдата  
ТОПЧІЯ Андрія Андрійовича (помертньо) – сержанта  
ТРОФИМЧУКА Юрія Сергійовича (помертньо) – солдата  
УСИКА Богдана Миколайовича (помертньо) – солдата

ФАЛЬКА Сергія Петровича (померло) – солдата  
ФАЛЮША Ярослава Анатолійовича (померло) – сержанта  
ФЕДЧУКА Михайла Анатолійовича (померло) – солдата  
ФЕДЧУКА Василя Миколайовича (померло) – солдата  
ФЛІСНИКА Ярослава Вікторовича (померло) – солдата  
ФОРОСА Станіслава Васильовича (померло) – солдата  
ФОРТУНУ Валерія Валерійовича (померло) – молодшого сержанта  
ХАРЧЕНКА Іллю Вячеславовича (померло) – молодшого сержанта  
ХМЕЛЯ Валерія Валерійовича – молодшого сержанта  
ХОМКА Віталія Сергійовича (померло) – солдата  
ЦЕМІНА Олександра Володимировича (померло) – солдата  
ЦИМБАЛЮКА Олександра Вікторовича (померло) – солдата  
ЦИМБАЛЮКА Олександра Костянтинівича (померло) – солдата  
ЦЮПИКА Павла Олександровича (померло) – молодшого сержанта  
ЧАБАНА Сергія Петровича (померло) – солдата  
ЧЕРНЯКА Юрія Івановича (померло) – головного сержанта  
ЧИРУКА Олександра Валерійовича (померло) – солдата  
ЧИСТЮЛІНА Станіслава Сергійовича (померло) – солдата  
ЧУВІЛІНА Сергія Валерійовича (померло) – молодшого сержанта  
ЧУКЛУ Юрія Романовича (померло) – солдата  
ЧУМАКА Сергія Олександровича (померло) – солдата  
ЧУШКІНА Сергія Вікторовича (померло) – солдата  
ШЕВЧУКА Сергія Володимировича (померло) – солдата  
ШИКІТКУ Василя Васильовича (померло) – солдата  
ШКУРУПІЯ Олександра Олександровича – молодшого сержанта  
ЩЕРБИНУ Дмитра Вікторовича (померло) – молодшого сержанта  
ЩЕРБИНУ Вячеслава Олександровича (померло) – старшого солдата  
ЯКОВЕНКА Вадима Володимировича (померло) – солдата  
ЯРЕМЕНКА Андрія Петровича (померло) – капітана  
**Нагородити медаллю «За військову службу Україні»**  
ЄРМОЛІНА Тараса Вікторовича (померло) – солдата  
ЗАХАРЧЕНКА Володимира Миколайовича (померло) – солдата  
ОНІКІЙЧУКА Віталія Володимировича (померло) – солдата  
РЯБОЛУСА Віталія Миколайовича (померло) – полковника  
**Нагородити медаллю «Захиснику Вітчизни»**  
БЕЛЯКА Сергія Івановича (померло) – сержанта  
ОСІЯНА Олександра Олександровича (померло) – старшого солдата  
ПУСТОВІТА Віктора Васильовича (померло) – солдата  
ШЕВЧЕНКА Володимира Петровича (померло) – солдата.  
**Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ**  
21 березня 2025 року



## Додаток 2

### УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №175/2025

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність і самовідданість, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, сумлінне та бездоганне служіння Українському народові **постановляю:**

**Нагородити відзнакою Президента України «Хрест бойових заслуг»**

ВОЗНОГО Петра Володимировича – капітана

РУДЕНКА Володимира Олександровича – старшого солдата

РУДЕНКА Олександра Юрійовича – старшого сержанта

ШАРКА Андрія Григоровича – сержанта

**Нагородити орденом Богдана Хмельницького I ступеня**

ЯЩЕНКА Романа Сергійовича – капітана

**Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня**

АЛХІМОВА Арсентія Євгеновича – майора

ВОЙТКІВА Андрія Івановича – полковника

ЛУГОВСЬКОГО Богдана Борисовича – підполковника

МОМОТА Олега Ігоровича – молодшого лейтенанта

ПЕТРЕНКА Богдана Володимировича – молодшого сержанта

ФОМІНА Анатолія Юрійовича – капітана

ШАФІГУЛІНА Ігоря Ігоровича – майора

**Нагородити орденом «За мужність» I ступеня**

ВАХРАМСЄВА Костянтина Валерійовича – полковника

**Нагородити орденом «За мужність» II ступеня**

ДЕРЖАНОВСЬКОГО Анатолія Анатолійовича – старшого солдата

ЕМІНОВА Ахмеда Магомедариповича – лейтенанта

КОЛЕСНИКОВА Іллю Ігоровича – сержанта

МАКОВОЗА Вадима Сергійовича – молодшого сержанта

МЕДВЕДЮКА Павла Юрійовича – лейтенанта

НЕДОЧИТАНОГО Романа Володимировича – старшого солдата

ПОЄЗДНІКА Максима Олеговича – молодшого сержанта

ПОНОМАРОВА Руслана Івановича – сержанта

РИЖЕНКА Сергія Вікторовича – молодшого лейтенанта

СІРОВАТСЬКОГО Данила Юрійовича – солдата

ФІРТИЧА Артура Валерійовича – лейтенанта

ШАБАТУРУ Миколу Сергійовича – молодшого сержанта

**Нагородити орденом «За мужність» III ступеня**

АБДУЛУ Дмитра Васильовича – солдата

АБРАМЧУКА Романа Олександровича – молодшого сержанта

АГАФОНОВА Олександра Сергійовича – молодшого сержанта

АРТЕМ'ЄВА Володимира Володимировича – сержанта

АРТЮХА Дениса Миколайовича (посмертно) – солдата



АРУТЮНЯНА Юрія Едуардовича – старшого солдата  
БАБІЧА Дениса Володимировича – головного сержанта  
БАГЛАЯ Андрія Андрійовича – молодшого сержанта  
БАДЬОРКА Богдана Сергійовича – старшого солдата  
БАЗИЛЕВСЬКОГО Сергія Вікторовича – солдата  
БАРАНЧУКА Артема Володимировича (помертно) – старшого солдата  
БАТАРЕВА Івана Руслановича – молодшого сержанта  
БАТИРЯ Сергія Васильовича – молодшого сержанта  
БАЦЮКА Олександра Леонідовича – солдата  
БЕЛОУСЬКА Віталія Олеговича – молодшого лейтенанта  
БЕРЕЗУ Ігоря Євгеновича – сержанта  
БЕСПАЛЬЧУКА Максима Володимировича (помертно) – молодшого сержанта  
БЄЛЬША Валерія Олександровича – старшого солдата  
БІЛНЕВИЧА Богдана Борисовича (помертно) – старшого солдата  
БІЛОДІДА Олександра Володимировича – старшого сержанта  
БЛИЗНЮКА Станіслава Миколайовича (помертно) – молодшого сержанта  
БОБАЛЯ Артема Ігоровича – сержанта  
БОЛОТНОГО Юрія Володимировича – молодшого лейтенанта  
БОНДАРЕНКА Артура Миколайовича – старшого лейтенанта  
БОРИСОВА Володимира Володимировича – молодшого лейтенанта  
БОЧАРОВА Іллю Андрійовича – молодшого сержанта  
БРИГАРЯ Юрія Володимировича – старшого сержанта  
БУГРІМОВА Олексія Юрійовича – молодшого сержанта  
БУДАЛЬОВА Олега Анатолійовича – солдата  
БУДЗІНСЬКОГО Віталія Олександровича (помертно) – старшого солдата  
БУРІТКУ ОСПІНУ Мануеля Алехандро – старшого солдата  
БУРЯКА Максима Андрійовича – старшого солдата  
БУЧКОВСЬКОГО Олександра Валерійовича – лейтенанта  
ВАВАЄВА Олексія Михайловича – солдата  
ВАСИЛЕЧКА Ореста-Миколу Орестовича (помертно) – старшого солдата  
ВАСИЛЯКУ Володимира Олександровича – майора  
ВЕНГЛОВСЬКОГО Романа Костянтинівича – головного сержанта  
ВЕНЕДІКТОВА Олександра Олексійовича – молодшого сержанта  
ВЕПРЕЙЧУКА Дмитра Петровича – солдата  
ВЛАСЕНКА Володимира Вікторовича – молодшого сержанта  
ВОВЧАНСЬКОГО Івана Івановича (помертно) – сержанта  
ВОДОЛІМОВА Олександра Анатолійовича – головного сержанта  
ВОЙТЕНКА Едуарда Григоровича – штаб-сержанта  
ВОЛОХІНА Олександра Олександровича – старшого солдата  
ВОРОНУ Максима Ігоровича – солдата  
ГАЙДАМАКУ Олега Євгенійовича – лейтенанта  
ГАРАЩЕНКА Вячеслава Петровича – молодшого сержанта

ГЕРАСИМЕНКА Тараса Михайловича – молодшого сержанта  
ГОНТАРЯ Дениса Анатолійовича – молодшого сержанта  
ГОРБАНЯ Олександра Сергійовича – старшого солдата  
ГОРБАТОГО Сергія Юрійовича – молодшого сержанта  
ГОРОБЦЯ Віктора Миколайовича – старшого солдата  
ГРЕБЕНЬКОВА Олександра Сергійовича (по смертно) – старшого солдата  
ГРИНЯ Антона Володимировича (по смертно) – солдата  
ГУЗАРЯ Радислава Ростиславовича (по смертно) – старшого солдата  
ГУСАРЕНКА Руслана Васильовича – сержанта  
ДАВИДОВСЬКОГО Артема Васильовича – молодшого сержанта  
ДАНІЛОВА Дмитра Сергійовича – старшого солдата  
ДАШВІЦЯ Ярослава Валерійовича – молодшого сержанта  
ДЕНИСЕНКА Володимира Олександровича – молодшого сержанта  
ДЖУСА Дмитра Миколайовича – солдата  
ДЗЮБАНА Марка Ігоровича (по смертно) – сержанта  
ДІДИКА Владислава Сергійовича – сержанта  
ДМИТРЕНКА Андрія Миколайовича – молодшого сержанта  
ДМИТРЕНКА Дмитра Вадимовича – молодшого сержанта  
ДОВЖЕНКА Владислава Костянтинівича – солдата  
ДОРОШЕНКА Артема Вікторовича – старшого солдата  
ДОРОШЕНКА Валентина Миколайовича – солдата  
ДОЦЕНКА Микиту Костянтинівича – солдата  
ДРОБІНА Павла Павловича – старшого солдата  
ДРОБОТУНА Сергія Юрійовича (по смертно) – старшого лейтенанта  
ДРУЧКА Андрія Зіновійовича – солдата  
ДРЯПАКА Олександра Олександровича – солдата  
ДУБИНУ Олександра Олександровича – молодшого сержанта  
ДЯЧУКА Ярослава Валерійовича – молодшого сержанта  
ЕНУКІДЗЕ Володимира Анзоровича – старшого лейтенанта  
ЖМУРКА Костянтина Сергійовича – солдата  
ЖУРА Дмитра Івановича – старшого лейтенанта  
ЗАВОРІТНОГО Андрія Романовича – молодшого сержанта  
ЗАРУДНОГО Сергія Івановича – солдата  
ЗАХАРЧУКА Тігрana Гарніковича – солдата  
ЗВАРИЧА Андрія Іларійовича – солдата  
ЗІНЕНКА Івана Миколайовича – молодшого сержанта  
ЗЯБЛОВА Артема Олександровича – солдата  
ІВАНЧЕНКА Федора Васильовича – молодшого сержанта  
ІГНАТЬЄВА Семена Володимировича – старшого солдата  
ІЛЬІНА Олександра Сергійовича – солдата  
ІЛЬНИЦЬКОГО Віктора Вікторовича (по смертно) – солдата  
ІЛЬНИЦЬКОГО Івана Івановича – капітана  
КАЛАШНИКА Олександра Володимировича – солдата

КАЛЄНЧЕНКА Олександра Олександровича – молодшого сержанта  
КАПУСТЯНА Миколу Олександровича – солдата  
КАРАМАНА Володимира Володимировича – старшого солдата  
КАРАПЕТЯНА Михайла Араратовича – лейтенанта  
КАСАЯ Юрія Володимировича (по смертно) – старшого солдата  
КАЦЕЛЯ Володимира Анатолійовича – молодшого сержанта  
КВАЧОВА Дмитра Сергійовича (по смертно) – молодшого сержанта  
КЛЕВЦЯ Олександра Олександровича – старшого солдата  
КЛИМАША Петра Степановича (по смертно) – солдата  
КЛИМЧУКА Сергія Миколайовича – солдата  
КОВАЛЕНКА Олега Леонідовича – сержанта  
КОВАЛЬЧУКА Івана Миколайовича – молодшого сержанта  
КОВАЛЬЧУКА Олега Володимировича – молодшого сержанта  
КОЗАКОВА Дмитрія Станіславовича (по смертно) – лейтенанта  
КОМІСАРОВА Олександра Сергійовича – молодшого лейтенанта  
КОНОВАЛОВА Олександра Сергійовича – старшого солдата  
КОНОНЕНКА Василя Васильовича – старшого солдата  
КОРНЄЄВА-БАУЛІНА Артема Ігоровича (по смертно) – молодшого сержанта  
КОРОБКУ Андрія Андрійовича – солдата  
КОРОПА Ростислава Сергійовича – молодшого сержанта  
КОСКІНА Сергія Сергійовича – солдата  
КОСОГО Олександра Миколайовича – молодшого сержанта  
КОСТЕНКА Владислава Вікторовича – капітана  
КОСТЕЦЬКОГО Анатолія Юрійовича – майора  
КОТЮКА Юрія Юрійовича – молодшого сержанта  
КОФАНА Олега Леонідовича (по смертно) – старшого сержанта  
КРАВЦЯ Вільгельма Вікторовича – молодшого сержанта  
КРАВЧЕНКА Володимира Олександровича (по смертно) – солдата  
КРАВЧЕНКА Олексія Вікторовича (по смертно) – старшого солдата  
КРІУЛІНА Олексія Вікторовича – солдата  
КРУТОВА Сергія Сергійовича (по смертно) – солдата  
КРЯЧКА Андрія Анатолійовича – старшого солдата  
КУДЕЛЕНКА Олександра Сергійовича – солдата  
КУДРЯВЦЕВА Андрія Миколайовича (по смертно) – старшого солдата  
КУДРЯВЦЯ Івана Вікторовича – солдата  
КУЛАКОВА Владислава Юрійовича – солдата  
КУСОЧЕКА Ігоря Олександровича (по смертно) – солдата  
КУШНІРА Мирослава Васильовича – штаб-сержанта  
ЛАЗАРЕНКА Максима Ростиславовича – молодшого сержанта  
ЛАЗАРЕНКА Олексія Геннадійовича – солдата  
ЛАЗАРЧУКА Тараса Леонідовича (по смертно) – молодшого сержанта  
ЛАЗОРЕНКА Андрія Андрійовича – молодшого сержанта

ЛЕМІША Володимира Володимировича – молодшого сержанта  
ЛИЛИКА Віталія Миколайовича – солдата  
ЛИТВІНЮКА Олександра Сергійовича – молодшого лейтенанта  
ЛІСОВИКА Романа Володимировича – молодшого сержанта  
ЛІСОВОГО Миколу Миколайовича (помертньо) – старшого сержанта  
ЛУКАШЕВИЧА Сергія Сергійовича – старшого сержанта  
ЛУЦИКА Романа Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта  
ЛУЦИШИНА Сергія Володимировича – капітана  
ЛЯЖКА Валентина Івановича – солдата  
ЛЯХОВИЧА Владислава Станіславовича – сержанта  
МАГЛЬОНУ Костянтина Олександровича – майора  
МАЗНИКА Володимира Михайловича – лейтенанта  
МАКОТРУ Станіслава Вікторовича – сержанта  
МАЛЕЦЬКОГО Андрія Романовича (помертньо) – солдата  
МАЛОВА Олега Геннадійовича – старшого солдата  
МАЛОГО Костянтина Віталійовича – старшого солдата  
МАМАЯ Олексія Леонідовича – старшого солдата  
МАМОЙЛЕНКА Олександра Володимировича – молодшого сержанта  
МАНУЧАРОВА Володимира Ігоровича – сержанта  
МАНЬКА Віталія Сергійовича (помертньо) – старшого солдата  
МАРТИНЕНКА Ігоря Сергійовича – солдата  
МАСЛАКА Андрія Михайловича – солдата  
МАТВІЄВСЬКОГО Дмитра Олександровича (помертньо) – солдата  
МАТВІЙЧУКА Василя Григоровича – лейтенанта  
МЕДВЕДОВСЬКОГО Антона Юрійовича (помертньо) – старшого солдата  
МЕЛЬНИКА Дениса Руслановича (помертньо) – молодшого сержанта  
МЕЛЬНІЙЧУКА Сергія Михайловича (помертньо) – старшого солдата  
МИХАЛЬЧУКА Артура Валерійовича – солдата  
МІЗІНА Артура Андрійовича – старшого солдата  
МІНЧЕНКА Вадима Миколайовича – старшого солдата  
МІРОШНИЧЕНКА Сергія Юрійовича (помертньо) – старшого солдата  
МІХНІЧА Павла Михайловича (помертньо) – солдата  
МОРГУНА Андрія Віталійовича – капітана  
МУЛЬКА Василя Миколайовича – молодшого сержанта  
НАЗАРЕНКА Сергія Олександровича – молодшого сержанта  
НАМАШКА Олександра Олександровича – молодшого сержанта  
НЕСТЕРОВСЬКОГО Миколу Миколайовича – молодшого сержанта  
НЕЧАЯ Романа Анатолійовича – солдата  
НІКОЛАЙЧУКА Сергія Андрійовича – сержанта  
НОВАЛЕНКО Анастасію Олександрівну – старшого солдата  
ОЛІЙНИКА Олександра Івановича – старшого солдата  
ОНУФРІЄВА Владислава Олександровича – солдата  
ОСИПЕНКА Івана Олександровича – солдата

ОСІНСЬКОГО Юрія Вікторовича – молодшого лейтенанта  
ОТВЕРЧЕНКА Олександра Валерійовича – старшого солдата  
ПАВЛУСЯ Дениса Анатолійовича (помертньо) – старшого солдата  
ПАЛАГНЮКА Юрія Юрійовича – молодшого лейтенанта  
ПАНСЬКОГО Тараса Богдановича – сержанта  
ПЕДЯ Юрія Миколайовича – солдата  
ПЄХОВА Владислава Сергійовича (помертньо) – старшого солдата  
ПИЛИПЕНКА Богдана Максимовича – молодшого сержанта  
ПЛІКЕВИЧА Віталія Сергійовича (помертньо) – солдата  
ПЛАТАНОГО Сергія Сергійовича (помертньо) – солдата  
ПОДОЛЯНА Олександра Миколайовича (помертньо) – сержанта  
ПОДОПРИГОРУ Віталія Сергійовича – молодшого сержанта  
ПОМИНАЛЬНОГО Богдана Геннадійовича – лейтенанта  
ПОНОМАРЕНКА Ігоря Євгеновича – майора  
ПРІНЯ Олега Демидовича – молодшого сержанта  
ПРОДИУСА Дмитра Олеговича (помертньо) – солдата  
ПРОНЮКА Юрія Вікторовича (помертньо) – молодшого сержанта  
ПРОЦЕНКА Максима Васильовича (помертньо) – старшого сержанта  
РИБЦЬКОГО Володимира Вікторовича (помертньо) – солдата  
РИСІНСЬКОГО Михайла Антоновича – солдата  
РОЖЕВСЬКОГО Олександра Олександровича – головного сержанта  
РОЗГОНЮКА Івана Олександровича (помертньо) – старшого солдата  
РОМАНЕНКА Ігоря Миколайовича – молодшого сержанта  
РОМАНЕНКА Владислава Михайловича – сержанта  
РОМАШКА Віктора Миколайовича – солдата  
РУДОГО Ігоря Олександровича – молодшого сержанта  
САБАЄВА Романа Вікторовича (помертньо) – солдата  
САВОЛЮКА Михайла Олександровича – підполковника  
САВЧЕНКА Сергія Сергійовича – старшого солдата  
САКА Олександра Васильовича – майора  
САЛІХОВА Євгенія Альбертовича – сержанта  
САМСОНЮКА Ярослава В'ячеславовича – молодшого сержанта  
САМУСЕНКА Олександра Андрійовича – солдата  
САПРИКІНА Дмитра Юрійовича – солдата  
СВІРА Олександра Андрійовича – старшого солдата  
СЕМЕНКА Валерія Миколайовича – молодшого лейтенанта  
СЕМЕНЮКА Максима Сергійовича – старшого солдата  
СЕМІВОЛА Данила Сергійовича – молодшого сержанта  
СИДОРУКА Костянтина Олександровича – старшого солдата  
СІДЛЕЦЬКОГО Любомира Васильовича – молодшого сержанта  
СІДОРКІНА Богдана Сергійовича – лейтенанта  
СКАЧКОВА Станіслава Геннадійовича – молодшого лейтенанта  
СКОЧИПЦЯ Івана Івановича – старшого солдата



СКОЧКА Владислава Олександровича – солдата  
СЛЮСАРЯ Дениса Миколайовича – майора  
СМІРНОВА Миколу Миколайовича (помертно) – старшого солдата  
СМОЛЬНІКОВА Василя Васильовича – старшого солдата  
СОБОЛЄВА Романа Сергійовича – молодшого сержанта  
СОКОЛИКА Олександра Ігоровича – сержанта  
СОЛЯНКА Сергія Леонідовича (помертно) – молодшого сержанта  
СОПКА Івана Володимировича – головного сержанта  
СОРОКУ Євгена Вадимовича – старшого солдата  
СОСНІВСЬКОГО Юрія-Теодора Михайловича (помертно) – старшого солдата  
СТАСЮКА Руслана Івановича – лейтенанта  
СТАХОВА Пилипа Олександровича (помертно) – молодшого сержанта  
СТАШКЕВИЧА Павла Андрійовича – старшого солдата  
СТУЖУКА Павла Віталійовича (помертно) – солдата  
СТУПАРЯ Олександра Вікторовича – лейтенанта  
СУСА Романа Ярославовича – солдата  
СУШКА Віктора Вячеславовича – лейтенанта  
ТАРАНЕНКА Євгена Павловича (помертно) – солдата  
ТЕРМУСА Артура Вячеславовича – капітана  
ТИХОГО Андрія Васильовича (помертно) – солдата  
ТКАЧОВА В'ячеслава Володимировича (помертно) – старшого солдата  
ТКАЧУКА Юлія Сергійовича – майора  
ТОКАРЯ Владислава Сергійовича – старшого сержанта  
ТОКАРЯ Олександра Васильовича – молодшого лейтенанта  
ТОПАЛА Андрія Сергійовича – солдата  
ТРУБЧАНІНОВА Віталія Валерійовича – солдата  
ТУРЧІНА Віталія Олексійовича – солдата  
УССА Вадима Віталійовича – молодшого сержанта  
ФАЛЬЧЕНКА Ігоря Анатолійовича – старшого сержанта  
ФЕДАКА Олега Олександровича – сержанта  
ФЕДОРЕНКА Дениса Сергійовича – старшого солдата  
ФЕДОРЦЯ Ігоря Олександровича – солдата  
ФЕСИКА Вячеслава Доримедонтовича (помертно) – сержанта  
ФІЛПЧУКА Миколу Володимировича – старшого сержанта  
ФІНІЧЕНКА Павла Павловича – солдата  
ФІНОТУ Андрія Володимировича – старшого сержанта  
ФЬОКЛІНА Сергія Ігоровича – сержанта  
ХАКІМА Микиту Магеровича – старшого солдата  
ХАРУНА Олександра Олександровича – старшого солдата  
ХАРУНЯ Сергія Петровича – молодшого сержанта  
ХОДОРОВА Івана Григоровича – солдата  
ЦАРЬОВА Олександра Сергійовича – солдата

ЦИПЛЯКА Максима Олександровича (померло) – молодшого сержанта  
ЧЕРЕДНИКА Валентина Анатолійовича (померло) – солдата  
ЧЕРНЕНКА Андрія Андрійовича – старшого солдата  
ЧЕРНИШОВА Богдана Владиславовича – молодшого сержанта  
ЧЕХОВСЬКОГО Андрія Сергійовича – майстер-сержанта  
ЧИЖЕНКА Ярослава Олександровича – молодшого сержанта  
ЧИСТОВА Олександра Михайловича – солдата  
ЧОРНОУСЬКА Олександра Анатолійовича – молодшого сержанта  
ЧУЙКА Андрія Миколайовича – солдата  
ЧУМАКА Сергія Миколайовича (померло) – солдата  
ШАРУНОВА Івана Андрійовича – молодшого сержанта  
ШАХМАНА Олексія Давидовича (померло) – солдата  
ШВЕДЕНКА Володимира Валерійовича – старшого солдата  
ШЕВЦОВА Віталія Геннадійовича – старшого солдата  
ШЕВЧУКА Михайла Віталійовича – лейтенанта  
ШИМКА Андрія Петровича – лейтенанта  
ШИНКАРЕНКА Дмитра Вікторовича (померло) – солдата  
ШОТИКА Євгенія Олександровича (померло) – головного сержанта  
ШТЕФАНА Максима Сергійовича (померло) – старшого солдата  
ШУТЬКА Богдана Сергійовича – молодшого лейтенанта  
ЮДАЧА Дениса Віталійовича – молодшого сержанта  
ЯКОВЛЄВА Іллю Ігоровича (померло) – старшого солдата  
ЯЦЮКА Володимира Анатолійовича – солдата  
**Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня**  
ФОЛЬТУ Ірину Володимирівну – старшого сержанта  
**Нагородити орденом Данила Галицького**  
ВЕЛІГДАНА Володимира Олеговича – майора  
ГРИЦЕНКА Миколу Павловича – старшого сержанта  
ДЖИНДЖОЛІЮ Олексія Васильовича – підполковника  
ЄНЕНКА Аслана Феліксовича – сержанта  
КЛИМЕНКА Василя Сергійовича – старшого лейтенанта  
КОЛЕСНИКА Сергія Михайловича – полковника  
ФЕДОРОВА Едуарда Вячеславовича – молодшого сержанта  
**Нагородити медаллю «За військову службу Україні»**  
АГРИНСЬКОГО Дениса Андрійовича – солдата  
АЛЕКСЕЄВА Романа Володимировича – солдата  
АЛЕКСЮКА Віталія Вячеславовича – головного сержанта  
АЛІЄВА Артема Айдиновича – капітана  
АНДРУЩЕНКА Михайла Сергійовича – молодшого сержанта  
АНТІЧЕВА Владислава Миколайовича – старшого солдата  
АРНАУТА Ігоря Олексійовича – солдата  
АТАМАНЧУКА Андрія Анатолійовича – солдата  
БАБІНЦЯ Павла Івановича – старшого солдата

БАЖАНА Євгенія Євгенійовича – сержанта  
БАКУСА Олега Богдановича – старшого сержанта  
БАРАНЮКА Богдана Володимировича – старшого солдата  
БАСАРАБА Євгена Івановича – молодшого лейтенанта  
БАШТОВОГО Руслана Михайловича – молодшого сержанта  
БЕЗОТОСНОГО Владислава Олександровича – солдата  
БЕШУЛЮ Олексія Олексійовича – лейтенанта  
БЄЛКОВА Євгенія Петровича – солдата  
БЄЛОУСОВА Володимира Васильовича – солдата  
БИКОВСЬКОГО Дмитра Ігоровича – солдата  
БОРИСОВА Сергія Віталійовича – лейтенанта  
БРЕСЛАВЦЯ Вячеслава Геннадійовича – солдата  
БУРИЧКУ Михайла Михайловича – молодшого сержанта  
ВАСЮЧЕНКА Федора Ігоровича – солдата  
ВЕРІГА Юрія Петровича – молодшого сержанта  
ВИГІВСЬКОГО Івана Юрійовича – солдата  
ВЛАСЕНКА Ігоря Миколайовича – старшого солдата  
ВОЛИНСЬКОГО Дмитра Сергійовича – солдата  
ВОЛОШИНА Богдана Вікторовича – молодшого сержанта  
ВОЛЯНСЬКОГО Михайла Олеговича – старшого солдата  
ГАВАГУ Сергія Вячеславовича – майора  
ГАВРИЛЮКА Богдана Віталійовича – лейтенанта  
ГАЙДУКА Олександра Володимировича – старшого солдата  
ГАЛАТУ Валерія Вячеславовича – сержанта  
ГАЛЬКОВИЧА Івана Володимировича – старшого солдата  
ГЕВДЮ Миколу Валентиновича – молодшого сержанта  
ГЕНЦЕРА Сергія Миколайовича – старшого солдата  
ГЕРАСИМЮКА Івана Олексійовича – старшого солдата  
ГЕРМАНА Дмитра Станіславовича – сержанта  
ГІСНКА Дмитра Володимировича – старшого сержанта  
ГЛАДЧУКА Ігоря Івановича – молодшого сержанта  
ГОЛЄВА Костянтина Станіславовича – сержанта  
ГОНТАРЯ Владислава Володимировича – солдата  
ГОНЧАРОВА Григорія Миколайовича – старшого сержанта  
ГРЕЧАНОВСЬКОГО Тараса Орестовича – старшого солдата  
ГРИНЕНКА Ігоря Олеговича – старшого лейтенанта  
ГРИШКА Сергія Миколайовича – старшого солдата  
ГУДЗЕНКА Володимира Олеговича – молодшого сержанта  
ГУСЄВА Євгенія Євгенійовича – старшого солдата  
ГУСЛЯКОВА Дениса Миколайовича – молодшого лейтенанта  
ДАНИЛІВА Андрія Юрійовича – сержанта  
ДЕГТЯРЕНКА Миколу Олексійовича – старшого солдата  
ДЕМИДЕНКА Едуарда Олександровича – сержанта

ДЕРПАКА Володимира Зіновійовича – старшого солдата  
ДЗУДЗИЛА Кирила Володимировича – солдата  
ДИНЬКУ Петра Петровича – молодшого сержанта  
ДІДЕНКА Олександра Олександровича – солдата  
ДІДЕНКА Ярослава Миколайовича – старшого солдата  
ДОБРОВЛЯНСЬКОГО Михайла Миколайовича – сержанта  
ДОБРУКА Валерія Петровича – солдата  
ДРАПАЛЮКА Владислава Володимировича – молодшого сержанта  
ДРОБОТА Артема Леонідовича – молодшого лейтенанта  
ДУТКЕВИЧА Івана Ярославовича – старшого сержанта  
ДЮДЮКА Віталія Андрійовича – капітана  
ЄРМОЛЕНКА Дмитра Сергійовича – старшого солдата  
ЖЕЛІСЗНЯКА Павла Миколайовича – молодшого сержанта  
ЖУКА Вадима Ігоровича – молодшого сержанта  
ЗАБІГАЛОВА Анатолія Івановича – солдата  
ЗАДЕРАКУ Володимира Сергійовича – штаб-сержанта  
ЗАПАДНЮКА Владислава Володимировича – старшого солдата  
ЗАПОРОЖЦЯ Валерія Васильовича – підполковника  
ЗАХАРЧУКА Олега Миколайовича – старшого солдата  
ЗЕМКА Юрія Сергійовича – солдата  
ЗМЕРЗЛЮКА Івана Валентиновича – сержанта  
ЗОЛОТИХ Сергія Михайловича – солдата  
ІВАЩЕНКА Ігоря Володимировича – старшого сержанта  
ІВАЩЕНКА Михайла Валерійовича – молодшого сержанта  
ІВЧЕНКА Сергія Дмитровича – сержанта  
ІГНАТЕНКА Володимира Леонідовича – солдата  
ІГРУШИНА Максима Олександровича – старшого солдата  
КАЛІМБЕТА Андрія Васильовича – солдата  
КАЛІНЧУКА Василя Юрійовича – головного сержанта  
КАПІТУЛУ Максима Володимировича – старшого сержанта  
КАРЛІЙЧУКА Богдана Никодимовича – солдата  
КАРНОЗУ Василя Миколайовича – солдата  
КАРПЕНКА Олексія Геннадійовича – молодшого лейтенанта  
КАРПЮКА Валентина Вікторовича – молодшого сержанта  
КАШИНСЬКОГО Олександра Юрійовича – старшого солдата  
КАШИРІНА Володимира Віталійовича – солдата  
КВЯТКОВСЬКОГО Андрія Володимировича – молодшого сержанта  
КЕШКЕНТІЯ Артема Івановича – солдата  
КИЗИМУ Вадима Ігоровича – старшого солдата  
КІВАТИЦЬКОГО Богдана Андрійовича – сержанта  
КІНДРАЧУКА Тараса Ярославовича – солдата  
КЛЮЧКОВА Віктора Юрійовича – старшого солдата  
КНЯЗЄВА Андрія Руслановича – старшого солдата

КОВАЛЕНКА Вячеслава Миколайовича – старшого лейтенанта  
КОВБИЩА Олега Сергійовича – молодшого лейтенанта  
КОЛОТОВА Олександра Вікторовича – солдата  
КОНЮШЕНКА Владислава Вадимовича – сержанта  
КОПИЛА Вадима Івановича – солдата  
КОРЕНЯ Руслана Васильовича – солдата  
КОРНІЙЧУКА Юрія Олександровича – молодшого сержанта  
КОРОБКУ Євгенія Аркадійовича – молодшого сержанта  
КОРОЛЬОВА Олександра Вікторовича – капітана  
КОСТЕНКА Сергія Геннадійовича – солдата  
КОСТИНА Олександра Ігоровича – молодшого сержанта  
КОСТЮЧИКА Дмитра Олександровича – старшого солдата  
КОТВИЦЬКОГО Дмитра Вікторовича – молодшого лейтенанта  
КРАВЧИНУ Арсена Олександровича – старшого сержанта  
КРИВЕНКА Станіслава Романовича – солдата  
КРИВОЛАПА Андрія Миколайовича – молодшого лейтенанта  
КРИВОЛАПОВА Руслана Олександровича – молодшого сержанта  
КРИВОРУЧКА Руслана Володимировича – підполковника  
КУБРИЩА Дениса Васильовича – солдата  
КУДРЮ Віталія Андрійовича – солдата  
КУЗЬМЕНКА Романа Миколайовича – старшого солдата  
КУЛИКА Артема Сергійовича – старшого солдата  
КУЛИКА Олексія Геннадійовича – молодшого сержанта  
КУЛІЩА Миколу Сергійовича – солдата  
КУПРІЯ Євгенія Ігоровича – молодшого сержанта  
КУРСІНА Андрія Олексійовича – солдата  
КУШНІРЕНКА Артема Сергійовича – сержанта  
ЛАБ'ЯКА Павла Івановича – старшого лейтенанта  
ЛАВРИНІВА Романа Володимировича – старшого солдата  
ЛАРЧЕНКА Василя Васильовича – солдата  
ЛЕБЕДЯ Сергія Сергійовича – старшого солдата  
ЛЕВДУ Єгора Володимировича – майора  
ЛЕВИЦЬКОГО Миколу Валентиновича – сержанта  
ЛЕВЧУКА Олександра Васильовича – головного сержанта  
ЛИЛАКА Володимира Романовича – старшого солдата  
ЛИСЕНКА Андрія Сергійовича – старшого солдата  
ЛИСОГО Олексія Петровича – молодшого сержанта  
ЛОПУЛЯКА Сергія Івановича – старшого солдата  
МАКАРЕНКА Максима Васильовича – солдата  
МАКАРЧУКА Костянтина Леонідовича – молодшого сержанта  
МАКЕСВА Олександра Павловича – солдата  
МАКСИМЦЯ Дмитра Леонідовича – сержанта  
МАРКОВА Кирила Олександровича – молодшого сержанта



МАРКОВСЬКОГО Володимира Васильовича – солдата  
МАРЧЕНКА Михайла Валентиновича – молодшого сержанта  
МАРЧЕНКА Михайла Олеговича – капітана  
МАРЧЕНКА Сергія Олександровича – головного сержанта  
МЕДВЕДЄВА Валентина Марковича – старшого солдата  
МЕРХЕЛЯ Артема Олександровича – сержанта  
МИКИТЮКА Олександра Івановича – молодшого сержанта  
МИХАЙЛЮКА Андрія Богдановича – солдата  
МІСЮРОВА Руслана Валерійовича – старшого солдата  
МОДЛУ Богдана Степановича – солдата  
МОСКАЛЕНКА Олександра Миколайовича – солдата  
МОСЬКІНА Георгія Юрійовича – молодшого сержанта  
МРАЧКОВСЬКОГО Олександра Олександровича – молодшого сержанта  
НЕЙЧЕВА Дениса Михайловича – солдата  
НЕПОРІДЗЕ Германа Ілліча (посмертно) – солдата  
НЕЧИПОРУКА Дмитра Анатолійовича – старшого солдата  
НОВАЛЕНКА Костянтина Сергійовича – солдата  
НОВАЧУКА Дмитра Васильовича – молодшого сержанта  
ОЛЕКСІЄНКА Віктора Володимировича – молодшого сержанта  
ОЛІЙНИКА Володимира Анатолійовича – сержанта  
ОЛІЙНИКА Сергія Олександровича – молодшого сержанта  
ОМЕЛЯНЧУКА Григорія Дмитровича – молодшого сержанта  
ОНИЩЕНКА Олександра Ігорьовича – старшого солдата  
ОРЛИКА Вадима Володимировича – сержанта  
ОСТАШЕВСЬКОГО Романа Петровича – солдата  
ОСТРОВСЬКОГО Дмитра Ігоровича – старшого солдата  
ОСТРОВСЬКОГО Петра Петровича – старшого сержанта  
ОХРЕМЕНКА Данила Сергійовича – старшого солдата  
ПАВЛОВА Олександра Сергійовича – старшого солдата  
ПАПКОВИЧА Вадима Валерійовича – капітана  
ПАРУБОЧОГО Віталія Богдановича – старшого лейтенанта  
ПАСІЧНИКА Ігоря Станіславовича – солдата  
ПАХНЮКА Миколу Олексійовича – солдата  
ПЕРЧІВА Івана Петровича (посмертно) – солдата  
ПЕТРОВА Андрія Миколайовича – молодшого сержанта  
ПЕТРУНІНА Миколу Миколайовича – молодшого сержанта  
ПИСЛАРЯ Юрія Вікторовича – сержанта  
ПІСОЦЬКОГО Андрія Руслановича – молодшого сержанта  
ПОВОДИРЕНКА Олександра Володимировича – молодшого сержанта  
ПОГОРІЛЕЦЬКОГО Віктора Сергійовича – молодшого сержанта  
ПОЛЯКА Вадима Олександровича – старшого солдата  
ПОЛЯКОВА Ігоря Миколайовича – молодшого сержанта  
ПОНОМАРЕНКА Ігоря Олексійовича – старшого лейтенанта

ПОПКОВА Івана Мироновича – солдата  
ПОРТНОГО Володимира Павловича – старшого солдата  
ПОСТРИГАЙЛА Віталія Ярославовича – старшого сержанта  
ПРАВДУ Сергія Володимировича – солдата  
ПРИНЦЕВА Валентина Павловича – молодшого сержанта  
ПРОКОПЧУКА Михайла Андрійовича – майора  
ПРОХОРЕНКА Юрія Олександровича – молодшого сержанта  
ПРУДКОГО Віктора Олександровича – сержанта  
ПУЛІНЦЯ Ігоря Анатолійовича – сержанта  
ПУХТИЦЬКОГО Василя Миколайовича – старшого солдата  
ПУШКАРЯ Олександра Максимовича – молодшого сержанта  
ПЯСЕЦЬКОГО Іллю Сергійовича – старшого солдата  
РАДКЕВИЧА Павла Васильовича – старшого солдата  
РАЦА Максима Олеговича – старшого солдата  
РЕВЕДИНСЬКОГО Ігоря Юрійовича – солдата  
РИСЯ Олександра Андрійовича – солдата  
РОГОВА Сергія Вікторовича – молодшого лейтенанта  
РОМАШЕНКА Івана Івановича – старшого солдата  
РОХТІНА Дениса Михайловича (помертньо) – солдата  
РУДЕНКА Володимира Ігоровича – солдата  
РУДЕНКА Ігоря Миколайовича – старшого солдата  
РУЖИНА Едуарда Володимировича – старшого солдата  
САГАНА Юрія Володимировича – майора  
САДОВОГО Миколу Володимировича – солдата  
САМКА Дениса Миколайовича – солдата  
САЧУКА Богдана Вікторовича – солдата  
СЕМЕНІНУ Олексія Васильовича – молодшого сержанта  
СЕНЮКА Василя Михайловича – старшого солдата  
СЕРГІЄНКА Станіслава Олександровича – молодшого лейтенанта  
СИДОРЕНКА Євгена Романовича – молодшого сержанта  
СИДОРКА Антона Олександровича – солдата  
СПІКА Миколу Васильовича – солдата  
СКЛЯРА Ігоря Олександровича (помертньо) – солдата  
СНІЦАРЯ Віктора Олександровича – солдата  
СОКОЛОВА Максима Андрійовича – солдата  
СОСИКА Владислава Валерійовича – старшого солдата  
СОСНІВСЬКОГО Андрія Валентиновича – майора  
СТЕЦА Миколу Михайловича – старшого солдата  
СТРИГІНА Андрія Сергійовича – старшого лейтенанта  
СУБЧІНСЬКОГО Мар'яна Дмитровича – старшого солдата  
ТАГАНА Вадима Петровича – старшого солдата  
ТЕРТИШНОГО Петра Олександровича – молодшого сержанта  
ТКАЧУКА Олександра Миколайовича – майора

ТОНКОНОГА Ярослава Юрійовича – головного сержанта  
ТРОФИМЧУКА Андрія Андрійовича – сержанта  
ТУРИГІНА Вячеслава Сергійовича – солдата  
ТЯГЛОВСЬКОГО Дмитра Юрійовича – молодшого сержанта  
ТЯГНИБОКА Гордія Олеговича – старшого лейтенанта  
УМІНСЬКОГО Дмитра Вікторовича – старшого солдата  
ФЕДОРЕНКА Едуарда Анатолійовича – головного сержанта  
ФЕДОТОВА Олександра Володимировича – солдата  
ФІЛІМОНОВА Максима Миколайовича – молодшого сержанта  
ХАРКАНИЧА Тараса Івановича – солдата  
ХАЧАТРЯНА Артема Айковича – капітана  
ХОВАНЦЯ Дениса Олексійовича – молодшого сержанта  
ХОДОВСЬКОГО Костянтина Васильовича (помертньо) – солдата  
ЦЕГЕЛЬНИКА Володимира Петровича – старшого сержанта  
ЦИБЕНКА Степана Вікторовича – молодшого сержанта  
ЦИБУЛЬНИКА Віталія Геннадійовича – молодшого сержанта  
ЦИГАНКОВА Олександра Павловича – капітана  
ЦИГИПУ Сергія Миколайовича – сержанта  
ЦИМБАЛА Ярослава Ігоровича – майора  
ЧАЙКОВСЬКОГО Ігоря Вікторовича – солдата  
ЧЕРНИКА Сергія Володимировича – старшого сержанта  
ЧЕСНОВА Григорія Миколайовича – солдата  
ЧМУТА Олексія Олександровича – старшого лейтенанта медичної служби  
ЧОРНОГО Сергія Васильовича – підполковника  
ЧУБЕНКА Олександра Миколайовича – молодшого сержанта  
ШАРГУТА Володимира Зеновійовича – солдата  
ШАХОВОГО Владислава Ігоровича – старшого солдата  
ШАШКІНА Тимура Сергійовича – старшого лейтенанта  
ШАШКОВА Владислава Олексійовича – молодшого сержанта  
ШВЕЦЯ Артема Вікторовича – молодшого сержанта  
ШВИДКОГО Миколу Володимировича – старшого солдата  
ШЕВЧЕНКА Руслана Олександровича – старшого лейтенанта  
ШЕРЕМЕТА Владислава Юрійовича – солдата  
ШИЛОВА Дмитра Олександровича – солдата  
ШКОДУ Владислава Володимировича – старшого лейтенанта  
ШОВТЕНКА Сергія Анатолійовича – молодшого лейтенанта  
ШТУКАЛЮКА Олександра Олександровича – солдата  
ШУЛЬГУ Сергія Геннадійовича – головного сержанта  
ШУТЬКА Павла Миколайовича (помертньо) – солдата  
ЮДЧЕНКА Миколу Сергійовича – солдата  
ЯКИМЕНКА Богдана Олександровича – старшого солдата  
ЯРЕМЕНКА Віктора Володимировича – майора  
ЯРМУРАТІЯ Володимира Володимировича – солдата

ЯРОША Дмитра Олеговича – молодшого сержанта  
**Нагородити медаллю «Захиснику Вітчизни»**  
АГАПОВА Павла Геннадійовича – старшого солдата  
БОГДАНЕНКА Сергія Миколайовича – молодшого сержанта  
БОЖКА Юрія Олександровича – капітана  
БОЙКА Максима Ігоровича – солдата  
БОНДАРЕНКА Дениса Олександровича – сержанта  
БОНДАРЕНКА Максима Леонідовича – солдата  
БОРИЩУКА Романа Леонідовича – сержанта  
БУЦЬКІВСЬКОГО Віталія Костянтиновича – старшого солдата  
БУШМУ Сергія Сергійовича – старшого солдата  
ВЕРГУНА Івана Володимировича – старшого сержанта  
ВИХОВАНЦЯ Івана Анатолійовича – старшого солдата  
ВОВКА Сергія Миколайовича – старшого сержанта  
ВОЛЧЕНКА Назара Миколайовича – старшого солдата  
ГЕРГЕЛЯ Олега Вадимовича – молодшого сержанта  
ГІРКУ Сергія Олександровича – солдата  
ГНЕДКА Ігоря Леонідовича – старшого сержанта  
ГОЛЕНКА Романа Миколайовича – старшого солдата  
ГОЛУБЬОНКОВА Миколу Сергійовича – молодшого сержанта  
ГОНТАРЧУКА Владислава Степановича – солдата  
ГОНЧАРЕНКА Євгена Володимировича – солдата  
ГОРОБЦЯ Євгена Сергійовича – молодшого сержанта  
ГОРОВОГО Сергія Сергійовича – старшого сержанта  
ГРИШКОВА Олексія Анатолійовича – солдата  
ГРУНТЕНКА Олександра Юрійовича – старшого сержанта  
ДАВИДЕНКА Валерія Валерійовича – молодшого сержанта  
ДЖОГАНА Вячеслава Дмитровича – солдата  
ДОРОФЄЄВА В'ячеслава Геннадійовича – майора  
ДОРОШЕНКА Максима Дмитровича – старшого солдата  
ДУЖЕНКА Єгора Олександровича – солдата  
СМЕЛЬЯНЧИКОВА Дмитра Анатолійовича – сержанта  
ЗАЙЦЕВА Кирила Федоровича – солдата  
ЗАЛІСЬКОГО Ігоря Олександровича – солдата  
ЗАНІЧКІВСЬКОГО Олексія Миколайовича – молодшого лейтенанта  
ЗАТОКУ Андрія Олександровича – солдата  
ЗІННАТУЛЛІНА Ростислава Рафісовича – солдата  
ЗУБЕНКА Владислава Юрійовича – солдата  
ІЛЬЧЕНКА Дениса Вікторовича – солдата  
КАРАБУТУ Олександра Анатолійовича – солдата  
КАРАКАЯ Владислава Сергійовича – старшого солдата  
КАРПЕНКА Валерія Юрійовича – солдата  
КАРТАШОВА Максима Івановича – солдата

КАЩЕСВА Валерія Валентиновича – солдата  
КОВАЛЕВСЬКОГО Андрія Анатолійовича – молодшого сержанта  
КОВАЛЕНКА Олега Сергійовича – старшого солдата  
КОВТУНА Олега Анатолійовича – молодшого сержанта  
КОМАРЕНКА Артема Миколайовича – сержанта  
КОМЛІЧЕНКА Віктора Олексійовича – солдата  
КОНИКА Віталія Сергійовича – сержанта  
КОРЯГІНА Сергія Васильовича – солдата  
КОТЛЮБУ Артема Олександровича – старшого сержанта  
КРАВЧЕНКА Сергія Васильовича – солдата  
КРАЙНИКА Олега Миколайовича – сержанта  
КРЕПАКА Сергія Руслановича – сержанта  
КРИВОСПИЦЬКОГО Олександра Андрійовича – молодшого сержанта  
КРОТОВА Олександра Вікторовича – солдата  
КСЕНОФОНТОВА Олександра Олександровича – солдата  
КУЗЕННОГО Олександра Олексійовича – старшого сержанта  
ЛАФЕТУ Олександра Федоровича – сержанта  
ЛАШКА Ігоря Васильовича – сержанта  
ЛЕБЕДЯ Олександра Віталійовича – солдата  
ЛЕБЕДЯ Сергія Івановича – солдата  
ЛЕОНТЕНКА Євгена Олександровича – солдата  
ЛИСА Олега Анатолійовича – старшого солдата  
ЛПКІНА Олега Олеговича – старшого сержанта  
ЛІЧНОГО Івана Васильовича – сержанта  
ЛОМАЗЮКА Дмитра Андрійовича – старшого солдата  
МАКУРІНА Сергія Борисовича – солдата  
МАЛТИЗА Олега Вікторовича – старшого солдата  
МАРЧУКА Сергія Миколайовича – сержанта  
МЕЛЬНИКА Богдана Олександровича – старшого солдата  
МІНІНА Євгенія Богдановича – старшого солдата  
МІРОШНИЧЕНКА Сергія Володимировича – старшого солдата  
МІТІНКОВА Сергія Євгеновича – молодшого сержанта  
МОЛОШНОГО Олександра Олександровича – старшого солдата  
МОРОЗА Нікіту Сергійовича – солдата  
НАТАЛЬЧЕНКА Романа Вікторовича – солдата  
НИКОНЕНКА Владислава Ромазовича – солдата  
НІКІТЮКА Олександра Миколайовича – солдата  
ОЛІЙНИКА Владислава Павловича – старшого лейтенанта  
ПАЛЬОХУ Володимира Андрійовича – старшого солдата  
ПАНЧУКА Володимира Миколайовича – старшого солдата  
ПИРОГОВА Кірілла Костянтинівича – молодшого сержанта  
ПОДОЛЯКА Ярослава Юрійовича – солдата  
ПОТИРЮ Дмитра Валерійовича – солдата



РАДЧЕНКА Богдана Віталійовича – солдата  
РИЖКОВИЧА Олександра Геннадійовича – старшого солдата  
РОЗУМІЯ Олександра Григоровича – старшого сержанта  
РЯБОГО Владислава Віталійовича – сержанта  
САВЧЕНКА Дмитра Андрійовича – солдата  
СЕНЦЯ Руслана Миколайовича – молодшого сержанта  
СИДОРЕНКА Олега Владиславовича – молодшого лейтенанта медичної служби  
СІЛЕЦЬКОГО Андрія Анатолійовича – молодшого сержанта  
СЛІПУХОВА Ігоря Владиславовича – солдата  
СЛОБОДЯНИКА Руслана Григоровича (посмертно) – солдата  
СНОПИКА Олександра Сергійовича – молодшого сержанта  
СОЛОДУНОВА Михайла Петровича – старшого солдата  
СОРОКІНА Владислава Романовича – молодшого лейтенанта  
СОРОКОЛІТА Євгенія Михайловича – старшого солдата  
СТРИБЖОВА Тихона Анатолійовича – солдата  
СУББОТІНА Володимира Олександровича – старшого солдата  
СУЩЕНКА Іллю Олександровича – солдата  
ТЕРЬОХІНА Дмитра Ігоровича – старшого сержанта  
ТКАЧУКА Дем'яна Миколайовича – солдата  
ТОНКОНОГА Володимира Павловича – старшого солдата  
ТРАВНІКОВА Дениса Володимировича – старшого солдата  
ФЕДОРЕНКА Олександра Васильовича – старшого лейтенанта  
ФОРСЮКА Ростислава Дмитровича – молодшого сержанта  
ФУСАРЯ Дмитра Миколайовича – сержанта  
ХОСНУДІНОВА Андрія Олексійовича – солдата  
ЦИПЧЕНКА Максима Петровича – старшого солдата  
ШАТАЛЮКА Вадима Сергійовича – молодшого сержанта  
ШЕВЦОВА Михайла Михайловича – молодшого сержанта  
**Нагородити медаллю «За врятоване життя»**  
БОЙКА Романа Олександровича – старшого солдата  
ВАЛЬКОВЕЦЬ Юлію Василівну – молодшого сержанта  
ВДОВІНА Дмитра Миколайовича – лейтенанта  
ВОРОНЕЦЬКОГО Олександра Володимировича – сержанта  
ДАНИЛЕНКА Костянтина Миколайовича – капітана медичної служби  
ЖУКОВА Дмитра Олександровича – сержанта  
ІОСЕНКА Дмитра Юрійовича – солдата  
КОРИТЬКА Дениса Анатолійовича – сержанта  
КРАСНОЖОНА Сергія Вікторовича – лейтенанта  
ЛУКАШЕНКО Ольгу Михайлівну – сержанта  
МАКСИМЦЯ Василя Валерійовича – сержанта  
МАРЧЕНКА Антона Ігоровича – лейтенанта медичної служби  
МАТВІЄНКА Віталія Сергійовича – молодшого лейтенанта

МОВЧАНА Артура Олександровича – молодшого сержанта  
ПЕТРУШИНСЬКОГО Володимира Олександровича – капітана медичної  
служби  
ПОДЗИВАЛОВА Олександра Едуардовича – штаб-сержанта  
ПРИХОДЬКА Олексія Андрійовича – сержанта  
СЕРГІЄНКА Артема Ігоровича – сержанта  
ЯБЛОНСЬКОГО Степана Степановича – молодшого лейтенанта  
ЯКУБОВИЧ Яну Сергіївну – молодшого сержанта.  
**Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ**  
24 березня 2025 року

### *Додаток 3*

#### УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №200/2025

Про відзначення державними нагородами України з нагоди Міжнародного дня театру

За вагомий особистий внесок у розвиток національної культури і театрального мистецтва, вагомі творчі здобутки і високу професійну майстерність **постановляю:**

#### **Нагородити орденом князя Ярослава Мудрого III ступеня**

ЗАДНІПРОВСЬКОГО Олександра Михайловича – артиста драми – провідного майстра сцени Державного підприємства «Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка», м. Київ

#### **Нагородити орденом «За заслуги» I ступеня**

СУМСЬКУ Наталію В'ячеславівну – артистку драми – провідного майстра сцени Державного підприємства «Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка», м. Київ

#### **Нагородити орденом «За заслуги» II ступеня**

ОЖЕВАНА Івана Миколайовича – заступника генерального директора – художнього керівника з організації глядача Державного підприємства «Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка», м. Київ

ПРОКОПЕНКА Вадима Валерійовича – головного балетмейстера Театрально-видовищного закладу культури «Київський національний академічний театр оперети»

#### **Нагородити орденом «За заслуги» III ступеня**

ГОЛУБА Василя Григоровича – артиста – провідного майстра сцени Полтавського академічного обласного українського музично-драматичного театру імені М. В. Гоголя

#### **Нагородити орденом княгині Ольги II ступеня**

ДОРОШЕНКО Ірину Євгенівну – артистку драми – провідного майстра сцени Державного підприємства «Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка», м. Київ

#### **Присвоїти почесні звання:**

«НАРОДНИЙ АРТИСТ УКРАЇНИ»

БЕСПАЛОВІЙ-ПРИМАК Ірині Володимирівні – артистці-вокалістці – провідному майстру сцени Театрально-видовищного закладу культури «Київський національний академічний театр оперети»

ЗАЙНЧКІВСЬКОМУ Миколі Станіславовичу – акторові Комунального закладу «Черкаський академічний обласний український музично-драматичний театр імені Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради»

КОБЗАРЮ Олександрю Миколайовичу – акторові Державного підприємства «Національний академічний драматичний театр імені Лесі Українки», м. Київ

КОМАНОВСЬКІЙ Ользі Ярославівні – провідному майстрові сцени Державної організації «Івано-Франківський національний академічний драматичний театр імені Івана Франка»

КУРМАНОВІЙ Ларисі Станіславівні – артистці драми – провідному майстру сцени Хмельницького обласного академічного музично-драматичного театру імені М. Старицького

ЛЬОЗОВІЙ Тетяні Вікторівні – артистці балету – провідному майстру сцени Державного підприємства «Національний академічний театр опери та балету України імені Т. Г. Шевченка», м. Київ

ПОЛЯНСЬКОМУ Тимуру Вячеславовичу – керівникові музичної частини Театрально-видовищного закладу культури «Київський академічний драматичний театр на Подолі»

ТИМОШЕНКУ Арсенію Петровичу – артистові драми – провідному майстру сцени Державного підприємства «Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка», м. Київ

ТРОЯНОВСЬКІЙ Ларисі Володимирівні – артистці драми – провідному майстрові сцени Театрально-видовищного закладу культури «Київський академічний драматичний театр на Подолі»

ФУРДЮ Василю Михайловичу – артистові – провідному майстру сцени Мукачівського драматичного театру, Закарпатська область

ЦЬОМИК Галині Василівні – провідному майстрові сцени Рівненського обласного академічного українського музично-драматичного театру

ЯРОШЕНКО Наталії Миколаївні – артистці драми – провідному майстру сцени Державного підприємства «Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка», м. Київ

«ЗАСЛУЖЕНИЙ АРТИСТ УКРАЇНИ»

АДНАЧЕВІЙ-ПОНОМАРЕНКО Анастасії Валентинівні – акторці Луганського обласного академічного українського музично-драматичного театру

АЖНОВУ Віталію Сергійовичу – артистові драми Державного підприємства «Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка», м. Київ

БЕРЕЖАНСЬКОМУ Тарасу Григоровичу – солістові опери – провідному майстру сцени Львівського національного академічного театру опери та балету імені Соломії Крушельницької

БЕРЕЗІ Миколі Мечиславовичу – провідному майстру сцени Львівського академічного молодіжного театру імені Леся Курбаса

БІЛЧЕНКУ Андрію Сергійовичу – артистові-ляльководу Миколаївського академічного обласного театру ляльок

БОЙКУ Олександрю Володимировичу – солістові опери Державного підприємства «Національний академічний театр опери та балету України імені Т. Г. Шевченка», м. Київ

БОЙЦОВІЙ Ользі Олександрівні – акторці драми Херсонського обласного академічного музично-драматичного театру імені М. Куліша

БРАНТЮКУ Богдану Васильовичу – артистові-ляльководу, провідному майстрові сцени Тернопільського академічного обласного театру актора і ляльки

ВЕРЕТІНІЙ Аліні Геннадіївні – артистці балету – провідному майстру сцени Дніпровського академічного театру опери та балету

ВИННИК Ірині Юріївні – артистці-ляльководу Хмельницького академічного обласного театру ляльок

ВОРОЧЕКУ Максиму Сергійовичу – солістові опери Львівського національного академічного театру опери та балету імені Соломії Крушельницької

ГОНЧАРОВУ Павлу Дмитровичу – акторові Комунального закладу «Черкаський академічний обласний український музично-драматичний театр імені Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради»

ДЕХТІ Наталії Іванівні – артистці драми – провідному майстрові сцени Сумського національного академічного театру драми та музичної комедії імені М. С. Щепкіна

ЖЕЛЕВУ Петру Олександровичу – артистові Комунального закладу «Запорізький академічний обласний театр юного глядача» Запорізької обласної ради

ЖИЛІНІЙ Юлії Олександрівні – провідному майстрові сцени Комунального закладу «Академічний музично-драматичний театр імені Лесі Українки м. Кам'янського» Кам'янської міської ради, Дніпропетровська область

ЗБОРОВСЬКІЙ Людмилі Василівні – актрисі Львівського академічного театру естрадних мініатюр «І люди, і ляльки»

ЗУБИК Наталії Олександрівні – провідному майстрові сцени Комунального закладу «Запорізький академічний обласний український музично-драматичний театр імені В. Г. Магара» Запорізької обласної ради

КИРИЛЛОВУ Олексію Євгеновичу – артистові-вокалісту Театрально-видовищного закладу культури «Київський національний академічний театр оперети»

КИТРИШУ Ігорю Володимировичу – артистові драми – провідному майстру сцени Донецького академічного обласного драматичного театру (м. Маріуполь), Закарпатська область

КІЛЬНИЦЬКОМУ Павлу Володимировичу – артистові драми Державної організації «Івано-Франківський національний академічний драматичний театр імені Івана Франка»

КНОПКУ Артему Вікторовичу – артистові-вокалісту, провідному майстрові сцени Сумського національного академічного театру драми та музичної комедії імені М. С. Щепкіна

КОЗАК Яні Анатоліївні – артистці – провідному майстру сцени Комунального закладу «Запорізький академічний обласний театр ляльок» Запорізької обласної ради

КОРЧИНСЬКІЙ Христині Василівні – артистці драми Державного підприємства «Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка», м. Київ

КРИВОКОНЮ Сергію Олександровичу – артистові балету – провідному майстру сцени Державного підприємства «Національний академічний театр опери та балету України імені Т. Г. Шевченка», м. Київ

ЛЕБІДЮ Олександрю Олександровичу – артистові-вокалісту Миколаївського національного академічного українського театру драми та музичної комедії

ЛІТВІНОВІЙ Ганні Олександрівні – артистці-вокалістці Одеського національного академічного театру опери та балету

МАКАРУ Валентину Володимировичу – артистові – провідному майстру сцени Чернігівського обласного молодіжного театру

МАРУСЕНКУ Арсену Володимировичу – артистові балету – провідному майстру сцени Львівського національного академічного театру опери та балету імені Соломії Крушельницької

МАТЮШЕНКО Софії Миколаївні – артистці драми Волинського академічного обласного українського музично-драматичного театру імені Т. Г. Шевченка

МІХНЕВИЧУ Ігорю Львовичу – солістові опери Львівського національного академічного театру опери та балету імені Соломії Крушельницької

НІКІТІНІЙ Марині Вікторівні – артистці, керівнику літературно-драматичної частини Миколаївського академічного художнього драматичного театру

ОЗЕРОВУ Михайлу Юрійовичу – артистові-ляльководу Харківського державного академічного театру ляльок імені В. А. Афанасьєва

ОНЕЦАК Марії Богданівні – провідному майстрові сцени Львівського академічного молодіжного театру імені Леся Курбаса

ОСИПОВІЙ Ользі Миколаївні – артистці – провідному майстру сцени Харківського академічного драматичного театру імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка

ПАРАДІ Ігорю Миколайовичу – концертмейстерові Одеського національного академічного театру опери та балету

ПІСНОМУ Ігорю Павловичу – акторові драми Театрально-видовищного закладу культури «Київський академічний театр юного глядача на Липках»



РОГУТСЬКОМУ Віталію Віталійовичу – артистові драми Житомирського академічного українського музично-драматичного театру імені І. Кочерги

РУДИНСЬКОМУ Олександрю Сергійовичу – артистові драми Державного підприємства «Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка», м. Київ

САМУСЕНКУ Олександрю Володимировичу – акторові – провідному майстру сцени, головному режисерові Одеського академічного українського музично-драматичного театру імені В. С. Василька

СТУДЗІНСЬКОМУ Євгену Анатолійовичу – артистові-вокалісту Миколаївського національного академічного українського театру драми та музичної комедії

ФРОЛОВІЙ Тетяні Володимирівні – артистці драми Львівського академічного драматичного театру імені Лесі Українки

ХАЛАІМОВУ Роману Сергійовичу – артистові драми – провідному майстру сцени Театрально-видовищного закладу культури «Київський академічний драматичний театр на Подолі»

ЦВЕТІНСЬКІЙ Маріанні Сергіївні – солістці опери – провідному майстру сцени Львівського національного академічного театру опери та балету імені Соломії Крушельницької

ЧОРИЧУ Олексію Олексійовичу – артистові балету – провідному майстру сцени Дніпровського академічного театру опери та балету

ШАРАБУРІНІЙ Анні Андріївні – артистці балету Театрально-видовищного закладу культури «Київський національний академічний театр оперети»

ШАРАНУ Івану Мироновичу – артистові драми Державного підприємства «Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка», м. Київ

ШЕВЧУКУ Юрію Аркадійовичу – солістові опери – провідному майстру сцени Львівського національного академічного театру опери та балету імені Соломії Крушельницької

ШУМЕЙКО Марії Григорівні – артистці драми Державного підприємства «Національний академічний український драматичний театр імені Марії Заньковецької»

#### «ЗАСЛУЖЕНИЙ ДІЯЧ МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ»

ВАКАРЧУКУ Олексію Вадимовичу – художникові-постановнику Державного підприємства «Національний академічний драматичний театр імені Лесі Українки», м. Київ

КОВШУНУ Олександрю Миколайовичу – режисерові-постановнику Харківського державного академічного українського драматичного театру імені Т. Г. Шевченка

ЛУК'ЯНЕНКУ Дмитру Віталійовичу – артистові балету Державного підприємства «Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка», м. Київ

ТАТАРИНОВУ Олегу Олександровичу – головному художникові Театрально-видовищного закладу культури «Київський академічний театр юного глядача на Липках»

**«ЗАСЛУЖЕНИЙ ПРАЦІВНИК КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ»**

ГОНЦОВСЬКІЙ Наталії Миколаївні – суфлерові оперної трупи Державного підприємства «Національний академічний театр опери та балету України імені Т. Г. Шевченка», м. Київ

ДІБРОВУ Дмитру Вікторовичу – начальникові служби Державного підприємства «Національний академічний драматичний театр імені Лесі Українки», м. Київ

РЯЖЕЧКІНІЙ Валентині Іллівні – начальникові цеху (костюмерного) Державного підприємства «Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка», м. Київ

САВЦІ Марії Станіславівні – помічникові режисера Державного підприємства «Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка», м. Київ

СЕРГІЙЧУК Людмилі Олександрівні – помічникові генерального директора – художньому керівнику по зв'язках з громадськістю, лектору-музикознавцеві Одеського національного театру опери та балету.

**Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ**

27 березня 2025 року

**Додаток 4**

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №202/2025](#)

Про відзначення державними нагородами України

За вагомий особистий внесок у зміцнення міждержавного співробітництва, підтримку державного суверенітету та територіальної цілісності України **постановляю:**

**Нагородити орденом князя Ярослава Мудрого II ступеня**

ВІСЛЕРА Клода – Голову Палати депутатів Великого Герцогства Люксембург

ГОЙЛА Ліндсі – Спікера Палати громад Парламенту Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії

ГОЛОВНЮ Шимона – Маршалка Сейму Республіки Польща

НОРЛЕНА Андреаса – Спікера Риксдагу (Парламенту) Королівства Швеція

**Нагородити орденом князя Ярослава Мудрого III ступеня**

АГІАР-БРАНКУ Жозе Педру – Президента Асамблеї Португальської Республіки

**Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня**

КІДАВУ-БЛОНСЬКУ Малгожату – Маршалка Сенату Республіки Польща

КЛАКОЧАР ЗУПАНЧИЧ Уршку – Президента Державних Зборів Республіки Словенія.

**Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ**

31 березня 2025 року

**Додаток 5****УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №203/2025**

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю**:**Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня**

КОВАЛЕНКА Олександра Володимировича (померло) – майора

**Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня**

ГОГУ Романа Вікторовича (померло) – молодшого сержанта

ЖИДКОВА Андрія Борисовича (померло) – молодшого лейтенанта

КУЗЬМЕНКА Олександра Сергійовича (померло) – старшого лейтенанта

МАХОРТА Олександра Романовича – солдата

ПАТАЛАХУ Євгена Андрійовича (померло) – молодшого лейтенанта

РЕЖИЛА Романа Олексійовича (померло) – старшого лейтенанта

САМЧУКА Олексія Вікторовича (померло) – капітана

ТЕРЕЩУКА Віктора Володимировича (померло) – молодшого лейтенанта

ХОПТУ Романа Дмитровича (померло) – лейтенанта

**Нагородити орденом «За мужність» II ступеня**

БАНДУРУ Олександра Сергійовича (померло) – солдата

ГАВРИЛЕНКОВА Сергія Сергійовича – сержанта

ГАЛУШКА Леоніда Петровича (померло) – молодшого сержанта

ЗАГАРІЮ Андрія Володимировича – молодшого сержанта

ЗАМ'ЯТІНА Антона Володимировича – старшого сержанта

ІГНАТЕНКА Сергія Миколайовича – головного сержанта

ІСМАІЛОВА Іл'яса Ільгаровича (померло) – старшину

КОНДРАШЕНКА Миколу Миколайовича (померло) – солдата

РЕДУНА Ігоря Валерійовича (померло) – головного сержанта

**Нагородити орденом «За мужність» III ступеня**

АДАМА Сергія Михайловича (померло) – солдата

АКІНІНА Сергія Володимировича (померло) – солдата

АЛЕКСИНА Дениса Вікторовича (померло) – солдата

АЛФЬОРОВА Сергія Олександровича (померло) – солдата

АНДРОЩУКА Романа Вікторовича (померло) – солдата

АРЕНДАРЧУКА Ігоря Григоровича (померло) – солдата

БАБИЧА Руслана Вікторовича (померло) – солдата

БАЙДАКА Валерія Олександровича (померло) – солдата

БАЙДАНА Юрія Миколайовича – солдата

БАРАНА Владислава Михайловича – солдата

БАРАНОВСЬКОГО Віктора Петровича – старшого сержанта  
БЕЗДОЛЬНОГО Ярослава Вікторовича (помертньо) – солдата  
БЕЛЕЙЧИКА Івана Васильовича (помертньо) – солдата  
БЕХА Віталія Валерійовича – солдата  
БІЛАНЕНКА Олександра Вікторовича – старшого солдата  
БІЛИКА Ярослава Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта  
БІЛОУСА Миколу Миколайовича – солдата  
БОДНАРЮКА Володимира Михайловича (помертньо) – старшого сержанта  
БОЄВА Дмитрія Бойчева (помертньо) – сержанта  
БОЙЧУКА Тараса Миколайовича (помертньо) – молодшого сержанта  
БОКЛАГАНІЧА Дениса Віталійовича – солдата  
БОНДАРЯ Петра Володимировича (помертньо) – солдата  
БОЯЛЬСЬКОГО Володимира Павловича (помертньо) – молодшого сержанта  
БУРЦЯ Павла Сергійовича (помертньо) – сержанта  
ВАСИЛЬЄВА Тараса Петровича (помертньо) – солдата  
ВЕЛИЧКА Віталія Володимировича – солдата  
ВЕРГУНА Дмитра Степановича (помертньо) – солдата  
ВЕРЕЗУБА Руслана Анатолійовича – солдата  
ВЕРЕСТЮКА Володимира Миколайовича – молодшого сержанта  
ВИЦИНУ Олександра Володимировича – старшого сержанта  
ВІШТАЛА Андрія Олексійовича – старшого солдата  
ВЛАСЮКА Валентина Анатолійовича – молодшого сержанта  
ВОВНЯНКА Вячеслава Миколайовича – солдата  
ВОЛКОВА Сергія Олександровича – солдата  
ВОРОНЦОВА Данила Олексійовича – старшого солдата  
ГАВРИЛИШИНА Тараса Васильовича (помертньо) – солдата  
ГАВРИЩУКА Олександра Володимировича – старшого солдата  
ГАЛАГАНА Юрія Олексійовича (помертньо) – солдата  
ГАЛЦЬКОГО Вячеслава Леонідовича (помертньо) – молодшого сержанта  
ГАРБУЗА Олександра Валерійовича (помертньо) – солдата  
ГАХРАМАНОВА Руслана Вахідовича – молодшого сержанта  
ГОДНЮКА Віталія Івановича (помертньо) – старшого солдата  
ГОЛУБЕНКА Руслана Вадимовича (помертньо) – молодшого сержанта  
ГОЛУБНИЧОГО Вадима Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта  
ГОНЧАРА Івана Сергійовича – молодшого сержанта  
ГОРДЕЯ Івана Дмитровича (помертньо) – молодшого сержанта  
ГОРЮНОВА Юрія Вікторовича (помертньо) – солдата  
ГРИЦАКА Олександра Вікторовича (помертньо) – солдата  
ГРИЦЕНКА Василя Валентиновича (помертньо) – штаб-сержанта  
ГУДИМА Руслана Петровича – молодшого сержанта  
ГЮЛЕЧОВА Казбека Магомедовича (помертньо) – старшого солдата  
ДЕМ'ЯНЧЕНКА Валерія Володимировича (помертньо) – солдата

ДЕРКАЧА Григорія Володимировича (помертньо) – солдата  
ДЕРКАЧА Романа Миколайовича (помертньо) – старшого солдата  
ДІАСА ЛЕОНА Джона Фреді (помертньо) – солдата  
ДІГТЯРА Антона Миколайовича (помертньо) – старшого солдата  
ДІДИКА Андрія Зіновійовича – солдата  
ДМИТРИЧЕНКА Вадима Михайловича (помертньо) – солдата  
ДОВГОЛЮКА Богдана Петровича – солдата  
ДОМИТРАКА Олександра Васильовича – молодшого сержанта  
ДОНЦЯ Данііла Васильовича – солдата  
ДОРОЖКІНА Дмитра Сергійовича (помертньо) – солдата  
ДЯГІЛЄВА Володимира Олександровича (помертньо) – старшого солдата  
ДЯКІВА Михайла Євгеновича – головного сержанта  
ДЯЧКА Ігоря Олександровича – молодшого сержанта  
ДЯЧУКА Дениса Івановича (помертньо) – молодшого сержанта  
ЕПОВА Олексія Володимировича (помертньо) – сержанта  
ЄВТУШЕНКА Романа Олексійовича (помертньо) – солдата  
ЄФІМЕНКА Валерія Васильовича – молодшого сержанта  
ЖИГАНОВА Сергія Анатолійовича (помертньо) – старшого солдата  
ЖУКОВА Богдана Ігоровича – солдата  
ЗАГНІЯ Геннадія Юрійовича (помертньо) – молодшого сержанта  
ЗАПОРОНЮКА Віталія Юрійовича (помертньо) – старшого солдата  
ЗАТОЧНОГО Дмитра Олександровича (помертньо) – старшого солдата  
ЗАХАРЕНКА Віктора Миколайовича (помертньо) – молодшого сержанта  
ЗАХАРЧУКА Івана Івановича – солдата  
ЗМІЯ Ігоря Михайловича (помертньо) – солдата  
ЗУБКА Олександра Володимировича (помертньо) – старшого солдата  
ЗУБЧЕНКА Романа Володимировича (помертньо) – старшого солдата  
ІЛІІНА Сергія Сергійовича – солдата  
ІЛІЧЕНКА Антона Вікторовича (помертньо) – старшого солдата  
ІЛІЧИШИНА Дмитра Михайловича (помертньо) – солдата  
ІСАЄНКА Євгенія Олеговича – солдата  
ІСМАІЛОВА Руслана Хагані огли (помертньо) – старшого сержанта  
ІЩЕНКА Михайла Валерійовича (помертньо) – старшого солдата  
ІЩУКА Артема Степановича (помертньо) – молодшого сержанта  
КАПКОВА Олега Вікторовича (помертньо) – старшого солдата  
КАПУСНИКА Костянтина Васильовича (помертньо) – солдата  
КАРЛЕУТОВА Євгенія Миколайовича (помертньо) – старшого солдата  
КАРПЕНКА Віталія Володимировича – солдата  
КАСАТКІНА Василя Петровича (помертньо) – солдата  
КАЧМАРСЬКОГО Михайла Івановича – солдата  
КІМЕНС-КІМЕЛІСА Едгарса Едвіновича (помертньо) – солдата  
КОВАЛЬСЬКОГО Олександра Сергійовича (помертньо) – штаб-сержанта  
КОВАЛЯ Олександра Миколайовича – солдата



КОЗАКА Романа Васильовича – молодшого сержанта  
КОЛЕСНИКА Олександра Віталійовича – солдата  
КОЛОМІЙЦЯ Олега Миколайовича (помертно) – старшого солдата  
КОНДРАТЕНКА Максима Віталійовича (помертно) – молодшого сержанта  
КОНДРАТЮКА Сергія Васильовича (помертно) – солдата  
КОРОТКОГО Олексія Костянтиновича (помертно) – солдата  
КОРЯВКА Анатолія Миколайовича (помертно) – солдата  
КОСЕНКА Юрія Михайловича – сержанта  
КОСТЮКА Олександра Григоровича – молодшого сержанта  
КОСТЮЧКА Володимира Калістратовича – солдата  
КОСЯКА Григорія Вікторовича (помертно) – солдата  
КОШЕЛЕВА Ігоря Олександровича (помертно) – старшого солдата  
КОШЕЛЯ Анатолія Вікторовича (помертно) – молодшого сержанта  
КРАЄВСЬКОГО Олександра Олександровича – сержанта  
КРЕНИЧКА Вадима Олександровича (помертно) – солдата  
КРИВОМАЗА Володимира Володимировича – солдата  
КРУГЛИКА Артема Сергійовича (помертно) – старшого солдата  
КРУПИНУ Миколу Миколайовича (помертно) – молодшого сержанта  
КРЯТА Миколу Івановича – солдата  
КУБАРИЧА Віталія Миколайовича (помертно) – солдата  
КУДЕЛЮ Сергія Анатолійовича – солдата  
КУДРЯВЦЕВА Сергія Миколайовича – солдата  
КУЗЬМУ Олександра Васильовича – солдата  
КУЛША Сергія Сергійовича (помертно) – солдата  
КУНАХА Олександра Олександровича (помертно) – солдата  
КУПЧЕНКА Сергія Олександровича – солдата  
КУРБЕТА Олега Романовича (помертно) – солдата  
КУЧЕРУКА Владислава Олексійовича (помертно) – солдата  
КУЧЕРЯВОГО Сергія Віталійовича – молодшого сержанта  
КУЧМУ Романа Петровича (помертно) – солдата  
КУШНАРЬОВА Максима Валерійовича – молодшого сержанта  
ЛАХНА Дмитрія Миколайовича (помертно) – солдата  
ЛАЦА Андрія Ярославовича – головного сержанта  
ЛЕВЧЕНКА Володимира Васильовича – молодшого сержанта  
ЛЕВЧУКА Володимира Володимировича – штаб-сержанта  
ЛЕОНТЬЄВА Юрія Сергійовича (помертно) – старшого солдата  
ЛЕСІВА Олега Зіновійовича (помертно) – солдата  
ЛОБАНОВСЬКОГО Івана Сергійовича – солдата  
ЛОТОЦЬКОГО Олега Павловича (помертно) – сержанта  
ЛУБЧАКА Віктора Володимировича – молодшого сержанта  
ЛУЖИНЕЦЬКОГО Юрія Віталійовича (помертно) – солдата  
ЛУЦЕНКА Євгенія Сергійовича (помертно) – солдата  
ЛЯХА Юрія Олексійовича (помертно) – старшого лейтенанта

МАГУСА Володимира Богдановича (помертньо) – старшого солдата  
МАКАРЕНКА Сергія Михайловича (помертньо) – старшого сержанта  
МАКІЄНКА Сергія Сергійовича (помертньо) – старшого солдата  
МАЛАШЕНКА Віталія Миколайовича (помертньо) – молодшого сержанта  
МАЛЕНЬКОГО Олексія Борисовича (помертньо) – старшого солдата  
МАНЕВСЬКОГО Тараса Ярославовича – сержанта  
МАРТИНЮКА Степана Миколайовича – головного сержанта  
МАРЧЕНКА Андрія Сергійовича (помертньо) – сержанта  
МАТРОСОВА Олега Валерійовича (помертньо) – солдата  
МЕГЛІЯ Вадима Миколайовича (помертньо) – сержанта  
МЕЛЬНИКА Ігоря Миколайовича (помертньо) – молодшого сержанта  
МИСАКА Ярослава Михайловича (помертньо) – солдата  
МИХАЙЛЕНКА Євгена Васильовича (помертньо) – старшого солдата  
МИХАЛЬЧЕНКА Руслана Павловича – солдата  
МІШКОВА Олега Леонідовича (помертньо) – солдата  
МОЛДАВЧУКА Юрія Йосиповича (помертньо) – солдата  
МУЛЯРА Олексія Михайловича – солдата  
МУРЗУ Петра Дмитровича (помертньо) – старшого солдата  
НАБУХОТНОГО Василя Васильовича (помертньо) – молодшого сержанта  
НАДТОЧІЯ Миколу Володимировича (помертньо) – старшого сержанта  
НАУМОВА Олексія Володимировича (помертньо) – молодшого сержанта  
НЕСТЕРОВИЧА Юрія Григоровича – солдата  
НЕХА Василя Миколайовича – солдата  
НИКОЛИШИНА Петра Михайловича – старшого солдата  
НІЖНІКА Володимира Андрійовича – солдата  
НІЖНІКА Максима Валерійовича (помертньо) – молодшого сержанта  
НІКОЛАСНКА Віктора Олексійовича (помертньо) – солдата  
НІКОЛЬЦЕВА Романа Олександровича (помертньо) – старшого солдата  
ОСАДЧУКА Сергія Вячеславовича (помертньо) – солдата  
ОСТРІВСЬКОГО Руслана Олександровича – молодшого сержанта  
ОТЧИЧА Вадима Тарасовича (помертньо) – солдата  
ПАВЛИШИНЦЯ Андрія Михайловича (помертньо) – молодшого сержанта  
ПАНЧЕНКА Олега Анатолійовича (помертньо) – старшого сержанта  
ПАСІЧНЮКА Олександра Анатолійовича (помертньо) – солдата  
ПАТРАКЕЯ Андрія Васильовича (помертньо) – сержанта  
ПАХАРЧУКА Богдана Миколайовича – старшого солдата  
ПАЧКОВСЬКОГО Володимира Володимировича (помертньо) – старшого солдата  
ПЕТРОВСЬКОГО Олександра Вікторовича – старшого солдата  
ПЄШИКОВА Максима Вікторовича (помертньо) – солдата  
ПИШНЕНКА Олексія Миколайовича – молодшого сержанта  
ПЛАХОТНЮКА Ярослава Сергійовича (помертньо) – солдата  
ПОЛОВИНКА Руслана Віталійовича (помертньо) – солдата

ПОХИЛА Руслана Анатолійовича – солдата  
ПРИБРАЖЕНСЬКОГО Євгена Павловича – солдата  
ПРОХОРОВА Вячеслава Олександровича (помертньо) – солдата  
ПРОЦЕНКА Максима Миколайовича – солдата  
ПРУДКОГО Сергія Олександровича (помертньо) – солдата  
ПУШКУ Степана Михайловича – молодшого сержанта  
РЕШЕТНЯКА Романа Миколайовича – солдата  
РИЖЕНКОВА Олександра Сергійовича – солдата  
РИЧИЦЬКОГО Андрія Володимировича – старшого солдата  
РОЗУМІЄНКА Анатолія Петровича (помертньо) – молодшого сержанта  
РОМАНОВИЧА Олександра Миколайовича (помертньо) – молодшого сержанта  
РОСЕНКА Олександра Сергійовича (помертньо) – старшого солдата  
РУДЕНКА Євгенія Миколайовича – молодшого сержанта  
РУДЕНКА Олексія Анатолійовича (помертньо) – солдата  
РУДОГО Назарія Ігоровича (помертньо) – солдата  
РУМІНА Валерія Борисовича – солдата  
САМОЙЛЮКА Олександра Володимировича (помертньо) – сержанта  
САФРОНЕНКА Вадима Юрійовича (помертньо) – солдата  
САХНА Андрія Миколайовича (помертньо) – солдата  
СВІДЕРСЬКОГО Назарія Володимировича – молодшого сержанта  
СЕМЕНЮКА Тараса Васильовича (помертньо) – старшого сержанта  
СЕНІВА Степана Михайловича – молодшого сержанта  
СИДОРЕНКА Олега Леонідовича – молодшого сержанта  
СІНЬКОВА Олександра Миколайовича (помертньо) – солдата  
СПІКА Миколу Івановича (помертньо) – молодшого сержанта  
СПРЕНКА Андрія Васильовича (помертньо) – солдата  
СІЧКА Дмитра Анатолійовича – солдата  
СКАТКОВА Ярослава Євгеновича (помертньо) – старшого солдата  
СКВОРЦОВА Олександра Володимировича (помертньо) – солдата  
СКОРИКА Сергія Вікторовича – молодшого сержанта  
СКРИНИКА Тараса Васильовича – молодшого сержанта  
СМАКОУЗА Антона Андрійовича – солдата  
СОЛОМОНА Віталія Васильовича (помертньо) – молодшого сержанта  
СТАРОДУБЦЕВА Даніїла Валентиновича – солдата  
СТАШЕВСЬКОГО Олександра Станіславовича – солдата  
СТЕПАНЕНКА Сергія Миколайовича (помертньо) – солдата  
СТЕПАНЮКА Владислава Олександровича (помертньо) – солдата  
СТРЕБУЛЯ Олексія Дмитровича – молодшого сержанта  
СТРУПІНСЬКОГО Олександра Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта  
СТУПЕНКА Віталія Павловича (помертньо) – солдата  
СУРЖАНА Владислава Віталійовича (помертньо) – молодшого сержанта

ТЕМЧЕНКА Олега Михайловича (померло) – сержанта  
ТЕР-АВЕТІСОВА Армена Григоровича – молодшого сержанта  
ТЕРНАВСЬКОГО Віктора Павловича (померло) – сержанта  
ТЕРПЕЛЮКА Артура Олександровича (померло) – солдата  
ТЕРТИШНИКА Вячеслава Васильовича – сержанта  
ТИМОФЕІЧЕВА Павла Андрійовича (померло) – солдата  
ТИМОЧКА Андрія Дмитровича (померло) – солдата  
ТИЩЕНКА Олександра Сергійовича (померло) – солдата  
ТКАЧЕНКА Олександра Васильовича (померло) – старшого солдата  
ТОКАРЧУКА Богдана В'ячеславовича – солдата  
ТРОЦА Олександра Ігоровича (померло) – молодшого лейтенанта  
ТРОЦОГО Андрія Леонідовича (померло) – солдата  
ТУРІВНОГО Сергія Віталійовича (померло) – старшого солдата  
УКРАЇНЦЯ Олександра Івановича (померло) – старшого солдата  
УЛИНЦЯ Василя Васильовича (померло) – солдата  
УЛЯНИЦЬКОГО Романа Леонідовича – старшого солдата  
УРБАНА Максима Андрійовича – солдата  
УСТЕНКА Володимира Миколайовича – молодшого сержанта  
ФАДЄЄВА Юрія Сергійовича – молодшого сержанта  
ФАРКАША Михайла Павловича – молодшого сержанта  
ФЕДОРИШИНА Назара Миколайовича (померло) – молодшого сержанта  
ХАІМОВА Євгена Михайловича (померло) – солдата  
ХАРЮТУ Андрія Олександровича (померло) – солдата  
ХВАТА Юрія Володимировича (померло) – солдата  
ХВИЩУКА Сергія Миколайовича (померло) – солдата  
ХИМИЧА Мар'яна Михайловича (померло) – солдата  
ХІРМАНА Володимира Ігоровича – молодшого сержанта  
ХРАБАНА Юрія Васильовича (померло) – солдата  
ЦАРЕНКА Дмитра Вікторовича (померло) – солдата  
ЦЯКА Володимира Степановича (померло) – старшого солдата  
ЧАБАНА Олександра Юрійовича – молодшого сержанта  
ЧЕРКАСОВА Ярослава Анатолійовича (померло) – солдата  
ЧЕРНЕНКА Олександра Борисовича (померло) – солдата  
ЧЕРНИХ Дмитра Івановича (померло) – молодшого сержанта  
ЧИРІКОВА Олександра Олексійовича – солдата  
ЧОВПАНА Івана Анатолійовича – молодшого сержанта  
ЧОРНОГО Івана Степановича (померло) – солдата  
ЧУГАЯ Віталія Анатолійовича (померло) – солдата  
ШАПОВАЛОВА Сергія Івановича – солдата  
ШЕВЧУКА Артема Володимировича – старшого солдата  
ШЕПЕЛЮКА Валерія Миколайовича – сержанта  
ШЛАПАКА Богдана Віталійовича – солдата  
ШМИГОРУ Володимира Миколайовича – молодшого сержанта



ШОЙМУ Михайла Миколайовича – солдата  
ШТИЛА Еріка Владиславовича (помертньо) – солдата  
ЮРБЕРГСА Геннадія Андрійовича – молодшого сержанта  
ЮРКІВА Віталія Ігоровича – старшого солдата  
ЮРКІВА Ігоря Ярославовича (помертньо) – молодшого сержанта  
ЯНЮКА Ярослава Олександровича – солдата  
ЯРОША Юрія Михайловича (помертньо) – молодшого сержанта  
ЯРЧУКА Володимира Григоровича – матроса  
**Нагородити медаллю «За військову службу Україні»**  
АКИМОВА Євгена Віталійовича – старшого солдата  
АРЦИМОВИЧА Михайла Олександровича – молодшого сержанта  
БАРАНОВА Григорія Валерійовича – солдата  
БЕРЕСТКА Олександра Анатолійовича – старшого солдата  
БОНДАРЕНКА Ігоря Олеговича (помертньо) – солдата  
БОРІДЬКА Сергія Івановича – солдата  
ВАЦЮРУ Андрія Михайловича – сержанта  
ВЕРЕСА Владислава Андрійовича – старшого солдата  
ВЕСНУ Зеновія Володимировича (помертньо) – солдата  
ГУКА Володимира Івановича – солдата  
ДЕДЮХІНА Юрія Євгеновича – молодшого сержанта  
ДЖУМАКА Василя Володимировича (помертньо) – солдата  
ДУБРОВСЬКОГО Костянтина Олександровича – солдата  
КАПЕЛЬКА Бориса Віталійовича – солдата  
КАРАВАНЧЕНКА Юрія Анатолійовича – старшого солдата  
КЕРТИЧАКА Віталія Валерійовича – старшого сержанта  
КЕХМАНА Станіслава Володимировича – молодшого сержанта  
КЛИМЕНКА Миколу Григоровича – старшого матроса  
КОРНІЙЧУКА Богдана Сергійовича – старшого солдата  
ЛЕБЕДЬКА Юрія Миколайовича – старшого солдата  
МЕРЛЯНА Дмитра Сергійовича – сержанта  
МІЛЄВА Дмитра Володимировича – молодшого сержанта  
МОСКАЛЮКА Костянтина Михайловича – головного сержанта  
ОЗЕРЯНИКА Артема Ігоровича – матроса  
П'ЯНИЧУКА Сергія Володимировича – солдата  
ПАЛІЯ Ігоря Івановича – солдата  
ПОВАЖНЮКА Віктора Володимировича – солдата  
ПОЛЯЧУКА Ігоря Анатолійовича – старшого солдата  
ПОЛЯЧУКА Юрія Анатолійовича – сержанта  
РОМАНЮКА Дениса Вячеславовича – солдата  
ТИМКІВА Анатолія Михайловича – солдата  
ФРАНЦУЗОВА Олексія Леонідовича – солдата  
ЦАРЕНКА Ігоря Анатолійовича – солдата  
ЧЕХОВСЬКОГО Максима Вячеславовича – солдата



ЯРЕМКА Володимира Степановича – солдата  
**Нагородити медаллю «Захиснику Вітчизни»**  
БЕЛОГУРОВА Сергія Петровича – старшого солдата  
БОЄВА Федора Геннадійовича – солдата  
БУЛАНШУ Вадима Яковича – солдата  
ГАННЕНКА Олександра Сергійовича – солдата  
ГОДУНА Сергія Юрійовича – старшого солдата  
ГОЛОВІЯ Сергія Васильовича – солдата  
ДОРОША В'ячеслава Миколайовича – молодшого сержанта  
ЄМЕЛЬЯНЕНКА Володимира Вікторовича – солдата  
ЗВЯГІНА Олексія Миколайовича – старшого солдата  
КРИВИЧА Романа Ігоревича – солдата  
КУЗНЄЦОВА Олега Миколайовича – солдата  
МАКСИМЮКА Дмитра Федоровича – солдата  
НЕСТЕРА Віталія Вікторовича – молодшого сержанта  
ОЖАРОВСЬКОГО Олександра Олександровича – молодшого сержанта  
ПАВЛЕНКА Анатолія Анатолійовича (по смертно) – старшого сержанта  
ПАЩЕНКА Миколу Анатолійовича – молодшого сержанта  
РОМАНЮКА Артема Сергійовича – молодшого сержанта  
СОРОКУ Віктора Володимировича – солдата  
ШМИРКУ Віталія Володимировича – солдата  
ЯВОРСЬКОГО Юрія Олександровича – солдата  
**Нагородити медаллю «За врятоване життя»**  
ГУЗЬО Андрія Ігоревича – молодшого сержанта  
КОЛЕСНИКА Олександра Володимировича – солдата  
КОЛОМОЙЦЯ Володимира Станіславовича – солдата  
МУХУ Олега Григоровича – молодшого сержанта  
РАТКІНУ Анастасію Віталіївну – молодшого сержанта  
САМСОНЮКА Олега Сергійовича – молодшого сержанта  
СТАРИЧЕНКА Сергія Івановича – солдата.  
**Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ**  
31 березня 2025 року

### *Додаток 6*

#### [УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №204/2025](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов'язку **постановляю:**

**Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня**

ГРИНИКА Михайла Миколайовича – підполковника

**Нагородити орденом «За мужність» II ступеня**

ВАСИЛЬКОВСЬКОГО Сергія Івановича – старшого солдата  
ЄРМОХІНА Василя Віталійовича – солдата  
ЖЕЛУДЬКА Владислава Едуардовича – солдата  
КРЕТА Ростислава Олексійовича – солдата  
МАЦЕНКА Антона Георгійовича – солдата  
СКИБУ Сергія Васильовича – солдата

**Нагородити орденом Данила Галицького**

КОВАЛЬЧУКА Віталія Миколайовича – полковника  
СОБКА Тараса Дмитровича – полковника медичної служби  
Нагородити медаллю «За військову службу Україні»  
МАХАТАДЗЕ Іраклія Семеновича – сержанта.

**Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ**

1 квітня 2025 року

*Додаток 7*

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №205/2025](#)

Про відзначення державними нагородами України  
За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та  
територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового  
обов'язку **постановляю:**

**Нагородити відзнакою Президента України «Хрест бойових заслуг»**

КАПІТУЛУ Дмитра Вікторовича – підполковника  
РЕВУЦЬКОГО Костянтина Олександровича – майора

**Нагородити орденом Богдана Хмельницького I ступеня**

БІЛОБРОВА Руслана Миколайовича – майора  
ЛАНОВОГО Максима Борисовича – полковника  
СКРИПНИКА Богдана Олеговича – майора

**Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня**

ДУШКІНА Сергія Сергійовича – старшого лейтенанта  
КОЧЕРВЕЯ Євгена Валерійовича – майора  
ЛЕБЕДЯ Сергія Сергійовича – майора  
МИГАЛЕЙКА Миколу Миколайовича – підполковника  
ОВСІЄНКА Володимира Івановича – старшого лейтенанта  
ПЕТРИКА Олексія Михайловича – молодшого лейтенанта  
ПЕТРИШИНА Володимира Володимировича – підполковника  
РЯБІНІНА Руслана Володимировича – капітана

СИТНИКА Олега Дмитровича – капітана  
СЛАТІНА Дениса Юрійовича – старшого лейтенанта

**Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня**

АТАМАНЮКА Олександра Миколайовича – молодшого сержанта  
БАБІЯ Олексія Сергійовича – майора  
БАНДУРУ Олексія Васильовича (посмертно) – старшого лейтенанта

БЛЯКОВСЬКОГО Петра Володимировича – молодшого лейтенанта  
БОЙКА Вадима Івановича – капітана  
БУТЕНКА Дмитра Володимировича – полковника  
ВИГІВСЬКОГО Сергія Миколайовича – майора  
ВЛАСЕНКА Олександра Олександровича – підполковника  
ВОРОЖКА Олександра Олександровича – старшого лейтенанта  
ДАНИЛЬЧЕНКА Аркадія Івановича – капітана  
ДЕРЛЮКА Антона Анатолійовича – майора  
ЗІНЧУКА Романа Олеговича – капітана  
КАДЕНЧУКА Романа Олександровича – молодшого сержанта  
КІРІЛОВА Руслана Валентиновича – солдата  
КІШАКА Назарія Миколайовича – старшого лейтенанта  
КОЖЕВНІКОВА Євгена Петровича – капітана  
КОЖЕМ'ЯКУ Романа Володимировича (посмертно) – старшого сержанта  
КОЗЕЛЬЦЯ Владислава Петровича – головного сержанта  
КОПАНЕВА Максима Валерійовича – майора  
КОТВИЦЬКОГО Дмитра Вікторовича – лейтенанта  
КРАВЦЯ Микола Олександрович – капітана  
КРАВЧЕНКА Юрія Олексійовича – майора  
КРЮКОВА Миколу Олександровича – лейтенанта  
КУДАНОВА Ігоря Віталійовича – старшого лейтенанта  
КУРІНА Владислава Олеговича – старшого лейтенанта  
КУШНІРА Анатолія Сергійовича – капітана  
ЛІСАЧЕНКА Олексія Олеговича (посмертно) – лейтенанта  
ЛОПУШИНСЬКОГО Василя Романовича – лейтенанта  
ЛУЗАНОВА Іллю Ігоровича – лейтенанта  
ЛУКАША Сергія Юрійовича – лейтенанта  
ЛЯПЦЕВСЬКОГО Сергія Юрійовича – капітана  
МАЗУРА Олександра Олеговича – старшого лейтенанта  
НАРІЖНОГО Данііла Юрійовича – підполковника  
ПАРХАНОВА Генрі Романовича – майора  
ПОКОТИЛА Богдана Олександровича – підполковника  
ПРОКОПЕНКА Андрія Сергійовича (посмертно) – лейтенанта  
ХОМИЦЬКОГО Олега Романовича (посмертно) – лейтенанта  
ЦІЛЕНКА Валерія Михайловича (посмертно) – старшого лейтенанта  
ШАМІЛОВА Максима Шамільовича – підполковника  
ШПАКА Івана Юрійовича – капітана  
ШУМСЬКОГО Володимира Романовича (посмертно) – старшого лейтенанта  
**Нагородити орденом «За мужність» І ступеня**  
ІКАВЧУКА Володимира Миколайовича (посмертно) – молодшого сержанта  
ЛИЧМАНА Сергія Володимировича – підполковника  
**Нагородити орденом «За мужність» ІІ ступеня**  
БИКОВА Владислава Юрійовича – матроса

БОГОМОЛА Олексія Григоровича (помертньо) – молодшого сержанта  
ГЕРАСИМЕНКА Євгенія Вікторовича – молодшого лейтенанта  
ГРИНЯ Петра Анатолійовича – головного сержанта  
ГРУШКУ Володимира Васильовича (помертньо) – солдата  
КАРАСЯ Юрія Леонідовича – майора  
КАРЮКА Валерія Васильовича – майора  
КЛАЧКОВА Віктора Сергійовича – підполковника  
КОТЛЯРОВА Артема Сергійовича (помертньо) – солдата  
ЛАЗОРІНА Антона Едуардовича – молодшого сержанта  
МАРТИНЮКА Олексія Івановича (помертньо) – матроса  
НАДТОЧІЯ Олександра Анатолійовича – старшого сержанта  
ПАВЛЕНКА Анатолія Володимировича (помертньо) – старшого матроса  
СИДОРЧУКА Андрія Сергійовича – головного сержанта  
СКОПНЕНКА Ігоря Сергійовича – сержанта  
ЦИМБАЛА Олександра Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта  
ШАМАНСЬКОГО Сергія Сергійовича – молодшого сержанта  
ШЕЛУДЧЕНКА Сергія Михайловича (помертньо) – матроса  
ЩЕСНЯКА Олега Юрійовича – молодшого сержанта  
**Нагородити орденом «За мужність» III ступеня**  
АДАМЧУКА Олександра Леонідовича – молодшого сержанта  
АНДРОЩУКА Костянтина Васильовича (помертньо) – солдата  
АРАКЕЛЯНА Бабкена Самвеловича – солдата  
АХАНЩИКОВА Олександра Миколайовича (помертньо) – молодшого сержанта  
БАБКІНА Андрія Вікторовича (помертньо) – матроса  
БАДУРАДЗЕ Руслана Олександровича (помертньо) – солдата  
БАРАНОВСЬКОГО Богдана Володимировича (помертньо) – солдата  
БАРИЛА Антона Сергійовича (помертньо) – солдата  
БАРНУ Івана Миколайовича (помертньо) – матроса  
БЕЗУГЛОГО Артема Олексійовича – молодшого сержанта  
БЕЗУГЛОГО Володимира Васильовича – старшого солдата  
БЕМА Олександра Валентиновича – сержанта  
БІДУ Ігоря Ігоровича (помертньо) – молодшого сержанта  
БІЛОУСА Едгара Олександровича (помертньо) – солдата  
БІЛЬСЬКОГО Олександра Леонідовича (помертньо) – солдата  
БІРОНТА Іллю Едуардовича – солдата  
БОГАЧА Андрія Валентиновича (помертньо) – солдата  
БОГОЛУЦЬКОГО Арсена Руслановича (помертньо) – солдата  
БОЖКА Ярослава Миколайовича (помертньо) – солдата  
БОЙКІВА Михайла Васильовича – молодшого сержанта  
БОНДАРЧУКА Івана Вікторовича – старшого солдата  
БОРИСОВА Юрія Володимировича – сержанта  
БОРСУКА Андрія Володимировича (помертньо) – матроса

БОРЦЯ Станіслава Володимировича – молодшого сержанта  
БОЧЕЛЮКА Михайла Сергійовича (помертньо) – солдата  
БРАСЛАВСЬКОГО Андрія Сергійовича (помертньо) – солдата  
БРУКА Дмитра Романовича – солдата  
БУКЗЕЛЯ Івана Ігоровича (помертньо) – солдата  
БУЛАТА Олександра Яковича (помертньо) – солдата  
БУРАКА Олега Віталійовича (помертньо) – матроса  
БУРЯКОВА Вячеслава Анатолійовича (помертньо) – молодшого сержанта  
ВАКОЛЮКА Дмитра Сергійовича – солдата  
ВАСИЛІВСЬКОГО Олександра Валерійовича (помертньо) – солдата  
ВАЩЕНКА Дениса Володимировича – солдата  
ВДОВІНА Олександра Сергійовича – солдата  
ВЕРБИЦЬКОГО Миколу Степановича – молодшого сержанта  
ВЕЧЕРКА Павла Степановича (помертньо) – солдата  
ВИДАВСЬКОГО Романа Сергійовича – солдата  
ВИШНЮ Максима Івановича – молодшого сержанта  
ВОЙТЮКА Богдана Вікторовича (помертньо) – солдата  
ВОЛИНСЬКОГО Івана Олеговича – молодшого сержанта  
ВОЛИНЦЯ Юрія Богдановича (помертньо) – матроса  
ВОЛКОВА Дениса Олеговича – молодшого сержанта  
ВОЛОШИНА Іллю Володимировича – капітана  
ВОРОНОВА Владислава Володимировича – молодшого сержанта  
ГАЙДУКОВА Олега Станіславовича (помертньо) – солдата  
ГАЛАЦАНА Олександра Вікторовича (помертньо) – солдата  
ГАРДИША Олександра Олександровича (помертньо) – солдата  
ГЛОБУ Олександра Костянтиновича – молодшого сержанта  
ГНІТЕЦЬКОГО Петра Івановича (помертньо) – солдата  
ГОРБАНЬОВА Олексія Володимировича (помертньо) – солдата  
ГОРОВОГО Олександра Віталійовича – молодшого сержанта  
ГРАБОВСЬКОГО Андрія Петровича (помертньо) – солдата  
ГРАДІЛЕНКА Сергія Анатолійовича – майора  
ГРЕСЬКА Олексія Олексійовича – старшого сержанта  
ГРИШКАНИЧА Миколу Івановича – солдата  
ГРІБКОВА Віктора Юрійовича (помертньо) – старшого солдата  
ГРІНЕВИЧА Дмитра Олександровича – матроса  
ГРІЦАЄНКА Ігоря Юрійовича – матроса  
ГУКАЙЛА Михайла Степановича (помертньо) – солдата  
ГУЛЯ Михайла Михайловича (помертньо) – солдата  
ГУМЕНЮКА Миколу Миколайовича – старшого матроса  
ГУРИКА Володимира Богдановича (помертньо) – солдата  
ДАКА Віктора Васильовича – солдата  
ДАНИЛОВА Олексія Олексійовича (помертньо) – солдата  
ДЕБЕЛОГО Володимира Володимировича – старшого солдата



ДЕМЕНКА Романа Сергійовича (помертньо) – солдата  
ДЕМЧЕНКА Олега Володимировича – матроса  
ДЕДУХОВА В'ячеслава Ігоровича – молодшого сержанта  
ДІДКІВСЬКОГО Олексія Олександровича – солдата  
ДМИТРИЄВА Андрія Володимировича (помертньо) – старшого солдата  
ДМИТРОВА Євгена Олександровича (помертньо) – солдата  
ДОБРЯНСЬКОГО Павла Миколайовича (помертньо) – солдата  
ДОВГАЛЯ Олександра Олександровича (помертньо) – старшого солдата  
ДОВГАНИКА Олега Ігоровича (помертньо) – матроса  
ДОМБРОВСЬКОГО Ярослава Володимировича (помертньо) – матроса  
ДЯЧЕНКА Артема Анатолійовича (помертньо) – молодшого сержанта  
ЕШАНОВА Равшана Базарбайовича – молодшого лейтенанта  
ЖИЛУ Юрія Юрійовича (помертньо) – солдата  
ЗАЙЦАВУ Марії (помертньо) – старшого солдата  
ЗАЛОЗНОГО Віталія Сергійовича (помертньо) – солдата  
ЗАХАРОВА Микиту Володимировича (помертньо) – солдата  
ЗАХАРОВА Олександра Володимировича (помертньо) – солдата  
ІВАНОВА Сергія Олександровича – молодшого сержанта  
ІВАНОВА Дениса Денисовича (помертньо) – солдата  
ІВАХНЕНКА Євгенія Олександровича (помертньо) – матроса  
ІВАЩУКА Олександра Володимировича – молодшого лейтенанта  
ІГНАТЕНКА Олександра Олександровича (помертньо) – солдата  
ІЛЬЧЕНКА Володимира Георгійовича – матроса  
КАГАРЛИЦЬКОГО Андрія Володимировича (помертньо) – молодшого сержанта  
КАЛЮЖНОГО Антона Олексійовича – молодшого сержанта  
КАНДЯКА Сергія Івановича – молодшого лейтенанта  
КАРАСЯ Віктора Михайловича – молодшого сержанта  
КАРПЕНКА Олексія Володимировича – старшого лейтенанта  
КАРЮКА Сергія Михайловича – солдата  
КАС'ЯНОВА Дмитра Сергійовича (помертньо) – солдата  
КАСИЧА Вадима Михайловича (помертньо) – солдата  
КАЧУРОВСЬКОГО Сергія Володимировича (помертньо) – солдата  
КАШПЕРСЬКОГО Михайла Юрійовича (помертньо) – матроса  
КВІТЧЕНКА Олександра Сергійовича (помертньо) – солдата  
КИРИЧЕНКА Миколу Валерійовича (помертньо) – старшого солдата  
КИЧМУ Ігоря Івановича – старшого солдата  
КІКТЕВА Романа Анатолійовича – солдата  
КОВАЛЬЧУКА Дмитра Миколайовича – старшого солдата  
КОВТУНА Миколу Володимировича (помертньо) – солдата  
КОЗІНОВА Максима Андрійовича – молодшого сержанта  
КОЛЕСНИКА Павла Вікторовича – старшого солдата  
КОЛІСНИКА Валерія Олександровича (помертньо) – сержанта

КОНКУСА Юрія Андрійовича (помертньо) – солдата  
КОНОНЕНКА Сергія Миколайовича (помертньо) – солдата  
КОНОПЛЮ Богдана Сергійовича – солдата  
КОРМОША Вячеслава Ярославовича (помертньо) – солдата  
КОРНІЙКА Сергія Миколайовича (помертньо) – солдата  
КОРНІЙЧУКА Петра Івановича – старшого солдата  
КОРЯКУ Романа Валерійовича (помертньо) – солдата  
КОСТИНЧУКА Ярослава Олеговича (помертньо) – солдата  
КОТЕНКА Миколу Сергійовича (помертньо) – молодшого сержанта  
КОТКА Миколу Сергійовича (помертньо) – молодшого сержанта  
КОШУЛІНСЬКОГО Миколу Юрійовича – матроса  
КРАВЧЕНКА Дениса Володимировича – молодшого лейтенанта  
КРАВЧЕНКА Олександра Володимировича – солдата  
КРАВЧУКА Олексія Миколайовича – лейтенанта  
КРОПОВУ Миколу Володимировича (помертньо) – солдата  
КУЖЕЛЯ Антона Володимировича – сержанта  
КУЗЬМЕНКА Сергія Дмитровича (помертньо) – старшого солдата  
КУЛИКА Віталія Олександровича – молодшого сержанта  
КУЛЬЧИЦЬКОГО Олексія Вікторовича (помертньо) – солдата  
КУРМАША Сергія Васильовича – солдата  
КУХТУ Руслана Ігоровича – молодшого сержанта  
КУЦЕНКА Назара Геннадійовича – старшого солдата  
ЛАВОРА Іллю Ярославовича – головного сержанта  
ЛАВРУКА Андрія Вікторовича (помертньо) – солдата  
ЛЕВЧЕНКА Олексія Андрійовича (помертньо) – солдата  
ЛЕНОВИЦЬКОГО Олександра Павловича (помертньо) – матроса  
ЛЕУХІНА Володимира Миколайовича (помертньо) – солдата  
ЛЄВЄНКОВА Олександра Ігоровича (помертньо) – солдата  
ЛИСЕНКА Сергія Сергійовича (помертньо) – солдата  
ЛІВОГО Мирослава Дмитровича (помертньо) – солдата  
ЛІСКОНОГА Максима Сергійовича – солдата  
ЛІФЕРЧУКА Едуарда Володимировича – старшого лейтенанта  
ЛУЦИКА Володимира Валентиновича – молодшого лейтенанта  
ЛУЦЬКОГО Святослава Петровича (помертньо) – солдата  
ЛУЧКОВА Миколу Олексійовича – солдата  
ЛЯЛИКА Івана Івановича – солдата  
МАЗУНІНА Сергія Олександровича (помертньо) – солдата  
МАКАРЕНКА Андрія Миколайовича (помертньо) – матроса  
МАЛІЧА Володимира Миколайовича (помертньо) – солдата  
МАЛУШЕНКА Олександра Івановича (помертньо) – старшого матроса  
МАРЧЕНКА Ігоря Валерійовича – солдата  
МАСАЛОВА Сергія Сергійовича (помертньо) – солдата  
МАТВІЄНКА Олександра Антоновича (помертньо) – солдата

МАТОВИЧА Володимира Романовича – солдата  
МАТЮХІНА Євгена Олександровича (помертно) – солдата  
МАШТАЛЕНКА Дениса Вікторовича (помертно) – старшого сержанта  
МЕДОВОГО Миколу Миколайовича – старшого солдата  
МЕЖЕВИЧА Миколу Віталійовича – молодшого сержанта  
МЕЖЕЙНІКОВА Дениса Євгеновича (помертно) – солдата  
МЕЛЬНИКА Олександра Віталійовича (помертно) – старшого солдата  
МИТРОПОЛЬСЬКОГО Сергія Ігоровича (помертно) – старшого солдата  
МИХАЙЛОВА Миколу Костянтинівича – молодшого сержанта  
МИХАЙЛЮКА Володимира Володимировича – солдата  
МІНЕНКА Дмитрія Леонідовича (помертно) – солдата  
МІНЯЙЛА Олександра Миколайовича – солдата  
МОРОЗА Ігоря Вікторовича (помертно) – сержанта  
МОСКАЛЕНКА Олексія Вадимовича (помертно) – солдата  
МУЗИНСЬКОГО Євгенія Сергійовича (помертно) – солдата  
НАБОКУ Олексія Анатолійовича (помертно) – солдата  
НАЙДУ Максима Михайловича (помертно) – старшого солдата  
НЕВАДУ Юрія Олександровича (помертно) – солдата  
НЕСТЕРУКА Валентина Валентиновича – солдата  
НЕХАЯ Тараса Анатолійовича – молодшого сержанта  
НИЦОГО Сергія Васильовича (помертно) – матроса  
НІКОЛАЄВА Володимира Михайловича (помертно) – молодшого сержанта  
НОСЕНКА Олега Михайловича – старшого лейтенанта  
ОБРАЖЕЯ Максима Ігоровича (помертно) – солдата  
ОЛЬШЕВСЬКОГО Андрія Вікторовича (помертно) – матроса  
ОПАЛЬКА Андрія Миколайовича – молодшого сержанта  
ОРЛОВСЬКОГО Артема Валерійовича – лейтенанта  
ОСТАПЕНКА Валерія Олександровича – старшого солдата  
ОСТАПЕНКА Миколу Васильовича (помертно) – матроса  
ОСТАПЧУКА Олексія Володимировича (помертно) – солдата  
ОСТРОЖЧУКА Ігоря Олександровича – солдата  
ПАПЧЕНКА Ігоря Леонідовича (помертно) – солдата  
ПАСІЧНИКА Юрія Олександровича – старшого сержанта  
ПЕРЕБИЙНОСА Дмитра Васильовича (помертно) – солдата  
ПЕРЕВЕРЗЄВА Дмитра Олександровича (помертно) – солдата  
ПЕРЕДЕРІЯ Василя Сергійовича – солдата  
ПЕТРЕНСЬКОГО Сергія Юрійовича (помертно) – солдата  
ПЕТРУКА Василя Вікторовича – старшого солдата  
ПІДПРИГОЛОВА Дмитра Геннадійовича (помертно) – солдата  
ПІМЄНОВА Олександра Сергійовича (помертно) – молодшого сержанта  
ПІНЧУКА Івана Олеговича (помертно) – старшого солдата  
ПОМІГАЛОВА Тараса Миколайовича – солдата  
ПОПОВА Віталія Дмитровича (помертно) – солдата

ПОТАПОВА Сергія Миколайовича – солдата  
ПРОНЬКА Романа Миколайовича – солдата  
ПЯСКІВСЬКОГО Антона Валентиновича (помертньо) – старшого солдата  
РАКОІДА Дмитра Валерійовича – сержанта  
РАФАЛЬСЬКОГО Андрія Леонідовича (помертньо) – солдата  
РАЧКЕЛЮКА Василя Олександровича (помертньо) – матроса  
РЕВИЧА Олександра Миколайовича – старшого солдата  
РЕВУЦЬКОГО Сергія Олександровича (помертньо) – солдата  
РОМАНЕНКА Руслана Євгеновича (помертньо) – солдата  
РОМАНЮКА Сергія Петровича – штаб-сержанта  
РУБАНА Дмитра Андрійовича (помертньо) – старшого солдата  
РУДЕНКА Олексія Васильовича – капітана  
САВЧУКА Олексія Анатолійовича – молодшого сержанта  
САЛАМАХУ Володимира Степановича (помертньо) – солдата  
СВИРИДУ Олександра Олександровича – старшого солдата  
СВИСТУНЕНКА Олександра Станіславовича (помертньо) – матроса  
СВІНЦІЦЬКОГО Костянтина Миколайовича – сержанта  
СВІТЛИКА Михайла Івановича (помертньо) – солдата  
СВІТЛИЧНОГО Олександра Олександровича – солдата  
СЕВОСТЬЯНОВА Андрія Сергійовича (помертньо) – солдата  
СЕМЕНОВА Руслана Михайловича (помертньо) – солдата  
СЕМЕРУКА Сергія Миколайовича – молодшого сержанта  
СЄРІКОВА Вячеслава Валерійовича (помертньо) – солдата  
СИДОРЕНКА Дмитра Олександровича (помертньо) – солдата  
СІНЄГРІБОВА Дмитра Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта  
СКАРБИКА Олександра Олеговича (помертньо) – матроса  
СКОРИКА Олексія Васильовича (помертньо) – солдата  
СЛОБОДЯНЮКА Максима Леонідовича (помертньо) – матроса  
СОКОЛЮКА Романа Вікторовича – солдата  
СОЛОДКОГО Олексія Володимировича – підполковника  
СОЛОХУ Валерія Степановича (помертньо) – старшого солдата  
СОЧАНА Олексія Володимировича (помертньо) – солдата  
СПРКАЧА Євгена Олександровича (помертньо) – сержанта  
СРИВКОВУ Юлію Віталіївну – молодшого сержанта  
СТАДНИКА Андрія Степановича – сержанта  
СТЕШЕНКА Дмитра Васильовича – старшого сержанта  
СТУПАКА Олексія Анатолійовича (помертньо) – солдата  
СУХАНОВА Артема Васильовича (помертньо) – солдата  
СУХОДОЛЬСЬКОГО Андрія Миколайовича (помертньо) – солдата  
СУЧКОВА Олександра Геннадійовича (помертньо) – сержанта  
ТАБУНЧИКА Віталія Петровича (помертньо) – старшого солдата  
ТАРАНА Олега Миколайовича (помертньо) – солдата  
ТАРАСЕНКА Віталія Геннадійовича – лейтенанта



ТАРАТАСЮКА Петра Дмитровича – головного сержанта  
ТЕМЧЕНКА Романа Сергійовича – старшого лейтенанта  
ТІЛЯ Руслана Юрійовича (помертно) – молодшого сержанта  
ТКАЧЕНКА Анатолія Анатолійовича – старшого сержанта  
ТОВКАЙЛА Василя Миколайовича – старшого солдата  
ТРАНДАСИРА Анатолія Олексійовича (помертно) – старшого солдата  
ТХОРА Сергія Михайловича – солдата  
УМАНЦЯ Олега Альбертовича – сержанта  
УСТИМЕНКА Максима Івановича – молодшого сержанта  
ФІЛЬКОВА Євгена Сергійовича (помертно) – солдата  
ФІСУНА Олександра Віталійовича – старшого сержанта  
ФОРИСЯ Анатолія Євгенійовича – сержанта  
ФРОЛОВА Віктора Володимировича (помертно) – матроса  
ХАЙНАЦЬКОГО Романа Петровича – солдата  
ХАРДІКОВА Олександра Сергійовича (помертно) – солдата  
ХВЕНЯ Василя Павловича – солдата  
ХОДАКОВА Олександра Сергійовича (помертно) – солдата  
ХРАПАЧА Миколу Івановича (помертно) – молодшого сержанта  
ХРИСТЕНКА Ігоря Володимировича – старшого солдата  
ХРОМЧЕНКА Вячеслава Юрійовича (помертно) – солдата  
ХРОПОТА Вадима Леонідовича (помертно) – старшого солдата  
ХУХЛЕЯ Олександра Олександровича (помертно) – солдата  
ЦОКОТУ Миколу Олександровича – солдата  
ЦЮРКА Володимира Романовича (помертно) – солдата  
ЧЕРЕВКА Василя Георгійовича – сержанта  
ЧЕРКАСЬКОГО Сергія Михайловича (помертно) – старшого сержанта  
ЧИРВУ Руслана Анатолійовича (помертно) – старшого сержанта  
ЧМИХОВА Максима Валерійовича (помертно) – солдата  
ЧУПРИНУ Олександра Васильовича – старшого солдата  
ЧУХРІЯ Артема Руслановича – капітана  
ШАЙДУРОВА Дениса Анатолійовича (помертно) – старшого солдата  
ШАНДРЕНКОВА Олега Васильовича – старшого солдата  
ШАТУРІНА Євгена Олександровича (помертно) – солдата  
ШЕВЧЕНКА В'ячеслава Станіславовича – старшого солдата  
ШЕЙКА Андрія Сергійовича (помертно) – солдата  
ШЕСТОПАЛА Андрія Сергійовича – старшого солдата  
ШКУРУ Максима Олександровича (помертно) – солдата  
ШЛАПАКА Віктора Михайловича (помертно) – сержанта  
ШПАРУ Олександра Олексійовича – солдата  
ШПИГАТА Олексія Ігоровича (помертно) – солдата  
ШУЛЬГАНА Юрія Михайловича – старшого сержанта  
ШУЛЯРА Олександра Івановича (помертно) – солдата  
ЩИПСЬКОГО Сергія Олеговича – старшого солдата



ЮДИНА Максима Олеговича (помертно) – матроса  
ЯКОВЧЕНКА Сергія Миколайовича (помертно) – матроса  
ЯРЕМЕНКА Сергія Миколайовича (помертно) – солдата  
ЯЧНИКА Андрія Володимировича – молодшого сержанта  
**Нагородити орденом Данила Галицького**  
АРЕНДАРУКА Михайла Володимировича – лейтенанта  
БАСАНКА Олександра Валерійовича – майора  
БЕЗРУЧКА Андрія Васильовича – підполковника медичної служби  
БОЙКА Сергія Володимировича – полковника  
БУДНИКА Володимира Олександровича – капітана  
КЛЄВЦОВА Сергія Анатолійовича – капітана  
КУЗНЄЦОВА Олександра Олеговича – полковника  
ОСПОВА Василя Васильовича – капітана  
ПОКИНЬБОРОДУ Василя Васильовича – капітана  
РАДЧЕНКА Ігоря Олександровича – майора  
СВІРІДОВА Олександра Олександровича – капітана  
СІРЕНКА Владислава Валерійовича – капітана  
СМАГЛІЯ Олексія Володимировича – старшого лейтенанта  
СЬОБКА Олега Олександровича – капітана  
ТРОПІНА Антона Олеговича – старшого лейтенанта  
**Нагородити медаллю «За військову службу Україні»**  
АКІМОВА Володимира Івановича – солдата  
БАЛАЦЬКОГО Ігоря Ярославовича – головного сержанта  
БОГОМОЛА Вадима Вікторовича – солдата  
ВАСИЛЬЧЕНКА Євгенія Олександровича – капітана  
ВОВКА Владислава Володимировича – капітана  
ВОВЧЕНКА Миколу Вадимовича – сержанта  
ГЕРАСИМОВА Вадима Валерійовича – лейтенанта  
ГЛАГОЛЕНКА Дениса Сергійовича – капітана  
ГОЛІНСЬКОГО Ігоря Вікторовича (помертно) – солдата  
ДЕУНДЯКА Владислава Тимуровича – старшого лейтенанта  
ДОРОШКЕВИЧА Едуарда Едуардовича – солдата  
ЗИКУНА Євгенія Анатолійовича – солдата  
ІЛЕВИЧА Назара Євгеновича – молодшого сержанта  
ІЩЕНКА Романа Ілліча – молодшого сержанта  
КАБОВА Ігоря Андрійовича (помертно) – солдата  
КИРИЙЧУКА Ігоря Віталійовича – старшого сержанта  
КОБЯКА Олега Івановича – капітана  
КОВАЛЬЧУКА Олексія Юрійовича – старшого сержанта  
КОСЯКА Віталія Олексійовича – старшого лейтенанта  
КУРМАНА Володимира Ігоровича – старшого солдата  
ЛЕЛЮКА Олександра Олександровича – полковника  
ЛУГОВОГО Андрія Віталійовича – солдата

МАНЧУЛЕНКА Юрія Вікторовича – молодшого сержанта  
МАСЛЯНЧУКА Дениса Олеговича – старшого солдата  
НАУМИКА Миколу Сергійовича – молодшого сержанта  
НЄЧВЄЄВА Сергія Сергійовича (помертно) – солдата  
НОРЕНКА Олександра Анатолійовича – сержанта  
ОЛІЙНИКА Михайла Андрійовича – лейтенанта  
ОМЕЛЯНЧУКА Дмитра Петровича – старшого солдата  
ПЕТРИШИНА Олександра Вячеславовича – молодшого сержанта  
ПОЛІЩУКА Євгенія Миколайовича – молодшого лейтенанта  
РОЖКА Ярослава Олександровича – молодшого сержанта  
СКРИПНИКА Олександра Вікторовича – молодшого сержанта  
СОЛЯНИКА Олександра Івановича – полковника  
СТЕЦІКА Михайла Миколайовича – лейтенанта  
ТВЕРДОХЛІБА Олександра Івановича – старшого лейтенанта медичної служби  
ТЕРЕЩЕНКА Василя Володимировича – капітана  
ТИТАРЕНКА Дениса Юрійовича – солдата  
ТХОРОВСЬКОГО Романа Євгеновича – старшого сержанта  
ФЛІППЧУКА Олександра Вікторовича – солдата  
ФРАНЧУКА Анатолія Михайловича – солдата  
ХАБАРОВА Антона Івановича – старшого лейтенанта  
ШАМРАЯ Юрія Вікторовича – старшого сержанта  
ШЕВЧУКА Олександра Миколайовича – старшого лейтенанта  
ШПІКУ Володимира Анатолійовича – підполковника  
**Нагородити медаллю «За бездоганну службу» III ступеня**  
СОХАРЄВА Олексія Сергійовича – підполковника  
**Нагородити медаллю «Захиснику Вітчизни»**  
БАЛАКА Дмитра Володимировича – солдата  
ВЕЛИЧКА Юрія Яковича – головного сержанта  
ГОНЧАРЕНКА Ярослава Євгеновича – солдата  
ГРИСЮКА Іллю Олеговича – старшого солдата  
ДАМШУКА Сергія Миколайовича – молодшого лейтенанта  
ЗУБКА Андрія Петровича – старшого солдата  
КАЗАКОВА Володимира Євгенійовича – капітана  
КОВАЛЬЧУКА Олега Миколайовича – головного сержанта  
НАГОРНОГО Валерія Вячеславовича – солдата  
НОВІЦЬКОГО Олега Сергійовича – старшого солдата  
НОСАЧА Миколу Леонідовича – майора  
СКРИНСЬКОГО Михайла Вікторовича – старшого солдата  
СМЕШКА Юрія Леодоровича – старшого солдата  
ХАБОВЦЯ Павла Васильовича – солдата  
**Нагородити медаллю «За врятоване життя»**  
АРХІРЕЯ Данііла Миколайовича – старшого солдата

БОЛОТНОГО Сергія Михайловича – молодшого сержанта  
ВАРЮШКІНА Олега Олександровича – підполковника медичної служби  
ВИГІВСЬКОГО Даніїла Ростиславовича – головного сержанта  
ГРИГУ Івана Івановича – старшого лейтенанта медичної служби  
ГУДЗЯ Миколу Васильовича – сержанта  
ДЕГТЯРЬОВА Віталія Олександровича – молодшого сержанта  
КАЧКАРА Миколу Віталійовича – сержанта  
КОВАЛЬЧУКА Олександра Сергійовича – сержанта  
МОЛОДОЖОНОВА Руслана Миколайовича – сержанта  
ПАВЛЮКА Андрія Олексійовича – молодшого сержанта  
РЕДИЧА Володимира Сергійовича – старшого сержанта  
ТУЛАЙНОВА Євгена Романовича – лейтенанта.

**Президент України В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ**

1 квітня 2025 року